

ಮುದ್ದಲ ಪುರಾಣ • ಲಭ್ಯ ಭಾಗಗಳ ಸಂಯುಕ್ತ ಆವೃತ್ತಿ

ಲಭ್ಯ ಭಾಗಗಳು ಮಾತ್ರ • ಪೂರ್ಣ ಪುಸ್ತಕವಲ್ಲ

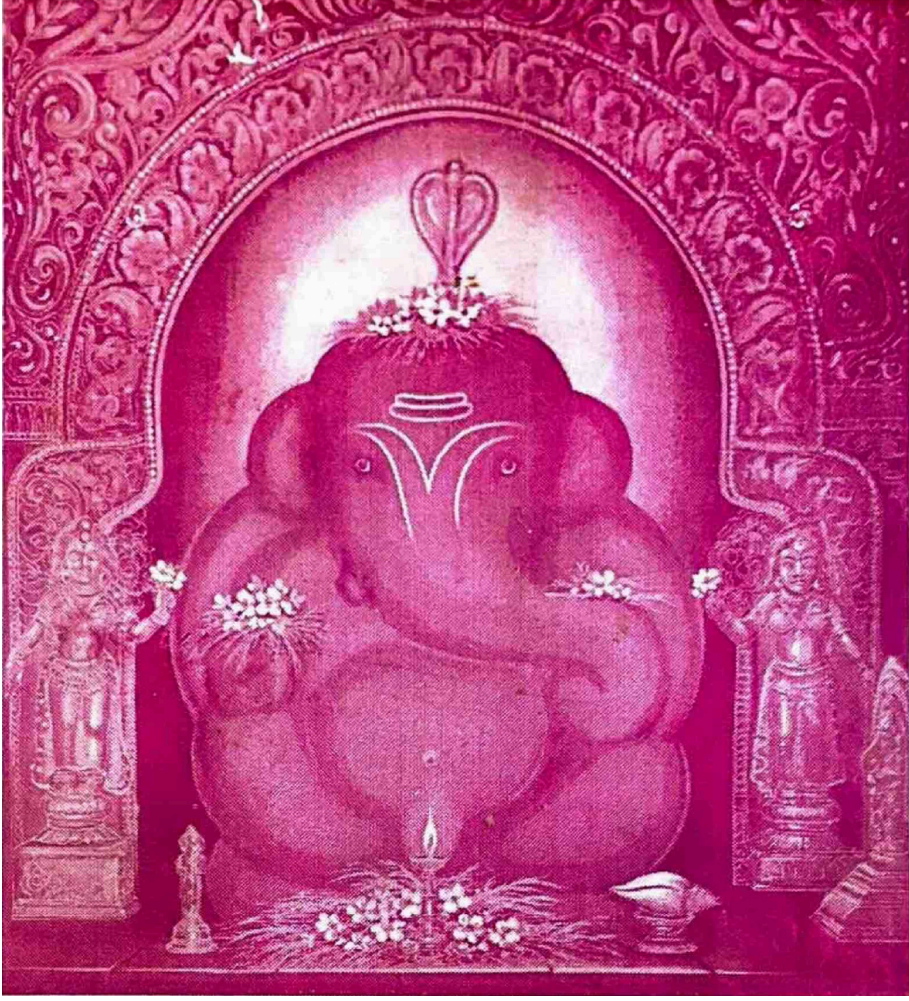
Partial edition: Khanda 1 chapters 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18. 985
numbered verse/meaning pairs. Not a complete book.

ಪರಿವಿಡಿ

1. ಖಂಡ 1 • ಪ್ರಥಮ ಖಂಡ — ಪ್ರಥಮ ಅಧ್ಯಾಯ
2. ಖಂಡ 1 • ಎರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ
3. ಖಂಡ 1 • ಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ
4. ಖಂಡ 1 • ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ
5. ಖಂಡ 1 • ಐದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ
6. ಖಂಡ 1 • ಆರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ
7. ಖಂಡ 1 • ಏಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ
8. ಖಂಡ 1 • ಎಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ
9. ಖಂಡ 1 • ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ
10. ಖಂಡ 1 • ಹತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ
11. ಖಂಡ 1 • ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ
12. ಖಂಡ 1 • ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ
13. ಖಂಡ 1 • ಹದಿಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ
14. ಖಂಡ 1 • ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ
15. ಖಂಡ 1 • ಹದಿನೈದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ
16. ಖಂಡ 1 • ಹದಿನಾರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ
17. ಖಂಡ 1 • ಹದಿನೇಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ
18. ಖಂಡ 1 • ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

॥ ಶ್ರೀಭೂಸ್ವಾನಂದನಾಥೋ ಮಯೂರೇಶೋ ಜಯತಿ ॥

ಶ್ರೀಭೂಸ್ವಾನಂದದ ನಾಥನಾದ ಮಯೂರೇಶನಿಗೆ ಜಯವಾಗಲಿ.

॥ ಸಿಂದೂರಲಿಪ್ತಸರ್ವಾಂಗಂ ಸಿದ್ಧಿಬುದ್ಧಿಸಮನ್ವಿತಮ್ ॥ ಭೂಸ್ವಾನಂದಸ್ಥಿತಂ ಧ್ಯಾಯೇ ಭಕ್ತಾನಾಂ ವರದಾಯಕಮ್ ॥

ಸಿಂಧೂರದಿಂದ ಸರ್ವಾಂಗವೂ ಅಲಂಕೃತನಾದ, ಸಿದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಯರೊಡನೆ ಇರುವ, ಭೂಸ್ವಾನಂದದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ, ಭಕ್ತರಿಗೆ ವರಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಗಣೇಶನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತೇನೆ.

॥ ಶ್ರೀ ಮುದ್ಗಲ ಪುರಾಣ ॥

॥ ಶ್ರವಣ ಮೂಲಮ್ ಮುದ್ಗಲ ಪುರಾಣ ಪವಿತ್ರಮ್ ॥

ಶ್ರವಣಕ್ಕೆ ಮೂಲವಾದ ಮುದ್ಗಲ ಪುರಾಣವು ಪವಿತ್ರವಾಗಿದೆ.

॥ ಮಂತ್ರ ಮೂಲಮ್ ಗಣೇಶ ನಾಮ ಪವಿತ್ರಮ್ ॥

ಮಂತ್ರಕ್ಕೆ ಮೂಲವಾದ ಗಣೇಶನ ನಾಮವು ಪವಿತ್ರವಾಗಿದೆ.

॥ ಪೂಜ್ಯ ಮೂಲಮ್ ಗಣೇಶ ಪಾದ ಪವಿತ್ರಮ್ ॥

ಪೂಜ್ಯತೆಯ ಮೂಲವಾದ ಗಣೇಶನ ಪಾದಗಳು ಪವಿತ್ರವಾಗಿವೆ.

॥ ಧ್ಯಾನ ಮೂಲಮ್ ಗಣೇಶ ಮೂರ್ತಿ ಪವಿತ್ರಮ್ ॥

ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಮೂಲವಾದ ಗಣೇಶನ ಮೂರ್ತಿಯು ಪವಿತ್ರವಾಗಿದೆ.

॥ ಮುಕ್ತಿ ಮೂಲಮ್ ಗಣೇಶ ಕೃಪಾಃ ಪವಿತ್ರಮ್ ॥

ಮುಕ್ತಿಗೆ ಮೂಲವಾದ ಗಣೇಶನ ಕೃಪೆಯು ಪವಿತ್ರವಾಗಿದೆ.

೪	ಮಧು-ಕೈಟಭರ ವಧೆ	೮-೧೧
೫	ಸ್ವಾಯಂಭುವನಿಗೆ ವರಪ್ರದಾನ	೧೧-೧೩
೬	ದಕ್ಷನ ಕನ್ಯೆಯರ ವಂಶವರ್ಣನೆ	೧೪-೧೬
೭	ಮೋಹ ಮತ್ತು ಮೋಕ್ಷದ ವರ್ಣನೆ	೧೬-೧೮
೮	ದತ್ತನ ಚರಿತ್ರೆ	೧೮-೨೨
೯	ಪ್ರಿಯವ್ರತನ ರಾಜ್ಯಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ವರ್ಣನೆ	೨೨-೨೪
೧೦	ದ್ವೀಪಗಳ ವರ್ಣನೆ	೨೪-೨೬
೧೧	ಭೂಗೋಳದ ವರ್ಣನೆ	೨೬-೨೮
೧೨	ಸೂರ್ಯಮಂಡಲದ ವರ್ಣನೆ	೨೮-೩೦
೧೩	ನವಗ್ರಹಗಳ ರಥ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ವರ್ಣನೆ	೩೦-೩೧
೧೪	ಮೇಲಿನ ಲೋಕಗಳ ವರ್ಣನೆ	೩೨-೩೩
೧೫	ಸಪ್ತಪಾತಾಳಗಳ ವರ್ಣನೆ	೩೩-೩೫
೧೬	ಋಷಭನ ಚರಿತ್ರೆಯ ವರ್ಣನೆ	೩೫-೩೭
೧೭	ಪುಲಹನ ಉಪದೇಶದ ವರ್ಣನೆ	೩೮-೪೦
೧೮	ಭರತಮೃಗನ ದೇಹತ್ಯಾಗ	೪೦-೪೧
೧೯	ಕಳ್ಳನ ವಧೆ	೪೨-೪೩
೨೦	ಜಡಭರತ-ರಹೂಗಣರ ಭೇಟಿ	೪೩-೪೫
೨೧	ರಹೂಗಣನ ಸಿದ್ಧಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ವರ್ಣನೆ	೪೫-೪೬

೨೨	ಜಡಭರತನ ಚರಿತ್ರೆ	೪೬-೪೭
೨೩	ಧ್ರುವನ ಚರಿತ್ರೆ	೪೮-೪೯
೨೪	ಪೃಥುವಿನ ಯಶಸ್ಸಿನ ವರ್ಣನೆ	೪೯-೫೦
೨೫	ಪೃಥುವಿನ ಚರಿತ್ರೆ	೫೦-೫೧
೨೬	ಪ್ರಾಚೀನಬರ್ಹಿಷನ ಚರಿತ್ರೆ	೫೧-೫೨
೨೭	ಪ್ರಚೇತಸರ ಚರಿತ್ರೆ	೫೨-೫೩
೨೮	ಕಶ್ಯಪನ ಸೃಷ್ಟಿಯ ವರ್ಣನೆ	೫೩-೫೪
೨೯	ವಸಿಷ್ಠನ ತಪಸ್ಸಿನ ವರ್ಣನೆ	೫೪-೫೫
೩೦	ಪರಾಶರನಿಗೆ ವರಪ್ರದಾನ	೫೫-೫೬
೩೧	ಪರಾಶರನ ಪುತ್ರನ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಕಥನ	೫೬-೫೭
೩೨	ಗಜಾಸುರನ ಸೇನೆಯ ವಧೆ	೫೭-೫೮
೩೩	ಗಜಾಸುರವಧೆಯ ಆಖ್ಯಾನ	೫೮-೫೯
೩೪	ವ್ಯಾಸಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	೫೯-೬೦
೩೫	ಶುಕನ ಉಪಾಖ್ಯಾನ	೬೦-೬೧
೩೬	ಗೌತಮನ ಚರಿತ್ರೆ	೬೧-೬೨
೩೭	ನರಸಿಂಹಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	೬೨-೬೩
೩೮	ವರಾಹಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	೬೩-೬೪
೩೯	ಚ್ಯವನನ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಕಥನ	೬೪-೬೫

೪೦	ಅಗ್ನಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	೮೪-೮೬
೪೧	ಚ್ಯವನನ ತಪಸ್ಸಿನ ವರ್ಣನೆ	೮೬-೮೮
೪೨	ಭೃಗುವಿನ ಚರಿತ್ರೆ	೮೯-೯೧
೪೩	ಚ್ಯವನಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	೯೨-೯೨
೪೪	ಮದಾಸುರನ ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕ	೯೩-೯೪
೪೫	ಮದಾಸುರನ ಸರ್ವವಿಜಯ	೯೫-೯೬
೪೬	ತಾರಕಾಸುರನ ಉದ್ಭವದ ವರ್ಣನೆ	೯೭-೯೮
೪೭	ಇಂದ್ರ-ತಾರಕರ ಭೇಟಿ	೯೯-೧೦೧
೪೮	ಇಂದ್ರನ ಪರಾಜಯ	೧೦೧-೧೦೨
೪೯	ಶಿವ ಮೊದಲಾದ ದೇವತೆಗಳ ಪರಾಜಯ	೧೦೩-೧೦೫
೫೦	ಮದಾಸುರನ ವಿಜಯ	೧೦೫-೧೦೭
೫೧	ಸನತ್ಕುಮಾರ-ದೇವರ ಭೇಟಿ	೧೦೭-೧೦೮
೫೨	ಏಕದಂತನ ಪ್ರಾಕಟ್ಯ	೧೦೯-೧೧೦
೫೩	ಮದಾಸುರನ ಪರಾಜಯ	೧೧೧-೧೧೩
೫೪	ಮದಾಸುರನ ಶಾಂತಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ವರ್ಣನೆ	೧೧೩-೧೧೪
೫೫	ಮದಾಸುರಚರಿತ್ರೆಯ ಸಮಾಪ್ತಿ	೧೧೪-೧೧೬
೫೬	ವಿನಾಯಕನ ಕಾಶೀಪ್ರವೇಶ	೧೧೭-೧೧೯
೫೭	ಭೃಶುಂಡಿಯ ಭಕ್ತಿಯ ವರ್ಣನೆ	೧೧೯-೧೨೨

ಅಧ್ಯಾ ವಿಷಯ
ಯಾ
ಯ

ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ

46	ಯಮನ ಶಾಪದ ವರ್ಣನೆ	922-928
47	ಕುಂಡಸಂಭವನ ಚರಿತ್ರೆ	928-929
48	ಭೃಶುಂಡಿಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣತ್ವದ ವರ್ಣನೆ	929-930
49	ಭೃಶುಂಡಿಯ ಚರಿತ್ರೆ	930-931
50	ವಿನಾಯಕನ ಚರಿತ್ರೆ	931-932
51	ಶಕ್ತಿಯ ಸಮಾಗಮ	932-933
52	ವಿಷ್ಣುವಿನ ದೌತ್ಯದ ವರ್ಣನೆ	933-934
53	ಪುಷ್ಪಪತಿಯ ಉಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಅಗಸ್ತ್ಯನ ದ್ರವ್ಯಪ್ರಯತ್ನ	934-935
54	ಕೃಷ್ಣ-ರಾಧೆಯ ಶಾಪಪ್ರಸಂಗದ ವರ್ಣನೆ	935-936
55	ರಾಧಾ-ಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ಗೋಲೋಕ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ವರ್ಣನೆ	936-937
56	ಪುಷ್ಪಪತಿಯ ಚರಿತ್ರೆ	937-938

ಅಧ್ಯಾ ವಿಷಯ
ಯಾ
ಯ

ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ

೬೯	ದೇವಹೂತಿ-ಕರ್ದಮರ ಶಾಂತಿಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ವರ್ಣನೆ	೨೪೪-೨೪೬
೭೦	ಚಿಂತಾಮಣಿಯ ಹರಣ	೨೪೭-೨೪೮
೭೧	ಕಪಿಲನಿಗೆ ವರಪ್ರದಾನ	೨೪೯-೨೫೧
೭೨	ಗಣಾಸುರನ ವಧೆ	೨೫೨-೨೫೩
೭೩	ಗೃತ್ಸಮದ-ಪ್ರಹ್ಲಾದರ ಸಂವಾದದ ಸಮಾಪ್ತಿಯ ವರ್ಣನೆ	೨೫೩-೨೫೫
೭೪	ಚರಿತ್ರಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	೨೫೫-೨೫೬

ಖಂಡ ೩ — ಮಹೋದರ ಚರಿತ್ರೆ

೧	ರವಿ-ವಾಲಖಿಲ್ಯರ ಶಾಪದ ವರ್ಣನೆ	೨-೨
೨	ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಸಂಜೀವನಪ್ರದಾನ	೨-೫
೩	ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ವರಪ್ರದಾನ	೫-೭
೪	ಕಾಮನ ಚರಿತ್ರೆ	೮-೨೦
೫	ಸ್ಕಂದಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	೨೦-೨೨
೬	ಮೋಹಾಸುರನ ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕದ ವರ್ಣನೆ	೨೩-೨೪
೭	ಮೋಹಾಸುರನ ವಿಜಯದ ವರ್ಣನೆ	೨೫-೨೬
೮	ದೇವರ್ಷಿಗೆ ವರಪ್ರದಾನ	೨೭-೨೮
೯	ಮೋಹಾಸುರನಿಗೆ ಜ್ಞಾನಪ್ರದಾನ	೨೯-೩೧
೧೦	ಮೋಹಾಸುರನ ಶಾಂತಿಯ ವರ್ಣನೆ	೩೨-೩೩

೧೧	ಮಹೋದರನ ಅಂತರ್ಧಾನ	೨೩-೨೪
೧೨	ನರ-ನಾರಾಯಣ-ವಿಷ್ಣು ಸಂವಾದ	೨೪-೨೭
೧೩	ನರ-ನಾರಾಯಣ-ಮಾರ್ಕಂಡೇಯರ ಸಮಾಗಮ	೨೭-೨೯
೧೪	ಮಾಯೆಯ ವರ್ಣನೆ	೨೯-೩೦
೧೫	ಕಾಲಗತಿಯ ವರ್ಣನೆ	೩೦-೩೨
೧೬	ಯುಗಧರ್ಮದ ವರ್ಣನೆ	೩೨-೩೩
೧೭	ಕಲಿಯುಗದ ವರ್ಣನೆ	೩೪-೩೬
೧೮	ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಾಶ್ರಮದ ವರ್ಣನೆ	೩೬-೩೭
೧೯	ಆಶ್ರಮಧರ್ಮದ ವರ್ಣನೆ	೩೮-೪೦
೨೦	ವರ್ಣಧರ್ಮದ ಪ್ರಕಾರಗಳು	೪೦-೪೨
೨೧	ದೇವ-ಪಿತೃಧರ್ಮದ ವರ್ಣನೆ	೪೨-೪೩
೨೨	ಮಾಂಧಾತ್ಯವಿನ ಚರಿತ್ರೆ	೪೪-೪೬
೨೩	ಅಂಬರೀಷನ ಚರಿತ್ರೆ	೪೬-೪೭
೨೪	ಮುಚುಕುಂದನ ಚರಿತ್ರೆ	೪೮-೪೯
೨೫	ಸಗರ-ಭಗೀರಥರ ಚರಿತ್ರೆ	೪೯-೫೧
೨೬	ರಾಮಚಂದ್ರನ ಚರಿತ್ರೆ	೫೨-೫೬
೨೭	ಸೂರ್ಯ-ವಾಲಖಿಲ್ವರ ಸಂವಾದ ಮತ್ತು ಸಮಾಧಿಯ ವರ್ಣನೆ	೫೬-೫೯
೨೮	ಬುಧನ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ವರ್ಣನೆ	೫೯-೬೧

೨೯	ಪುರೂರವಸನ ಚರಿತ್ರೆಯ ಕಥನ	೬೧-೬೩
೩೦	ನಹುಷನ ಚರಿತ್ರೆ	೬೩-೬೬
೩೧	ಯಯಾತಿಯ ಚರಿತ್ರೆ	೬೭-೭೦
೩೨	ಧನಕನಿಗೆ ವ್ರತೋಪದೇಶ	೭೦-೭೨
೩೩	ಕೃತವೀರ್ಯನ ವ್ರತಮಹಿಮೆಯ ವರ್ಣನೆ	೭೩-೭೪
೩೪	ಕೃತವೀರ್ಯನ ಚರಿತ್ರೆ	೭೪-೭೬
೩೫	ಸಹಸ್ರಾರ್ಜುನನ ನಿಮಂತ್ರಣ	೭೭-೭೯
೩೬	ರೇಣುಕಾ-ಜಮದಗ್ನಿಯರನ್ನು ಮತ್ತೆ ಜೀವಂತಗೊಳಿಸುವುದು	೭೯-೮೧
೩೭	ಪರಶುರಾಮನ ಚರಿತ್ರೆಯ ಕಥನ	೮೧-೮೪
೩೮	ಹರಿವಂಶದ ವರ್ಣನೆ	೮೪-೮೬
೩೯	ವಿಷ್ಣುವಿನ ದೇಹಧಾರಣೆಯ ವರ್ಣನೆ	೮೬-೮೮
೪೦	ಮಾಂಡವ್ಯನ ಚರಿತ್ರೆ	೮೮-೯೦
೪೧	ಯುಧಿಷ್ಠಿರ-ಕೃಷ್ಣರ ಸಮಾಗಮ	೯೧-೯೨
೪೨	ಲಕ್ಷ್ಮೀ-ನಾರಾಯಣರ ಸಂವಾದದ ವರ್ಣನೆ	೯೨-೯೩
೪೩	ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ವರಪ್ರದಾನ ಪ್ರಸಂಗದ ವರ್ಣನೆ	೯೪-೯೬
೪೪	ಜ್ಞಾನಾರಿಯ ವರಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ವರ್ಣನೆ	೯೬-೯೭
೪೫	ಪೂರ್ಣಾನಂದನ ಅವತಾರದ ವರ್ಣನೆ	೯೭-೯೮
೪೬	ಬ್ರಹ್ಮಯಜ್ಞದ ವರ್ಣನೆ	೯೯-೧೦೧

೪೭	ಬ್ರಹ್ಮಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ವೇದನಿರ್ಣಯದ ವರ್ಣನೆ	೨೦೨-೨೦೪
೪೮	ಶುಕ್ರಶಿಷ್ಯ-ಸುಬೋಧರ ಸಂವಾದ	೨೦೪-೨೦೬
೪೯	ಸುಬೋಧನ ಭಕ್ತಿಯ ವರ್ಣನೆ	೨೦೬-೨೦೮
೫೦	ಯುಧಿಷ್ಠಿರನ ಚರಿತ್ರೆ	೨೦೮-೨೨೦
೫೧	ಶ್ರವಣಫಲದ ವರ್ಣನೆ	೨೨೨-೨೨೨

ಖಂಡ ೪ — ಗಜಾನನ ಚರಿತ್ರೆ

೧	ಚತುರ್ಥಿಯ ತಪಸ್ಸಿನ ವರ್ಣನೆ	೨-೩
೨	ಶುಕ್ಲ-ಕೃಷ್ಣ ಚತುರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪರಪ್ರದಾನದ ವರ್ಣನೆ	೩-೪
೩	ಪ್ರತಿಪತ್ ಮೊದಲಾದ ತಿಥಿಗಳ ವ್ರತಗಳ ವರ್ಣನೆ	೬-೭
೪	ದಶರಥನಿಗೆ ವ್ರತೋಪದೇಶ	೮-೯
೫	ಚತುರ್ಥಿಯ ವಿವೇಕದ ವರ್ಣನೆ	೯-೧೦

೬	ಚಂದ್ರದರ್ಶನದೋಷಹರಣದ ಚರಿತ್ರೆ	೨೨-೨೦
೭	ಭಾದ್ರಪದ ಶುಕ್ಲ ಚತುರ್ಥೀವ್ರತದ ವರ್ಣನೆ	೨೦-೨೪
೮	ಆಶ್ವಿನ ಶುಕ್ಲ ಚತುರ್ಥೀವ್ರತದ ವರ್ಣನೆ	೨೪-೨೭
೯	ಕಾರ್ತಿಕ ಶುಕ್ಲ ಚತುರ್ಥೀವ್ರತದ ವರ್ಣನೆ	೨೭-೩೦
೧೦	ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷ ಶುಕ್ಲ ಚತುರ್ಥೀವ್ರತದ ವರ್ಣನೆ	೩೧-೩೨
೧೧	ಪೌಷ ಶುಕ್ಲ ಚತುರ್ಥೀಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ವರ್ಣನೆ	೩೨-೩೬
೧೨	ಮಾಘ ಶುಕ್ಲ ಚತುರ್ಥೀಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ವರ್ಣನೆ	೩೬-೩೮
೧೩	ಫಾಲ್ಗುನ ಶುಕ್ಲ ಚತುರ್ಥೀವ್ರತದ ಚರಿತ್ರೆಯ ವರ್ಣನೆ	೩೯-೪೨
೧೪	ಚೈತ್ರ ಶುಕ್ಲ ಚತುರ್ಥೀವ್ರತದ ವರ್ಣನೆ	೪೨-೪೪
೧೫	ವೈಶಾಖ ಶುಕ್ಲ ಚತುರ್ಥೀಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ವರ್ಣನೆ	೪೪-೪೭
೧೬	ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಶುಕ್ಲ ಚತುರ್ಥೀಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ವರ್ಣನೆ	೪೭-೪೯
೧೭	ಆಷಾಢ ಶುಕ್ಲ ಚತುರ್ಥೀವ್ರತದ ಚರಿತ್ರೆಯ ವರ್ಣನೆ	೫೦-೫೨
೧೮	ಶ್ರಾವಣ ಶುಕ್ಲ ಚತುರ್ಥೀವ್ರತದ ಚರಿತ್ರೆಯ ಕಥನ	೫೨-೫೫
೧೯	ಮಲಮಾಸ ಶುಕ್ಲ ಚತುರ್ಥೀವ್ರತದ ಚರಿತ್ರೆಯ ಕಥನ	೫೫-೫೭
೨೦	ಮಾಘ ಕೃಷ್ಣ ಚತುರ್ಥೀಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ವರ್ಣನೆ	೫೭-೬೧
೨೧	ಫಾಲ್ಗುನ ಕೃಷ್ಣ ಚತುರ್ಥೀಯ ವರ್ಣನೆ	೬೧-೬೩
೨೨	ಚೈತ್ರ ಕೃಷ್ಣ ಚತುರ್ಥೀವ್ರತದ ಚರಿತ್ರೆಯ ವರ್ಣನೆ	೬೩-೬೫
೨೩	ವೈಶಾಖ ಕೃಷ್ಣ ಚತುರ್ಥೀವ್ರತದ ಚರಿತ್ರೆಯ ವರ್ಣನೆ	೬೫-೬೭

೨೪	ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಕೃಷ್ಣ ಚತುರ್ಥಿಯ ವರ್ಣನೆ	೬೮-೭೦
೨೫	ಆಷಾಢ ಕೃಷ್ಣ ಚತುರ್ಥಿಯ ವರ್ಣನೆ	೭೦-೭೨
೨೬	ಶ್ರಾವಣ ಕೃಷ್ಣ ಚತುರ್ಥಿಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ವರ್ಣನೆ	೭೨-೭೪
೨೭	ಭಾದ್ರಪದ ಕೃಷ್ಣ ಚತುರ್ಥಿಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ವರ್ಣನೆ	೭೪-೭೭
೨೮	ಆಶ್ವಿನ ಕೃಷ್ಣ ಚತುರ್ಥಿಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ವರ್ಣನೆ	೭೮-೮೦
೨೯	ಕಾರ್ತಿಕ ಕೃಷ್ಣ ಚತುರ್ಥಿಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ವರ್ಣನೆ	೮೦-೮೩
೩೦	ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷ ಕೃಷ್ಣ ಚತುರ್ಥಿಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ವರ್ಣನೆ	೮೩-೮೪
೩೧	ಪೌಷ ಕೃಷ್ಣ ಚತುರ್ಥಿಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ವರ್ಣನೆ	೮೪-೮೭
೩೨	ಮಲಮಾಸ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷ ಚತುರ್ಥಿಯ ವರ್ಣನೆ	೮೮-೯೦
೩೩	ಶಮೀವೃಕ್ಷದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಚತುರ್ಥಿವ್ರತಾಚರಣೆಯ ವರ್ಣನೆ	೯೦-೯೧
೩೪	ವಸಿಷ್ಠ-ದಶಾರಣ ಸಂವಾದದ ಸಮಾಪ್ತಿಯ ವರ್ಣನೆ	೯೨-೯೨
೩೫	ಚತುರ್ಥಿಯ ಉದ್ಯಾಪನೆಯ ನಿರೂಪಣೆ	೯೩-೯೪
೩೬	ಲೋಭಾಸುರನ ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕದ ವರ್ಣನೆ	೯೪-೯೬
೩೭	ಲೋಭಾಸುರನ ಇಂದ್ರಪದಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ವರ್ಣನೆ	೯೬-೯೮
೩೮	ವಿಷ್ಣುವಿನ ಪರಾಜಯ	೯೮-೧೦೦
೩೯	ಲೋಭಾಸುರನ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವಿಜಯ	೧೦೦-೧೦೨
೪೦	ಗಜಾನನನ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವ	೧೦೨-೧೦೪
೪೧	ಶುಕನ ಉಪದೇಶದ ವರ್ಣನೆ	೧೦೪-೧೦೭

೪೨	ಲೋಭಾಸುರನ ಶಾಂತಿಯ ವರ್ಣನೆ	೨೦೭-೨೦೮
೪೩	ದೇವಮುನಿಗಳು ಮಾಡಿದ ಸ್ತುತಿಯ ವರ್ಣನೆ	೨೦೯-೨೧೨
೪೪	ಸಿಂದೂರ-ಶಿವರ ಸಮಾಗಮ	೨೧೨-೨೧೩
೪೫	ಶಿವಚಿಂತೆಯ ವರ್ಣನೆಯ ಪ್ರಸಂಗ	೨೧೩-೨೧೪
೪೬	ಶಕ್ತಿಯ ಬಲಮಹಿಮೆಯ ವರ್ಣನೆ	೨೧೪-೨೧೭
೪೭	ಗಣೇಶನ ಸತ್ತೆಗೆ ಅಧೀನವಾಗಿರುವುದರ ವರ್ಣನೆ	೨೧೭-೨೨೦
೪೮	ಸಿಂದೂರನ ವಧೆ	೨೨೦-೨೨೨
೪೯	ಗಣೇಶನ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ವರ್ಣನೆ	೨೨೨-೨೨೩
೫೦	ವಿಘ್ನಾಸುರನ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಗಮನ	೨೨೪-೨೨೫
೫೧	ವಿಘ್ನರಾಜನ ಅವತಾರದ ವರ್ಣನೆ	೨೨೬-೨೨೮
೫೨	ಗಜಾನನಚರಿತ್ರೆಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ವರ್ಣನೆ	೨೨೮-೨೨೯

ಖಂಡ ೪ — ಲಂಬೋದರ ಚರಿತ್ರೆ

೧	ಅಸಿತ-ನೈದ್ರುವರ ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಮೂರು ವಿಧದ ತಪಸ್ಸಿನ ವರ್ಣನೆ	೧-೩
೨	ಭಸ್ಮಾಸುರನ ವಧೆ	೩-೪
೩	ಕ್ರೋಧಾಸುರನ ರಾಜ್ಯಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ವರ್ಣನೆ	೪-೭
೪	ಕ್ರೋಧಾಸುರನ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವಿಜಯ	೭-೯
೫	ದೇವರ್ಷಿಗೆ ವರಪ್ರದಾನ	೯-೧೧

೬	ದೇವ-ಅಸುರರ ಯುದ್ಧದ ವರ್ಣನೆ	೧೧-೧೩
೭	ಕ್ರೋಧಾಸುರನ ಸಮಾಗಮ	೧೩-೧೪
೮	ಕ್ರೋಧಾಸುರನ ಶಾಂತಿಯ ವರ್ಣನೆ	೧೪-೧೬
೯	ದೇವರ್ಷಿಗಳು ಲಂಬೋದರನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದುದರ ವರ್ಣನೆ	೧೬-೧೯
೧೦	ವತ್ಸರ-ಅಸಿತರ ಶಾಂತಿಯ ವರ್ಣನೆ	೨೦-೨೧
೧೧	ಲಂಬೋದರನ ಪ್ರಭವದ ವರ್ಣನೆ	೨೧-೨೨
೧೨	ಶಕ್ತಿಯ ಸ್ವರೂಪಾವತಾರದ ವರ್ಣನೆ	೨೩-೨೪
೧೩	ಶಕ್ತಿಗೆ ವರಪ್ರದಾನ	೨೬-೨೮
೧೪	ಶಿವ-ವಿಷ್ಣುಗಳ ಗರ್ವಹರಣ	೨೯-೩೧
೧೫	ಶಕ್ತಿ-ವಿನಾಯಕ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	೩೧-೩೩
೧೬	ಶೇಷ ಮೊದಲಾದವರ ದುಃಖದ ವರ್ಣನೆ	೩೩-೩೪
೧೭	ಶೇಷನಿಗೆ ಯೋಗೋಪದೇಶದ ವರ್ಣನೆ	೩೪-೩೬

೧೮	ಶೇಷನ ಆಖ್ಯಾನದ ವರ್ಣನೆ	೩೭-೪೦
೧೯	ಮೂಷಕ-ದೇವರ ಭೇಟಿ	೪೦-೪೨
೨೦	ಮೂಷಕಗ-ಮಾಯಾಕರಾಸುರರ ಭೇಟಿ	೪೩-೪೪
೨೧	ಮೂಷಕಗಾವತಾರದ ಚರಿತ್ರೆ	೪೫-೪೭
೨೨	ಶಕ್ತಿಪುತ್ರನ ಚರಿತ್ರೆ	೪೭-೪೮
೨೩	ಗಾಣಪತ್ಯದೀಕ್ಷೆಯ ವರ್ಣನೆ	೪೮-೫೦
೨೪	ಗಾಣಪತ್ಯಸ್ವರೂಪದ ವರ್ಣನೆ	೫೦-೫೩
೨೫	ಶಮೀ-ಮಂದಾರಗಳಿಗೆ ವರಪ್ರದಾನ	೫೩-೫೬
೨೬	ಶಮೀ-ಮಂದಾರಗಳ ಸ್ಪರ್ಶಮಹಿಮೆಯ ವರ್ಣನೆ	೫೬-೫೮
೨೭	ದುವೇಯ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಕಥನ	೫೯-೬೧
೨೮	ದುವಾಪತ್ರದ ಸ್ಪರ್ಶಮಹಿಮೆಯ ವರ್ಣನೆ	೬೨-೬೩
೨೯	ತ್ರಿಶಿರಸ್ಸಿನ ಚರಿತ್ರೆಯ ವರ್ಣನೆ	೬೩-೬೬
೩೦	ದುವಾಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ವರ್ಣನೆ	೬೬-೭೪
೩೧	ತುಳಸಿಯನ್ನು ವರ್ಜಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ	೭೫-೭೭
೩೨	ತುಳಸಿಗೆ ವರಪ್ರದಾನ	೭೭-೭೮
೩೩	ತುಳಸೀಪತ್ರದ ಸಮರ್ಪಣೆಯನ್ನು ವರ್ಜಿಸುವುದರ ವರ್ಣನೆ	೭೯-೮೦
೩೪	ರುಕ್ಮಾಂಗದನ ಚರಿತ್ರೆ	೮೦-೮೨
೩೫	ಗೃತ್ಸಮದ-ಗಣೇಶರ ಭೇಟಿ	೮೩-೮೪

೩೬	ಗೃತ್ಸಮದನಿಗೆ ವರಪ್ರದಾನ	೮೫-೮೬
೩೭	ಗೃತ್ಸಮದನಿಗೆ ನಿತ್ಯಕರ್ಮದ ವರ್ಣನೆ	೮೭-೮೮
೩೮	ಗೃತ್ಸಮದನು ಹೇಳಿದ ಮಾನಸಪೂಜೆಯ ಕಥನ	೮೮-೯೨
೩೯	ಗೃತ್ಸಮದನು ಹೇಳಿದ ಬಾಹ್ಯಪೂಜೆಯ ವರ್ಣನೆ	೯೩-೯೫
೪೦	ಸ್ವಾನಂದಲೋಕದ ವರ್ಣನೆ	೯೬-೯೮
೪೧	ಸ್ವಾನಂದದಲ್ಲಿನ ಸ್ಥಿತಿಯ ವರ್ಣನೆ	೯೯-೧೦೧
೪೨	ಚಿಂತಾಮಣಿಯ ಅಂತರ್ಧಾನದ ವರ್ಣನೆ	೧೦೨-೧೦೩
೪೩	ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗದ ವರ್ಣನೆ	೧೦೪-೧೦೫
೪೪	ಧ್ಯಾನ ಮತ್ತು ದುರ್ವೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸುವ ವಿಧಿಯ ವರ್ಣನೆ	೧೦೬-೧೦೮
೪೫	ಲಂಬೋದರಚರಿತ್ರೆಯ ಶ್ರವಣಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ವರ್ಣನೆ	೧೦೮-೧೧೦

ಖಂಡ ೬ — ವಿಕಟಚರಿತ್ರೆ

೧	ಶಕ್ತಿಯ ಧ್ಯಾನದ ವರ್ಣನೆ	೧-೩
೨	ಶಿವ-ವಿಷ್ಣುಗಳಿಗೆ ವರಪ್ರದಾನ	೩-೫
೩	ಕಾಮಾಸುರನ ರಾಜ್ಯಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ವರ್ಣನೆ	೬-೭
೪	ಕಾಮಾಸುರನ ವಿಜಯದ ವರ್ಣನೆ	೮-೯
೫	ಮುದ್ದಲ-ದೇವರ ಭೇಟಿ	೧೦-೧೧
೬	ಭೃಶುಂಡಿ ಮತ್ತು ಐದು ದೇವರ ಭೇಟಿ	೧೨-೧೩

೭	ಸ್ವಾನಂದಕ್ಷೇತ್ರದ ಸ್ವರೂಪದ ವರ್ಣನೆ	೧೪-೧೬
೮	ನಾನಾ ಕ್ಷೇತ್ರದೇವತೆಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ವರ್ಣನೆ	೧೬-೧೯
೯	ಮಯೂರೇಶನ ದ್ವಾರಯಾತ್ರಾವಿಧಿಯ ವರ್ಣನೆ	೧೯-೨೧
೧೦	ದ್ವಾರರಹಸ್ಯದ ವರ್ಣನೆ	೨೧-೨೩
೧೧	ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪ್ರಮಾಣದ ವರ್ಣನೆ	೨೩-೨೪
೧೨	ಮಯೂರೇಶಕ್ಷೇತ್ರವಾಸದ ಶುಭಾಶುಭಗಳ ವರ್ಣನೆ	೨೪-೨೮
೧೩	ಮಯೂರೇಶ-ಆನಂದ-ದಂಡಕಾರಣ್ಯ ವರಪ್ರದಾನ †	೨೮-೩೦
೧೪	ದ್ವಾರಯಾತ್ರೆಯ ವರ್ಣನೆ	೩೧-೩೩
೧೫	ದೇವಾಗಾರದ ದ್ವಾರಯಾತ್ರೆಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	೩೩-೩೭
೧೬	ಗಣಗಳ ಯಾತ್ರಾಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ವರ್ಣನೆ	೩೮-೪೦
೧೭	ಮಯೂರೇಶಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿನ ಮರಣಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಮಹಿಮೆಯ ವರ್ಣನೆ	೪೧-೪೩
೧೮	ಗರ್ಭಾಗಾರದ ಭ್ರಮಣದ ವರ್ಣನೆ	೪೩-೪೬
೧೯	ಕ್ಷೇತ್ರವಾಸಿಯ ಚರಿತ್ರೆಯ ವರ್ಣನೆ	೪೬-೪೯
೨೦	ಮಲತ್ಯಾಗದಿಂದಾದ ಯಾತನೆಯ ಕಥನ	೪೯-೫೨
೨೧	ಯಾತ್ರೆಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಕಾಲ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ವರ್ಣನೆ	೫೨-೬೧
೨೨	ಕ್ಷೇತ್ರಸಂನ್ಯಾಸ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ವರ್ಣನೆ	೬೧-೬೭
೨೩	ಗಣೇಶಕುಂಡದ ಚರಿತ್ರೆಯ ವರ್ಣನೆ	೬೭-೬೯
೨೪	ಬ್ರಹ್ಮಕಮಂಡಲುವಿನ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ವರ್ಣನೆ	೭೦-೭೩

೨೫	ಬ್ರಹ್ಮಕಮಂಡಲುವಿನ ತೀರ್ಥಚರಿತ್ರೆ	೭೩-೭೮
೨೬	ಸಪ್ತತೀರ್ಥಗಳ ವರ್ಣನೆ	೭೮-೭೯
೨೭	ಬ್ರಹ್ಮಕಮಂಡಲುವಿನ ಸ್ತುತಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ವರ್ಣನೆ	೮೦-೮೪
೨೮	ನಗ್ನಭೈರವನ ಕಥನ	೮೪-೮೬
೨೯	ಭೃಶುಂಡಿ-ದೇವರ ಸಂವಾದದ ಸಮಾಪ್ತಿಯ ವರ್ಣನೆ	೮೬-೮೭
೩೦	ಮಯೂರೇಶಕ್ಷೇತ್ರಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ಸಮಾಪ್ತಿಯ ವರ್ಣನೆ	೮೮-೯೦
೩೧	ವಿಕಟನ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವ	೯೧-೯೩
೩೨	ದೇವ-ದೈತ್ಯರ ಭೇಟಿ	೯೩-೯೪
೩೩	ಕಾಮಾಸುರನ ಪುತ್ರರ ವಧೆ	೯೪-೯೭
೩೪	ಕಾಮಾಸುರನ ವಿಚಾರದ ವರ್ಣನೆ	೯೭-೯೯
೩೫	ಕಾಮಾಸುರನ ಶಾಂತಿಯ ವರ್ಣನೆ	೯೯-೧೦೧

36	ವಿಕಟಾವತಾರಚರಿತ್ರೆಯ ಸಮಾಪ್ತಿಯ ವರ್ಣನೆ	903-908
37	ಗುಣೇಶಾವತಾರದ ವರ್ಣನೆ	904-909
38	ಬಾಲಲೀಲೆಯ ವರ್ಣನೆ	909-910
39	ಕಮಲಾಸುರನ ವಧೆ	910-912
40	ವಿಷ್ಣು ಮೊದಲಾದವರಿಗೆ ಪರಾಧೀನತೆಯ ದರ್ಶನ	913-914
41	ಮಯೂರೇಶನ ಚರಿತ್ರೆಯ ವರ್ಣನೆ	915-916
42	ಸೂರ್ಯಾವತಾರದ ಚರಿತ್ರೆ	917-920
43	ಭಾನು-ವಿನಾಯಕನ ಚರಿತ್ರೆ	920-922
44	ವಿಕಟವರದನ ಚರಿತ್ರೆ	923-924
45	ವಿಕಟಚರಿತ್ರೆಯ ಸಮಾಪ್ತಿ	924-926

ಖಂಡ ೪ — ವಿಘ್ನರಾಜಚರಿತ್ರೆ

1	ದಿತಿಯ ಶೋಕದ ವರ್ಣನೆ	1-3
2	ಶಿವ-ಪಾರ್ವತಿಯರ ಸಮಾಗಮ	3-4
3	ಮಮಾಸುರನಿಗೆ ವರಪ್ರದಾನ	4-6
4	ಶಿವ-ಮಮಾಸುರರ ಸಮಾಗಮ	6-9
5	ಮಮಾಸುರನ ರಾಜ್ಯಭೋಗದ ವರ್ಣನೆ	9-12
6	ವಿಘ್ನರಾಜನ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವ	12-18

೭	ಮಮಾಸುರನ ಗರ್ವಹರಣ	೧೪-೧೬
೮	ಮಮಾಸುರನ ಶಾಂತಿಯ ವರ್ಣನೆ	೧೭-೧೮
೯	ಮಮಾಸುರನ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ವಿಘ್ನೇಶ್ವರನ ಚರಿತ್ರಕ್ಷೇತ್ರದ ವರ್ಣನೆ	೧೮-೨೧
೧೦	ವಿಷ್ಣುವಿನ ಅವತಾರದ ವರ್ಣನೆ	೨೧-೨೩
೧೧	ಲಕ್ಷ್ಮೀ-ವಿನಾಯಕನ ಚರಿತ್ರೆಯ ವರ್ಣನೆ	೨೩-೨೬
೧೨	ಶೂರ್ಪಕರ್ಣಾವತಾರದ ವರ್ಣನೆ	೨೬-೨೮
೧೩	ದತ್ತಗೀತೆಯ ವರ್ಣನೆ	೨೮-೩೧
೧೪	ದಿತಿಗೆ ವರಪ್ರದಾನ	೩೧-೩೩
೧೫	ಚತುರ್ಭುಜಾವತಾರದ ವಿಕ್ರಮದ ವರ್ಣನೆ	೩೩-೩೫
೧೬	ವಿಘ್ನರಾಜಚರಿತ್ರಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ವರ್ಣನೆ	೩೬-೩೭

ಖಂಡ ೮ — ಧೂಮ್ರವರ್ಣಚರಿತ್ರೆ

೧	ಅಹಂ ಅಸುರನ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ವರ್ಣನೆ	೧-೩
೨	ಅಹಮಾಸುರನ ರಾಜ್ಯಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ವರ್ಣನೆ	೩-೪
೩	ಅಹಮಾಸುರನ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವಿಜಯ	೫-೭
೪	ದೇವಮುನಿಗಳಿಗೆ ವರಪ್ರದಾನ	೭-೯
೫	ಅಹಂಕಾರನ ಪರಾಜಯ	೯-೧೨
೬	ಅಹಂಕಾರಾಸುರನಿಗೆ ಜ್ಞಾನೋಪದೇಶ	೧೨-೧೫

೭	ಅಹಂಕಾರನ ಶಾಂತಿಸ್ವರೂಪದ ವರ್ಣನೆ	೧೬-೧೭
೮	ಧೂಮ್ರವರ್ಣಾವತಾರದ ಸಮಾಪ್ತಿ	೧೮-೨೦
೯	ಧೂಮ್ರವರ್ಣನ ಮಹಿಮೆಯ ವರ್ಣನೆ	೨೦-೨೧
೧೦	ಶಿವಾತ್ಮಜಾವತಾರದ ಚರಿತ್ರೆ	೨೨-೨೪
೧೧	ಪಾರ್ವತಿ-ಗಣೇಶರ ಚರಿತ್ರೆ	೨೪-೨೬
೧೨	ಗುಣೇಶಾವತಾರದ ವರ್ಣನೆ	೨೭-೨೮
೧೩	ಬಾಣಾಸುರನಿಗೆ ವರಪ್ರದಾನ	೨೯-೩೧
೧೪	ಬಾಣಾಸುರನ ವಂಶೋತ್ಪತ್ತಿಯ ಚರಿತ್ರೆ	೩೨-೩೪
೧೫	ಬುದ್ಧಾವತಾರದ ವರ್ಣನೆ	೩೪-೩೬
೧೬	ಧೂಮ್ರವರ್ಣನು ಕಲಿಯನ್ನು ಜಯಿಸಿದುದರ ವರ್ಣನೆ	೩೭-೩೮
೧೭	ಯುಗಕ್ಕೆ ವರಪ್ರದಾನ	೩೯-೪೧
೧೮	ಯುಗಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಕರ್ಮಸಿದ್ಧಿಯ ವರ್ಣನೆ	೪೧-೪೩
೧೯	ಸಮಾಸದತ್ತನ ಚರಿತ್ರೆ	೪೩-೪೪
೨೦	ಮಲಮಾಸ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಗೆ ವರಪ್ರದಾನ	೪೪-೪೫
೨೧	ಧೂಮ್ರಮಹಿಮೆಯ ವರ್ಣನೆ	೪೫-೪೮
೨೨	ಕಾರ್ತಿಕಮಾಸದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	೪೯-೪೯
೨೩	ವಜ್ರಪಂಜರದ ಕಥನ	೫೦-೫೩
೨೪	ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಧುವಿನ ಚರಿತ್ರೆಯ ವರ್ಣನೆ	೫೩-೫೪

ಅಧ್ಯಾ ವಿಷಯ
ಯಾ
ಯ

ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ

೨೫	ವಿರೋಚನನ ವಧೆ	೫೫-೫೭
೨೬	ನಾನಾ ಜನರ ಉದ್ಧಾರ	೫೭-೬೦
೨೭	ಶಿವದತ್ತನ ಬೋಧನೆ	೬೦-೬೩
೨೮	ಶುಕಗೀತೆಯ ಕಥನ	೬೩-೬೫
೨೯	ಶಿವನ ಭಕ್ತಿಪ್ರದಾನ	೬೫-೬೭
೩೦	ನಾನಾ ಜನರ ಉದ್ಧಾರದ ವರ್ಣನೆ	೬೮-೬೯
೩೧	ಶ್ರಾವಣಮಾಸಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾಲಂಧರನ ವಧೆ	೬೯-೭೧
೩೨	ಗಾಲವನ ಸಂಶಯನಾಶದ ವರ್ಣನೆ	೭೧-೭೪
೩೩	ಶ್ರಾವಣಮಾಸಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ವರ್ಣನೆ	೭೪-೭೬
೩೪	ದಧೀಚಿ-ಧೌಮ್ಯರ ಸಂವಾದ	೭೭-೭೯
೩೫	ಮಲಮಾಸಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	೮೦-೮೨

೩೬	ಸಂವತ್ಸರವ್ರತಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ವರ್ಣನೆ	೮೩-೮೪
೩೭	ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದಲ್ಲಿ...ಗೆ ವ್ರತೋಪದೇಶ †	೮೪-೮೯
೩೮	ಕಲ್ಯಾಣನ ದುರ್ಗತಿಯ ವರ್ಣನೆ	೯೦-೯೧
೩೯	ಬಲ್ಲಾಳೇಶ್ವರನ ವರ್ಣನೆ	೯೨-೯೪
೪೦	ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯವ್ರತಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	೯೪-೯೬
೪೧	ಕೌಂಡಿನ್ಯ-ಯಕ್ಷರ ಸಮಾಗಮ	೯೭-೯೮
೪೨	ಗಣೇಶನಾಮದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	೯೯-೧೦೧
೪೩	ಚತುರ್ಥಿಯ ರಹಸ್ಯದ ವರ್ಣನೆ	೧೦೧-೧೦೩
೪೪	ಜರತ್ಕಾರುವಿಗೆ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶದ ವರ್ಣನೆ	೧೦೩-೧೦೪
೪೫	ಜರತ್ಕಾರುವಿನ ಯೋಗಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ವರ್ಣನೆ	೧೦೪-೧೦೬
೪೬	ಬ್ರಾಹ್ಮಣ-ಸತ್ಯಯಜ್ಞರ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ವರ್ಣನೆ	೧೦೭-೧೦೮
೪೭	ಮೂರು ವಿಧದ ಜನರ ಆಧಾರದ ನಿರೂಪಣೆ	೧೦೯-೧೧೦
೪೮	ಮಾಸಗಳ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ವರ್ಣನೆ	೧೧೧-೧೧೨
೪೯	ಗಣೇಶಹೃದಯದ ಕಥನ	೧೧೨-೧೧೪
೫೦	ಫಲಶ್ರುತಿಯ ವರ್ಣನೆ	೧೧೬-೧೧೭

ಖಂಡ ೧ — ಯೋಗಚರಿತ್ರೆ

೧	ಸ್ವಸಂವೇದ್ಯಸ್ವರೂಪದ ವರ್ಣನೆ	
---	--------------------------	--

೨	ಅಯೋಗದ ಚರಿತ್ರೆಯ ಕಥನ	೨-೩
೩	ಗಣೇಶಸ್ವರೂಪದ ವರ್ಣನೆ	೩-೬
೪	ಪೂರ್ಣಯೋಗದ ಚರಿತ್ರೆಯ ವರ್ಣನೆ	೬-೧೧
೫	ಚಿತ್ತಭೂಮಿನಿರೋಧದಿಂದ ಸಾರ್ವಭೌಮಯೋಗ	೧೧-೧೩
	ಪ್ರಥಮ ಅಧ್ಯಾಯ (೧)	೧೩-೧೮
೬	ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತಾನುಭವದ ಸುಖಶಾಂತಿಯ ವರ್ಣನೆ (೨)	೧೮-೨೪
೭	ಯೋಗಸ್ಥಿತಿಯ ವರ್ಣನೆ (೩)	೨೪-೨೯
೮	ಯೋಗಭ್ರಷ್ಟನ ಚರಿತ್ರೆಯ ನಿರೂಪಣೆ (೪)	೩೦-೩೨
೯	ಅಜ್ಞಾನಿಗಳ ಕ್ರಮಯೋಗದ ವರ್ಣನೆ (೫)	೩೨-೩೬
೧೦	ವಿಭೂತಿಯೋಗ (೬)	೩೬-೩೮
೧೧	ತತ್ತ್ವವಿಚಾರಯೋಗ (೭)	೩೯-೪೧
೧೨	ಶುಕ್ಲ-ಕೃಷ್ಣ ಗತಿಯೋಗ (೮)	೪೨-೪೫
೧೩	ಕ್ಷೇತ್ರ-ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞ ಜ್ಞಾನಯೋಗ (೯)	೪೫-೪೮
೧೪	ನಾನಾಭೇದತ್ರಯಯೋಗ (೧೦)	೪೮-೫೦
೧೫	ಗಣೇಶರಹಸ್ಯಯೋಗ (೧೧)	೫೦-೫೩
೧೬	ಭಕ್ತಿರಹಸ್ಯದ ವರ್ಣನೆಯ ಯೋಗ (೧೨)	೫೩-೫೫
೧೭	ದಕ್ಷಿಣೆಗೆ ಸಿದ್ಧಿಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ವರ್ಣನೆ (೧೩)	೫೬-೫೮
೧೮	ಗಣೇಶಸ್ವರೂಪದ ಕ್ರಮವರ್ಣನೆ	೫೮-೬೧

೧೯	ಪುರಾಣಶ್ರವಣ ಮೊದಲಾದ ವಿಧಿಗಳ ವರ್ಣನೆ	೬೨-೬೩
೨೦	ಪುರಾಣಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ವರ್ಣನೆ	೬೩-೬೪
೨೧	ಪಾರಾಯಣದ ವರ್ಣನೆ	೬೪-೬೬
೨೨	ಮಾಘಮಾಸದ ಪಾರಾಯಣದ ಚರಿತ್ರೆಯ ವರ್ಣನೆ	೬೬-೬೭
೨೩	ಜ್ಯೇಷ್ಠಮಾಸದ ಪಾರಾಯಣದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ವರ್ಣನೆ	೬೮-೬೯
೨೪	ವಿಕಲ್ಪನ ವಿಜಯ	೬೯-೭೧
೨೫	ವಿಕಲ್ಪನ ಪ್ರತಾಪದ ಖಂಡನೆ	೭೧-೭೩
೨೬	ಮಾಯೆ ಮೊದಲಾದ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಆಭಾಸದಲ್ಲಿ ಮೌಢ್ಯಪುರಾಣಶ್ರವಣದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ವರ್ಣನೆ	೭೩-೭೪
೨೭	ಭಾದ್ರಪದ ಮೊದಲಾದ ಆರು ಮಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರವಣಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ವರ್ಣನೆ	೭೪-೭೫
೨೮	ಮಹೋದರಚರಿತ್ರಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	೭೬-೭೭
೨೯	ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮೌಢ್ಯಶ್ರವಣದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	೭೭-೭೮
೩೦	ನಿತ್ಯ ಮೌಢ್ಯಶ್ರವಣದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	೭೯-೮೦
೩೧	ವಕ್ರತುಂಡಚರಿತ್ರೆಯ ಶ್ರವಣಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ವರ್ಣನೆ	೮೦-೮೧
೩೨	ಏಕದಂತಚರಿತ್ರಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ವರ್ಣನೆ	೮೧-೮೨
೩೩	ಮಹೋದರಚರಿತ್ರಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ವರ್ಣನೆ	೮೨-೮೩
೩೪	ಗಜಾನನಚರಿತ್ರೆಯ ಶ್ರವಣ-ಪಠನಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	೮೩-೮೪
೩೫	ಲಂಬೋದರಚರಿತ್ರೆಯ ವರ್ಣನೆ	೮೪-೮೫

ಅಧ್ಯಾ ವಿಷಯ
ಯಾ
ಯ

ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ

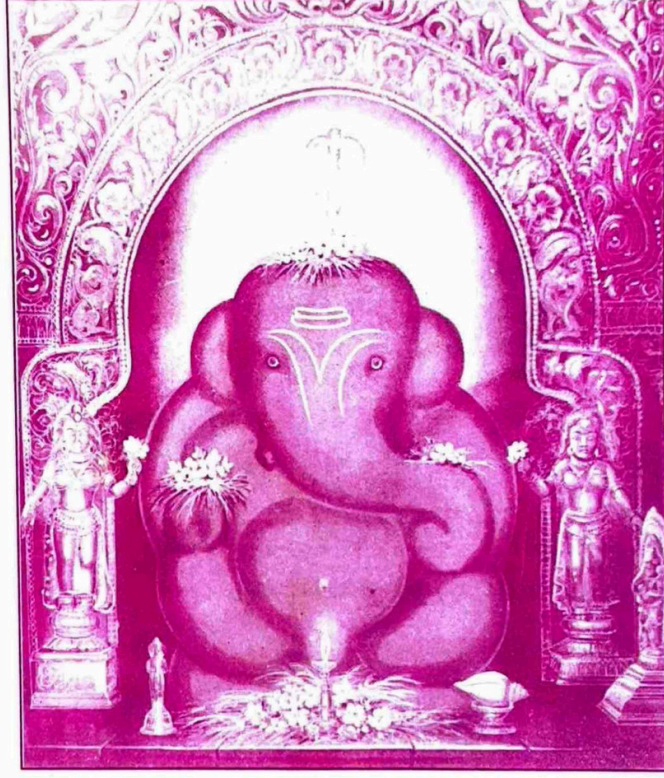
೩೬	ವಿಕಟಖಂಡಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ವರ್ಣನೆ	೮೪-೮೬
೩೭	ವಿಘ್ನರಾಜಖಂಡದ ಶ್ರವಣ-ಪಠನಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ವರ್ಣನೆ	೮೭-೮೭
೩೮	ಧೂಮ್ರವರ್ಣಚರಿತ್ರಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ವರ್ಣನೆ	೮೮-೮೮
೩೯	ನವಮಖಂಡಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ವರ್ಣನೆ	೮೯-೯೦
೪೦	ಒಂಬತ್ತು ಖಂಡಗಳ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ವರ್ಣನೆ	೯೦-೯೦
೪೧	ಪುರಾಣದ ಸಮಾಪ್ತಿಯ ವರ್ಣನೆ	೯೧-೯೩

ಹೀಗೆ ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ ಸಮಾಪ್ತವಾಯಿತು.

ಇದು ಶ್ರೀಗಜಾನನನಿಗೆ ಅರ್ಪಣವಾಗಲಿ.

ಈಗ ಶ್ರೀಮದ್ಗಲಪುರಾಣದ ಮೊದಲನೆಯ ಖಂಡ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ.

॥ आद्य क्षेत्र श्री मयुरेश्वर दंडकारण्ये, मोरगांव ॥

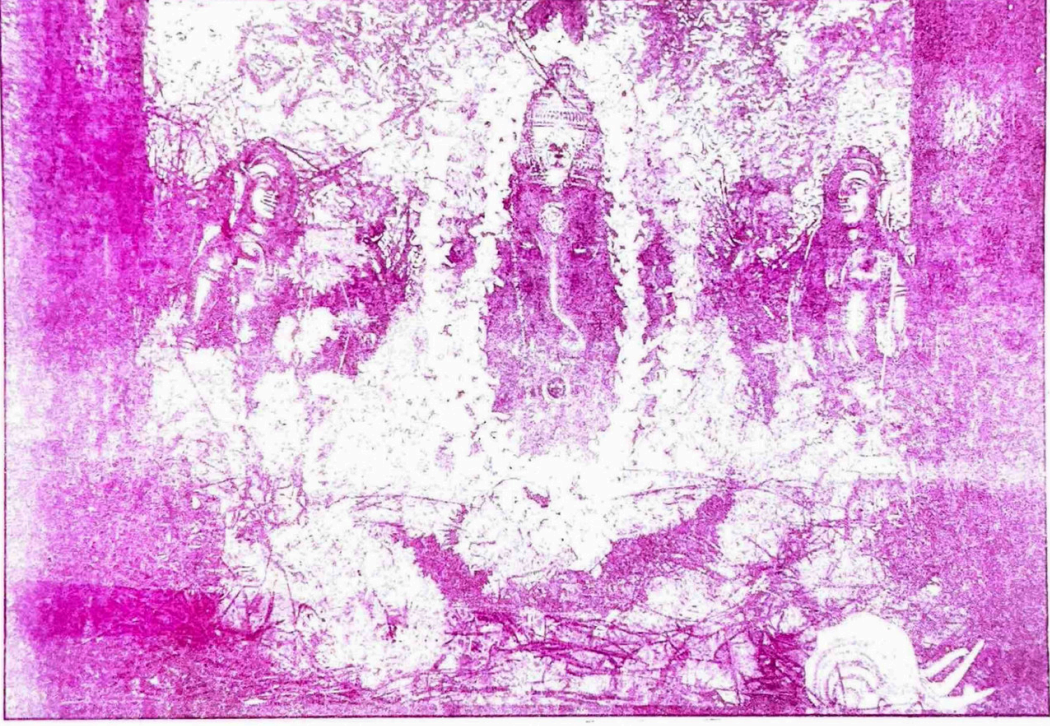

॥ श्री मयुरेश्वराय नमः ॥

ಆದ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ: ಶ್ರೀ ಮಯೂರೇಶ್ವರ, ದಂಡಕಾರಣ್ಯ, ಮೋರಗಾಂವ.

ಶ್ರೀ ಮಯೂರೇಶ್ವರನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.

॥ आद्य क्षेत्र श्री मयुरेश्वर दंडकारण्ये, केंपवाड ॥

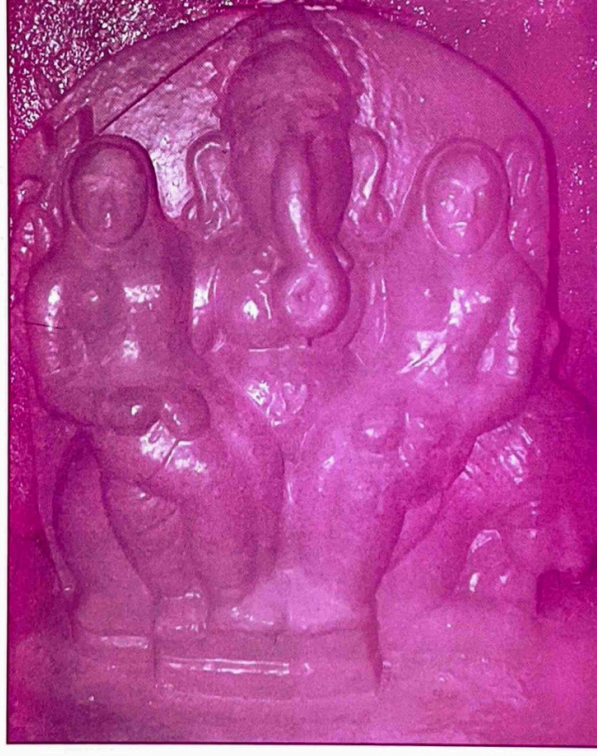

॥ श्री मयुरेश्वराय नमः ॥

ಆದ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ: ಶ್ರೀ ಮಯೂರೇಶ್ವರ, ದಂಡಕಾರಣ್ಯ, ಥೇಂಪವಾಡ. †

ಶ್ರೀ ಮಯೂರೇಶ್ವರನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.

॥ ಶ್ರೀ ವಕ್ರತುಂಡ ಮಯುರೇಶ್ವರ ದಂಡಕಾರಣ್ಯ, ಕೆಂಪವಾಡ ॥

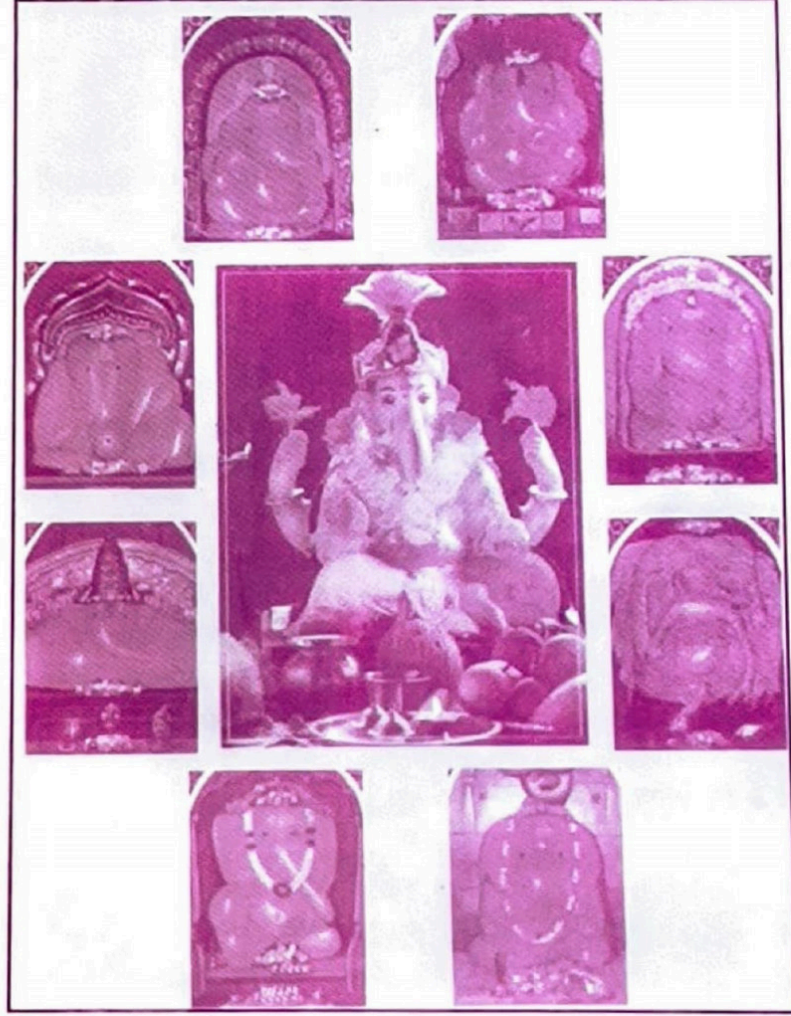
॥ ಶ್ರೀ ವಕ್ರತುಂಡ ಮಯುರೇಶ್ವರಾಯ ನಮಃ ॥

ಖಂಡ ೧

ಶ್ರೀ ವಕ್ರತುಂಡ ಮಯೂರೇಶ್ವರ, ದಂಡಕಾರಣ್ಯ, ಧೇಂಪವಾಡ. †

ಶ್ರೀ ವಕ್ರತುಂಡ ಮಯೂರೇಶ್ವರನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.

॥ श्री अष्टविनायक प्रसन्न ॥

॥ श्री अष्टविनायकाय नमः ॥

श्री अष्टविनायकರು ಪ್ರಸನ್ನರಾಗಲಿ.

श्री अष्टविनायकरಿಗೆ नमस्कार.

ಮೊದಲನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

॥ ಓಂ ನಮಃ ಶ್ರೀಸ್ವಾನಂದೇಶಗಣೇಶಾಯ ಪೂರ್ಣಯೋಗಾತ್ಮನೇ ॥

॥ ಪ್ರಥಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

॥ ಶ್ರೀಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ ॥ ಅಥ ಶ್ರೀಮನ್ಮೌಢ್ಯಲಪುರಾಣಪ್ರಾರಂಭಃ ।

ಓಂ. ಪೂರ್ಣಯೋಗಸ್ವರೂಪನಾದ ಶ್ರೀಸ್ವಾನಂದೇಶ ಗಣೇಶನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಮೊದಲನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ. ಶ್ರೀಗಣೇಶನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಈಗ ಶ್ರೀಮನ್ಮೌಢ್ಯಲಪುರಾಣದ ಪ್ರಾರಂಭ.

- ೧ ಧ್ಯಾಯೇ ಸ್ಥಿರೇಣ ಚಿತ್ತೇನ ಗಣೇಶಂ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿದಮ್ | ಬುದ್ಧಿಪ್ರಕಾಶಕಂ ಪೂರ್ಣಂ ಯೋಗಿನಾಂ ಹೃದಿ
ಸಂಸ್ಥಿತಮ್ ||೧||
- ೨ ಜಿತಂ ತೇನಾಖಿಲಂ ನಾನಾಬ್ರಹ್ಮವರ್ಣನವರ್ಜಿತಮ್ | ನಾನಾಜಗತ್ಸಮೂಹಂ ವೈ ಗಣೇಶೇನೋಭಯಂ
ಕೃತಮ್ ||೨||
- ೩ ಭಕ್ತಸಂರಕ್ಷಣಾರ್ಥಾಯ ನಿರ್ಗುಣಃ ಸಗುಣಸ್ತು ಯಃ | ನಾನಾವತಾರವಾನ್ಮೋಹಿ ನಾನಾಭೇದಧರೋ ಬಭೌ
||೩||
- ೪ ತಸ್ಮೈ ನಮೋ ಗಣೇಶಾಯ ನರಕುಂಭಾರೂಪಿಣೇ | ಸಗುಣೋ ನರರೂಪೋ ಯೋ ನಿರ್ಗುಣೋ ಗಜವಕ್ತ್ರಕಃ ||
೪||

-
- ೧ ಸಕಲ ಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನು ನೀಡುವ, ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಗೊಳಿಸುವ, ಪೂರ್ಣನಾದ ಮತ್ತು ಯೋಗಿಗಳ
ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಗಣೇಶನನ್ನು ಸ್ಥಿರಚಿತ್ತದಿಂದ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತೇನೆ.
- ೨ ಅವನಿಂದ ಸಮಸ್ತವೂ ಜಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ನಾನಾ ಬ್ರಹ್ಮರೂಪಗಳ ವರ್ಣನೆಗೆ ಮೀರಿದುದನ್ನೂ ನಾನಾ
ಜಗತ್ತುಗಳ ಸಮೂಹವನ್ನೂ—ಈ ಉಭಯವನ್ನೂ—ಗಣೇಶನೇ ಉಂಟುಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. †
- ೩ ಭಕ್ತರ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ನಿರ್ಗುಣನಾಗಿದ್ದರೂ ಸಗುಣನಾಗುವ ಅವನು, ನಾನಾ ಅವತಾರಗಳನ್ನು ತಾಳಿ ನಾನಾ
ಭೇದಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದನು.
- ೪ ನರ-ಕುಂಜರರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಆ ಗಣೇಶನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಸಗುಣನಾಗಿ ನರರೂಪದಲ್ಲಿಯೂ
ನಿರ್ಗುಣನಾಗಿ ಗಜಮುಖನಾಗಿಯೂ ಇರುವವನು ಅವನು.

೫ ನಮಃ ಶಿವಾಯ ಶಾಂತಾಯ ವಿಷ್ಣುವೇ ಪ್ರಭವಿಷ್ಣುವೇ | ಸೂರ್ಯಾಯ ಶಕ್ತಯೇ ಚೈವ ಚತುರ್ಥಾ ತೇ ವಿಭಾಗಿನೇ
||೫||

೬ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ಶೇಷನಾಗಂ ಚ ನರಂ ನಾರಾಯಣಂ ಸದಾ | ನಮಾಮಿ ಭಾವಯುಕ್ತೋಽಹಂ ಪುರಾಣಪುರುಷಂ
ಪರಮ್ ||೬||

೭ ದೇವಾನಾಂ ಯೋಗಿನಾಂ ಚೈವ ಮಹರ್ಷೀಣಾಂ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ | ಪ್ರಜಾಮಿ ಶರಣಂ ನಿತ್ಯಂ
ಪುರಾಣಜ್ಞಾನಸಿದ್ಧಯೇ ||೭||

೫ ಶಾಂತಸ್ವರೂಪನಾದ ಶಿವನಿಗೂ, ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾದ ವಿಷ್ಣುವಿಗೂ, ಸೂರ್ಯನಿಗೂ ಹಾಗೂ ಶಕ್ತಿಗೂ
ನಮಸ್ಕಾರ; ನಾಲ್ಕು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಭಾಗಗೊಂಡ ಆ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.

೬ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನೂ ಶೇಷನಾಗನನ್ನೂ ನರನನ್ನೂ ನಾರಾಯಣನನ್ನೂ, ಪರಮ ಪುರಾಣಪುರುಷನನ್ನೂ ನಾನು
ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ಸದಾ ನಮಿಸುತ್ತೇನೆ.

೭ ಪುರಾಣಜ್ಞಾನದ ಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಯೋಗಿಗಳನ್ನೂ ಮಹರ್ಷಿಗಳನ್ನೂ ಮಹಾತ್ಮರನ್ನೂ ನಾನು ನಿತ್ಯ
ಶರಣಾಗುತ್ತೇನೆ.

೮ ಪುರಾಕಲ್ಪೇಽಭವನ್ವಿಪ್ರಾಃ ಶೌನಕಾದ್ಯಾಃ ಸುಸಾಧನಾಃ | ಕಲಿದೋಷಭಯಾತ್ಸರ್ವೇ ನೈಮಿಷಾರಣ್ಯಮಾಶ್ರಿತಾಃ ||
೮ ||

೯ ತಸ್ಮಿನ್ನಕಲಿಯುಗಾವಾಸಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾದೌ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ಮುಖಾತ್ | ಮುನಿಧರ್ಮಪ್ರಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ
ಕರ್ಮಜ್ಞಾನಪ್ರಸಿದ್ಧಯೇ ||೯||

೧೦ ಅನ್ಯಚ್ಚ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಪುರಾಣಶ್ರವಣಂ ಸದಾ | ಕಲಿದೋಷಹರಂ ಪುಣ್ಯಂ ತದರ್ಥಮಭವ[...]]ತಾಃ ||
೧೦ ||

೮ ಹಿಂದಿನ ಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಶೌನಕ ಮೊದಲಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಉತ್ತಮ ಸಾಧಕರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಕಲಿದೋಷದ
ಭಯದಿಂದ ನೈಮಿಷಾರಣ್ಯವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದರು.

೯ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಮೊದಲು ಬ್ರಹ್ಮನ ಮಾತಿನಿಂದ ತಿಳಿದು, ಮುನಿಧರ್ಮವನ್ನು
ಸ್ಥಿರಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಕರ್ಮ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದರು. †

೧೦ ಇದಲ್ಲದೆ, ಪುರಾಣಗಳ ಶ್ರವಣವು ಸದಾ ಕಲಿದೋಷವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಪುಣ್ಯಕಾರ್ಯವೆಂದು ಬ್ರಹ್ಮನು
ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಅದನ್ನು ಮಾಡಲು ತೊಡಗಿದರು.

೧೧ ಕಸ್ಮಿಂಶ್ಚಿತ್ತಮಯೇ ಸೂತೋ ಲೋಮಹರ್ಷಣ ಆಯಯೌ | ಮುನೀನಾಂ ದರ್ಶನಾರ್ಥಾಯ ಪುರಾಣಜ್ಞೋ
ವಿಚಕ್ಷಣಃ ||೧೧||

೧೨ ನೈಮಿಷಾರಣ್ಯಶೋಭಾಂ ಚ ಪಶ್ಯಂಸ್ತತ್ರ ಸುವಿಸ್ಮಿತಃ | ಅಹೋ ಧನ್ಯಂ ಮಹಾರಣ್ಯಂ ಕಲಿದೋಷವಿವರ್ಜಿತಮ್
||೧೨||

೧೧ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪುರಾಣಜ್ಞನೂ ವಿವೇಕಿಯೂ ಆದ ಸೂತ ರೋಮಹರ್ಷಣನು ಮುನಿಗಳ
ದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು.

೧೨ ನೈಮಿಷಾರಣ್ಯದ ಶೋಭೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಅವನು ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯಗೊಂಡನು: “ಅಹೋ! ಕಲಿದೋಷವಿಲ್ಲದ
ಈ ಮಹಾರಣ್ಯವು ಧನ್ಯವಾಗಿದೆ!”

- ೧೩ ದೃಷ್ಟಾ ವೈ ಮುನಯಸ್ತೇನ ಸುಪ್ರಸನ್ನಾನಾಮ್ಬುಜಾಃ | ನಿತ್ಯನೈಮಿತ್ತಿಕರತಾಃ ಸ್ವಧರ್ಮಾಚರಣಪ್ರಿಯಾಃ ||೧೩||
- ೧೪ ಪಿಚ್ಚಯಜ್ಞರತಾಸ್ತತ್ರ ವೇದಾಧ್ಯಯನಕಾರಿಣಃ | ಬ್ರಹ್ಮತೇಜಃಸಮಾಯುಕ್ತಾ ಜ್ವಲಂತಃ ಪಾವಕಾ ಇವ ||೧೪||
- ೧೫ ವಿನಾಽಸ್ತೇನ ಯಥಾ ಸೂರ್ಯೋ ಯೋಗಿನೋ ವೇದವೇದಿನಃ | ತಾರಕಾಃ ಸರ್ವಜನ್ಮನಾಂ ಶೌನಕಾದ್ಯಾ ಮಹರ್ಷಯಃ ||೧೫||

-
- ೧೩ ನಿತ್ಯ ಮತ್ತು ನೈಮಿತ್ತಿಕ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವವರೂ ಸ್ವಧರ್ಮಾಚರಣೆಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವವರೂ ಆದ ಆ ಮುನಿಗಳ ಪ್ರಸನ್ನ ಕಮಲಮುಖಗಳನ್ನು ಅವನು ಕಂಡನು.
- ೧೪ ಅವರು ಪಂಚಯಜ್ಞಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದು ವೇದಾಧ್ಯಯನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಬ್ರಹ್ಮತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅವರು ಅಗ್ನಿಗಳಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.
- ೧೫ ಅಸ್ತಮಿಸದ ಸೂರ್ಯನಂತಿರುವ ಆ ಶೌನಕಾದಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಯೋಗಿಗಳೂ ವೇದಜ್ಞರೂ ಆಗಿದ್ದು, ಸಕಲ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ತಾರುವವರಾಗಿದ್ದರು.
- ೧೬ ತತ್ರಾಗತ್ಯ ಮಹಾಭಾಗಃ ಸ ಸೂತೋ ರೋಮಹರ್ಷಣಃ | ಸಾಷ್ಟಾಂಗಂ ಪ್ರಣತಃ ಪೂರ್ವಂ ಪರಮಾಹ್ಲಾದಸಂಯುತಃ ||೧೬||
- ೧೭ ಅಭಿವಾದ್ಯ ಮುನೀನ್ಸರ್ವಾನ್ಭಕ್ತ್ಯಾ ನಮ್ರಾತ್ಮಕನ್ಧರಃ | ಪ್ರಾಚ್ಛಲಿಃ ಪ್ರಯತೋ ಭೂತ್ವಾ ಪ್ರೋವಾಚ ಮಧುರಂ ವಚಃ ||೧೭||

-
- ೧೬ ಮಹಾಭಾಗನಾದ ಆ ಸೂತ ರೋಮಹರ್ಷಣನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಅತ್ಯಂತ ಆನಂದದಿಂದ ಮೊದಲು ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡಿದನು.
- ೧೭ ಎಲ್ಲ ಮುನಿಗಳಿಗೂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ವಂದಿಸಿ, ತಲೆಬಾಗಿ, ಅಂಜಲಿಬದ್ಧನಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಂಯಮನದಿಂದ ನಿಂತು ಮಧುರವಾದ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದನು.

- ೧೮ ಸೂತ ಉವಾಚ | ವಂಶೋ ಧನ್ಯೋ ಮದೀಯೋಽದ್ಯ ಪಿತರೌ ಚ ಕುಲಂ ವಯಃ | ವಿದ್ಯಾ ವ್ರತಂ ತಪೋ
ಜ್ಞಾನಂ ಧನ್ಯಂ ಸರ್ವಂ ಮುನೀಶ್ವರಾಃ ||೧೮ ||
- ೧೯ ಭವತಾಂ ಪಾದಪದ್ಮಂ ಚ ಸರ್ವಾಶುಭವಿನಾಶನಮ್ | ಕಾಚ್ಛೇತಂ ಯತ್ಸದಾ ದೇವೈರ್ಮಯಾ ದೃಷ್ಟಂ
ಸುಪುಣ್ಯತಃ ||೧೯ ||
- ೨೦ ಸಾಕ್ಷಾದ್ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪಾ ವೈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಬ್ರಹ್ಮವಿತ್ತಮಾಃ | ಯೇಷಾಂ ದರ್ಶನಮಾತ್ರೇಣ ಕೃತಕೃತ್ಯಾಶ್ಚ ಜನ್ತವಃ
||೨೦ ||
- ೨೧ ಕೃತಾರ್ಥೋಽಹಂ ಕೃತಾರ್ಥೋಽಹಂ ಕೃತಾರ್ಥೋಽಹಂ ನ ಸಂಶಯಃ | ಭವತಾಂ ದರ್ಶನೇನೈವ ಮುಕ್ತೋಽಹಂ
ಭವಸಾಗರಾತ್ ||೨೧ ||

-
- ೧೮ ಸೂತನು ಹೇಳಿದನು: “ಮುನೀಶ್ವರರೇ, ಇಂದು ನನ್ನ ವಂಶ, ತಂದೆ-ತಾಯಿ, ಕುಲ ಮತ್ತು ವಯಸ್ಸು
ಧನ್ಯವಾದವು. ವಿದ್ಯೆ, ವ್ರತ, ತಪಸ್ಸು ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ—ಎಲ್ಲವೂ ಧನ್ಯವಾದವು.
- ೧೯ ಎಲ್ಲ ಅಶುಭಗಳನ್ನೂ ನಾಶಮಾಡುವ ನಿಮ್ಮ ಪಾದಪದ್ಮಗಳನ್ನು ದೇವತೆಗಳೂ ನಾನೂ ಸದಾ
ಕಾಣಬಯಸುತ್ತೇವೆ. ಆ ಪಾದಪದ್ಮಗಳನ್ನು ನಾನು ಇಂದು ಮಹಾಪುಣ್ಯದಿಂದ ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ.
- ೨೦ ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿ ಬಲ್ಲ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪರು. ಅವರ ದರ್ಶನಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ
ಜೀವಿಗಳು ಕೃತಕೃತ್ಯರಾಗುತ್ತಾರೆ.
- ೨೧ ನಾನು ಕೃತಾರ್ಥನಾದೆ, ಕೃತಾರ್ಥನಾದೆ, ಕೃತಾರ್ಥನಾದೆ—ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ದರ್ಶನದಿಂದಲೇ
ನಾನು ಭವಸಾಗರದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾದೆ.”

೨೨ ಇತಿ ಬ್ರುವಾಣಂ ಸಾಧುಂ ತಂ ಸೂತಂ ವೈ ರೋಮಹರ್ಷಣಮ್ | ಪ್ರತ್ಯುಚುರ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ ಸರ್ವೇ
ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತಂ ತಪೋಧನಾಃ ||೨೨ ||

೨೩ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಉಚುಃ | ಸೂತ ಸೂತ ಮಹಾಭಾಗ ಸ್ಥೀಯತಾಂ ಪುಣ್ಯವರ್ಧನ | ತವ ದರ್ಶನಮಾತ್ರೇಣ
ಸಂತುಷ್ಟಾಃ ಸ್ಮೋ ವಯಂ ಖಲು ||೨೩ ||

೨೨ ರೋಮಹರ್ಷಣನಾದ ಆ ಸೂತನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ ಬಳಿಕ ಎಲ್ಲ ತಪೋಧನರೂ ಬಹಳ ಪ್ರಸನ್ನರಾಗಿ,
ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಿದರು.

೨೩ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಹೇಳಿದರು: “ಸೂತನೇ, ಸೂತನೇ, ಮಹಾಭಾಗನೇ, ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವವನೇ, ಇಲ್ಲಿಯೇ
ಇರು. ನಿನ್ನ ದರ್ಶನಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿದ್ದೇವೆ.”

೨೪ ಇತ್ಯುಕ್ತಸ್ತತ್ರ ಸೂತಸ್ತು ಮುನಿದತ್ತೇ ಶುಭಾಸನೇ | ಸಮಾಸೀನೋ ಮಹಾಬುದ್ಧಿಃ ಸಾಂಜ್ವಲಿಃ ಸನ್ನತಾನನಃ ||೨೪ ||

೨೫ ಸುಖಾಸೀನಂ ಚ ಸೂತಂ ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತತ್ರ ಮಹಾಮುನಿಃ | ಭೃಗುಃ[[...]] ಮುದ್ಗಲೋಯೋಗೀ ಸ್ಮೃತೀನಾಂ
ಪ್ರತ್ಯಯಾಯ ಚ ||೨೫ ||

೨೪ ಮುನಿಗಳು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದಾಗ ಆ ಮಹಾಬುದ್ಧಿವಂತನಾದ ಸೂತನು ಮುನಿಗಳು ನೀಡಿದ ಶುಭಾಸನದಲ್ಲಿ
ಕುಳಿತು, ಅಂಜಲಿಬದ್ಧನಾಗಿ ತಲೆಬಾಗಿದನು.

೨೫ ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಸೂತನನ್ನು ಮಹಾಮುನಿಗಳಾದ ಭೃಗು ಮತ್ತು ಯೋಗಿ ಮುದ್ಗಲರೂ ಕಂಡರು; ಸ್ಮೃತಿಗಳ
ವಿಷಯವನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವನತ್ತ ಗಮನಹರಿಸಿದರು. †

- ೨೬ ಶೌನಕ ಉವಾಚ | ಸೂತ ಸೂತ ಮಹಾಭಾಗ ಸರ್ವಜ್ಞ ಸುಖದಾಯಕ | ಆರಾಧಿತಸ್ತ್ವಯಾ ಪ್ರಾಜ್ಞಃ
ಕೃಷ್ಣದ್ವೈಪಾಯನೋ ಮಹಾನ್ ||೨೬||
- ೨೭ ನಾರಾಯಣಾವತಾರೋ ಯಃ ಸಾಕ್ಷಾನ್ನಾರಾಯಣಃ ಸ್ವಯಮ್ | ವೇದಸ್ಯ ಭಾಗಕಾರೀ ಸ ಪುರಾಣಾನಾಂ
ವಿಭಾಗಕೃತ್ ||೨೭||
- ೨೮ ತ್ವಂ ವೈ ತಸ್ಮಾತ್ಪುರಾಣಾನಿ ಸೇತಿಹಾಸಾನಿ ವೇತ್ಸಿ ಚ | ತೇನ ಸರ್ವಜ್ಞತಾ ಜಾತಾ ತೇಯಂ ಪುಣ್ಯವರ್ಧನ ||೨೮||

-
- ೨೬ ಶೌನಕನು ಹೇಳಿದನು: “ಸೂತನೇ, ಸೂತನೇ, ಮಹಾಭಾಗನೇ, ಸರ್ವಜ್ಞನೇ, ಸುಖವನ್ನು ನೀಡುವವನೇ!
ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞನಾದ ಕೃಷ್ಣದ್ವೈಪಾಯನನನ್ನು ನೀನು ಆರಾಧಿಸಿರುವೆ.
- ೨೭ ಅವನು ನಾರಾಯಣನ ಅವತಾರ, ಸಾಕ್ಷಾತ್ ನಾರಾಯಣನೇ. ವೇದವನ್ನು ವಿಭಾಗಿಸಿದವನೂ
ಪುರಾಣಗಳನ್ನು ವಿಭಾಗಿಸಿದವನೂ ಅವನೇ.
- ೨೮ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವವನೇ, ಆದ್ದರಿಂದ ನೀನು ಅವನಿಂದ ಇತಿಹಾಸಗಳೊಡನೆ ಪುರಾಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿದಿರುವೆ;
ಹೀಗಾಗಿ ನಿನಗೆ ಈ ಸರ್ವಜ್ಞತೆ ಲಭಿಸಿದೆ.

- ೨೯ ವಯಂ ಭೀತಾಶ್ಚ ಕಲಿನಾ ಕಲಿಕಲ್ಮಷರೂಪಿಣಾ | ನೈಮಿಷಾರಣ್ಯಮಾಸ್ಥಾಯ ಸ್ಥಿತಾಃ ಸ್ಮೃತಿ ಸ್ವಯೇಚ್ಛಯಾ ||೨೯ ||
- ೩೦ ತತ್ರ ವಿಶ್ರಾಂತಿದಾತಾ ವೈ ತ್ವಂ ಪ್ರಾಪ್ತೋಽಸಿ ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ | ಪುರಾಣಾನಾಂ ಪ್ರವಕ್ತಾ ಚ
ಪುಣ್ಯವಾನ್ಪುಣ್ಯವರ್ಧನಃ ||೩೦ ||
- ೩೧ ಯತ್ರ ಪೌರಾಣಿಕೀ ಗಾಥಾ ಕಲಿಸ್ತತ್ರ ನ ತಿಷ್ಠತಿ | ತಸ್ಮಾತ್ಕಾರುಣ್ಯಭಾವೇನ ಪುರಾಣಂ ಬ್ರೂಹಿ ನಃ ಪ್ರಭೋ ||
೩೧ ||

-
- ೨೯ ಕಲಿಕಲ್ಮಷರೂಪಿಯಾದ ಕಲಿಯಿಂದ ನಾವು ಭಯಗೊಂಡು, ನೈಮಿಷಾರಣ್ಯವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ
ಇಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದೇವೆ.
- ೩೦ ಮಹಾದ್ಯುತಿಯುಳ್ಳವನೇ, ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ನೀಡುವವನಾದ ನೀನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವೆ. ಪುರಾಣಗಳನ್ನು
ವಿವರಿಸುವವನೂ ಪುಣ್ಯವಂತನೂ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವವನೂ ಆಗಿರುವೆ.
- ೩೧ ಪೌರಾಣಿಕ ಕಥೆ ಇರುವಲ್ಲಿ ಕಲಿ ನೆಲೆಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಪ್ರಭುವೇ, ಕರುಣಾಭಾವದಿಂದ ಪುರಾಣವನ್ನು
ನಮಗೆ ತಿಳಿಸು.
- ೩೨ ತವ ಯದ್ದರ್ಶನಂ ಜಾತಂ ಮಹತ್ಪುಣ್ಯೇನ ಸತ್ತಮ | ಧನ್ಯಂ ಧನ್ಯಂ ಮಹಾಭಾಗ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಸಂಶಯ[[...] ||೩೨ ||
- ೩೩ ಭೇದೇನ ಸಂಶಯಾನಾಂ ವೈ ಸತಾಂ ತ್ವಂ ರೋಮಹರ್ಷಣಮ್ | ಕರೋಷಿ ತೇನ ತೇ ನಾಮ ರೋಮಹರ್ಷಣ
ಇತ್ಯಹೋ ||೩೩ ||

-
- ೩೨ ಸತ್ಪುರುಷಶ್ರೇಷ್ಠನೇ, ಮಹಾಪುಣ್ಯದಿಂದ ನಿನ್ನ ದರ್ಶನ ನಮಗೆ ಲಭಿಸಿದೆ. ಮಹಾಭಾಗನೇ, ಅದು ಧನ್ಯ, ಧನ್ಯ;
ನೀನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸಂಶಯಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವವನು.
- ೩೩ ನೀನು ಸಜ್ಜನರ ಸಂಶಯಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ಅವರ ರೋಮಾಂಚನವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತೀಯೆ; ಅದರಿಂದ ನಿನಗೆ
‘ರೋಮಹರ್ಷಣ’ ಎಂಬ ಹೆಸರುಂಟಾಗಿದೆ.”

- ೩೪ ಇತಿ ಪೃಷ್ಠೋ ಮಹಾತ್ಮಾ ಸ ಶೌನಕೇನ ಮಹರ್ಷಿಣಾ | ಸಂಹೃಷ್ಟಃ ಸ ಉವಾಚೇದಂ ವಚನಂ
ಧರ್ಮಸಂಸ್ಕೃತಮ್ ||೩೪ ||
- ೩೫ ಸೂತ ಉವಾಚ | ಅದ್ಯಾಹಂ ಕೃತಕೃತ್ಯೋ ವೈ ಕೃತೋಽನುಗ್ರಹಕಾರಿಣಾ | ಸಕಲಂ ಕಥಯಿಷ್ಯಾಮಿ ವ್ಯಾಸೇನ
ಕಥಿತಂ ಚ ಯತ್ ||೩೫ ||

೩೪ ಶೌನಕಮಹರ್ಷಿಯು ಹೀಗೆ ಕೇಳಿದಾಗ ಆ ಮಹಾತ್ಮನು ಸಂತೋಷಗೊಂಡು, ಧರ್ಮಯುಕ್ತವಾದ ತನ್ನ
ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದನು.

೩೫ ಸೂತನು ಹೇಳಿದನು: “ಕರುಣಾಳುಗಳೇ, ನೀವು ನನಗೆ ಅನುಗ್ರಹಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಇಂದು
ಕೃತಕೃತ್ಯನಾದೆ. ವ್ಯಾಸನು ಹೇಳಿರುವ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾನು ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ.”

೩೬ ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಕಥಯಾಮಾಸ ಪುರಾಣಾನಿ ಸ ಕೃತ್ಸ್ನಶಃ | ನಾನಾಖ್ಯಾನವಿಭಕ್ತಾನಿ ನಾನಾಧರ್ಮಯುತಾನಿ ಚ ||
೩೬ ||

೩೭ ಸರ್ವಾರ್ಥಸಾಧನಾನ್ಯೇವ ದುಃಖನಾಶಕರಾಣಿ ಚ | ಬ್ರಹ್ಮಭೂತಪ್ರದಾನ್ಯೇವ ನಾನಾಮತಯುತಾನಿ ಚ ||೩೭ ||

೩೮ ಪುರಾಣೋಪಪುರಾಣಾನಿ ಸೇತಿಹಾಸಾನಿ ಭಾಗಶಃ | ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಮೋಕ್ಷಾಣಾಂ ದಾತೃತ್ವಾತ್ಪುಣ್ಯದಾನಿ
ಚ ||೩೮ ||

೩೬ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ, ನಾನಾ ಆಖ್ಯಾನಗಳಾಗಿ ವಿಭಾಗಗೊಂಡ ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ
ಪುರಾಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅವನು ವಿವರಿಸಿದನು.

೩೭ ಅವು ಎಲ್ಲ ಅರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಸಾಧಿಸುವವು, ದುಃಖವನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವವು, ಬ್ರಹ್ಮಭೂತವನ್ನು ನೀಡುವವು
ಮತ್ತು ನಾನಾ ಮತಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದವುಗಳಾಗಿದ್ದವು.

೩೮ ಧರ್ಮ-ಅರ್ಥ-ಕಾಮ-ಮೋಕ್ಷಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಪುಣ್ಯಪ್ರದವಾದ ಪುರಾಣಗಳನ್ನೂ ಉಪಪುರಾಣಗಳನ್ನೂ
ಇತಿಹಾಸಗಳೊಡನೆ ವಿಭಾಗವಾಗಿ ಅವನು ವಿವರಿಸಿದನು.

†

೩೯ ಶ್ರುತ್ವಾ ಶ್ರುತ್ವಾ ಮುನೀನ್ದ್ರಾಸ್ತೇ ಹರ್ಷಯುಕ್ತಾ ಬಭೂವಿರೇ | ನಿತ್ಯಂ ಪ್ರಮುದಿತಾಸ್ತೇನ ಪ್ರೀತಾಃ
ಸಂಪೂರ್ಣಭಾವತಃ ||೩೯ ||

೪೦ ಯುಗ||...||ತಿಕ್ರಮಣಂ ತಸ್ಯ ಚಕ್ರುಸ್ತೇ ಮುನಯೋಽಖಿಲಾಃ ||೪೦ ||

೩೯ ಅವುಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕೇಳಿ ಆ ಮುನೀಂದ್ರರು ಹರ್ಷಿತರಾದರು. ನಿತ್ಯ ಆನಂದಿತಚಿತ್ತದಿಂದ ಕೇಳುತ್ತ,
ಅವರು ಅತ್ಯಂತ ಸಂತುಷ್ಟರಾದರು.

೪೦ ಆ ಮುನಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ... ಯುಗಗಳ ಅತಿಕ್ರಮ †

೪೧ ಪುರಾಣೇಷು ಚ ಸರ್ವೇಷು ಸೇತಿಹಾಸೇಷು ಸರ್ವತಃ | ನಾನಾಭೇದಮತಾದೀನಿ ಶ್ರುತ್ವಾ ಭ್ರಾನ್ತಾ ಮುನೀಶ್ವರಾಃ
||೪೧ ||

೪೨ ನಿಶ್ಚಯಂ ನಾಧಿಗಚ್ಛಂತಿ ಪರಂ ಕಿಂ ಸರ್ವಸಮ್ಮತಮ್ | ತದರ್ಥಂ ಮುನಿವರ್ಯಸ್ತಂ ಪಪ್ರಚ್ಛೇದಂ ಸ ಶೌನಕಃ ||
೪೨ ||

೪೧ ಎಲ್ಲ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇತಿಹಾಸಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿವಿಧ ಭೇದಮತಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಆ ಮುನೀಶ್ವರರು
ಗೊಂದಲಕ್ಕೊಳಗಾದರು.

೪೨ ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿದ ಪರಮತತ್ತ್ವ ಯಾವುದು ಎಂಬ ನಿಶ್ಚಯಕ್ಕೆ ಅವರು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ
ಶೌನಕನು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದನು.

೪೩ ಶೌನಕ ಉವಾಚ | ಭೋ ಭೋ ಸೂತ ಮಹಾಭಾಗ ಶೃಣು ಮೇ ವಚನಂ ಲಘು | ಪುರಾಣಾನಿ ಚ ಸಂಶ್ರುತ್ಯ
ಭ್ರಾಂತಾಃ ಸ್ಮೋ ವೈ ಮಹಾದ್ಯುತೇ ||೪೩ ||

೪೪ ಇದಂ ಪರಮಿದಂ ನೇತಿ ತ್ವಯಾ ಸರ್ವತ್ರ ವರ್ಣಿತಮ್ | ಭಿನ್ನಂ ಭಿನ್ನಂ ಮಹಾಬುದ್ಧೇ ತೇನ ನೋ ನಿಶ್ಚಯಃ
ಕಥಮ್ ||೪೪ ||

೪೩ ಶೌನಕನು ಹೇಳಿದನು: “ಮಹಾಭಾಗನಾದ ಸೂತನೇ, ನನ್ನ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳು. ಪುರಾಣಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ
ನಾವು ಗೊಂದಲಕ್ಕೊಳಗಾಗಿದ್ದೇವೆ.”

೪೪ ‘ಇದೇ ಪರಮ, ಇದು ಪರಮವಲ್ಲ’ ಎಂಬ ಬಗೆಬಗೆಯ ವಿಷಯಗಳು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.
ಮಹಾಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವನೇ, ಬಗೆಬಗೆಯ ಮತಗಳಿರುವಾಗ ನಮಗೆ ನಿಶ್ಚಯ ಹೇಗಾಗುವುದು?

- ೪೫ ಕುತ್ರಾಪಿ ಶಾಂಕರಃ ಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಕುತ್ರ ವಿಷ್ಣುಸ್ತಥಾ ರವಿಃ | ಶಕ್ತಿಶ್ಚೈವ ಗಣೇಶಶ್ಚ ವಿರಾಜಃ ಕುತ್ರ ರೂಪಕಮ್ ||೪೫ ||
- ೪೬ ಕುತ್ರ ಬ್ರಹ್ಮ ಚ ಯೋಗಶ್ಚ ಜ್ಞಾನಂ ಕರ್ಮ ಚ ಕುತ್ರ ವೈ | ಆತ್ಮಾ ಪ್ರಾಣೋಽ[[...]]ಮಿತ್ಯುಕ್ತಂ ಮತಂ ವೈ ಪರತಃ ಪರಮ್ ||೪೬ ||
- ೪೭ ಕುತ್ರ ಬುದ್ಧಿರ್ಮಹಾಭಾಗ ಸಾಂಖ್ಯಂ ಸ್ವಾನಂದ ಏವ ಚ | ಇತ್ಯಾದಿಮತಭೇದೇನ ನಿಶ್ಚಯೋ ನೈವ ಜಾಯತೇ || ೪೭ ||
- ೪೮ ಅತಸ್ತ್ವಂ ಕೃಪಯಾ ಬ್ರೂಹಿ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥಸಂಮತಮ್ | ಸರ್ವೇಷಾಂ ಮಾನ್ಯಮೇಕಂ ಚ ಸರ್ವಸಂಶಯನಾಶನಮ್ ||೪೮ ||
- ೪೯ ಇತಿ ಪೃಷ್ಟೋ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಶಿಷ್ಯೋ ವ್ಯಾಸಸ್ಯ ಸತ್ತಮಃ | ಏಕಂ ಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತೀನಾಂ ಯತ್ ಸಾರಂ ಕಥಿತುಮಾರಭತ್ ||೪೯ ||

- ೪೫ ಎಲ್ಲಿಯೋ ರುದ್ರನಾದ ಶಂಕರನು ಶ್ರೇಷ್ಠನೆಂದು; ಎಲ್ಲಿಯೋ ವಿಷ್ಣು, ಸೂರ್ಯ, ಶಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಗಣೇಶನೆಂದು; ಎಲ್ಲಿಯೋ ವಿರಾಟನ ರೂಪವೇ ಪರಮವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ೪೬ ಎಲ್ಲಿಯೋ ಬ್ರಹ್ಮ, ಯೋಗ, ಜ್ಞಾನ ಅಥವಾ ಕರ್ಮವು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ; ಆತ್ಮ, ಪ್ರಾಣ ಮತ್ತು ... ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಇನ್ನೊಂದು ಪರಮವೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.†
- ೪೭ ಮಹಾಭಾಗನೇ, ಎಲ್ಲಿಯೋ ಬುದ್ಧಿ, ಸಾಂಖ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ವಾನಂದವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಮತಭೇದಗಳಿಂದ ನಿಶ್ಚಯವೇ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.
- ೪೮ ಆದುದರಿಂದ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಸಮ್ಮತವಾದ, ಎಲ್ಲರೂ ಮಾನ್ಯಮಾಡುವ, ಸಕಲ ಸಂಶಯಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಒಂದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಕರುಣೆಯಿಂದ ತಿಳಿಸು.
- ೪೯ ಹೀಗೆ ಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟಾಗ ಮಹಾತೇಜಸ್ವಿಯೂ ವ್ಯಾಸನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಶಿಷ್ಯನೂ ಆದ ಸೂತನು ಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತಿಗಳ ಒಂದೇ ಸಾರವನ್ನು ಹೇಳಲು ಆರಂಭಿಸಿದನು.

- ೫೦ ಸೂತ ಉವಾಚ | ಶೃಣುಧ್ವಂ ಮುನಯಃ ಸರ್ವೇ ಸಾರಂ ಮುದ್ಗಲಭಾಷಿತಮ್ | ಸರ್ವಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತೀನಾಂ ಚ ಸರ್ವಮಾನ್ಯಂ ವಿಶೇಷತಃ ||೫೦ ||
- ೫೧ ಪುರಾ ದಕ್ಷಾಧ್ವರೇ ಜಾತಂ ಯಜ್ಞವಿದ್ಧ್ವಂಸನಂ ಮಹತ್ | ರುದ್ರೇಣಾಗತ್ಯ ಸಹಸಾ ಕ್ರತೋ ವಿಘ್ನೋ ಮಹತ್ತರಃ ||೫೧ ||
- ೫೨ ದೇವಾಃ ಪರಾಜಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ರುದ್ರೈಃ ಪರಮದಾರುಣೈಃ | ದಕ್ಷಮಸ್ತಕಸಂಭೇದೋ ವೀರಭದ್ರೇಣ ವೈ ಕೃತಃ || ೫೨ ||
- ೫೩ ಬ್ರಹ್ಮಣಾಗತ್ಯ ತತ್ರಾಸೌ ಸಾನ್ವಿತೋ ಬಹುಲೋಕ್ತಿಭಿಃ | ಶಂಕರೋ ಜೀವಯಾಮಾಸ ದಕ್ಷಂ ಯೋಗೇನ ತತ್ವತಃ ||೫೩ ||
- ೫೪ ಯಜ್ಞವಿದ್ಧ್ವಂಸಶೋಕಾರ್ತೋ ದಕ್ಷಃ ಶಾಪೇನ ಮೋಹಿತಃ | ಅಜ್ಞಾನಾವರಣೇನಾಪಿ ನ ಕಿಂಚಿನ್ನಿಶ್ಚಯಂ ಯಯೌ ||೫೪ ||

-
- ೫೦ ಸೂತನು ಹೇಳಿದನು: ಮುನಿಗಳೇ, ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಕೇಳಿರಿ. ಸಮಸ್ತ ಶ್ರುತಿ-ಸ್ಮೃತಿಗಳ ಸಾರವಾಗಿಯೂ ಎಲ್ಲರೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಾನ್ಯಮಾಡುವಂತಹ ಮುದ್ಗಲನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿರಿ.
- ೫೧ ಹಿಂದೆ ದಕ್ಷನ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ವಿದ್ಧ್ವಂಸವುಂಟಾಯಿತು. ರುದ್ರನು ಒಮ್ಮೆಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಆ ಕ್ರತುವಿಗೆ ಮಹಾ ವಿಘ್ನವುಂಟಾಯಿತು.
- ೫೨ ಅತಿಭಯಂಕರರಾದ ರುದ್ರಗಣಗಳಿಂದ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಸೋಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ವೀರಭದ್ರನು ದಕ್ಷನ ಶಿರಸ್ಸನ್ನು ಕಡಿದನು.
- ೫೩ ಬ್ರಹ್ಮನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಅನೇಕ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಶಂಕರನನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿದನು. ಶಂಕರನು ಯೋಗಬಲದಿಂದ ದಕ್ಷನನ್ನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪುನರ್ಜೀವಿತಗೊಳಿಸಿದನು.
- ೫೪ ಯಜ್ಞವಿದ್ಧ್ವಂಸದ ಶೋಕದಿಂದ ಪೀಡಿತನಾದ ದಕ್ಷನು ಶಾಪದಿಂದ ಮೋಹಿತನಾಗಿದ್ದನು. ಅಜ್ಞಾನದ ಆವರಣದಿಂದಲೂ ಅವನು ಯಾವುದರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ನಿಶ್ಚಯಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ.

೫೫ ತತ್ರಾಜಗಾಮ ಭಗವಾನ್ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಸೂರ್ಯ ಇವೋದಿತಃ | ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥತತ್ವಜ್ಞೋ ಯೋಗೀನ್ದ್ರೋ
ಮುದ್ಗಲೋ ಮುನಿಃ ||೫೫ ||

೫೬ ಗಣೇಶಭಕ್ತಪ್ರವರಃ ಸರ್ವವಂದ್ಯೋ ಮಹಾಯಶಾಃ | ತಪಸಾಂ ಕರ್ಮಣಾಂ ಸಾಕ್ಷಾನ್ನಿಧಿರೇಷ ಸನಾತನಃ ||
೫೬ ||

೫೭ ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವೇತ್ಥಾಯ ದಕ್ಷೋಽಸೌ ಪ್ರಣನಾಮ ಮಹಾಮುನಿಮ್ | ಆಸನಾದ್ಯೈಃ ಸುಸಂಪೂಜ್ಯ ವಕ್ತುಂ
ಸಮುಪಚಕ್ರಮೇ ||೫೭ ||

೫೫ ಆಗ ಭಗವಾನನೂ ಯೋಗೀಂದ್ರನೂ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಅರ್ಥತತ್ವವನ್ನು ಬಲ್ಲವನೂ ಆದ ಮುದ್ಗಲಮುನಿಯು
ಉದಯಿಸಿದ ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು.

೫೬ ಅವನು ಗಣೇಶಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನು, ಎಲ್ಲರ ವಂದನೆಗೆ ಪಾತ್ರನೂ ಮಹಾಕೀರ್ತಿವಂತನೂ ಆಗಿದ್ದನು. ಈ
ಸನಾತನ ಮುನಿಯು ತಪಸ್ಸುಗಳಿಗೂ ಕರ್ಮಗಳಿಗೂ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ನಿಧಿಯಂತಿದ್ದನು.

೫೭ ಅವನನ್ನು ಕಂಡ ದಕ್ಷನು ಎದ್ದು ಆ ಮಹಾಮುನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದನು. ಆಸನಾದಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿ
ಯಥೋಚಿತವಾಗಿ ಪೂಜಿಸಿ ಮಾತನಾಡಲು ಆರಂಭಿಸಿದನು.

೫೮ ದಕ್ಷ ಉವಾಚ | ಭೋ ಭೋ ಮುನೀನ್ದ್ರ ವಂದ್ಯಸ್ತ್ವಮಾಂಗಿರಸ ಮಹಾದ್ಯುತೇ | ಯಜ್ಞವಿದ್ವಂಸಶೋಕಾರ್ತಂ
ಮಾಂ ಪಾಲಯ ಜಡೀಕೃತಮ್ ||೫೮ ||

೫೯ ಮುದ್ಗಲ ಉವಾಚ | ಮಾ ಚಿಂತಾಂ ಕುರು ಭೋ ದಕ್ಷ ಪ್ರಜಾಪಾಲೇನ್ದ್ರಸತ್ತಮ | ವಿಘ್ನರಾಜಂ ಸ್ಮರ ತ್ವಂ ವೈ ತೇನ
ಸರ್ವಂ ನ ದುರ್ಲಭಮ್ ||೫೯ ||

೫೮ ದಕ್ಷನು ಹೇಳಿದನು: ಮುನೀಂದ್ರನೇ, ಆಂಗಿರಸನೇ, ಮಹಾತೇಜಸ್ವಿಯೇ, ನೀನು ವಂದನೀಯನು.
ಯಜ್ಞವಿದ್ವಂಸದ ಶೋಕದಿಂದ ಪೀಡಿತನಾಗಿ ಜಡನಂತಾಗಿರುವ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡು.

೫೯ ಮುದ್ಗಲನು ಹೇಳಿದನು: ಪ್ರಜಾಪಾಲಕರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ದಕ್ಷನೇ, ಚಿಂತಿಸಬೇಡ. ನೀನು ವಿಘ್ನರಾಜನನ್ನು
ಸ್ಮರಿಸು; ಅದರಿಂದ ನಿನಗೆ ಯಾವುದೂ ದುರ್ಲಭವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

॥ ಓಮಿತಿ ಶ್ರೀಮದಾಂತ್ಯೇ ಪುರಾಣೋಪನಿಷದಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮೌಢ್ಯಲೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪ್ರಥಮೇ ಖಣ್ಡೇ ವಕ್ರತುಂಡಚರಿತೇ
ಶೌನಕಸೂತಸಂವಾದೋ ನಾಮ ಪ್ರಥಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಓಂ. ಶ್ರೀಮದಾಂತ್ಯೇ ಪುರಾಣೋಪನಿಷತ್ತಾದ ಶ್ರೀಮನ್ಮೌಢ್ಯಲ ಮಹಾಪುರಾಣದ ಮೊದಲನೆಯ ಖಂಡವಾದ
ವಕ್ರತುಂಡಚರಿತದಲ್ಲಿ “ಶೌನಕ-ಸೂತ ಸಂವಾದ”ವೆಂಬ ಮೊದಲನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿಯಿತು.

ಎರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

- ೧ || ಶ್ರೀಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ || ಸೂತ ಉವಾಚ | ದಕ್ಷೇಣ ಮುನಿಶಾರ್ದೂಲಾಃ ಶ್ರುತಂ ಮುದ್ಗಲಭಾಷಿತಮ್ |
ಪ್ರಣಿಪತ್ಯ ಪುನಃ ಸೋಽಪಿ ಪಪ್ರಚ್ಛ ಹಿತಕಾರಕಮ್ ||೧||
- ೨ ಶೌನಕ ಉವಾಚ | ದಕ್ಷಮುದ್ಗಲಸಂವಾದಂ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಹೇ ವಯಮ್ | ವಿಸ್ತರೇಣ ಸಮಾಚಕ್ಷ್ವ ಸೂತ
ಸಂತೋಷಕಾರಕ ||೨||
-
- ೧ ಶ್ರೀಗಣೇಶನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಸೂತನು ಹೇಳಿದನು: ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠರೇ, ದಕ್ಷನು ಮುದ್ಗಲನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದನು.
ಮತ್ತೆ ಪ್ರಣಾಮಮಾಡಿ ತನ್ನ ಹಿತಕ್ಕೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದುದನ್ನು ಕೇಳಿದನು.
- ೨ ಶೌನಕನು ಹೇಳಿದನು: ದಕ್ಷ-ಮುದ್ಗಲರ ಸಂವಾದವನ್ನು ಕೇಳಲು ನಾವು ಬಯಸುತ್ತೇವೆ.
ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಸೂತನೇ, ಅದನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿಸು.
- ೩ ಸೂತ ಉವಾಚ | ಶೃಣುಧ್ವಂ ಮುನಯಃ ಸರ್ವೇ ಕಥಾಂ ಲೋಕೈಕಪಾವನೀಮ್ | ಯಾಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪುರುಷಸ್ಯೇಹ
ನಾನ್ಯತ್ಕೃತ್ಯಂ ಪ್ರವಿದ್ಯತೇ ||೩||
- ೪ ದಕ್ಷಮುದ್ಗಲಸಂವಾದಂ ಸಮಾಸೇನ ವಿವರ್ಣಯೇ | ಸಾರಂ ಸರ್ವತ್ರ ಸಂಪೂರ್ಣಂ
ಭವರೋಗವಿಮೋಚನಮ್ ||೪||
- ೫ ಮುದ್ಗಲೋಕ್ತಂ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ದಕ್ಷಃ ಪ್ರೋವಾಚ ಧರ್ಮವಿತ್ | ಪ್ರಾಜ್ಞಲಿಃ ಪ್ರಯತೋ ಭೂತ್ವಾ
ಹೃಷ್ಯರೋಮಾ ಮಹಾಯಶಾಃ ||೫||
-

- ೩ ಸೂತನು ಹೇಳಿದನು: ಮುನಿಗಳೇ, ಲೋಕವನ್ನೇ ಪವಿತ್ರಗೊಳಿಸುವ ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಕೇಳಿರಿ.
ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಪುರುಷನಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನೇನು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕರ್ತವ್ಯವು ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ.
- ೪ ಎಲ್ಲೆಡೆಯೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಾರರೂಪವಾಗಿದ್ದು ಭವವೆಂಬ ರೋಗದಿಂದ ಮುಕ್ತಿಗೊಳಿಸುವ ದಕ್ಷ-ಮುದ್ಗಲರ
ಸಂವಾದವನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ.
- ೫ ಮುದ್ಗಲನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ, ಧರ್ಮಜ್ಞನೂ ಮಹಾಕೀರ್ತಿವಂತನೂ ಆದ ದಕ್ಷನು ಅಂಜಲಿಬದ್ಧನಾಗಿ,
ಸಂಯಮದಿಂದ ಮತ್ತು ರೋಮಾಂಚನಗೊಂಡು ಹೀಗೆಂದನು.

- ೬ ದಕ್ಷ ಉವಾಚ | ಪುಣ್ಯಂ ಮಹನ್ನೇಽಸ್ಮಿ ಪುರಾತನಂ ಯತ್ತೇನೈವ ಜಾತಂ ತವ ದರ್ಶನಂ ಭೋಃ | ಮೋಕ್ಷಪ್ರದಂ ತತ್ಪರಲೋಕದಂ ಚ ಭೋಗಪ್ರದಂ ಧನ್ಯಮನಂತಪುಣ್ಯಮ್ ||೬||
- ೭ ಶಾಪೇನ ನಷ್ಟೋ ಮಮ ಸರ್ವಭೋಧಃ ಪ್ರಜಾಪತಿತ್ವಂ ಪ್ರಗತಂ ಮದೀಯಮ್ | ಯಜ್ಞಸ್ಯ ಭಜ್ಞೋ ವಿವಿಧಂ ಹಿ ಕಷ್ಟಂ ತತ್ರೈವ ತೇ ದರ್ಶನಮತ್ರ ಚಿತ್ರಮ್ ||೭||
- ೮ ತವ ದರ್ಶನಮಾತ್ರೇಣ ಕಿಂಚಿತ್ಸುರ್ಘ್ನಃ ಸಮಾಗತಾ | ಧನ್ಯೋಽಸಿ ಯೋಗಿನಾಂ ಮಧ್ಯೇ ಪೂತತ್ವಂ ||...|| ತ್ವಯಿ ||೮||

-
- ೬ ದಕ್ಷನು ಹೇಳಿದನು: ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ಮಹಾಪುಣ್ಯವು ನನಗಿದೆ; ಅದರಿಂದಲೇ ನಿನ್ನ ದರ್ಶನ ದೊರಕಿದೆ. ಮೋಕ್ಷವನ್ನೂ ಪರಲೋಕಸುಖವನ್ನೂ ಭೋಗವನ್ನೂ ನೀಡುವ ನಿನ್ನ ದರ್ಶನವು ಧನ್ಯವೂ ಅನಂತಪುಣ್ಯಪ್ರದವೂ ಆಗಿದೆ.
- ೭ ಶಾಪದಿಂದ ನನ್ನ ಸಕಲ ಅರಿವು ನಾಶವಾಗಿದೆ; ನನ್ನ ಪ್ರಜಾಪತಿತ್ವವೂ ಕಳೆದುಹೋಗಿದೆ. ಯಜ್ಞಭಂಗವೂ ನಾನಾ ಕಷ್ಟಗಳೂ ಉಂಟಾಗಿವೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೇ ನಿನ್ನ ದರ್ಶನವಾದುದು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾಗಿದೆ.
- ೮ ನಿನ್ನ ದರ್ಶನಮಾತ್ರದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ಫುರ್ತಿ ಬಂದಿದೆ. ಯೋಗಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀನು ಧನ್ಯನು; ನಿನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಪಾವಿತ್ರವು ...
• †

೯ ಕೋಽಸೌ ವಿಘ್ನಪತಿಃ ಪೂರ್ಣಃ ಕೀದೃಶಃ ಕಿಂಸ್ವಭಾವವಾನ್ | ಕತಿ ತಸ್ಯಾವತಾರಾಶ್ಚ ಕಸ್ಯಾಂಶೋ ವಾಽಪಿ ಕಿಂವಯಃ ||೯||

೧೦ ಪೂಜಿತೋ ವಿಧಿವದ್ಧೇವೈಃ ಕಿಂ ಫಲಂ ದತ್ತವಾನ್ ಪರಮ್ | ಕಿಂವಿಹಾರಶ್ಚ ಕಸ್ಮಿನ್ವೈ ಲೋಕೇ ವಸತಿ ಸ ಪ್ರಭುಃ ||೧೦||

೧೧ ಏತತ್ಸರ್ವಂ ಸುವಿಸ್ತಾರ್ಯ ಪೃಚ್ಛತೇ ಬ್ರೂಹಿ ಸಾದರಮ್ | ಜ್ಞಾತ್ವಾ ತಂ ದೇವದೇವೇಶಂ ಭಜಿಷ್ಯಾಮಿ ಹಿತಾವಹಮ್ ||೧೧||

೯ ಪೂರ್ಣನಾದ ಆ ವಿಘ್ನಪತಿ ಯಾರು? ಅವನು ಹೇಗಿರುವವನು, ಯಾವ ಸ್ವಭಾವದವನು? ಅವನ ಅವತಾರಗಳು ಎಷ್ಟು? ಅವನು ಯಾರ ಅಂಶ, ಅವನ ವಯಸ್ಸೇನು?

೧೦ ದೇವತೆಗಳು ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪೂಜಿಸಿದಾಗ ಅವನು ಯಾವ ಪರಮಫಲವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾನೆ? ಅವನ ವಿಹಾರವೇನು? ಆ ಪ್ರಭು ಯಾವ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುತ್ತಾನೆ?

೧೧ ಕೇಳುತ್ತಿರುವ ನನಗೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಆದರದಿಂದ ತಿಳಿಸು. ಆ ದೇವದೇವೇಶನನ್ನು ತಿಳಿದು, ಹಿತವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಅವನನ್ನು ನಾನು ಭಜಿಸುವೆನು.

- ೧೨ ಇತ್ಯೇವಂ ಕಥಯಂತಂ ತಂ ಮುನಯೋ ವಿಸ್ಮಯಾನ್ವಿತಾಃ | ಪಪ್ರಚ್ಛುಃ ಸಕಲಂ ತದ್ವೈ
ದಕ್ಷಚೇಷ್ಟಿತಮಾದರಾತ್ ||೧೨ ||
- ೧೩ ಶೌನಕಾದ್ಯಾ ಊಚುಃ | ದಕ್ಷಃ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಥಂ ಮೂಢತ್ವಮಾಗತಃ | ಪ್ರಜಾಪತಿತ್ವಂ ತಸ್ಯಾಪಿ ಕಥಂ
ನಷ್ಟಂ ಮಹಾತ್ಮನಃ ||೧೩ ||
- ೧೪ ಯಜ್ಞದ್ವಂಸಃ ಕಥಂ ಪ್ರಾಪ್ತಃ ಶಂಭುಃ ಪ್ರಕುಪಿತಃ ಕಥಮ್ | ಏತತ್ಸರ್ವಂ ಸುವಿಸ್ತಾರ್ಯ ಬ್ರೂಹಿ ಸೂತ
ಮಹಾಮತೇ ||೧೪ ||

-
- ೧೨ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಸೂತನನ್ನು ಆಶ್ಚರ್ಯಗೊಂಡ ಮುನಿಗಳು ದಕ್ಷನ ಆ ಎಲ್ಲ ನಡವಳಿಕೆಗಳ ಕುರಿತು
ಆದರದಿಂದ ಕೇಳಿದರು.
- ೧೩ ಶೌನಕಾದಿಗಳು ಹೇಳಿದರು: ದಕ್ಷನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪ್ರಜಾಪತಿಯಲ್ಲವೇ? ಆ ಮಹಾತ್ಮನು ಹೇಗೆ ಮೂಢತ್ವಕ್ಕೆ
ಒಳಗಾದನು? ಅವನ ಪ್ರಜಾಪತಿತ್ವವೂ ಹೇಗೆ ನಾಶವಾಯಿತು?
- ೧೪ ಯಜ್ಞವು ಹೇಗೆ ನಾಶವಾಯಿತು? ಶಂಭುವು ಏಕೆ ಕೋಪಗೊಂಡನು? ಮಹಾಮತಿಯಾದ ಸೂತನೇ, ಇದನ್ನೆಲ್ಲ
ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹೇಳು.
- ೧೫ ಶ್ರುತ್ವಾ ಮುನಿವಚೋ ರಮ್ಯಂ ಕೃಷ್ಣದ್ವೈಪಾಯನಸ್ಯ ಚ | ಶಿಷ್ಯಃ ಪ್ರೋವಾಚ ಮಧುರಂ ವಚನಂ
ಸಂಶಯಚ್ಛೇದನಮ್ ||೧೫ ||
- ೧೬ ಸೂತ ಉವಾಚ | ಶೃಣು ಶೌನಕ ಯತ್ತೇನ ಕಥಾಂ ಸುವಚನಪಾವನೀಮ್ | ಕಥಯಾಮಿ ಯಥಾತಥ್ಯಂ
ಶ್ರುತಾಂ ವ್ಯಾಸಮುಖೇನ ಯಾಮ್ ||೧೬ ||

-
- ೧೫ ಮುನಿಗಳ ಮನೋಹರವಾದ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ, ಕೃಷ್ಣದ್ವೈಪಾಯನನ ಶಿಷ್ಯನು ಸಂಶಯಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ
ಮಧುರವಾದ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದನು.
- ೧೬ ಸೂತನು ಹೇಳಿದನು: ಶೌನಕನೇ, ಶುಭವಚನಗಳಿಂದ ಪಾವನವಾದ ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಗಮನವಿಟ್ಟು ಕೇಳು.
ವ್ಯಾಸನ ಮುಖದಿಂದ ಕೇಳಿದಂತೆ ಅದನ್ನು ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

೧೭ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ದಶ ಪುತ್ರಾ ಯೇ ತತ್ರ ದಕ್ಷೋ ಮಹಾನ್ವಭುಃ | ಅತಃ ಪ್ರಜಾಪತಿಸ್ತೌತಾ ಕೃತಸ್ತೇನ ಸ ವೈಧಸಾ ||
೧೭ ||

೧೮ ಸ ರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಮತ್ತೋಽಭೂದ್ಗರ್ವೇಣೈವ ಪರಿಪ್ಲುತಃ | ಅಹಂ ಪ್ರಜಾಪತೀನಾಂ ಚ ಶ್ರೇಷ್ಠೋ ರಾಜಾ ನ
ಮತ್ಸಮಃ ||೧೮ ||

೧೭ ಬ್ರಹ್ಮನ ಹತ್ತು ಪುತ್ರರಲ್ಲಿ ದಕ್ಷನು ಮಹಾಪ್ರಭುವಾಗಿದ್ದನು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ವಿಧಾತ್ಮವು ಅವನನ್ನು
ಪ್ರಜಾಪತಿಯನ್ನಾಗಿಯೂ ರಕ್ಷಕನನ್ನಾಗಿಯೂ ನೇಮಿಸಿದನು.

೧೮ ಅವನು ಆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದು ಮದೋನ್ಮತ್ತನಾಗಿ ಗರ್ವದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದನು: “ಪ್ರಜಾಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾನೇ
ಶ್ರೇಷ್ಠ ರಾಜ; ನನಗೆ ಸಮನಾದವನು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ” ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದನು.

- ೧೯ ಏಕದಾ ಗಿರಿವರ್ಯಂ ತು ಕೈಲಾಸಂ ಶಂಕರಸ್ಯ ಚ | ದರ್ಶನಾರ್ಥಂ ಗತಾ ದೇವಾ ಮುನಯಃ ಸಿದ್ಧಕಿನ್ನರಾಃ ||
೧೯ ||
- ೨೦ ಗಂಧರ್ವಾ ನಾಗಮುಖ್ಯಾಶ್ಚ ವಿದ್ಯಾಧಃ...||ಪ್ರರೋಗಣಾಃ | ಬ್ರಹ್ಮಾ ವಿಷ್ಣುರ್ಮಹೇಂದ್ರಶ್ಚ ಸರ್ವೇ ತೇನ ಸುಸತ್ಕೃತಾಃ
||೨೦ ||
- ೨೧ ಸಭಾಮಧ್ಯೇ ಸಮಾಸೀನಾಃ ಶಂಕರೇಣ ಚ ಪೂಜಿತಾಃ | ವಾಮಭಾಗೇ ಸ್ಥಿತೋ ವಿಷ್ಣುರ್ದಕ್ಷಿಣಾಂಗೇ
ಪಿತಾಮಹಃ ||೨೧ ||
- ೨೨ ಕ್ರಮೇಣ ಸರ್ವೇ ದೇವಾಶ್ಚ ಯಥಾಯೋಗ್ಯಂ ಸ್ಥಿತಾ ಮುನೇ | ಗಣಾ ನಂದಿಮುಖಾಸ್ತತ್ರ ಸಮೀಪೇ ಸಂಸ್ಥಿತಾ
ಬಭುಃ ||೨೨ ||

-
- ೧೯ ಒಮ್ಮೆ ದೇವತೆಗಳು, ಮುನಿಗಳು, ಸಿದ್ಧರು ಮತ್ತು ಕಿನ್ನರರು ಶಂಕರನ ದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪರ್ವತವಾದ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋದರು.
- ೨೦ ಗಂಧರ್ವರು, ನಾಗಶ್ರೇಷ್ಠರು, ವಿದ್ಯಾಧರ-ಅಪ್ಸರೆಯರ ಗುಂಪುಗಳು, ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು ಮತ್ತು ಮಹೇಂದ್ರನೂ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಶಂಕರನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸತ್ಕರಿಸಿದನು. †
- ೨೧ ಶಂಕರನು ಪೂಜಿಸಿ ಸತ್ಕರಿಸಿದ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವೂ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪಿತಾಮಹನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನೂ ನೆಲೆಸಿದ್ದರು.
- ೨೨ ಮುನಿಯೇ, ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಕ್ರಮವಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ನಂದಿಮುಖ ಗಣಗಳು ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

೨೩ ತತ್ರ ತೇ ಮುನಯೋ ಹೃಷ್ಣಾ ವಸಿಷ್ಠಾದ್ಯಾಃ ಪ್ರತುಷ್ಟುಪುಃ | ನಾರದಪ್ರಮುಖಾಃ ಸರ್ವೇ ಗಂಧರ್ವಾ ಲಲಿತಂ
ಜಗುಃ ||೨೩ ||

೨೪ ನೃತ್ಯಮಪ್ಸರಸಶ್ಚಕ್ರದೇವಂ ಸರ್ವೇ ಪುಪೂಜಿರೇ | ಶಂಕರಂ ಪರಿವಾರಾಢ್ಯಮಾನಂದೇನ ಸಮನ್ವಿತಮ್ ||೨೪ ||

೨೩ ಅಲ್ಲಿ ವಸಿಷ್ಠಾದಿ ಮುನಿಗಳು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಿದರು. ನಾರದಪ್ರಮುಖರಾದ ಗಂಧರ್ವರೆಲ್ಲರೂ
ಮಧುರವಾಗಿ ಹಾಡಿದರು.

೨೪ ಅಪ್ಸರೆಯರು ನೃತ್ಯಮಾಡಿದರು. ಪರಿವಾರಸಮೇತನೂ ಆನಂದಭರಿತನೂ ಆದ ಶಂಕರದೇವನನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ
ಪೂಜಿಸಿದರು.

೨೫ ಕಥಾ ನಾನಾವಿಧಾಸ್ತತ್ರ ತೇಽಕುರ್ವನ್ ಭಾವಪೂರ್ವಕಮ್ | ತತ್ರಾಜಗಾಮ ದಕ್ಷಃ ಸ ಪ್ರಜಾಪತಿಪತಿಃ
ಸ್ವಯಮ್ ||೨೫ ||

೨೬ ಶಿವೇನ ಮಾನಿತಸ್ತತ್ರ ವಚಸಾ ಚೈವ ಸತ್ಕೃತಃ | ನಮನಂ ನ ಕೃತಂ ತಸ್ಮಾ ಈಶ್ವರೇಣ ಪ್ರಭಾವತಃ ||೨೬ ||

೨೫ ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ನಾನಾ ವಿಧವಾದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಪ್ರಜಾಪತಿಗಳ
ಅಧಿಪತಿಯಾದ ದಕ್ಷನೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು.

೨೬ ಶಿವನು ಅಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಗೌರವವನ್ನೂ ಮಾತಿನ ಸತ್ಕಾರವನ್ನೂ ನೀಡಿದನು. ಆದರೆ ಈಶ್ವರನು ತನ್ನ
ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ದಕ್ಷನಿಗೆ ತಲೆಬಾಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಲಿಲ್ಲ.

- ೨೭ ತೇನ ಸಂಕುಪಿತೋಽತ್ಯಂತಮುಚಿವಾನ್ ಗರ್ವಮೋಹಿತಃ | ಶೃಣುದ್ವಂ ಯೇ ಸಭಾಶ್ರೇಷ್ಠಾ
ಯಾಥಾತಥ್ಯಾನುವರ್ತಿನಃ ||೨೭ ||
- ೨೮ ರುದ್ರಸ್ಯ ಶ್ವಶುರೋಽಹಂ ವೈ ಪುತ್ರತುಲ್ಯೋ ಮಮಾಪ್ಯಯಮ್ | ನಮನಂ ನ ಕೃತಂ ಕಸ್ಮಾತ್ ತಸ್ಮಾತ್ಪ್ರಾಚ್ಯೋ
ಮಹೇಶ್ವರಃ ||೨೮ ||
- ೨೯ ಐಶ್ವರ್ಯಗರ್ವಯುಕ್ತೋಽಯಂ ಸ್ವಧರ್ಮನ್ಯೂನತಾಂ ಗತಃ | ದೇವಪಂಕ್ತೌ ಕಥಂ ಯೋಗ್ಯಃ
ಪಿಶಾಚಾನಾಮಧೀಶ್ವರಃ ||೨೯ ||

-
- ೨೭ ಇದರಿಂದ ದಕ್ಷನು ಅತ್ಯಂತ ಕೋಪಗೊಂಡು, ಗರ್ವಮೋಹದಿಂದ ಹೀಗೆಂದನು: “ವಾಸ್ತವಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ
ನಡೆಯುವ ಸಭಾಶ್ರೇಷ್ಠರೇ, ಕೇಳಿರಿ.
- ೨೮ ನಾನು ರುದ್ರನ ಮಾವನು; ಇವನು ನನಗೆ ಮಗನಿಗೆ ಸಮಾನನು. ಹೀಗಿದ್ದೂ ಅವನು ಏಕೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಲಿಲ್ಲ?
ಆದ್ದರಿಂದ ಮಹೇಶ್ವರನು ತ್ಯಜಿಸಲ್ಪಡಬೇಕಾದವನು.
- ೨೯ ಐಶ್ವರ್ಯದ ಗರ್ವದಿಂದ ತುಂಬಿರುವ ಇವನು ತನ್ನ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಕೊರತೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಪಿಶಾಚಗಳ
ಅಧಿಪತಿಯಾದ ಇವನು ದೇವತೆಗಳ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಹೇಗೆ ಯೋಗ್ಯನು?

- ೩೦ ವರ್ಣಾಶ್ರಮವಿಹೀನೋಽಯಂ ನಗ್ನೋ ಭಿಕ್ಷುಶನೇ ರತಃ | ಸರ್ಪಭೂಷಣಸಕ್ತಶ್ಚ ಚಿತಾಭಸ್ಮಾಭ್ಯಲೇಪನಃ ||೩೦ ||
- ೩೧ ವ್ಯಾಘ್ರಾಜಿನಪರೀತಶ್ಚ ಮುಣ್ಡಮಾಲಾಧರಃ ಸದಾ | ಇತ್ಯಾದಿದೋಷಯುಕ್ತತ್ವಾನ್ನ ಸ್ಪೃಶ್ಯೋಽಯಂ ಮಹಾತ್ಮಭಿಃ ||೩೧ ||
- ೩೨ ಅಶಿವಃ ಶಿವನಾಮಾ ವೈ ವೃಥೇಶಿತ್ವಾಭಿಮಾನವಾನ್ | ಅತೋ ನ ಭಾಷಣೀಯೋಽಯಂ ದೋಷಕಾರೀ ಪಿಶಾಚರಾಟ್ ||೩೨ ||

-
- ೩೦ ಇವನು ವರ್ಣಾಶ್ರಮಾಚಾರರಹಿತನು; ನಗ್ನನಾಗಿದ್ದು ಭಿಕ್ಷುಭೋಜನದಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಸರ್ಪಗಳನ್ನೇ ಆಭರಣಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಚಿತಾಭಸ್ಮವನ್ನು ಮೈಗೆ ಲೇಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.
- ೩೧ ಹುಲಿಚರ್ಮವನ್ನು ಹೊದ್ದು ಸದಾ ಮುಂಡಮಾಲೆಯನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇಂತಹ ದೋಷಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವುದರಿಂದ ಮಹಾತ್ಮರು ಇವನನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಬಾರದು.
- ೩೨ ಶಿವನೆಂದು ಹೆಸರಿದ್ದರೂ ಇವನು ಅಶಿವನು; ವೃಥಾವಾಗಿ ಈಶ್ವರನೆಂಬ ಅಭಿಮಾನವುಳ್ಳವನು. ದೋಷಗಳಿಗೆ ಕಾರಣನಾದ ಈ ಪಿಶಾಚರಾಜನೊಡನೆ ಮಾತಾಡಬಾರದು.”
- ೩೩ ಇತಿ ಬ್ರುವಂತಮತ್ಯಂತಂ ಸ್ವಯಂಭೂಸ್ತಂ ನಿರಾಕರೋತ್ | ನ ಗೃಹೀತಂ ಪಿತುರ್ವಾಕ್ಯಂ ಕ್ರೋಧಾವೇಶೇನ ತೇನ ತತ್ ||೩೩ ||
- ೩೪ ನಾನಾನಿಂದಾಯುತಂ ವೀಕ್ಷ್ಯ ಭಗವಾನ್ನದ್ವಿಕೇಶ್ವರಃ | ಉವಾಚ ಸರ್ವಸಾನ್ನಿದ್ಯೇ ಕ್ರೋಧಾರಕ್ತಲೋಚನಃ ||೩೪ ||

-
- ೩೩ ಹೀಗೆ ಮಿತಿಮೀರಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದ ದಕ್ಷನನ್ನು ಸ್ವಯಂಭುವಾದ ಬ್ರಹ್ಮನು ಖಂಡಿಸಿದನು. ಆದರೆ ಕೋಪಾವೇಶದಲ್ಲಿದ್ದ ದಕ್ಷನು ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಆ ಮಾತನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಿಲ್ಲ.
- ೩೪ ಹೀಗೆ ನಾನಾವಿಧ ನಿಂದೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಅವನನ್ನು ಕಂಡ ಭಗವಾನ್ ನಂದಿಕೇಶ್ವರನು ಕೋಪದಿಂದ ಕಣ್ಣುಕೆಂಪಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆಂದನು.

- ೩೫ ನಂದಿಕೇಶ್ವರ ಉವಾಚ | ಧಿಕ್ತ್ವಾಂ ವ್ಯರ್ಥಂ ಪ್ರಜಾಪಾಲ ಶಿವನಿಂದಾಪರಾಯಣ | ಶಿವತತ್ತ್ವಂ ನ ಜಾನಾಸಿ
ಮದೇನಾಸಿಕ್ತ ದುರ್ಮತೇ ||೩೫ ||
- ೩೬ ಮಾಯಾಖೇಲನವಾನೇಷ ತಥಾ ತದ್ವೋಷವರ್ಜಿತಃ | ತೇನಾಯಂ ಶಿವತಾಂ ಪ್ರಾಪ್ತಃ ಕಥಂ ನಿಂದಾಂ
ಕರೋಷಿ ರೇ ||೩೬ ||
- ೩೭ ಶಿವನಿಂದಾಕರಾಃ ಶಾಸ್ತ್ರೇ ನಾರಕಾ ಜ್ಞಾನವರ್ಜಿತಾಃ | ಅತಸ್ತ್ವಂ ಜ್ಞಾನಹೀನಸ್ತು ಭವಿತಾಽಸ್ಯಪವಾಕ್ಯತಃ ||೩೭ ||
- ೩೮ ನಿಂದಾ ಯೇನೈವ ವಕ್ತ್ರೇಣ ಕೃತಾ ಶಂಭೋರ್ಹಿತಾತ್ಮನಃ | ಅಜಾಸ್ಮೋ ಭವಿತಾಸಿ ತ್ವಂ ಭ್ರಷ್ಟರಾಜ್ಯೋ ಭವಿಷ್ಯಸಿ
||೩೮ ||

-
- ೩೫ ನಂದಿಕೇಶ್ವರನು ಹೇಳಿದನು: “ಶಿವನಿಂದೆಯಲ್ಲೇ ತೊಡಗಿರುವ, ಪ್ರಜಾಪಾಲಕನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು
ವ್ಯರ್ಥವಾದವನೇ, ನಿನಗೆ ಧಿಕ್ಕಾರ! ದುರ್ಮತಿಯೇ, ಮದದಲ್ಲಿ ನೆನೆದ ನೀನು ಶಿವತತ್ತ್ವವನ್ನು ಅರಿತಿಲ್ಲ.
- ೩೬ ಇವನು ಮಾಯೆಯ ಲೀಲೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದರ ದೋಷಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅದರಿಂದಲೇ
ಶಿವತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ಈತನನ್ನು ನೀನು ಹೇಗೆ ನಿಂದಿಸುತ್ತೀಯೆ?
- ೩೭ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ ಶಿವನಿಂದಕರು ನರಕಪಾತ್ರರೂ ಜ್ಞಾನರಹಿತರೂ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ನಿಂದಾವಚನದ
ಫಲವಾಗಿ ನೀನು ಜ್ಞಾನಹೀನನಾಗುವೆ.
- ೩೮ ಹಿತಾತ್ಮನಾದ ಶಂಭುವನ್ನು ಯಾವ ಬಾಯಿಯಿಂದ ನಿಂದಿಸಿದೆಯೋ, ಅದರಿಂದಲೇ ನೀನು ಮೇಕೆಯ
ಮುಖವುಳ್ಳವನಾಗುವೆ; ನಿನ್ನ ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರದಿಂದ ಭ್ರಷ್ಟನಾಗುವೆ.”

- ೩೯ ಇತಿ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಚಃ ಸೋಽಪಿ ತಂ ಪುನಃ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಹ | ನ ತ್ವಂ ಜಾನಾಸಿ ದುರ್ಬುದ್ಧೇ ಶಂಕರಂ
ಕರ್ಮದೂಷಿತಮ್ ||೩೯||
- ೪೦ ವರ್ಣಾಶ್ರಮವಿಹೀನಶ್ಚ ಯಸ್ತಿಸ್ತೇತ್ಪುರುಷಃ ಕದಾ | ಪದೇ ಪದೇ ಮಹಾಪಾಪೀ ನಾರಕೀ ಮರಣೇ ಭವೇತ್ ||
೪೦||
- ೪೧ ತಸ್ಮಾದ್ರೂಯಂ ಮಹಾಪಾಪಾಃ ಶೈವಾಃ [...] ನ ಕುತ್ರಚಿತ್ | ಭುವಿ ಯೇ ಶಾಂಕರಾ ನಿತ್ಯಂ ಜ್ಞಾನಹೀನಾ
ಭವನ್ತು ತೇ ||೪೧||
- ೪೨ ಕಲೌ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ಚ ಪಾಪಿಂಡಾ ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ಜಟಾಧರಾಃ | ರುದ್ರಾ ನಂದೇ ಪತಿಷ್ಯಂತಿ ನಗ್ನಾ ಭಸ್ಮಾಬ್ಜಲೇಪನಾಃ ||
೪೨||
- ೪೩ ಸ್ತ್ರೀಮಾಂಸಮದಿರಾಸಕ್ತಾ ನಾನಾಭೋಗಕರಾಸ್ತಥಾ | ನರಕೇ ವೈ ಪತಿಷ್ಯಂತಿ ಶಾಂಭುಮಾರ್ಗಪರಾಯಣಾಃ ||
೪೩||

-
- ೩೯ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ದಕ್ಷನು ಮತ್ತೆ ಅವನಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿದನು: “ದುರ್ಬುದ್ಧಿಯೇ, ತನ್ನ ಕರ್ಮಗಳಿಂದ
ದೂಷಿತನಾದ ಶಂಕರನನ್ನು ನೀನು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ.
- ೪೦ ವರ್ಣಾಶ್ರಮಾಚಾರವಿಲ್ಲದೆ ಬದುಕುವ ಮನುಷ್ಯನು ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚೆಗೂ ಮಹಾಪಾಪಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ;
ಮರಣಾನಂತರ ನರಕಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾನೆ.
- ೪೧ ಆದ್ದರಿಂದ ಮಹಾಪಾಪಿಗಳಾದ ಶೈವರೇ, ನೀವು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ಶಾಂಕರರು ಸದಾ
ಜ್ಞಾನಹೀನರಾಗಲಿ. †
- ೪೨ ಕಲಿಯುಗ ಬಂದಾಗ ಅವರು ಪಾಪಿಂಡಿಗಳಾಗಿ ಜಟಾಧಾರಿಗಳಾಗುವರು. ನಂದಿಯೇ, ನಗ್ನರೂ
ಭಸ್ಮಲೇಪಿತರೂ ಆದ ರುದ್ರರು ಅಧಃಪತನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುವರು.
- ೪೩ ಸ್ತ್ರೀ, ಮಾಂಸ ಮತ್ತು ಮದಿರೆಗಳ ಆಸಕ್ತರೂ ನಾನಾ ಭೋಗಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರೂ ಆದ ಆ
ಶಾಂಭವಮಾರ್ಗಪರಾಯಣರು ನರಕಕ್ಕೆ ಬೀಳುವರು.”

೪೪ ಪ್ರಜಾಪತಿಂ ಪ್ರಸೂಃ ಸಾಕ್ಷಾದ್ ಬ್ರಹ್ಮಾ ತಂ ನಿರಭರ್ತ್ಸಯೇತ್ | ತತೋ ಜಗಾಮ ಸ್ವಗೃಹಂ ದಕ್ಷಃ
ಕ್ರೋಧಪರಿಪ್ಲುತಃ ||೪೪ ||

೪೫ ಸರ್ವೇ ತೇ ಸ್ವಸ್ಥಲಂ ಜಗ್ಮುರ್ದುಃಖಿತಾಸ್ತೇನ ವೈ ಕೃತಾಃ | ಶಿವೋಽಪಿ ದುಃಖಸಂಯುಕ್ತೋ ಮ್ಲಾನತಾಂ
ಪರಮಾಂ ಗತಃ ||೪೫ ||

೪೪ ಅವನ ತಂದೆಯಾದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಬ್ರಹ್ಮನು ಆ ಪ್ರಜಾಪತಿಯನ್ನು ಗದರಿಸಿದನು. ಅನಂತರ ಕೋಪದಲ್ಲಿ
ಮುಳುಗಿದ್ದ ದಕ್ಷನು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೊರಟನು.

೪೫ ಅವನಿಂದ ದುಃಖಿತರಾದ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಹೋದರು. ಶಿವನೂ ದುಃಖದಿಂದ
ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಅತ್ಯಂತ ಮ್ಲಾನನಾದನು.

|| ಓಮಿತಿ ಶ್ರೀಮದಾಂತ್ಯೇ ಪುರಾಣೋಪನಿಷದಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮೌಢ್ಯಲೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪ್ರಥಮೇ ಖಂಡೇ ವಕ್ರತುಂಡಚರಿತೇ
ದಕ್ಷನಂದಿವಿವಾದೋ ನಾಮ ದ್ವಿತೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ ||

ಓಂ. ಶ್ರೀಮದಾಂತ್ಯ ಪುರಾಣೋಪನಿಷತ್ತಾದ ಶ್ರೀಮನ್ಮೌಢ್ಯಲ ಮಹಾಪುರಾಣದ ಮೊದಲನೆಯ ಖಂಡವಾದ
ವಕ್ರತುಂಡಚರಿತದಲ್ಲಿ “ದಕ್ಷ-ನಂದಿ ವಿವಾದ”ವೆಂಬ ಎರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿಯಿತು.

ಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

- ೧ || ಶ್ರೀಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ || ಸೂತ ಉವಾಚ | ಶೃಣುಧ್ವಂ ಮುನಯಃ ಸರ್ವೇ ಸ್ಥಿರೀಕೃತ್ಯ ಮನಶ್ಚಲಮ್ |
ವಿಘ್ನೇಶಭಕ್ತಿಹೀನಾ ಯೇ ವಿಘ್ನಾಕ್ರಾಂತಾ ಭವಂತಿ ತೇ ||೧||

-
- ೧ ಶ್ರೀಗಣೇಶನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಸೂತನು ಹೇಳಿದನು: ಮುನಿಗಳೇ, ಚಂಚಲವಾದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸ್ಥಿರಪಡಿಸಿಕೊಂಡು
ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಕೇಳಿರಿ. ವಿಘ್ನೇಶನ ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದವರು ವಿಘ್ನಗಳಿಂದ ಆಕ್ರಮಿತರಾಗುತ್ತಾರೆ.
- ೨ ದಕ್ಷೋಽಭೂತ್ ಸ್ವಗೃಹಂ ಗತ್ವಾ ಕ್ರೋಧಾಮರ್ಷಸಮನ್ವಿತಃ | ನ ಕಿಂಚಿತ್ಸುಖವಾನ್ ವಿಪ್ರಾಃ ಶೂಲಯುಕ್ತೋ
ಯಥಾ ನರಃ ||೨||
- ೩ ಶಿಕ್ಷಾಂ ಶಿವಸ್ಯ ಕರ್ತುಂ ಸ ಹೃದಿ ವ್ಯವಸಿತೋಽಭವತ್ | ನ ಕಿಂಚಿತ್ಪ್ರಾಪ್ತವಾಂಸ್ತತ್ರ ವಿಚಾರಂ ಭೃಶದುಃಖಿತಃ ||೩||

-
- ೨ ದಕ್ಷನು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಕೋಪ ಮತ್ತು ಅಮರ್ಷದಿಂದ ತುಂಬಿದ್ದನು. ವಿಪ್ರರೇ, ಶೂಲವೇದನೆಗೆ
ಒಳಗಾದ ಮನುಷ್ಯನಂತೆ ಅವನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಸುಖವಿರಲಿಲ್ಲ.
- ೩ ಶಿವನಿಗೆ ಪಾಠ ಕಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದನು. ಆದರೆ ಬಹಳ ದುಃಖಿತನಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ
ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರವು ಅವನಿಗೆ ಹೊಳೆಯಲಿಲ್ಲ.

- ೪ ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ತತ್ರ ನಾರದೋ ದಿವ್ಯದರ್ಶನಃ | ಆಜಗಾಮ ಮಹಾತೇಜಾ ದಕ್ಷೇಣೈವ ಸುಸತ್ಕೃತಃ ||೪||
- ೫ ಆಸನಂ ಪಾದ್ಯಮರ್ಘ್ಯಂ ಚ ದತ್ವಾ ಸಮ್ಯಕ್ ಪ್ರಪೂಜಿತಃ | ಪೃಷ್ಠಃ ಸ ಕುಶಲಂ ಪ್ರಶ್ನೈಃ ಪ್ರಸನ್ನೋ
ನಾರದೋಽಬ್ರವೀತ್ ||೫||
- ೬ ನಾರದ ಉವಾಚ | ದಕ್ಷ ಕಿಂ ದುಃಖಿತಸ್ತ್ವಂ ತೇ ಮುಖಂ ಮ್ಲಾನತಯಾ ಯುತಮ್ | ಕಥಯಸ್ವ ಮಹಾತೇಜಾಃ
ಪ್ರಜಾಪತಿಪತಿರ್ಭವಾನ್ ||೬||

- ೪ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯದರ್ಶನವುಳ್ಳ, ಮಹಾತೇಜಸ್ವಿಯಾದ ನಾರದನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು. ದಕ್ಷನು ಅವನನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ
ಸತ್ಕರಿಸಿದನು.
- ೫ ಆಸನ, ಪಾದ್ಯ ಮತ್ತು ಅರ್ಘ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ದಕ್ಷನು ನಾರದನನ್ನು ಯಥೋಚಿತವಾಗಿ ಪೂಜಿಸಿದನು.
ಕ್ಷೇಮವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾಗ ಸಂತುಷ್ಟನಾದ ನಾರದನು ಹೀಗೆಂದನು.
- ೬ ನಾರದನು ಹೇಳಿದನು: ದಕ್ಷನೇ, ನಿನಗೆ ಏನು ದುಃಖ? ನಿನ್ನ ಮುಖವು ಮ್ಲಾನವಾಗಿದೆ. ಮಹಾತೇಜಸ್ವಿಯೇ,
ನೀನು ಪ್ರಜಾಪತಿಗಳ ಅಧಿಪತಿಯಲ್ಲವೇ? ಕಾರಣವನ್ನು ತಿಳಿಸು.
- ೭ ದಕ್ಷ ಉವಾಚ | ಶೃಣು ನಾರದ ಯೇನಾಹಂ ದುಃಖಿತೋ ಮ್ಲಾನತಾಂ ಗತಃ | ಶಿವೇನಾಸತ್ಕೃತಸ್ತತ್ರ ಸಭಾಯಾಂ
ಸರ್ವಸನ್ನಿಧೌ ||೭||
- ೮ ದರ್ಪೇಣೈವಾವೃತಃ ಶಂಭುಸ್ತಸ್ಯ ದರ್ಪಹತಿಃ ಕಥಮ್ | ತಾದೃಶಂ ಬ್ರೂಹಿ ಮೇ ಶೀಘ್ರಂ ಸರ್ವಾರ್ಥಜ್ಞ ವಿಚಕ್ಷಣ
||೮||

- ೭ ದಕ್ಷನು ಹೇಳಿದನು: ನಾರದನೇ, ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ನಾನು ದುಃಖಿತನಾಗಿ ಮ್ಲಾನನಾಗಿದ್ದೇನೆಂಬುದನ್ನು
ಕೇಳು. ಅಲ್ಲಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿಯೂ ಶಿವನು ನನ್ನನ್ನು ಅಸತ್ಕರಿಸಿದನು.
- ೮ ಶಂಭುವು ದರ್ಪದಿಂದ ಆವೃತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಆ ದರ್ಪವನ್ನು ಹೇಗೆ ಭಂಗಪಡಿಸಬಹುದು? ಎಲ್ಲ
ಅರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಬಲ್ಲ ವಿವೇಕಿಯೇ, ಅಂತಹ ಉಪಾಯವನ್ನು ನನಗೆ ಬೇಗ ತಿಳಿಸು.

- ೯ ನಾರದ ಉವಾಚ | ಬೃಹಸ್ಪತಿಸವಂ ದಕ್ಷ ಕುರು ತ್ವಂ ಸರ್ವಭಾವನಃ | ಯಜ್ಞಭಾಗವಿಹೀನಂ ತಂ ತತ್ರ ಶಂಭುಂ
ಕುರುಷ್ವ ಭೋಃ ||೯||
- ೧೦ ಯಜ್ಞಭಾಗೇನ ಹೀನೋಽಯಂ ದೇವಪಂಕ್ತಿಬಹಿಷ್ಕೃತಃ | ಪಿಶಾಚೇಶೋ ಭವೇಚ್ಛಂಭುರ್ದೇವತ್ವಂ ತತ್ರ
ಸಂಹೃತಮ್ ||೧೦||
- ೧೧ ಪ್ರಜಾಪತಿಪತಿಃ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಭವಾನ್ಸರ್ವತ್ರ ಸಂಮತಃ | ಕರಿಷ್ಯಸಿ ಯಥಾ ಪೂರ್ವಂ ಪಶ್ಚಾದ್ವೈ ತಾದೃಶಂ ಭವೇತ್ ||
೧೧||
- ೧೨ ಏವಂ ಪರಮ್ಪರಾಪ್ರಾಪ್ತಂ ತಸ್ಯೈಶ್ವರ್ಯಂ ಪ್ರಕಾಶಿತಮ್ | ಇತಿ ಮೇ ಮನಸಿ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಯಥೇಚ್ಛಸಿ ತಥಾ ಕುರು
||೧೨||

-
- ೯ ನಾರದನು ಹೇಳಿದನು: ಸರ್ವಭಾವನನಾದ ದಕ್ಷನೇ, ನೀನು ಬೃಹಸ್ಪತಿಸವವೆಂಬ ಯಜ್ಞವನ್ನು ಮಾಡು. ಆ
ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಶಂಭುವಿಗೆ ಯಜ್ಞಭಾಗವಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡು.
- ೧೦ ಯಜ್ಞಭಾಗವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡವನಾಗಿ ಇವನು ದೇವತೆಗಳ ಪಂಕ್ತಿಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿಯುವನು. ಆಗ
ಶಂಭುವು ಪಿಶಾಚಗಳ ಅಧಿಪತಿಯಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುವನು; ಅವನ ದೇವತ್ವವು ಅಲ್ಲಿ ಕಳೆದುಹೋಗುವುದು.
- ೧೧ ಎಲ್ಲೆಡೆಯೂ ಮಾನ್ಯನಾದ ನೀನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪ್ರಜಾಪತಿಗಳ ಅಧಿಪತಿ. ನೀನು ಮೊದಲು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ
ಮಾಡುವೆಯೋ, ಅನಂತರವೂ ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗುತ್ತದೆ.
- ೧೨ ಹೀಗೆಯೇ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಅವನ ಐಶ್ವರ್ಯವು ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೋರಿದ ಉಪಾಯ
ಇದು; ನಿನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ಮಾಡು.

೧೩ ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ನಾರದಸ್ತಸ್ಮಾದ್ ಗತೋ ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಡಮಣ್ಡಲೇ | ವೇಣಾಗಾನರತೋ ಭೂತ್ವಾ ಯೋಗೀ ಬ್ರಹ್ಮಣಿ
ತತ್ಪರಃ ||೧೩||

೧೪ ದಕ್ಷೋಽಪಿ ಹರ್ಷಿತೋ ಜಾತಃ ಸ್ವಯಂ ಮಾನಿತವಾನಭೂತ್ | ಬೃಹಸ್ಪತಿಸವಂ ಕರ್ತುಂ ಸಮಾರೇಭೇ ಸ
ತತ್ಕ್ಷಣಾತ್ ||೧೪||

೧೩ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ನಾರದನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಲು ಹೊರಟನು. ಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲಿ ತತ್ಪರನಾದ
ಆ ಯೋಗಿಯು ವೇಣಾಗಾನದಲ್ಲಿ ನಿರತನಾದನು. †

೧೪ ದಕ್ಷನೂ ಹರ್ಷಗೊಂಡು ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ಮಾನ್ಯನೆಂದು ಭಾವಿಸಿದನು. ಆ ಕ್ಷಣವೇ ಬೃಹಸ್ಪತಿಸವವನ್ನು
ಮಾಡಲು ಆರಂಭಿಸಿದನು.

೧೫ ತತ್ರಾಜಗಾಮ ಭಗವಾನ್ ವಿಷ್ಣುರ್ದೇವವರಃ ಪ್ರಭುಃ | ಆಜಗ್ಮುರ್ದೇವಗನ್ಧರ್ವಾ ನಾನಾವಾದನಶೋಭಿತಾಃ ||
೧೫||

೧೬ ತತ್ರಾಜಗ್ಮುರ್ದ್ವಿಜಾಃ ಸರ್ವೇ ನಾನಾತತ್ತ್ವಾರ್ಥಕೋವಿದಾಃ | ಜಾಮಾತರಃ ಸಪತ್ನೀಕಾಃ ಕಶ್ಯಪಪ್ರಮುಖಾಸ್ತಥಾ
||೧೬||

೧೫ ಅಲ್ಲಿಗೆ ದೇವವರನೂ ಪ್ರಭುವೂ ಆದ ಭಗವಾನ್ ವಿಷ್ಣು ಬಂದನು. ನಾನಾ ವಾದ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ದೇವತೆಗಳೂ
ಗಂಧರ್ವರೂ ಆಗಮಿಸಿದರು.

೧೬ ವಿವಿಧ ತತ್ತ್ವಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲ ದ್ವಿಜರೆಲ್ಲರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು. ಕಶ್ಯಪ ಮೊದಲಾದ ಅಳಿಯರೂ ತಮ್ಮ
ಪತ್ನಿಯರೊಂದಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದರು.

೧೭ ಯಥೋದಿಷ್ಟಂ ಚಕಾರಾಸೌ ದಕ್ಷಃ ಪರಮಹರ್ಷಿತಃ | ಗಣನಾಥವಿಹೀನಂ ತಂ ಯಜ್ಞಂ ಶಂಕರವರ್ಜಿತಮ್ ||
೧೭ ||

೧೮ ಗಣೇಶಸ್ಯಾಸ್ಮೃತಿರ್ಜಾತಾ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಭಾವಿಗೌರವಾತ್ | ದಧೀಚಿಪ್ರಮುಖಾಸ್ತತ್ರ ಶೈವಾಃ ಕ್ರೋಧೇನ
ಪೂರಿತಾಃ ||೧೮ ||

೧೯ ದಧೀಚಿಸ್ತತ್ರ ತೂವಾಚ ಕ್ರೋಧಾವೇಶಸಮನ್ವಿತಃ | ಶೃಣು ದಕ್ಷ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞ ಹಿತಂ ವಚನಮುತ್ತಮಮ್ ||
೧೯ ||

೨೦ ಶಂಕರೇಣ ವಿಹೀನೋಽಯಂ ಯಜ್ಞೋ ನೈವ ಪ್ರಶೋಭತೇ | ಪ್ರಾಣಹೀನೋ ಯಥಾ ದೇಹಸ್ತಥೈವಾಸೌ ನ
ರಾಜತೇ ||೨೦ ||

೧೭ ಅತ್ಯಂತ ಹರ್ಷಿತನಾದ ದಕ್ಷನು ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ ನಡೆದು, ಗಣನಾಥನನ್ನು ಸೇರಿಸದೆ ಹಾಗೂ ಶಂಕರನನ್ನು
ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಆ ಯಜ್ಞವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದನು.

೧೮ ಭವಿತವ್ಯದ ಪ್ರಾಬಲ್ಯದಿಂದ ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗಣೇಶನ ಸ್ಮರಣೆ ಉಂಟಾಗಲಿಲ್ಲ. ದಧೀಚಿ ಮೊದಲಾದ ಶೈವರು
ಕೋಪದಿಂದ ತುಂಬಿದರು.

೧೯ ಕೋಪಾವೇಶದಿಂದ ಕೂಡಿದ ದಧೀಚಿಯು ಅಲ್ಲಿ ಹೀಗೆಂದನು: ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞನಾದ ದಕ್ಷನೇ, ನಿನ್ನ ಹಿತಕ್ಕೆ
ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಉತ್ತಮ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳು.

೨೦ ಶಂಕರನಿಲ್ಲದ ಈ ಯಜ್ಞವು ಶೋಭಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಣವಿಲ್ಲದ ದೇಹದಂತೆಯೇ ಇದೂ ಕಳೆಯಿಲ್ಲದೆ ಇದೆ.

- ೨೦ ಇತಿ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಚಸ್ತಸ್ಯ ದಕ್ಷೋ ರೋಷಸಮನ್ವಿತಃ | ಉವಾಚ ಗರ್ವಮೋಹೇನ ಶಾಪೇನೈವ ವಿಮೋಹಿತಃ ||
೨೦ ||
- ೨೧ ಶಿವೋಽಶಿವರೂಪಶ್ಚ ಪಿಶಾಚಾನಾಮಧೀಶ್ವರಃ | ವರ್ಣಾಶ್ರಮವಿಹೀನತ್ವಾನ್ನ ಯೋಗ್ಯೋ ಯಜ್ಞಕರ್ಮಣಿ ||೨೧ ||
- ೨೨ ಯತ್ರ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಃ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಭಗವಾನ್ಮಂಗಲಾಲಯಃ | ತತ್ರ ಕಿಂ ನ್ಯೂನತಾಂ ಯಾತಿ ಮಿಥ್ಯಾವಾಚಂ ತು ಮಾ
ವದ ||೨೨ ||

-
- ೨೦ ಅವನ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ದಕ್ಷನು ರೋಷಗೊಂಡನು. ಗರ್ವಮೋಹದಿಂದಲೂ ಶಾಪದಿಂದಲೂ
ವಿಮೋಹಿತನಾಗಿ ಹೀಗೆಂದನು.
- ೨೧ “ಶಿವನು ಅಶಿವಸ್ವರೂಪನು; ಪಿಶಾಚಗಳ ಅಧಿಪತಿ. ವರ್ಣಾಶ್ರಮಾಚಾರವಿಲ್ಲದವನಾದ್ದರಿಂದ ಯಜ್ಞಕರ್ಮಕ್ಕೆ
ಅವನು ಯೋಗ್ಯನಲ್ಲ.
- ೨೨ ಮಂಗಳದ ನೆಲೆಯಾದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಭಗವಾನ್ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯೇ ಇರುವಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೊರತೆಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ?
ಸುಳ್ಳು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಡ.”
- ೨೪ ಶ್ರುತ್ವಾ ತಸ್ಯ ವಚಃ ಕ್ರೂರಂ ದಧೀಚಿಃ ಪುನರಬ್ರವೀತ್ | ಶಿವನಿಂದಾಂ ಕರೋಷಿ ತ್ವಮಜ್ಞಾನೇನ ವಿಮೋಹಿತಃ ||
೨೪ ||
- ೨೫ ಯಜ್ಞನಾಶೋ ಭವೇದ್ದಕ್ಷ ಶಂಕರದ್ವೇಷತಸ್ತವ | ನ ಸಿದ್ಧಿಂ ಲಭಸೇ ತ್ವಂ ತು ನಷ್ಟಭಾಗ್ಯೋ ನ ಸಂಶಯಃ ||೨೫ ||

-
- ೨೪ ಅವನ ಕ್ರೂರವಾದ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ದಧೀಚಿಯು ಮತ್ತೆ ಹೇಳಿದನು: “ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ವಿಮೋಹಿತನಾಗಿ ನೀನು
ಶಿವನಿಂದೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀಯೆ.
- ೨೫ ದಕ್ಷನೇ, ಶಂಕರನ ಮೇಲಿನ ನಿನ್ನ ದ್ವೇಷದಿಂದ ಯಜ್ಞವು ನಾಶವಾಗುವುದು. ನೀನು ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು
ಪಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ; ನಿನ್ನ ಭಾಗ್ಯವು ನಾಶವಾಗಿದೆ—ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

- ೨೬ ಅತ್ರ ಯೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾದ್ಯಾ ವೈ ವರ್ಣಾ ನಾನಾ ಸಮಾಗತಾಃ | ಸರ್ವೇ ಕಲಿಯುಗೇ ಪಾಪಾಃ ಪಾಖಣ್ಡಾಶ್ಚ
ಭವನ್ತು ತೇ ||೨೬ ||
- ೨೭ ಸ್ವಧರ್ಮಹೀನತಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ನರಕೇಽನ್ತೇ ಪಚಂತು ವೈ | ವಿಷ್ಣುಃ ಪ್ರಮೋದಯುಕ್ತೋಽತ್ರ ಸ ವೈ
ಪಾಖಂಡಕಾರಕಃ ||೨೭ ||
- ೨೮ ಕಲೌ ದೇವೋ ಭವೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಪಾಖಂಡಾನಾಂ ಸಹಾಯವಾನ್ | ಪಾಖಂಡಪ್ರಿಯವಜ್ಜನ್ತುಃ ಕಲೌ ಮಲಕರಃ
ಸದಾ ||೨೮ ||
- ೨೯ ಶಿವಹೀನೇ ತಥಾ ಯಜ್ಞೇ ಮುಖ್ಯೋ ಜಾತೋ ಹಿ ಕೇಶವಃ | ವೇದಬಾಹ್ಯಂ ಸ್ವಯಂ ಕರ್ಮ ಕುರುತೇ ತೇನ
ಶಾಪಿತಃ ||೨೯ ||
- ೩೦ ಸರ್ವೇ ದೇವಾಶ್ಚ ಶೀಘ್ರಂ ಹಿ ಭವಿತಾರಃ ಪರಾಜಿತಾಃ | ಮುನಯೋ ದುಃಖಸಂಯುಕ್ತಾ ಏವಂ ಶಪ್ತಾ ಗತೋ
ಮುನಿಃ ||೩೦ ||

-
- ೨೬ ಇಲ್ಲಿ ಸಮಾಗಮಿಸಿರುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾದಿ ನಾನಾ ವರ್ಣದವರೆಲ್ಲರೂ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಪಾಪಿಗಳೂ
ಪಾಖಂಡಿಗಳೂ ಆಗಲಿ.
- ೨೭ ತಮ್ಮ ಧರ್ಮವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ನರಕದಲ್ಲಿ ಪಚನಗೊಳ್ಳಲಿ. ಇಲ್ಲಿ ಹರ್ಷದಿಂದಿರುವ
ವಿಷ್ಣುವೂ ಪಾಖಂಡಕ್ಕೆ ಕಾರಣನಾಗುವನು.
- ೨೮ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಅವನು ಸದಾ ಪಾಖಂಡಿಗಳಿಗೆ ನೆರವಾಗುವ ದೇವನಾಗುವನು; ಪಾಖಂಡವನ್ನು ಮೆಚ್ಚುವ
ಜೀವಿಯಾಗಿ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಸದಾ ಕಲ್ಮಷಕ್ಕೆ ಕಾರಣನಾಗುವನು.
- ೨೯ ಶಿವನಿಲ್ಲದ ಈ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಕೇಶವನೇ ಮುಖ್ಯನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಸ್ವತಃ ವೇದಬಾಹ್ಯವಾದ ಕರ್ಮವನ್ನು
ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಶಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟನು.
- ೩೦ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಬೇಗನೆ ಪರಾಜಿತರಾಗುವರು; ಮುನಿಗಳು ದುಃಖಿತರಾಗುವರು.” ಹೀಗೆ ಶಪಿಸಿ ಆ
ಮುನಿಯು ಹೊರಟನು.

೩೦ ತಮನುಪ್ರಯಯುಃ ಸರ್ವೇ ಶೈವಾಃ ಪರಮಧಾರ್ಮಿಕಾಃ | ಗೌತಮೋ ಗಾಲವಶ್ಚೈವ ವಾಮದೇವೋ
ದ್ವಿತಸ್ತ್ರತಃ ||೩೦ ||

೩೧ ಮಾರ್ಕಣ್ಡೇಯೋ ಹೃಗಸ್ತಾದ್ಯಾಃ ಕ್ರೋಧಯುಕ್ತಾ ಮಹರ್ಷಯಃ | ಯಜ್ಞೋಽಯಂ ನಾವಲೋಕ್ಯೋ ವೈ
ವೇದಬಾಹ್ಯಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕಃ ||೩೧ ||

೩೦ ಪರಮಧಾರ್ಮಿಕರಾದ ಎಲ್ಲ ಶೈವರೂ ಅವನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದರು. ಗೌತಮ, ಗಾಲವ, ವಾಮದೇವ, ದ್ವಿತ
ಮತ್ತು ತ್ರಿತರೂ ಅವರಲ್ಲಿದ್ದರು.

೩೧ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ, ಅಗಸ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಕೋಪದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದರು. “ವೇದಬಾಹ್ಯಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದ
ಕೂಡಿರುವ ಈ ಯಜ್ಞವನ್ನು ನೋಡಲೂಬಾರದು” ಎಂದರು.

೩೨ ವಿಷ್ಣುನಾನ್ಯೇ ತತಃ ಸರ್ವೇ ಸಾನ್ವಿತಾಃ ಸಂಸ್ಥಿತಾಃ ಪದೇ | ದೇವತಾ ಮುನಯೋ ವರ್ಣಾ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಯಜ್ಞಂ
ಪ್ರಹರ್ಷಿತಾಃ ||೩೨ ||

೩೪ ಭೃಗ್ವಾದಿಮುನಿಭಿಸ್ತತ್ರ ಯಜ್ಞಾರಮ್ಭಃ ಕೃತೋಽಭವತ್ | ಯಥಾವಿಧಿ ಯಥಾಭಾಗಂ ದೇವಾಸ್ತತ್ರಾರ್ಚಿತಾ ಮಖೇ
||೩೪ ||

೩೫ ದಕ್ಷೋ ಹೃಷ್ಟೋಽಭವತ್ತತ್ರ ಯಜಮಾನಃ ಸುಮಂದಧೀಃ | ವೇದಕಲ್ಪಾನುಸಾರೇಣ ಮುನಯಸ್ತನ್ವಿರೇ
ಮಖಮ್ ||೩೫ ||

೩೨ ಅನಂತರ ಉಳಿದವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ವಿಷ್ಣುವು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿದನು; ಅವರು ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲೇ ಉಳಿದರು.
ದೇವತೆಗಳು, ಮುನಿಗಳು ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ವರ್ಣದವರು ಯಜ್ಞವನ್ನು ನೋಡಲು ಉತ್ಸುಕರಾಗಿದ್ದರು.

೩೪ ಭೃಗು ಮೊದಲಾದ ಮುನಿಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ವಿಧಿಯಂತೆಯೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಭಾಗಗಳಿಗೆ
ಅನುಗುಣವಾಗಿಯೂ ದೇವತೆಗಳು ಆ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು.

೩೫ ಮಂದಬುದ್ಧಿಯ ಯಜಮಾನನಾದ ದಕ್ಷನು ಅಲ್ಲಿ ಹರ್ಷಗೊಂಡನು. ಮುನಿಗಳು ವೇದಕಲ್ಪಾನುಸಾರವಾಗಿ
ಯಜ್ಞವನ್ನು ನಡೆಸಿದರು.

- ೩೬ ಏತಸ್ಮಿನ್ನನ್ತರೇ ತತ್ರ ಕೈಲಾಸೇ ನಾರದೋ ಗತಃ | ಶಿವಯಾ ಸಹ ಶಂಭುಂ ಚ ಪ್ರಣತೋಽಭೂತ್ ಭಾವಿಕಃ ||
೩೬ ||
- ೩೭ ಸತೀಂ ಪ್ರತಿ ಪ್ರಹಸ್ಯಾಹ ನಾರದಃ ಕಲಹಪ್ರಿಯಃ | ದೇವಿ ದಕ್ಷಾಧ್ವರೇ ಕಸ್ಮಾದ್ಗಮನಂ ನ ಕೃತಂ ತ್ವಯಾ ||೩೭ ||
- ೩೮ ಹೃಷ್ಟಪುಷ್ಟಜನಾಃ ಸರ್ವೇ ಮಹೋತ್ಸವಸುಮೋದಿತಾಃ | ಭಗಿನ್ಯಸ್ತತ್ರ ತೇ ರೇಜುಃ ಪತಿಭಿಃ ಸಹ ಮೋದಿತಾಃ ||
೩೮ ||
- ೩೯ ಪಿತೃಭ್ರಾತೃಗೃಹೇ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಮಾನಾಮಾನಂ ನ ವಿದ್ಯತೇ | ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ನಾರದಸ್ತಸ್ಮಾದ್ಯಯೌ ಕೌತುಕೀ ಮುನಿಃ ||
೩೯ ||

-
- ೩೬ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಾರದನು ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಭಕ್ತನಾದ ಅವನು ಶಿವೆಯೊಡನೆ ಇದ್ದ ಶಂಭುವಿಗೆ ಪ್ರಣಾಮಮಾಡಿದನು.
- ೩೭ ಕಲಹಪ್ರಿಯನಾದ ನಾರದನು ಸತಿಯ ಕಡೆಗೆ ನಗುತ್ತ ಹೀಗೆಂದನು: “ದೇವಿ, ದಕ್ಷನ ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ನೀನು ಏಕೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ?”
- ೩೮ ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸಂತೋಷದಿಂದ ತುಂಬಿ ಮಹೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಆನಂದಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಿನ್ನ ಸಹೋದರಿಯರೂ ತಮ್ಮ ಪತಿಯರೊಂದಿಗೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.
- ೩೯ ತಂದೆ ಮತ್ತು ಸಹೋದರರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾನ-ಅಪಮಾನವೆಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲ.” ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಕುತೂಹಲಿಯಾದ ನಾರದಮುನಿಯು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟನು.

- ೪೦ ಗತೇ ಮುನೌ ಸತೀ ತತ್ರ ಮಾನಸೇ ದುಃಖಿತಾ ಭೃಶಮ್ | ಶಂಕರಂ ಪ್ರಣಿಪತ್ಯಾಹ ಹೃದಯೇನ ವಿದೂಯತಾ ||
೪೦ ||
- ೪೧ ನೀಲಕಣ್ಠ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಶಂಕರಾಯ ಶಿವಾಯ ಚ | ಸಗುಣಾಯ ಮೃಡಾಯೈವ ನಿರ್ಗುಣಾಯ ನಮೋ ನಮಃ ||
೪೧ ||
- ೪೨ ಗಂ್ತುಮಿಚ್ಛಾ ತ್ವಯಾ ಸಾರ್ಥಮಸ್ತಿ ಮೇ ದಕ್ಷಮಂದಿರೇ | ತತ್ರ ಯಜ್ಞೋತ್ಸವೋ ನಾಥ ಪ್ರಸೀದ ಪ್ರಾರ್ಥಯೇ
ವಿಭೋ ||೪೨ ||

-
- ೪೦ ಮುನಿಯು ಹೋದ ಬಳಿಕ ಸತಿಯು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದುಃಖಿತಳಾದಳು. ಶಂಕರನಿಗೆ ಪ್ರಣಾಮಮಾಡಿ,
ನೋಯುತ್ತಿದ್ದ ಹೃದಯದಿಂದ ಹೀಗೆಂದಳು.
- ೪೧ “ನೀಲಕಂಠನೇ, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಶಂಕರನೂ ಶಿವನೂ ಸಗುಣನೂ ಮೃಡನೂ ನಿರ್ಗುಣನೂ ಆದ ನಿನಗೆ
ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ನಮಸ್ಕಾರ.
- ೪೨ ನಿನ್ನೊಡನೆ ದಕ್ಷನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆ ನನಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞೋತ್ಸವ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ನಾಥನೇ,
ವಿಭುವೇ, ಕರುಣಿಸು ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.”

೪೩ ಏವಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಭಾರತೀಂ ತಾಂ ಸತೀಂ ಶಂಭುಃ ಸುಬೋಧಯನ್ | ಸ್ಮಯಮಾನಶ್ಚ ತಾಮೂಚೇ ಕಿಮಿದಂ
ಭಾಷಸೇ ಪ್ರಿಯೇ ||೪೩ ||

೪೪ ಮದ್ವೇಷೀ ಜನಕೋ ದಕ್ಷಸ್ತವ ತೇನ ನಿಮನ್ರಿತಃ | ನಾಹಂ ತಸ್ಮಾನ್ನ ಗನ್ತವ್ಯಂ ವಿಪರೀತಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ ||೪೪ ||

೪೫ ಭವತೀ ಚ ಮಹಾಮಾಯಾ ಮಾಯಿಕೋಽಹಂ ನ ಸಂಶಯಃ | ಸೃಜ ತ್ವಂ ಮುನಿದೇವಾದೀನತ್ರ ಯಜ್ಞಂ
ಕರೋಮ್ಯಹಮ್ ||೪೫ ||

೪೩ ಸತಿಯ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಶಂಭುವು ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಹೇಳುತ್ತ ನಗುನಗುತ್ತ ಹೀಗೆಂದನು: “ಪ್ರಿಯೆಯೇ,
ನೀನು ಹೀಗೆ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವೆ?

೪೪ ನಿನ್ನ ತಂದೆ ದಕ್ಷನು ನನ್ನ ದ್ವೇಷಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬಾರದು;
ಹೋದರೆ ಅನಿಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

೪೫ ನೀನು ಮಹಾಮಾಯೆ; ನಾನೂ ಮಾಯಾಸಂಬಂಧಿಯಾದವನು—ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ನೀನು
ಮುನಿಗಳನ್ನೂ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಸೃಷ್ಟಿಸು; ಇಲ್ಲಿಯೇ ನಾನು ಯಜ್ಞವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.”

- ೪೬ ಶ್ರುತ್ವಾ ಶಂಭುವಚೋ ರಮ್ಯಂ ಹೃದಯೇನ ವಿದೂಯತಾ | ಉವಾಚ ದುಃಖಿತಾ ದೇವೀ ಮಮಾಜ್ಞಾಂ ದೇಹಿ
ಶಂಕರ ||೪೬ ||
- ೪೭ ನ ಕಿಂಚಿದುಕ್ತವಾನ್ ಶಂಭುಸ್ತದಾ ದೇವೀ ಪಿತುರ್ಗೃಹೇ | ನ ಪ್ರಯೋಜನಮಾಜ್ಞಾಯಾ ವಿಚಾರ್ಯೈವಂ
ಜಗಾಮ ಚ ||೪೭ ||
- ೪೮ ಏತಜ್ಞಾಂಜ್ಞತ್ವಾ ಮಹಾಽಽಶ್ವರ್ಯ ವಿಸ್ಮಿತೇನ ಶಿವೇನ ಚ | ಭಾವಿ ಯದ್ಭವಿತಾ ತದ್ವೈ ವಿಮಾನಂ ಪ್ರೇಷಿತಂ
ವರಮ್ ||೪೮ ||
- ೪೯ ವಿಮಾನಮಾಸ್ಥಾಯ ಶಕ್ತಿರಾಜಗಾಮ ವಿಹಾಯಸಾ | ಪಿತುರ್ಗೃಹಂ ಮಹಾಭಾಗಾ ಮಾನಿತಾ ಸರ್ವಬನ್ಧುಭಿಃ ||
೪೯ ||

-
- ೪೬ ಶಂಭುವಿನ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದರೂ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನೋವುಳ್ಳ ದೇವಿಯು ದುಃಖದಿಂದ ಹೀಗೆಂದಳು:
“ಶಂಕರನೇ, ನನಗೆ ಹೋಗಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡು.”
- ೪೭ ಶಂಭುವು ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ದೇವಿಯು “ತಂದೆಯ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಲು ಅನುಮತಿಯ
ಅಗತ್ಯವೇನಿದೆ?” ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಹೊರಟಳು.
- ೪೮ ಇದನ್ನು ತಿಳಿದು ಅತ್ಯಂತ ಆಶ್ಚರ್ಯಗೊಂಡ ಶಿವನು, “ಭವಿತವ್ಯದಂತೆ ಏನಾಗಬೇಕೋ ಅದೇ ಆಗಲಿ” ಎಂದು
ಅವಳಿಗಾಗಿ ಉತ್ತಮ ವಿಮಾನವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದನು.
- ೪೯ ಮಹಾಭಾಗಳಾದ ಶಕ್ತಿಯು ವಿಮಾನವನ್ನೇರಿ ಆಕಾಶಮಾರ್ಗವಾಗಿ ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಮನೆಗೆ ಬಂದಳು.
ಬಂಧುಗಳೆಲ್ಲರೂ ಅವಳನ್ನು ಆದರಿಸಿದರು.

- ೫೦ ಮಾತ್ರಾ ಪಿತ್ರಾ ಸ್ವಸೃಭಿಸ್ತು ಸತ್ಕೃತಾ ಹರ್ಷಿತಾತ್ಮಭಿಃ | ದಕ್ಷಸ್ತತ್ರ ಪ್ರಮೋದೇನ ಜಗಾದ ತನಯಾಂ ಪ್ರತಿ ||೫೦ ||
- ೫೧ ಆಗತಾ ತ್ವಂ ಮಹಾಭಾಗೇ ಯಜ್ಞೋಽಯಂ ಶೋಭಿತಸ್ತ್ವಯಾ | ಶ್ರುತ್ವಾ ಪಿತೃವಚೋ ರಮ್ಯಂ ತಂ ಸಾ ಪ್ರೋವಾಚ ದುಃಖಿತಾ ||೫೧ ||
- ೫೨ ಸತ್ಯವಾಚ | ಶೋಭಯಾಮಿ ಕಥಂ ಯಜ್ಞಂ ನಾಹೂತಾ ಭವತಾಽತ್ರ ಭೋಃ | ಅನಾಹೂತಾಽಗತಾ ಚಾಹಂ ತ್ವದೀಯೇ ಯಜನಾಲಯೇ ||೫೨ ||

-
- ೫೦ ತಾಯಿ, ತಂದೆ ಮತ್ತು ಸಹೋದರಿಯರು ಸಂತೋಷಚಿತ್ತದಿಂದ ಅವಳನ್ನು ಸತ್ಕರಿಸಿದರು. ಆಗ ದಕ್ಷನು ಹರ್ಷದಿಂದ ತನ್ನ ಮಗಳಿಗೆ ಹೀಗೆಂದನು.
- ೫೧ “ಮಹಾಭಾಗೆ, ನೀನು ಬಂದೆಯಲ್ಲ! ನಿನ್ನಿಂದ ಈ ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ಶೋಭೆ ಬಂದಿದೆ.” ತಂದೆಯ ಈ ಮನೋಹರವಾದ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ, ಅವಳು ದುಃಖದಿಂದ ಉತ್ತರಿಸಿದಳು.
- ೫೨ ಸತಿಯು ಹೇಳಿದಳು: “ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿಯೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ; ನಾನು ಈ ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ಶೋಭೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ತಂದೆನು? ನಿನ್ನ ಯಜ್ಞಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನವಿಲ್ಲದೆಯೇ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ.”

೫೩ ತತಃ ಸ ಕುಪಿತೋ ದಕ್ಷ ಉವಾಚ ಶೃಣು ಪುತ್ರಿಕೇ | ಮದೀಯೋ ಬಹುಲೋ ದೋಷಸ್ತೇನ ತ್ವಾಂ
ದತ್ತವಾನ್ಯಮಾತ್ ||೫೩ ||

೫೪ ಪಿಶಾಚಭೂತರಾಜಾಯ ಪಿತ್ರಾ ಮೇ ಕಥಿತಂ ಕೃತಮ್ | ವರ್ಣಾಶ್ರಮವಿಹೀನಾಯ ವೃಥೇಶ್ವರಪದಾಯ ಚ ||
೫೪ ||

೫೫ ತಸ್ಯ ದೋಷೇಣ ದೇವಿ ತ್ವಂ ನಾಹೂತಾ ಯಜ್ಞಕರ್ಮಣಿ | ಸ್ವಾಗತಂ ತೇ ತಥಾಪ್ಯದ್ಯ ತಿಷ್ಠ ತ್ವಂ ಮತ್ಸಮೀಪಗಾ
||೫೫ ||

೫೩ ಆಗ ಕೋಪಗೊಂಡ ದಕ್ಷನು ಹೀಗೆಂದನು: “ಮಗಳೇ, ಕೇಳು. ನನ್ನದೇ ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪಾಗಿದೆ; ಭ್ರಮೆಯಿಂದ
ನಿನ್ನನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟೆನು.

೫೪ ನನ್ನ ತಂದೆಯ ಮಾತಿನಂತೆ ನಡೆದು, ಪಿಶಾಚ-ಭೂತಗಳ ರಾಜನೂ ವರ್ಣಾಶ್ರಮಾಚಾರವಿಲ್ಲದವನೂ
ವೃಥಾವಾಗಿ ಈಶ್ವರಪದವನ್ನು ಹೊತ್ತಿರುವವನೂ ಆದ ಅವನಿಗೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಕೊಟ್ಟೆನು.

೫೫ ದೇವಿ, ಅವನ ದೋಷದಿಂದಲೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಯಜ್ಞಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಇಂದು ನಿನಗೆ ಸ್ವಾಗತ;
ನೀನು ನನ್ನ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಇರು.”

- ೫೬ ಸೂತ ಉವಾಚ | ಪಿತುರ್ವಚನಮಾಕರ್ಣ್ಯ ಶಿವನಿಂದಾಯುತಂ ಮಹತ್ | ಕ್ರೋಧಸಂತಪ್ತಗಾತ್ರಾ ಸಾ ಪಶ್ಯಂತೀ
ಯಜ್ಞಮಂದಿರಮ್ ||೫೬ ||
- ೫೭ ಅರುದ್ರಭಾಗಸಂಯುಕ್ತಂ ಯಜ್ಞಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚುಕೋಪ ಹ | ಉವಾಚ ಕಿಂ ಕೃತಂ ತಾತ
ವೇದಬಾಹ್ಯಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕಃ ||೫೭ ||
- ೫೮ ರುದ್ರಭಾಗವಿಹೀನೋಽಯಂ ಯಜ್ಞೋ ನೈವ ಫಲಪ್ರದಃ | ಶಿವನಿಂದಾಂ ಕರೋಷಿ ತ್ವಂ ಹೃತಿವೋಽಸಿ ನ
ಸಂಶಯಃ ||೫೮ ||
- ೫೯ ಶಿವೇತಿ ದ್ವ್ಯಕ್ಷರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ನಿರ್ಗುಣಂ ಗುಣಧಾರಣಮ್ | ನ ಜಾನಾಸಿ ಯತಸ್ತ್ವಂ ಭೋಸ್ತೇನಾಹಂ ದುಃಖಿತಾ
ಭೃಶಮ್ ||೫೯ ||
- ೬೦ ತವ ದೇಹಾತ್ಸಮುದ್ಭೂತೋ ಮಮ ದೇಹಸ್ತ್ವಯಂ ಪಿತಃ | ನ ಯೋಗ್ಯಃ ಶಿವನಿಂದಾಯಾಃ ಕಾರಣಾತ್ತಂ
ತ್ಯಜಾಮ್ಯಹಮ್ ||೬೦ ||

-
- ೫೬ ಸೂತನು ಹೇಳಿದನು: ತಂದೆಯ ಆ ತೀವ್ರ ಶಿವನಿಂದೆಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಸತಿಯ ದೇಹವು ಕೋಪದಿಂದ
ತಾಪಗೊಂಡಿತು. ಅವಳು ಯಜ್ಞಮಂದಿರವನ್ನು ನೋಡಿದಳು.
- ೫೭ ರುದ್ರನ ಪಾಲನ್ನು ನೀಡದೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಯಜ್ಞವನ್ನು ಕಂಡು ಅವಳು ಕೋಪಗೊಂಡಳು. “ತಂದೆಯೇ, ನೀನು
ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀಯೆ? ಇದು ವೇದಬಾಹ್ಯಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.
- ೫೮ “ರುದ್ರನ ಪಾಲಿಲ್ಲದೆ ಈ ಯಜ್ಞವು ಫಲವನ್ನು ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ. ನೀನು ಶಿವನಿಂದೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀಯೆ; ನೀನೇ
ಅಶಿವನು—ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.
- ೫೯ ‘ಶಿವ’ವೆಂಬ ಎರಡು ಅಕ್ಷರಗಳ ಬ್ರಹ್ಮವು ನಿರ್ಗುಣವಾಗಿದ್ದರೂ ಗುಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತದೆ. ನೀನು ಅದನ್ನು
ತಿಳಿಯದಿರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಬಹಳ ದುಃಖಿತಳಾಗಿದ್ದೇನೆ.
- ೬೦ ತಂದೆಯೇ, ನಿನ್ನ ದೇಹದಿಂದ ಈ ನನ್ನ ದೇಹವು ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಶಿವನಿಂದೆಯ ಕಾರಣದಿಂದ ಇದು
ಯೋಗ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ; ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಈ ದೇಹವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುತ್ತೇನೆ.”

೬೦ ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಸಾ ಹೃದಿ ಧ್ಯಾನೇ ನೀತ್ವಾ ತಂ ಶಂಕರಂ ಪ್ರಭುಮ್ | ಯೋಗಾಗ್ನಿನಾ ಸಮುಜ್ಜ್ವಲ್ಯ ದೇಹಂ ಧಾಮ್ನಿ
ಗತಾಽಭವತ್ ||೬೦ ||

೬೧ ಪುನಃ ಸ್ವಮಾಯಯಾ ದೇವೀ ಹಿಮಾಚಲಸುತಾಽಭವತ್ | ಶಿವಧ್ಯಾನಪರಾ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ತಂ ಲೇಭೇ ಸಾ ಪುನಃ
ಪತಿಮ್ ||೬೧ ||

೬೨ ತಪಸ್ತಪ್ತಂ ಸುತೀವ್ರಂ ಯತ್ತೇನ ಚಾತ್ಮವಶೇನ ಸಾ | ಲೇಭೇ ಮುದಂ ಶಿವೇನಾಪಿ ಪಾರ್ವತೀ ಪ್ರೇಮವಿಹ್ವಲಾ ||
೬೨ ||

೬೦ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಅವಳು ಪ್ರಭುವಾದ ಶಂಕರನನ್ನು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನಿಸಿ, ಯೋಗಾಗ್ನಿಯಿಂದ ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನು
ಉರಿಸಿ ಅವನ ಧಾಮವನ್ನು ಸೇರಿದಳು.

೬೧ ಅನಂತರ ದೇವಿಯು ತನ್ನ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಹಿಮಾಚಲನ ಮಗಳಾಗಿ ಜನಿಸಿದಳು. ಶಿವಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ತತ್ಪರಳಾಗಿ
ಮತ್ತೆ ಅವನನ್ನೇ ಪತಿಯಾಗಿ ಪಡೆದಳು.

೬೨ ಅವಳು ಮಾಡಿದ ಅತಿಕಠಿಣ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದಲೂ ತನ್ನ ಆತ್ಮಸಂಯಮನದಿಂದಲೂ ಶಿವನೊಡನೆ
ಸಂತೋಷವನ್ನು ಪಡೆದಳು; ಪ್ರೇಮವಿಹ್ವಲಳಾದ ಅವಳೇ ಪಾರ್ವತಿ.

|| ಓಮಿತಿ ಶ್ರೀಮದಾಂತ್ಯೇ ಪುರಾಣೋಪನಿಷದಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮೌಢ್ಯಲೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪ್ರಥಮೇ ಖಂಡೇ ವಕ್ರತುಂಡಚರಿತೇ
ಪಾರ್ವತೀದೇಹತ್ಯಾಗೋ ನಾಮ ತೃತೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ ||

ಓಂ. ಶ್ರೀಮದಾಂತ್ಯ ಪುರಾಣೋಪನಿಷತ್ತಾದ ಶ್ರೀಮನ್ಮೌಢ್ಯಲ ಮಹಾಪುರಾಣದ ಮೊದಲನೆಯ ಖಂಡವಾದ
ವಕ್ರತುಂಡಚರಿತದಲ್ಲಿ “ಪಾರ್ವತೀದೇಹತ್ಯಾಗ”ವೆಂಬ ಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿಯಿತು.

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

- ೧ || ಶ್ರೀಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ || ಸೂತ ಉವಾಚ | ಕೈಲಾಸಶಿಖರೇ ರಮ್ಯೇ ಶಿವಶ್ಚಿನ್ಮಾಪರೋಽಭವತ್ | ಅನಾಹೂತಾ
ಗತಾ ದೇವೀ ದ್ವಿಡ್ವಹೇ ಕಿಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ ||೧||
- ೨ ವಟಮೂಲೇ ಸಮಾಸೀನೋ ನಂದಿಕೇಶಾದಿಭಿರ್ವೃತಃ | ಯೋಗಿಭಿಃ ಸೇವಿತಸ್ತತ್ರ ಕಥಾ ನಾನಾ ಪ್ರವರ್ತಯನ್
||೨||
- ೩ ನಾನಾಽಪಶಕುನಂ ತತ್ರ ಬಭೂವಾತಿಭಯಾನಕಮ್ | ಸ್ತುತಿಭಿಃ ಸರ್ವೇ ತೇ ಉತ್ಪಾತಾಶಂಕಯಾ ಭೃಶಮ್ ||
||೩||

-
- ೧ ಶ್ರೀಗಣೇಶನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಸೂತನು ಹೇಳಿದನು: ಮನೋಹರವಾದ ಕೈಲಾಸಶಿಖರದಲ್ಲಿ ಶಿವನು
ಚಿಂತಾಮಗ್ನನಾದನು: “ದೇವಿಯು ಆಹ್ವಾನವಿಲ್ಲದೆ ದ್ವೇಷಿಯ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಳೆ; ಏನಾಗುವುದೋ?”
 - ೨ ಅವನು ಆಲದಮರದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು, ನಂದಿಕೇಶ ಮೊದಲಾದವರಿಂದ ಸುತ್ತವರಿಯಲ್ಪಟ್ಟು,
ಯೋಗಿಗಳಿಂದ ಸೇವಿಸಲ್ಪಡುತ್ತ, ಅಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನು.
 - ೩ ಅಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಅತ್ಯಂತ ಭಯಾನಕ ಅಪಶಕುನಗಳು ಉಂಟಾದವು. ಅದರಿಂದ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ವಿಪತ್ತಿನ
ತೀವ್ರ ಆತಂಕದಿಂದ ಸ್ತುತಿಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರು.†

- ೪ ಏತಸ್ಮಿನ್ನನ್ತರೇ ತತ್ರ ನಾರದೋ ಮುನಿರಾಯಯೌ | ತಂ ಪ್ರಣಮ್ಯ ಸ್ಥಿತೋ ಯೋಗೀ ಶಿವಂ ಕಲ್ಯಾಣದಂ ಪರಮ್ ||೪||
- ೫ ಕಥಾವಸರಮಾಸಾದ್ಯ ಪ್ರೋವಾಚ ಕಠಿನಂ ವಚಃ | ಧನ್ಯಾ ಸತೀ ತ್ರಿಭುವನೇ ನ ಸಮಾ ಕಾಮಿನೀ ತಯಾ ||೫||
- ೬ ಸತೀತ್ಯೇವ ಚ ಯನ್ನಾಮ ಕೃತಂ ತತ್ಸಾರ್ಥಕಂ ಪರಮ್ | ಶಿವನಿನ್ದಾಂ ಸಮಾಕರ್ಣ್ಯ ತೃಣವಜ್ಜ್ವಲಿತಂ ವಪುಃ || ೬ ||
- ೭ ನಾರದಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಜ್ರಸಾರಮಯೋಪಮಮ್ | ಉವಾಚ ತಮೃಷಿಂ ಶಂಭುಃ ಕಿಂ ನು ದೇವೀ ಮೃತಾ ಮುನೇ ||೭||
- ೮ ನ ಕಿಂಚಿದುಕ್ತವಾಂಸ್ತತ್ರ ಶಂಭುಕ್ರೋಧಭಯಾಕುಲಃ | ಶೋಕಾಗ್ನಿರ್ಮಾಂ ದಹೇತ್ಕಿಂ ವಾ ತತೋ ದೇವೋಽನ್ಯಬುಧ್ಯತ ||೮||

-
- ೪ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಾರದಮುನಿಯು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು. ಯೋಗಿಯಾದ ಅವನು ಪರಮ ಕಲ್ಯಾಣದಾಯಕನಾದ ಶಿವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ನಿಂತನು.
- ೫ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ದೊರೆತಾಗ ಅವನು ಕಠೋರವಾದ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದನು: “ಸತಿಯು ಧನ್ಯಳು; ಮೂರು ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅವಳಿಗೆ ಸಮಾನಳಾದ ಸ್ತ್ರೀಯಿಲ್ಲ.”
- ೬ “ಅವಳಿಗೆ ಇಟ್ಟ ಸತಿ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಅತ್ಯಂತ ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತು. ಶಿವನಿಂದೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ, ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ಹುಲ್ಲಿನಂತೆ ದಹಿಸಿಕೊಂಡಳು.”
- ೭ ವಜ್ರದಷ್ಟು ಕಠೋರವಾದ ನಾರದನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಶಂಭುವು ಆ ಋಷಿಗೆ ಹೇಳಿದನು: “ಮುನಿಯೇ, ದೇವಿಯು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮರಣಹೊಂದಿದಳೇ?”
- ೮ ಶಂಭುವಿನ ಕೋಪದ ಭಯದಿಂದ ಕಳವಳಗೊಂಡ ನಾರದನು ಅಲ್ಲಿ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ; “ಅವನ ಶೋಕಾಗ್ನಿಯು ನನ್ನನ್ನು ದಹಿಸಬಹುದಲ್ಲವೇ?” ಎಂದು ಭಯಪಟ್ಟನು. ಆಗ ದೇವನು ವಿಷಯವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡನು.

- ೯ ಶೋಕಸಾಗರಮಗ್ನೋಽಭೂತ್ಕಿಂ ಮಾಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಗತಾ ಶಿವಾ | ಶಕ್ತಿಹೀನಃ ಕೃತೋಽಹಂ ವೈ ಹ್ಯಶಕ್ತಃ
ಸರ್ವಕರ್ಮಣಿ ||೯||
- ೧೦ ನಿಃಶ್ವಾಸಪರಮೋಽಪ್ಯಾಸೀದರ್ಥಮಜ್ಞಂ ಗತಂ ತ್ವಿತಿ | ಜೀವಿತೇನ ಚ ಕಿಂ ಕಾರ್ಯಂ ದೇಹತ್ಯಾಗಂ
ಕರೋಮ್ಯಹಮ್ ||೧೦||
- ೧೧ ಯೋಗಿಭಿಃ ಸಾಂತ್ವಿತೋ ದೇವೋ ನ ಕಿಂಚಿತ್ಸುಖವಾನಭೂತ್ | ಶಿವಶ್ಚಿನ್ತಾಪರೋ ಭೂತ್ವಾ ವಿಚಾರಂ
ಕೃತವಾನ್ ಹೃದಿ ||೧೧||

-
- ೯ ಅವನು ಶೋಕಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದನು: “ಶಿವೇಯು ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಏಕೆ ಹೋದಳು? ನಾನು
ಶಕ್ತಿಹೀನನಾದೆನು; ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಸಮರ್ಥನಾದೆನು.”
- ೧೦ “ನನ್ನ ದೇಹದ ಅರ್ಥಭಾಗವೇ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿತು” ಎಂದು ಅವನು ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದನು. “ಇನ್ನು
ಜೀವದಿಂದ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ನಾನು ದೇಹತ್ಯಾಗ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ” ಎಂದನು.
- ೧೧ ಯೋಗಿಗಳು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿದರೂ ದೇವನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ನೆಮ್ಮದಿ ಉಂಟಾಗಲಿಲ್ಲ. ಚಿಂತಾಮಗ್ನನಾದ
ಶಿವನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಿಸಿದನು.

- ೧೨ ಅಹೋ ವಿಘ್ನಾಕುಲೋಽಹಂ ವೈ ಕೃತೋ ವಿಘ್ನಕರೇಣ ಚ | ಗರ್ವಿತಃ ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಾತ್ಮತಂ ಗರ್ವಸ್ಯ
ಖಣ್ಡನಮ್ ||೧೨ ||
- ೧೩ ಅತುಲಾ ಶಕ್ತಿರರ್ಧಾಬ್ಜೇ ಜಗನ್ಮಾತಾಽಸ್ಮಿ ಮೇ ಸದಾ | ಅರ್ಧನಾರೀಶ್ವರೋಽಹಂ ಚ ನ ವಿಯೋಗೋ ಮಮ
ಕ್ಷಚಿತ್ ||೧೩ ||
- ೧೪ ಶಕ್ತಿಯುಕ್ತತಯಾ ನಿತ್ಯಂ ಶಕ್ತೋಽಹಂ ಪ್ರಭುರೀಶ್ವರಃ | ಅಖಣ್ಡೈಶ್ವರ್ಯಮೋಹೇನ ವಿಘ್ನರಾಜಂ ಚ ನಾಸ್ಮರಮ್
||೧೪ ||

-
- ೧೨ “ಅಯ್ಯೋ! ವಿಘ್ನವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವವನಿಂದ ನಾನು ವಿಘ್ನಪೀಡಿತನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಪರಮ ಐಶ್ವರ್ಯದಿಂದ
ಗರ್ವಿತನಾಗಿದ್ದ ನನ್ನ ಗರ್ವವು ಭಂಗಗೊಂಡಿದೆ.”
- ೧೩ “ಅತುಲವಾದ ಶಕ್ತಿಯೂ ಜಗನ್ಮಾತೆಯೂ ಆದ ದೇವಿಯು ಸದಾ ನನ್ನ ಅರ್ಧಾಂಗದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಳೆ; ನಾನು
ಅರ್ಧನಾರೀಶ್ವರನು; ನನಗೆ ಎಂದಿಗೂ ವಿಯೋಗವಿಲ್ಲ” ಎಂಬ ಭಾವನೆ ನನ್ನಲ್ಲಿತ್ತು.
- ೧೪ “ಶಕ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸದಾ ಸೇರಿರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಸಮರ್ಥನು, ಪ್ರಭುವೂ ಈಶ್ವರನೂ ಆಗಿದ್ದೇನೆ” ಎಂಬ
ಅಖಂಡ ಐಶ್ವರ್ಯದ ಮೋಹದಿಂದ ವಿಘ್ನರಾಜನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಲಿಲ್ಲ.

- ೧೫ ಇತಿ ಗತ್ವಾ ಸ್ವಯಂ ಶಂಭುರ್ಮನಸಾ ಗಣಪಂ ಭಜನ್ | ಭಕ್ತೈಕಚೇತಸಾ ಚೈವ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ರೂಪಮನುತ್ತಮಮ್ ||
೧೫ ||
- ೧೬ ಚತುರ್ಭುಜಂ ಮಹಾಕಾಯಂ ಗಜವಕ್ತ್ರಂ ಮಹೋದರಮ್ | ಮುಕುಟೇನ ವಿರಾಜನ್ತಂ
ಕರ್ಣಕುಣ್ಡಲಧಾರಿಣಮ್ ||೧೬ ||
- ೧೭ ರತ್ನಮಾಲಾಧರಂ ಪೂರ್ಣಂ ನಾಭಿಶೇಷವಿಭೂಷಿತಮ್ | ಕಿಂಕಿಣೀಕಾಯುಕ್ತಪಾದಂ [...]] ||೧೭ ||
- ೧೮ ಸಿದ್ಧಿಬುದ್ಧಿಯುತಂ ಚಿಂತಾಮಣಿಭೂಷಿತವಕ್ಷಸಮ್ | ಏಕಚಿತ್ತೇನ ಚ ಧ್ಯಾತ್ವಾಸಾಧಯತ್ತಂ ಸಮಾಧಿನಾ ||೧೮ ||
- ೧೯ ತುಷ್ಠಾವ ವಿವಿಧೈರ್ವಾಕ್ಯೈರ್ಗಣೇಶಂ ಬ್ರಹ್ಮರೂಪಿಣಮ್ | ನಿರಾಕಾರಂ ಚ ಸಾಕಾರಂ ವಿಘ್ನರಾಜಂ ಹೃದಿ
ಸ್ಥಿತಮ್ ||೧೯ ||

-
- ೧೫ ಹೀಗೆ ಅರಿತು ಶಂಭುವು ಸ್ವತಃ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಗಣಪನನ್ನು ಭಜಿಸಿದನು. ಏಕಾಗ್ರವಾದ ಭಕ್ತಿಚಿತ್ತದಿಂದ ಅವನ
ಅನುಪಮ ರೂಪವನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿದನು.
- ೧೬ ನಾಲ್ಕು ಭುಜಗಳುಳ್ಳ, ಮಹಾಕಾಯನಾದ, ಆನೆಯ ಮುಖವುಳ್ಳ, ಮಹೋದರನಾದ, ಕಿರೀಟದಿಂದ
ಶೋಭಿಸುವ, ಕಿವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಂಡಲಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ಅವನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿದನು.
- ೧೭ ರತ್ನಮಾಲೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ಪೂರ್ಣಸ್ವರೂಪನಾದ, ನಾಭಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಷನಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ,
ಕಿಂಕಿಣಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪಾದಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಅವನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿದನು.†
- ೧೮ ಸಿದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ, ಚಿಂತಾಮಣಿಯಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಎದೆಯುಳ್ಳ ಅವನನ್ನು
ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತದಿಂದ ಧ್ಯಾನಿಸಿ, ಸಮಾಧಿಯ ಮೂಲಕ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿಕೊಂಡನು.
- ೧೯ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪನೂ ನಿರಾಕಾರನೂ ಸಾಕಾರನೂ ಆದ, ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ವಿಘ್ನರಾಜ ಗಣೇಶನನ್ನು
ಅವನು ನಾನಾ ವಚನಗಳಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಿದನು.

- ೨೦ ಶಿವ ಉವಾಚ | ನಮಸ್ತೇ ವಿಘ್ನರಾಜಾಯ ನಮಸ್ತೇ ವಿಘ್ನಹಾರಿಣೇ | ವಿಘ್ನಕರ್ತ್ರೇ ಗಣೇಶಾಯ ವಿಘ್ನಾನಾಂ ಪತಯೇ ನಮಃ ||೨೦ ||
- ೨೧ ಲಂಬೋದರಾಯ ಸರ್ವಾಯ ವಕ್ರತುಣ್ಡಸ್ವರೂಪಿಣೇ | ತ್ರೈಗುಣ್ಯೇನ ಜಗದ್ರೂಪನಾನಾಭೇದಪ್ರಧಾರಿಣೇ ||೨೧ ||
- ೨೨ ನೈರ್ಗುಣ್ಯೇನ ಚ ವೈ ಸಾಕ್ಷಾದ್ ಬ್ರಹ್ಮರೂಪಧರಾಯ ಚ | ನಮೋ ನಮೋ ಬಂಧಹಂತ್ರೇ ಭಕ್ತಾನಾಂ ಪಾಲಕಾಯ ತೇ ||೨೨ ||
- ೨೩ ಅಭಕ್ತೇಭ್ಯಸ್ತಮೋದಾಯ ನಾನಾಭಯಕರಾಯ ಚ | ಹೇರಂಬಾಯ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ವೇದವೇದ್ಯಾಯ ಶಾಶ್ವತೇ || ೨೩ ||
- ೨೪ ಅನಂತಾನನರೂಪಾಯಾನಂತಬಾಹ್ವಂಘ್ರಿಕಾಯ ತೇ | ಅನಂತಕರಕರ್ಣಾಯಾನಂತೋದರಧರಾಯ ತೇ || ೨೪ ||

- ೨೦ ಶಿವನು ಹೇಳಿದನು: ವಿಘ್ನರಾಜನೇ, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ವಿಘ್ನಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ವಿಘ್ನಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ, ವಿಘ್ನಗಳ ಒಡೆಯನಾದ ಗಣೇಶನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.
- ೨೧ ಲಂಬೋದರನೂ ಸರ್ವಸ್ವರೂಪನೂ ವಕ್ರತುಂಡಸ್ವರೂಪನೂ ಆದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಮೂರು ಗುಣಗಳ ಮೂಲಕ ಜಗತ್ತಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ನಾನಾ ಭೇದಗಳನ್ನು ಧರಿಸುವ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.
- ೨೨ ಗುಣಾತೀತತೆಯಿಂದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಬ್ರಹ್ಮರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸುವ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಬಂಧನವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ, ಭಕ್ತರನ್ನು ಪಾಲಿಸುವ ನಿನಗೆ ಪುನಃ ಪುನಃ ನಮಸ್ಕಾರ.
- ೨೩ ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಅಂಧಕಾರವನ್ನೂ ನಾನಾ ಭಯಗಳನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡುವ ಹೇರಂಬನೇ, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ವೇದಗಳಿಂದ ಅರಿಯಲ್ಪಡುವ ಶಾಶ್ವತನಾದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.
- ೨೪ ಅನಂತ ಮುಖಗಳ ರೂಪವುಳ್ಳ, ಅನಂತ ಭುಜಗಳೂ ಪಾದಗಳೂ ಉಳ್ಳ, ಅನಂತ ಕೈಗಳೂ ಕಿವಿಗಳೂ ಉಳ್ಳ, ಅನಂತ ಉದರಗಳನ್ನು ಧರಿಸುವ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.

- ೨೫ ನಮೋ ನಮಸ್ತೇ ಗಣನಾಯಕಾಯ ತೇ ಅನಾದಿಪೂಜ್ಯಾಯ ಚ ಸರ್ವರೂಪಿಣೇ |
ಅಖಂಡಲೀಲಾಕರುಣಾಮೂರ್ತಯೇ ಮಹೋತ್ಕಟಾಯಾಸ್ತು ನಮೋ ಮಹಾತ್ಮನೇ ||೨೫ ||
- ೨೬ ಆದೌ ಚ ನಿರ್ಮಾಯ ವಿಧಿಂ ರಜೋಮಯಂ ತೇನೈವ ಸೃಷ್ಟಿಂ ವಿದಧಾಸಿ ದೇವ | ಸತ್ತಾತ್ಮಕಂ ವಿಷ್ಣುಮಥೋ
ಹಿ ಮಧ್ಯೇ ನಿರ್ಮಾಯ ಪಾಸಿ ತ್ವಮಖಂಡವಿಕ್ರಮ ||೨೬ ||
- ೨೭ ಅನ್ತೇ ತಮೋರೂಪಿಣಮೇವ ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ಶಂಭುಂ ಸ್ವಶಕ್ತ್ಯಾ ಹರಸಿ ತ್ವಮಾದ್ಯ | ಏವಂವಿಧಂ ತ್ವಾಂ ಪ್ರವದನ್ತಿ
ವೇದಾಃ ತಂ ವೈ ಗಣೇಶಂ ಶರಣಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ||೨೭ ||
- ೨೮ ಮಾಯಾಮಯಂ ವೈ ಗುಣಪಂ ತು ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ತಸ್ಮಾತ್ಪುರಸ್ತಮಂ ಗಣರಾಜ ಚಾದೌ | ಸ್ವಾನಂದಸಂಜ್ಞೇ ನಗರೇ
ವಿಭಾಸಿ ಸಿದ್ಧ್ವಾ ಚ ಬುದ್ಧ್ವಾ ಸಹಿತಃ ಪರೇಶ ||೨೮ ||
- ೨೯ ತಂ ತ್ವಾಂ ಗಣೇಶಂ ಶರಣಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ಸ್ಥಿತಂ ಸದಾ ಹೃತ್ಸು ಚ ಯೋಗಿನಾಂ ವೈ | ವೇದೈರ್ನ ವೇದ್ಯಂ ಮನಸಾ ನ
ಲಭ್ಯಂ ತಂ ವಕ್ರತುಣ್ಡಂ ಹೃದಿ ಚಿಂತಯಾಮಿ ||೨೯ ||

- ೨೫ ಗಣನಾಯಕನೇ, ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದ ಪೂಜ್ಯನೂ ಸರ್ವರೂಪಿಯೂ ಆದ ನಿನಗೆ ಪುನಃ ಪುನಃ ನಮಸ್ಕಾರ.
ಅಖಂಡ ಲೀಲೆಯುಳ್ಳ ಕರುಣಾಮೂರ್ತಿಯೂ ಮಹೋತ್ಕಟನೂ ಮಹಾತ್ಮನೂ ಆದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.
- ೨೬ ದೇವನೇ, ಆದಿಯಲ್ಲಿ ರಜೋಗುಣಮಯ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಸೃಜಿಸಿ ಅವನ ಮೂಲಕವೇ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತೀಯೆ.
ಅಖಂಡ ಪರಾಕ್ರಮಿಯೇ, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸತ್ತ್ವಸ್ವರೂಪ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಸೃಜಿಸಿ ಪಾಲಿಸುತ್ತೀಯೆ.
- ೨೭ ಆದ್ಯನೇ, ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ತಮೋರೂಪನಾದ ಶಂಭುವನ್ನು ಸೃಜಿಸಿ ನಿನ್ನ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಂಹರಿಸುತ್ತೀಯೆ. ವೇದಗಳು
ನಿನ್ನನ್ನು ಹೀಗೆ ವರ್ಣಿಸುತ್ತವೆ. ಅಂತಹ ಗಣೇಶನನ್ನು ನಾನು ಶರಣಾಗುತ್ತೇನೆ.
- ೨೮ ಗಣರಾಜನೇ, ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಯಾಮಯ ಗುಣಪನನ್ನು ಸೃಜಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೂ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿರುವ ನೀನು
ಸ್ವಾನಂದವೆಂಬ ನಗರದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಯೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತೀಯೆ, ಪರೇಶನೇ.
- ೨೯ ಯೋಗಿಗಳ ಹೃದಯಗಳಲ್ಲಿ ಸದಾ ನೆಲೆಸಿರುವ ಅಂತಹ ಗಣೇಶನಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನು ಶರಣಾಗುತ್ತೇನೆ.
ವೇದಗಳಿಂದಲೂ ಅರಿಯಲಾಗದ, ಮನಸ್ಸಿನಿಂದಲೂ ಪಡೆಯಲಾಗದ ವಕ್ರತುಂಡನನ್ನು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ
ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತೇನೆ.

- ೩೦ ಅರ್ಧನಾರೀಶ್ವರತ್ವಂ ಯತ್ತದ್ಧತಂ ಮೇಽಧುನಾ ಪ್ರಭೋ | ಶಕ್ತಿಹೀನತ್ವಮಾಪನ್ನೋ ನಷ್ಟವತ್ಕರ್ಮಣಾ ಕೃತಃ ||
೩೦ ||
- ೩೧ ನಾನೈಶ್ವರ್ಯಯುತಾ ದೇವೀ ಸಾ ಗತಾ ಗಣಪ ಪ್ರಭೋ | ಅನೀಶ್ವರಪದಂ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಮಯಾ ವೈ ದೇವದೇವ
ಭೋಃ ||೩೧ ||
- ೩೨ ನಿರ್ಗುಣೋಽಹಂ ಸದಾ ಶಂಭುಃ ಸಗುಣಃ ಸರ್ವಭಾವವಿತ್ | ಶಕ್ತ್ಯಾ ಯುಕ್ತೋ ಯದಾ ಸ್ವಾಮಿನ್ನಧುನಾ ಕಿಂ
ಕರೋಮ್ಯಹಮ್ ||೩೨ ||
- ೩೩ ಶಕ್ತಿಹೀನಃ ಪದಾ ಗಂತುಂ ನ ಶಕ್ನೋಮಿ ಗಣೇಶ್ವರ | ಅತಸ್ತ್ವಂ ಕೃಪಯಾ ದೇವ ಶಕ್ತಂ ಮಾಂ ಕುರು ಕರ್ಮಣಿ ||
೩೩ ||

-
- ೩೦ ಪ್ರಭುವೇ, ನನ್ನ ಅರ್ಧನಾರೀಶ್ವರತ್ವವು ಈಗ ನಾಶವಾಗಿದೆ. ಶಕ್ತಿಹೀನನಾಗಿ, ಕರ್ಮದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ
ನಾಶವಾದವನಂತಾಗಿದ್ದೇನೆ.
- ೩೧ ಗಣಪನೇ, ಪ್ರಭುವೇ, ನಾನಾ ಐಶ್ವರ್ಯಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ದೇವಿಯು ಹೊರಟುಹೋದಳು. ದೇವದೇವನೇ,
ನಾನು ಈಶ್ವರತ್ವವಿಲ್ಲದ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ.
- ೩೨ ಸ್ವಾಮಿಯೇ, ನಾನು ಸದಾ ನಿರ್ಗುಣ ಶಂಭುವಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಶಕ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದಾಗ ಸಗುಣನಾಗಿ ಎಲ್ಲ
ಭಾವಗಳನ್ನೂ ಅರಿಯುವವನಾಗಿರುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನಾನು ಏನು ಮಾಡಲಿ?
- ೩೩ ಗಣೇಶ್ವರನೇ, ಶಕ್ತಿಹೀನನಾದ ನಾನು ಕಾಲಿನಿಂದ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೂ ಸಮರ್ಥನಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ದೇವನೇ,
ಕರುಣೆಯಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡು.

೩೪ ತತಃ ಪ್ರಾದುರ್ಭೂತಸ್ಯ ಪುರತಃ ಸ ಗಣಾಧಿಪಃ | ಉವಾಚ ಶಂಕರಂ ತತ್ರ ಹರ್ಷಯನ್ ಶ್ಲಕ್ಷ್ಯಯಾ ಗಿರಾ ||
೩೪ ||

೩೫ ಅಹೋ ಪಶ್ಯ ಚ ಮಾಂ ಶಂಭೋ ಕಿಂ ಶೋಚಸಿ ಮಹೇಶ್ವರ | ಭವಿತಾಸಿ ಸಶಕ್ತಿಸ್ತ್ವಂ ಮದ್ವಾಕ್ಯಾನ್ನಾತ್ರ
ಸಂಶಯಃ ||೩೫ ||

೩೬ ಅಹಮೇವೇಶ್ವರೋ ದೇವಃ ಏಕೋ ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಡಮಂಡಲೇ | ತೇನ ಗರ್ವೇಣ ಯುಕ್ತಸ್ತ್ವಂ ಸ ವಿಘ್ನಃ ಸಹಸಾ ಕೃತಃ
||೩೬ ||

೩೭ ಅಧುನಾ ತೇ ಗತೋ ಮೋಹೋ ಮದೀಯಾ ಸ್ಮೃತಿರಾಗತಾ | ಧ್ಯಾತಸ್ತುತಶ್ಚ ತೇನಾಹಂ ಪ್ರಸನ್ನೋಽಸ್ಮಿ ನ
ಸಂಶಯಃ ||೩೭ ||

೩೪ ಆಗ ಆ ಗಣಾಧಿಪನು ಅವನ ಮುಂದೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ, ಮಧುರವಾದ ಮಾತಿನಿಂದ ಶಂಕರನನ್ನು
ಸಂತೋಷಪಡಿಸುತ್ತ ಹೇಳಿದನು.†

೩೫ “ಶಂಭುವೇ, ನನ್ನನ್ನು ನೋಡು. ಮಹೇಶ್ವರನೇ, ಏಕೆ ಶೋಕಿಸುತ್ತೀಯೆ? ನನ್ನ ವಚನದ ಪ್ರಕಾರ ನೀನು ಮತ್ತೆ
ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವನಾಗುವೆ; ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.”

೩೬ “ಈ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ನಾನೊಬ್ಬನೇ ಈಶ್ವರನಾದ ದೇವನು” ಎಂಬ ಗರ್ವವು ನಿನಗೆ ಉಂಟಾಗಿತ್ತು; ಆ
ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ವಿಘ್ನವು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಉಂಟಾಯಿತು.

೩೭ “ಈಗ ನಿನ್ನ ಮೋಹವು ತೊಲಗಿ, ನನ್ನ ಸ್ಮರಣೆಯು ಬಂದಿದೆ. ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದರಿಂದ ನಾನು
ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿದ್ದೇನೆ; ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.”

- ೩೮ ಹಿಮಾಚಲಸುತಾ ದೇವೀ ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ | ವೃಣೋಷಿ ತ್ವಂ ಸತೀಂ ತಾಂ ವೈ ಪಾರ್ವತೀಂ ಚ ಪುನಃ
ಶಿವ ||೩೮ ||
- ೩೯ ರಮಸೇ ಚ ತಯಾ ಸಾರ್ಧಂ ಮದ್ಭಕ್ತ್ಯಾ ಭಾವಿತೋ ಹೃದಮ್ | ಈಶ್ವರಃ ಸಹಶಕ್ತಿಶ್ಚ ಮತ್ಪ್ರಸಾದಾತ್ಸದಾ ಭವ
||೩೯ ||
- ೪೦ ಸ್ಮೃತಮಾತ್ರ[...]] ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಃ ಸ್ಯಾಂ ಸದಾಶಿವ | ಇತಿ ದತ್ತಾ ವರಂ ದೇವಸ್ತತ್ಯೈವಾಂತರಧೀಯತ ||೪೦ ||

-
- ೩೮ “ದೇವಿಯು ಹಿಮಾಚಲನ ಮಗಳಾಗುವಳು; ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಶಿವನೇ, ಆ ಸತಿಯನ್ನೇ ಪಾರ್ವತಿಯಾಗಿ ನೀನು
ಮತ್ತೆ ವರಿಸುವೆ.”
- ೩೯ “ನೀನು ಅವಳೊಂದಿಗೆ ವಿಹರಿಸುವೆ. ನನ್ನ ಕುರಿತ ನಿನ್ನ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಾನು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ
ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಸದಾ ಶಕ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ಕೂಡಿದ ಈಶ್ವರನಾಗಿರು.”
- ೪೦ “ಸದಾಶಿವನೇ, ಸ್ಮರಿಸಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ನಾನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗುವೆನು.” ಹೀಗೆ ವರವನ್ನು ನೀಡಿ ದೇವನು ಅಲ್ಲಿಯೇ
ಅಂತರ್ಧಾನನಾದನು.†

- ೪೧ ತತಶ್ಚ ಶಂಕರಃ ಕ್ಷುಬ್ಧಃ ಶಕ್ತೋ ಜಾತಃ ಸ್ವಕರ್ಮಣಿ | ಜಟಾಮಾಸ್ಫಾಲಯಾಮಾಸ ಗಣೇಶಂ ಮನಸಾ ಸ್ಮರನ್ ||
೪೧ ||
- ೪೨ ತಸ್ಮಾಜ್ಜಾತೋ ಮಹಾಬಾಹುರ್ವೀರಭದ್ರಸ್ತ್ರಮಸ್ತಕಃ | ತ್ರಿಪದಃ ಶೂಲವಾನ್ ಸಾಕ್ಷಾನ್ಮೃತ್ಯುರೂಪೋ
ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ ||೪೨ ||
- ೪೩ ಶಂಕರಂ ಪ್ರಣನಾಮಾಥ ಪ್ರಾಂಜಲಿಃ ಸನ್ಪರಃ ಸ್ಥಿತಃ | ಆಜ್ಞಾಂ ಕುರು ಮಹಾದೇವ ದಾಸೋಽಹಂ ತೇ ವಶೇ
ಸ್ಥಿತಃ ||೪೩ ||
- ೪೪ ವಚನಂ ತಸ್ಯ ಸಂಶ್ರುತ್ಯ ಪ್ರಹೃಷ್ಯಃ ಶಂಕರೋಽಬ್ರವೀತ್ | ಸಯಜ್ಞಸ್ಯ ಚ ದಕ್ಷಸ್ಯ ಹರಣಂ ಕುರು ಸಾಂಪ್ರತಮ್ ||
೪೪ ||

-
- ೪೧ ಅನಂತರ ಕ್ಷುಬ್ಧನಾಗಿದ್ದ ಶಂಕರನು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಮರ್ಥನಾದನು. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ
ಗಣೇಶನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತ ತನ್ನ ಜಟೆಯನ್ನು ಅಪ್ಪಳಿಸಿದನು.
- ೪೨ ಅದರಿಂದ ಮಹಾಬಾಹುವಾದ ವೀರಭದ್ರನು ಹುಟ್ಟಿದನು. ಅವನಿಗೆ ಮೂರು ತಲೆಗಳು, ಮೂರು ಪಾದಗಳು;
ಅವನು ಶೂಲಧಾರಿಯೂ ಮಹಾತೇಜಸ್ವಿಯೂ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಮೃತ್ಯುಸ್ವರೂಪಿಯೂ ಆಗಿದ್ದನು.
- ೪೩ ಅವನು ಶಂಕರನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಕೈಮುಗಿದು ಮುಂದೆ ನಿಂತನು: “ಮಹಾದೇವನೇ, ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡು; ನಾನು
ನಿನ್ನ ದಾಸನು, ನಿನ್ನ ವಶದಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ.”
- ೪೪ ಅವನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷಗೊಂಡ ಶಂಕರನು ಹೇಳಿದನು: “ಈಗ ದಕ್ಷನನ್ನು ಅವನ ಯಜ್ಞಸಹಿತ
ಸಂಹರಿಸು.”

೪೫ ತದಾಜ್ಞಾಂ ಶಿರಸಾ ಧೃತ್ವಾ ಅಟ್ಟಹಾಸಮಥಾಕರೋತ್ | ತೇನ ತ್ರಿಭುವನಂ ಸರ್ವಂ ಕಂಪಿತಂ ಭಯವಿಹ್ವಲಮ್
||೪೫ ||

೪೬ ತತೋ ನಿರ್ಗಮ್ಯ ವೇಗೇನ ಶರೀರಾನ್ನಿರ್ಮಮೇ ಮಹಾನ್ | ನಾನಾರುದ್ರಾನಪಾರಾಂಶ್ಚ ತೈರ್ವೃತಃ ಸ ಗತೋ
ಮುಖಮ್ ||೪೬ ||

೪೭ ತಮನ್ವಯುರ್ಗಣಾಃ ಶಂಭೋರ್ನಂದಿಕೇಶಾದಯೋಽಪರೇ | ಕ್ಷುಭಿತಾಃ ಕ್ರೋಧಸಂಯುಕ್ತಾ
ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಾಶನಸನ್ನಿಭಾಃ ||೪೭ ||

೪೫ ಆ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಶಿರಸಾವಹಿಸಿ ಅವನು ಅಟ್ಟಹಾಸ ಮಾಡಿದನು. ಅದರಿಂದ ಮೂರು ಲೋಕಗಳೆಲ್ಲವೂ
ಕಂಪಿಸಿ ಭಯವಿಹ್ವಲವಾದವು.

೪೬ ಅನಂತರ ಆ ಮಹಾಬಲನು ವೇಗವಾಗಿ ಹೊರಟು, ತನ್ನ ದೇಹದಿಂದ ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಅಪಾರ ರುದ್ರರನ್ನು
ನಿರ್ಮಿಸಿದನು. ಅವರಿಂದ ಸುತ್ತುವರಿಯಲ್ಪಟ್ಟು ಯಜ್ಞದ ಕಡೆಗೆ ಹೋದನು.

೪೭ ನಂದಿಕೇಶ ಮೊದಲಾದ ಶಂಭುವಿನ ಇತರ ಗಣಗಳು ಅವನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದರು. ಕ್ಷುಬ್ಧರೂ
ಕೋಪಭರಿತರೂ ಆದ ಅವರು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವನ್ನೇ ನುಂಗುವವರಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು.

೪೮ ದುರ್ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ದಕ್ಷಗೇಹೇಽಭವಂಸ್ತದಾ | ಶಂಕಿತಾ ಮುನಯೋ ದೇವಾಃ ಕಿಂ ಭವೇದಿತಿ ವಿಹ್ವಲಾಃ
||೪೮ ||

೪೯ ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ತತ್ರ ದಕ್ಷಯಜ್ಞೇ ಮಹಾಬಲಃ | ಆಜಗಾಮಾಗ್ರತೋ ರುದ್ರೋ ವೀರಭದ್ರೋ ಭಯಾನಕಃ ||
೪೯ ||

೫೦ ನಂದೀ ಭೃಂಗಿರಿಟಿಭೃಂಗೀ ಪುಷ್ಪದಂತಮುಖಾಸ್ತಥಾ | ಆಗತಾಃ ಕ್ರೋಧದೀಪ್ತಾಸ್ಯಾ ಭಕ್ಷಯಂತೋ
ಯಥಾನ್ತಕಾಃ ||೫೦ ||

೪೮ ಆಗ ದಕ್ಷನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಅಪಶಕುನಗಳು ಉಂಟಾದವು. ಮುನಿಗಳೂ ದೇವತೆಗಳೂ
ಸಂಶಯಪಟ್ಟು, “ಏನಾಗುವುದೋ?” ಎಂದು ಕಳವಳಗೊಂಡರು.

೪೯ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮಹಾಬಲನೂ ಭಯಾನಕನೂ ಆದ ರುದ್ರ ವೀರಭದ್ರನು ದಕ್ಷನ ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿ
ಬಂದನು.

೫೦ ನಂದಿ, ಭೃಂಗಿರಿಟಿ, ಭೃಂಗಿ, ಪುಷ್ಪದಂತ ಮೊದಲಾದವರೂ ಬಂದರು. ಕೋಪದಿಂದ ದೀಪ್ತವಾದ ಮುಖಗಳಿದ್ದ
ಅವರು ಅಂತಕರಂತೆ ಭಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

- ೫೦ ಸಹಸಾ ವೇಗತಃ ಸರ್ವೇ ಮಾರಯನ್ತ ಇತಸ್ತತಃ | ಪಲಾಯಂತ ಚ ದಿಕ್ಪಾನ್ತೇ ದಕ್ಷಸ್ಯಾನುಚರಾಸ್ತದಾ ||೫೦ ||
- ೫೧ ಯಜ್ಞಮಂಡಪಮಾಸಾದ್ಯ ಬಭಂಜುಸ್ತತ್ಕ್ಷಣೇನ ಚ | ದೇವಾನ್ ಸರ್ವಾನ್ ಮುನೀಂಶ್ಚೈವ ಪೀಡಯಂತಃ
ಸುದಾರುಣಾಃ ||೫೧ ||
- ೫೨ ಋಷಿಪತ್ನೀರ್ದಧುಸ್ತತ್ರ ದೇವಪತ್ನೀಃ ಸಹಸ್ರಶಃ | ಅತಾಡಯನ್ಮಹಾವೀರ್ಯಾ ಹಾಹಾಕಾರಾಃ ಪ್ರವರ್ತಿತಾಃ ||
೫೨ ||
- ೫೩ ಕಥಂ ತ್ವಸಾಧುಪತಯೋ ಭವತೀಭಿಃಕೃತಾಃ ಖಲು | ಶಿವದ್ವೇಷಕರಾ ದುಷ್ಟಾಸ್ತಸ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಮಹತ್ಫಲಮ್ ||
೫೩ ||
- ೫೪ ಏವಮೂಚುರ್ಹವಿದ್ರವ್ಯಂ ಬಭಕ್ಷುಸ್ತೇ ಪ್ರಹರ್ಷಿತಾಃ | ವೇದಿಕಾಯಾಂ ಪ್ರಚಕ್ರುಸ್ತೇ ವಿಟ್ಸರ್ಗಂ ಮೂತ್ರಣಂ
ತಥಾ ||೫೪ ||

-
- ೫೦ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಒಮ್ಮೆಲೇ ವೇಗವಾಗಿ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಹೊಡೆಯತೊಡಗಿದರು. ಆಗ ದಕ್ಷನ ಅನುಚರರು
ದಿಕ್ಕುದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಓಡಿಹೋದರು.
- ೫೧ ಅತ್ಯಂತ ಭಯಂಕರರಾದ ಅವರು ಯಜ್ಞಮಂಟಪವನ್ನು ತಲುಪಿ ಕ್ಷಣದಲ್ಲೇ ಒಡೆದುಹಾಕಿದರು; ಎಲ್ಲ
ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಮುನಿಗಳನ್ನೂ ಪೀಡಿಸಿದರು.
- ೫೨ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಋಷಿಪತ್ನಿಯರನ್ನೂ ಸಾವಿರಾರು ದೇವಪತ್ನಿಯರನ್ನೂ ಹಿಡಿದು, ಮಹಾವೀರ್ಯಶಾಲಿಗಳಾದ ಅವರು
ಹೊಡೆದರು. ಹಾಹಾಕಾರಗಳು ಉಂಟಾದವು.
- ೫೩ “ನೀವು ಇಂತಹ ದುರ್ಜನರನ್ನು ಪತಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಹೇಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಿ? ಅವರು ಶಿವದ್ವೇಷಿಗಳೂ ದುಷ್ಟರೂ
ಆಗಿದ್ದಾರೆ; ಅದರ ದೊಡ್ಡ ಫಲವು ಈಗ ದೊರೆತಿದೆ” ಎಂದರು.
- ೫೪ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಸಂತೋಷಗೊಂಡ ಅವರು ಹವಿಸ್ಸಿನ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಂದರು. ಯಜ್ಞವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ
ಮಲವಿಸರ್ಜನೆಯನ್ನೂ ಮೂತ್ರವಿಸರ್ಜನೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿದರು.

೫೬ ಜಗಾಮ ಭಗವಾಂಸ್ತತ್ರ ಶಂಕರಃ ಕ್ರೋಧಸಂಯುತಃ | ಧನುರ್ಬಾಣಧರಃ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪ್ರಲಯಾಗ್ನಿರವೋತ್ಥಿತಃ ||
೫೬ ||

೫೭ ತತ್ರ ಯುಧಮಭೂದ್ ಘೋರಂ ದೇವಾನಾಂ ರುದ್ರಚಾರಿಣಾಮ್ | ಸ್ವಯಂ ಚ ಯುಯುಧೇ ಶಂಭುಃ
ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರೈರ್ಮರ್ಮಭೇದಿಭಿಃ ||೫೭ ||

೫೮ ಪೂಷ್ಣೋ ದಂತಾಂಶ್ಚ ನಾರಾಚೈರ್ಭೇದಯಾಮಾಸ ಶಂಕರಃ | ಭಗಸ್ಯ ನೇತ್ರಮುನ್ಮೂಲ್ಯ ಪಾಟಯಾಮಾಸ
ಸಂಯುಗೇ ||೫೮ ||

೫೬ ಕೋಪಭರಿತನಾದ ಭಗವಾನ್ ಶಂಕರನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು. ಧನುಸ್ಸು ಮತ್ತು ಬಾಣಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದ ಅವನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪ್ರಲಯಾಗ್ನಿಯೇ ಎದ್ದುಬಂದಂತೆ ಇದ್ದನು.

೫೭ ಅಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ರುದ್ರನ ಅನುಚರರಿಗೂ ಘೋರ ಯುಧವಾಯಿತು. ಸ್ವತಃ ಶಂಭುವೂ ಮರ್ಮಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಭೇದಿಸುವ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಯುಧಮಾಡಿದನು.

೫೮ ಶಂಕರನು ನಾರಾಚ ಬಾಣಗಳಿಂದ ಪೂಷನ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಭೇದಿಸಿದನು. ಯುಧದಲ್ಲಿ ಭಗನ ಕಣ್ಣನ್ನು ಕಿತ್ತು ಛಿದ್ರಗೊಳಿಸಿದನು.

- ೫೯ ಧರ್ಮಂ ಧೃತ್ವಾ ಮಹಾವೀರೋ ನಂದಿಕೇಶೋಽಬ್ರವೀತ್ತದಾ | ಕೋ ಧರ್ಮೋ ವದ ರೇ ದುಷ್ಟ ಶಿವಹೀನೇ
ಮಖೇ ಖಲು ||೫೯||
- ೬೦ ಕಶ್ಯಪಂ ಧೃತವಾಂಸ್ತತ್ರ ಭೃಂಗೀ ತೇಜಸ್ವಿನಾಂ ವರಃ | ವರುಣಂ ತಾಡಯಾಮಾಸ ಪುಷ್ಪದಂತಶ್ಚ ವೀರ್ಯವಾನ್
||೬೦||
- ೬೧ ಭೈರವೇಣ ಧೃತಸ್ತತ್ರ ದೇವೇನ್ದ್ರೋ ಮೂರ್ಛಿತಃ ಕೃತಃ | ವೀರಭದ್ರೋ ಬಲಾದ್ಧಕ್ಷಂ ಪಾತಯಾಮಾಸ ಭೂತಲೇ ||
೬೧||

-
- ೫೯ ಮಹಾವೀರನಾದ ನಂದಿಕೇಶನು ಧರ್ಮನನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹೇಳಿದನು: “ದುಷ್ಟನೇ, ಹೇಳು; ಶಿವನಿಲ್ಲದ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ
ಯಾವ ಧರ್ಮವಿದೆ?”
- ೬೦ ತೇಜಸ್ವಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಭೃಂಗಿಯು ಅಲ್ಲಿ ಕಶ್ಯಪನನ್ನು ಹಿಡಿದನು. ಪರಾಕ್ರಮಿಯಾದ ಪುಷ್ಪದಂತನು
ವರುಣನನ್ನು ಹೊಡೆದನು.
- ೬೧ ಭೈರವನು ದೇವೇಂದ್ರನನ್ನು ಹಿಡಿದು ಮೂರ್ಛಿತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು. ವೀರಭದ್ರನು ಬಲದಿಂದ ದಕ್ಷನನ್ನು
ನೆಲಕ್ಕೆ ಬೀಳಿಸಿದನು.

- ೬೨ ಏವಂ ಪ್ರಮಥಿತೇ ಯಜ್ಞೇ ಶಂಖಚಕ್ರಗದಾಧರಃ | ಯುಯುಧೇ ವಿಷ್ಣುರವ್ಯಯೋ ಮಹಾಬಲಸಮನ್ವಿತಃ ||೬೨ ||
- ೬೩ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರೈರ್ಬಹುಭಿಸ್ತೇನ ಮರ್ದಿತಾ ಬಲವತ್ತರಾಃ | ರುದ್ರಾ ಭೂತಪಿಶಾಚಾದ್ಯಾ ಹಾಹಾಕಾರಂ ಪ್ರಚಕ್ರೀರೇ ||
೬೩ ||
- ೬೪ ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಹಸಾ ಶಂಭುರ್ಹೃದಿ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಗಣಾಧಿಪಮ್ | ಬಾಣೈಸ್ತಂ ಹೃದಿ ಸಂವಿಧ್ಯ ಪಾತಯಾಮಾಸ
ಭೂತಲೇ ||೬೪ ||

-
- ೬೨ ಹೀಗೆ ಯಜ್ಞವು ಧ್ವಂಸಗೊಂಡಾಗ ಶಂಖ, ಚಕ್ರ ಮತ್ತು ಗದೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ಅವಿನಾಶಿಯಾದ ವಿಷ್ಣುವು ಮಹಾಬಲದಿಂದ ಯುದ್ಧಮಾಡಿದನು.
- ೬೩ ಅವನ ಅನೇಕ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಬಲಿಷ್ಠರಾದ ರುದ್ರರು, ಭೂತರು, ಪಿಶಾಚರು ಮೊದಲಾದವರು ಪೀಡಿತರಾಗಿ ಹಾಹಾಕಾರ ಮಾಡಿದರು.
- ೬೪ ಅವನನ್ನು ಕಂಡ ಕೂಡಲೇ ಶಂಭುವು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಗಣಾಧಿಪನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿದನು. ಬಾಣಗಳಿಂದ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಎದೆಗೆ ಹೊಡೆದು ಅವನನ್ನು ನೆಲಕ್ಕೆ ಬೀಳಿಸಿದನು.

೬೫ ಪುನಃ ಸಂಜ್ಞಾಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಸ್ವಾಸ್ತ್ರಂ ನಾರಾಯಣಾತ್ಮಕಮ್ | ಮೋಚಯಾಮಾಸ ಗೋವಿಂದೋ
ಜಗತ್ಸಂಹಾರಕಾರಕಮ್ ||೬೫ ||

೬೬ ತತಃ ಶಂಭುರ್ಮೋಚಾಪಿ ಸ್ವಾಸ್ತ್ರಂ ಪಾಶುಪತಂ ಮಹತ್ | ತೇ ಉಭೇ ವೈಷ್ಣವ್ಯ ಚಾತ್ಮನಂ ಯುಯುಧಾತೇ
ಪರಸ್ಪರಮ್ ||೬೬ ||

೬೭ ತಸ್ಮಾಜ್ಜಾತೋ ಮಹಾನಗ್ನಿದ್ವಿದಾಹ ಪೃಥಿವೀಮಿಮಾಮ್ | ಭಯಾಕ್ರಾಂತಂ ತ್ರಿಭುವನಂ ಜಾತಂ ತತ್ರ
ಮೃತೋಪಮಮ್ ||೬೭ ||

೬೫ ಮತ್ತೆ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಗೋವಿಂದನು ಜಗತ್ತನ್ನು ಸಂಹರಿಸಬಲ್ಲ ತನ್ನ ನಾರಾಯಣಾಸ್ತ್ರವನ್ನು
ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದನು.

೬೬ ಅನಂತರ ಶಂಭುವೂ ತನ್ನ ಮಹಾ ಪಾಶುಪತಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟನು. ಆ ಎರಡೂ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಅತ್ಯಂತ
ತೀವ್ರವಾಗಿ ಸೆಣಸಿದವು.

೬೭ ಅದರಿಂದ ಉಂಟಾದ ಮಹಾಗ್ನಿಯು ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸುಡತೊಡಗಿತು. ಭಯದಿಂದ ಆಕ್ರಮಿತವಾದ
ಮೂರು ಲೋಕಗಳು ಸತ್ತಂತಾದವು.

- ೬೮ ಏತಸ್ಮಿನ್ನಮಯೇ ತತ್ರ ವೀರಭದ್ರೇಣ ಕಲ್ಪಿತಮ್ | ಪಶುರೂಪಂ ಶಿರಃಶ್ಚಿತ್ವಾ ದಕ್ಷಸ್ಯಾಗ್ನೌ ಹುತಂ ತತಃ ||೬೮ ||
- ೬೯ ರುದ್ರೈರ್ನಾನಾವಿದ್ಯೈಃ ಕೋಲಾಹಲಸ್ತತ್ರ ಪ್ರವರ್ತಿತಃ | ಛಿನ್ನಭಿನ್ನಾಃ ಸುರಾ ಜಾತಾಸ್ತಾತಾರಂ ಲೇಭಿರೇ ನ ತೇ ||
೬೯ ||
- ೭೦ ಮುನಯೋಽಪಿ ಭಯೋದ್ವಿಗ್ನಾ ವ್ಯದ್ರವಂಸ್ತು ದಿಶೋ ದಶ | ಪಿಶಾಚಾದಿಭಿರಾಕೃಷ್ಣಾಶ್ಚಕ್ರುಶ್ಚಾತಿದಾರುಣಮ್ ||
೭೦ ||

-
- ೬೮ ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವೀರಭದ್ರನು ದಕ್ಷನ ತಲೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಯಜ್ಞಪಶುವಿನ ರೂಪದ ಆಹುತಿಯನ್ನಾಗಿ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿಸಿದನು.
- ೬೯ ನಾನಾ ರುದ್ರರು ಅಲ್ಲಿ ಕೋಲಾಹಲವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದರು. ಛಿನ್ನಭಿನ್ನರಾದ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ರಕ್ಷಕನೊಬ್ಬನೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ.
- ೭೦ ಮುನಿಗಳೂ ಭಯದಿಂದ ತತ್ತರಿಸಿ ಹತ್ತು ದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಓಡಿದರು. ಪಿಶಾಚರು ಮೊದಲಾದವರು ಅವರನ್ನು ಎಳೆದಾಡಿದಾಗ ಅವರು ಅತ್ಯಂತ ದಾರುಣವಾಗಿ ಕೂಗಿದರು.

೭೧ ವಿಷ್ಣುನಾ ತತ್ರ ಚಕ್ರಂ ವೈ ಭ್ರಾಮಿತಂ ಕ್ರೋಧಧಾರಿಣಾ | ಕೃತಾಂತಸದೃಶಂ ಮುಕ್ತಂ ಶಂಭೋಃ ಸನ್ನಿಧಿಮಾಗತಮ್
||೭೧ ||

೭೨ ಚಕ್ರಂ ತಚ್ಛಂಕರಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಂ ನತ್ವಾ ತತ್ರ ಸಂಸ್ಥಿತಮ್ | ತೇನ ಕ್ರೋಧಪರೀತಾಂಗಃ ಶಿವಃ ಶೂಲಂ
ಸಮಾದದೇ ||೭೨ ||

೭೩ ಶೂಲಮುದ್ಯಮ್ಯ ತಂ ವಿಷ್ಣುಂ ಹಂತುಂ ಯಾವತ್ಪ್ರವರ್ತತೇ | ತತ್ರಾಕಾಶೋದ್ಭವಾ ವಾಣೀ ವಾರಯಾಮಾಸ
ಶಂಕರಮ್ ||೭೩ ||

೭೪ ನ ಹಂತವ್ಯೋ ಹರಿಃ ಶಂಭೋ ತ್ವಯಾ ಪಾಲ್ಯೋಽಯಮಪ್ಯುತ | ಜಹಿ ಕೋಪಂ ಮಹಾದೇವ ಶಿವಾಯ ಸತತಂ
ನಮಃ ||೭೪ ||

೭೧ ಕೋಪಭರಿತನಾದ ವಿಷ್ಣುವು ಅಲ್ಲಿ ಚಕ್ರವನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿ ಬಿಟ್ಟನು. ಮೃತ್ಯುವಿನಂತಿದ್ದ ಅದು ಶಂಭುವಿನ ಬಳಿಗೆ
ಬಂದಿತು.

೭೨ ಆ ಚಕ್ರವು ಶಂಕರನನ್ನು ಕಂಡು ಅವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತಿತು. ಆಗ ಕೋಪದಿಂದ ತುಂಬಿದ ಶಿವನು
ಶೂಲವನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡನು.

೭೩ ಶೂಲವನ್ನು ಎತ್ತಿ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಮುಂದಾದಾಗ, ಆಕಾಶದಿಂದ ಬಂದ ವಾಣಿಯು ಶಂಕರನನ್ನು
ತಡೆಯಿತು.

೭೪ “ಶಂಭುವೇ, ಹರಿಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬಾರದು; ಅವನನ್ನೂ ನೀನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಮಹಾದೇವನೇ, ಕೋಪವನ್ನು
ಬಿಡು. ಶಿವನಿಗೆ ಸದಾ ನಮಸ್ಕಾರ.”

- ೭೫ ತತ್ರಾಜಗಾಮ ಸಹಸಾ ಸ್ವಯಂಭೂಸ್ತಂ ನೃಷೇಧಯತ್ | ಮಾ ಕುರುಷ್ವ ವಧಂ ಶಂಭೋ ವಿಷ್ಣೋಃ
ಸಂಹಾರಕಾರಕ ||೭೫ ||
- ೭೬ ನಮಃ ಶಿವಾಯ ಶಾಂತಾಯ ಶೂಲಿನೇ ಶಂಭವೇ ನಮಃ | ಮಹಾದೇವಾಯ ರುದ್ರಾಯ ಪಶೂನಾಂ ಪತಯೇ
ನಮಃ ||೭೬ ||
- ೭೭ ಸಂಹಾರರೂಪೀ ತ್ವಂ ಸಾಕ್ಷಾದಕಾಲೇ ಕಿಂ ಪ್ರವರ್ತಸೇ | ಜಹಿ ಕೋಪಂ ಮಹಾಬಾಹೋ ನಮಸ್ತೇ
ಪರಮೇಶ್ವರ ||೭೭ ||
- ೭೮ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಸಂಸ್ತುತೋ ದೇವಃ ಪ್ರಶಾಂತೋಽಭೂನ್ಮಹಾಮುನೇ | ತಸ್ಮಿನ್ನಾಲೇ ಸ್ವಯಂ ವಿಷ್ಣುರ್ಬ್ರಹ್ಮಣಾ
ಜ್ಞಾಪಿತಃ ಪ್ರಭುಃ ||೭೮ ||
- ೭೯ ಶಿವಾಯ ನಮನಂ ಕೃತ್ವಾ ಸ್ಥಿತಃ ಸಂಲಜ್ಜಿತೋ ಭೃಶಮ್ | ಪ್ರೋವಾಚ ಮಧುರಂ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಶಂಕರಂ
ವೃಷಭಧ್ವಜಮ್ ||೭೯ ||

-
- ೭೫ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂಭುವಾದ ಬ್ರಹ್ಮನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಅವನನ್ನು ತಡೆದನು: “ಸಂಹಾರಕಾರಕನಾದ ಶಂಭುವೇ,
ವಿಷ್ಣುವಿನ ವಧೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಡ.”
- ೭೬ “ಶಾಂತಸ್ವರೂಪನಾದ ಶಿವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಶೂಲಧಾರಿಯಾದ ಶಂಭುವಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಮಹಾದೇವನೂ
ರುದ್ರನೂ ಪಶುಗಳ ಒಡೆಯನೂ ಆದವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.”
- ೭೭ “ನೀನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸಂಹಾರಸ್ವರೂಪಿ; ಅಕಾಲದಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಸಂಹಾರಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಗುತ್ತೀಯೆ? ಮಹಾಬಾಹುವೇ,
ಕೋಪವನ್ನು ಬಿಡು. ಪರಮೇಶ್ವರನೇ, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.”
- ೭೮ ಮಹಾಮುನಿಯೇ, ಬ್ರಹ್ಮನು ಸ್ತುತಿಸಿದಾಗ ದೇವನು ಶಾಂತನಾದನು. ಆಗ ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಪಡೆದ ಪ್ರಭು
ವಿಷ್ಣುವೂ ಮುಂದಾದನು.
- ೭೯ ವಿಷ್ಣುವು ಶಿವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಬಹಳ ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ನಿಂತನು. ಬ್ರಹ್ಮನು ವೃಷಭಧ್ವಜನಾದ ಶಂಕರನಿಗೆ
ಮಧುರವಾಗಿ ಹೇಳಿದನು.

೮೦ ಶಾಂತ ಉರ್ವರಿತಂ ಯಜ್ಞೇ ಹವಿದ್ರ್ಯವ್ಯಂ ಚ ಯತ್ಪ್ರಭೋ | ರುದ್ರಭಾಗಃ ಸ ವಿಜ್ಞೇಯೋ ಗೃಹಾಣ ತ್ವಂ
ಸದಾಶಿವ ||೮೦ ||

೮೧ ವಿಘ್ನೇಶಮಾಯಯಾ ಭ್ರಾಂತಾ ದಕ್ಷಾದ್ಯಾಃ ಸತತಂ ಶಿವ | ಮೋಹಿತಾನಾಂ ವಿಶೇಷೇಣ ದ್ರಷ್ಟವ್ಯಂ ನ
ಪ್ರಚೇಷ್ಟಿತಮ್ ||೮೧ ||

೮೨ ಅತಸ್ತ್ವಂ ಕೃಪಯಾ ದೇವ ಪ್ರಸನ್ನೋ ಭವ ಶಂಕರ | ಸರ್ವೇಭ್ಯಃ ಸುಖದಾತಾ ವೈ ಯಜ್ಞಂ ತಂ ಪುನರಾರಭ ||
೮೨ ||

೮೩ ದೇವಾನಾಂ ಚ ಮುನೀನಾಂ ಚ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ದಾಸಾದಿಜೀವಿನಾಮ್ | ಯಥಾಪೂರ್ವಂ ಸ್ಥಿತಂ ರೂಪಂ ತಾದೃಶಂ
ಕುರು ಶಂಕರ ||೮೩ ||

೮೦ “ಶಾಂತಸ್ವರೂಪನೇ, ಪ್ರಭುವೇ, ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿರುವ ಹವಿಸ್ಸಿನ ದ್ರವ್ಯವು ರುದ್ರನ ಪಾಲೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು.
ಸದಾಶಿವನೇ, ಅದನ್ನು ನೀನು ಸ್ವೀಕರಿಸು.”

೮೧ “ಶಿವನೇ, ದಕ್ಷ ಮೊದಲಾದವರು ವಿಘ್ನೇಶನ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಭ್ರಮಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮೋಹಗೊಂಡವರ
ವರ್ತನೆಯನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಬಾರದು.”

೮೨ “ಆದ್ದರಿಂದ ದೇವನೇ, ಶಂಕರನೇ, ಕರುಣೆಯಿಂದ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸುಖವನ್ನು ನೀಡುವವನೇ, ಆ
ಯಜ್ಞವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಆರಂಭಿಸು.”

೮೩ “ದೇವತೆಗಳು, ಮುನಿಗಳು, ಸ್ತ್ರೀಯರು, ದಾಸರು ಮೊದಲಾದ ಜೀವಿಗಳ ರೂಪವನ್ನು ಮೊದಲಿನಂತೆಯೇ
ಮಾಡು, ಶಂಕರನೇ.”

ಲಳ ಭಗಃ ಸ ನೇತ್ರಸಂಯುಕ್ತಃ ಪೂಷಾ ವೈ ಪಿಷ್ಠಭುಕ್ ಕೃತಃ | ದೇವಾಶ್ಚ ಮುನಯಃ ಸರ್ವೇ ಸ್ತ್ರಿಯೋ
ದಾಸಾದಯಸ್ತಥಾ ||ಲಳ||

ಲಳ ಯಥಾಪೂರ್ವಂ ಕೃತಾಸ್ತೇನ ಯುಕ್ತಾ ರೂಪೇಣ ತೇಜಸಾ | ಗತದುಃಖಾಶ್ಚ ಸರ್ವೇ ತೇ ವವಂದುಃ ಶಂಕರಂ
ಪುನಃ ||ಲಳ||

ಲಳ ಭಗನಿಗೆ ಕಣ್ಣುಗಳು ದೊರೆತವು; ಪೂಷನು ಪುಡಿಮಾಡಿದ ಆಹಾರವನ್ನು ಸೇವಿಸುವವನಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟನು.
ಹಾಗೆಯೇ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳು, ಮುನಿಗಳು, ಸ್ತ್ರೀಯರು, ದಾಸರು ಮೊದಲಾದವರಿಗೂ
ಪುನಃಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು.

ಲಳ ಅವನು ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಮೊದಲಿನಂತೆ ರೂಪ ಮತ್ತು ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಕೂಡಿದವರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು.
ದುಃಖವು ದೂರವಾದ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಮತ್ತೆ ಶಂಕರನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರು.

೮೬ ದಕ್ಷಸ್ಯ ಮಸ್ತಕಂ ತತ್ರ ದಗ್ಧಂ ವೈ ಚಾತವೇದಸಿ | ತಜಾಙ್ಗತ್ವಾ ಶಂಕರೋ ದೇವೋ ಭೃಂಗಿಣಂ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಹ ||
೮೬ ||

೮೭ ಗಚ್ಛ ಚಾನಯ ತಂ ಹತ್ವಾ ಯ ಆದೌ ದೃಶ್ಯತೇ ತ್ವಯಾ | ತಸ್ಯ ಮಸ್ತಕಮೇತತ್ತು ಭವೇದ್ ದಕ್ಷಸ್ಯ ಮಸ್ತಕಮ್ ||
೮೭ ||

೮೮ ತದಾ ತೇನ ಪುರೋ ದೃಷ್ಟೋ ಹ್ಯಜಃ ಪರಮಶೋಭಿತಃ | ತಂ ಹತ್ವಾ ತಚ್ಛಿರಸ್ತತ್ರ ಸಮಾನೀತಂ ಚ ಭೃಂಗಿಣಾ ||
೮೮ ||

೮೯ ತದೇವ ಯೋಜಯಿತ್ವಾ ತಮಜೀವಯತ ಶಂಕರಃ | ಸ ಸದ್ಯ ಉತ್ಥಿತಸ್ತತ್ರ ದಕ್ಷೋಽಜಮುಖತಾಂ ಗತಃ ||೮೯ ||

೮೬ ದಕ್ಷನ ತಲೆಯು ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟುಹೋಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ತಿಳಿದ ಶಂಕರದೇವನು ಭೃಂಗಿಗೆ ಹೇಳಿದನು.

೮೭ “ಹೋಗು; ಮೊದಲು ನಿನಗೆ ಕಾಣುವ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಕೊಂದು ತಂದುಕೊಡು. ಅದರ ತಲೆಯೇ ದಕ್ಷನ ತಲೆಯಾಗಲಿ.”

೮೮ ಆಗ ಅವನ ಮುಂದೆ ಬಹಳ ಶೋಭಿಸುವ ಒಂದು ಮೇಕೆ ಕಾಣಿಸಿತು. ಭೃಂಗಿಯು ಅದನ್ನು ಕೊಂದು ಅದರ ತಲೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ತಂದನು.

೮೯ ಆ ತಲೆಯನ್ನೇ ಜೋಡಿಸಿ ಶಂಕರನು ದಕ್ಷನನ್ನು ಬದುಕಿಸಿದನು. ಮೇಕೆಮುಖವುಳ್ಳವನಾದ ದಕ್ಷನು ಕೂಡಲೇ ಎದ್ದು ನಿಂತನು.

- ೯೦ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಪ್ರೇರಿತೋ ದಕ್ಷಃ ಪುನಸ್ತುಷ್ಠಾವ ಶಂಕರಮ್ | ಗತಮಾನೋ ಮಹಾಬಾಹುಃ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸರ್ವೇಶ್ವರಂ ತತಃ ||೯೦ ||
- ೯೧ ದಕ್ಷ ಉವಾಚ | ನಮಾಮಿ ಶಂಕರಂ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಯದಾಧಾರಮಿದಂ ಜಗತ್ | ಕಾಲರೂಪಂ ಯಥಾಕಾಲಂ ಬೋಧಯಾಮಾಸ ತಂ ಶಿವಮ್ ||೯೧ ||
- ೯೨ ಕಾಲೇನ ಫಲಮೂಲಾನಿ ಜಾಯಂತೇಽನ್ನಾದಿಕಾನಿ ಚ | ಶೀತೋಷ್ಣಸಮಭಾವಶ್ಚ ಸದಾ ಕಾಲೇನ ಜಾಯತೇ || ೯೨ ||
- ೯೩ ಸೂರ್ಯಸ್ತಪತಿ ಕಾಲೇನ ಜ್ಯೋತಿಷಾಂ ಗಣ ಏವ ಚ | ಕಾಲೇನ ಜಾಯತೇ ವೃಷ್ಟಿರ್ನಾವೃಷ್ಟಿಸ್ತಥಾ ವಿಭೋ || ೯೩ ||

-
- ೯೦ ಬ್ರಹ್ಮನ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ದಕ್ಷನು ಮತ್ತೆ ಶಂಕರನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದನು. ಅಹಂಕಾರವು ದೂರವಾದ ಆ ಮಹಾಬಾಹುವು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸರ್ವೇಶ್ವರನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದನು.
- ೯೧ ದಕ್ಷನು ಹೇಳಿದನು: “ಈ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಆಧಾರನಾದ ಶಂಕರನಿಗೆ ನಾನು ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.” ಹೀಗೆ ಕಾಲಸ್ವರೂಪನಾದ ಆ ಶಿವನಿಗೆ ಸಮಯೋಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದನು.†
- ೯೨ ಕಾಲದಿಂದ ಹಣ್ಣುಗಳು, ಬೇರುಗಳು, ಅನ್ನ ಮೊದಲಾದವು ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ. ಶೀತ, ಉಷ್ಣ ಮತ್ತು ಸಮಸ್ಥಿತಿಗಳೂ ಸದಾ ಕಾಲದಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ.
- ೯೩ ವಿಭುವೇ, ಕಾಲದಿಂದ ಸೂರ್ಯನು ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಾನೆ; ಜ್ಯೋತಿರ್ಗಣವೂ ಹಾಗೆಯೇ. ಕಾಲದಿಂದಲೇ ಮಳೆಯೂ ಮಳೆಯ ಅಭಾವವೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ.†

- ೯೪ ಕಾಲೇನ ಸೃಜ್ಯತೇ ಸೃಷ್ಟಿಬ್ರಹ್ಮಣಾ ವೈ ಪುನಃ ಪುನಃ | ಕಾಲೇನ ಪಾಲನಂ ತತ್ರ ಕುರುತೇ ವಿಷ್ಣುರವ್ಯಯಃ ||೯೪||
- ೯೫ ಕಾಲೇನ ಸ್ವೇಚ್ಛಯಾ ಶಂಭುಃ ಸಂಹಾರಂ ಪ್ರಕರೋತಿ ಚ | ಯತ್ಕಿಂಚಿದಿದ ತತ್ಸರ್ವಂ ಕಾಲಾಧೀನಂ ನ ಸಂಶಯಃ ||೯೫||
- ೯೬ ಸ ಏವ ಕಾಲೋ ಭಗವಾನೀಶ್ವರೋ ಬ್ರಹ್ಮಸಂಜ್ಞಿತಃ | ಶಿವಃ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ವೇದೇಷು ಕಥ್ಯತೇ ವೇದವಾದಿಭಿಃ ||೯೬||

-
- ೯೪ ಕಾಲದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕಾಲದಿಂದಲೇ ಅವಿನಾಶಿಯಾದ ವಿಷ್ಣುವು ಅದರ ಪಾಲನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.
- ೯೫ ಕಾಲದಿಂದ ಶಂಭುವು ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ಸಂಹಾರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇರುವ ಎಲ್ಲವೂ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅಧೀನವಾಗಿದೆ; ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.
- ೯೬ ಅದೇ ಕಾಲವು ಭಗವಂತನೂ ಈಶ್ವರನೂ ಬ್ರಹ್ಮವೆಂದು ಹೆಸರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನೂ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶಿವನೂ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ವೇದವಾದಿಗಳು ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

- ೯೭ ಕ್ಷಮಸ್ವ ಮೇಽಪರಾಧಂ ತ್ವಂ ತ್ವನ್ಮಾಯಾಗರ್ವಿತಸ್ಯ ಚ | ಯತ್ಕೃತಂ ತದಹಂ ಯಾಚೇ ನಮಸ್ತೇ ಪರಮೇಶ್ವರ ||
೯೭ ||
- ೯೮ ಸಗುಣಾಯ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ನಿರ್ಗುಣಾಯ ನಮೋ ನಮಃ | ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತೃ ಚ ಸಂಹರ್ತೃ ಪಾತ್ರೇ
ನಾನಾಸ್ವರೂಪಿಣೇ ||೯೮ ||
- ೯೯ ಅನಂತಗುಣರಾಶಿಸ್ತ್ವಂ ವರ್ಣನೀಯಂ ಕಿಮಪ್ಯಹೋ | ನಾನ್ತಂ ಬ್ರಹ್ಮಾದಯೋ ಜಗ್ಮುರ್ಮದೀಯಾನಾಂ ಚ ಕಾ
ಕಥಾ ||೯೯ ||
- ೧೦೦ ನಮೋ ನಮೋ ಬ್ರಹ್ಮಮಯಾಯ ||...|| ಶಿವಾಯಾಥ ಚ ಪೂರ್ಣಮೂರ್ತೇ |
ಅನಾದಿಮಧ್ಯಾಂತವಿಹೀನಭೂಮ್ನೇ ನಮೋ ನಮೋ ಭಕ್ತಭಯಾಪಹನ್ತೇ ||೧೦೦ ||
-
- ೯೭ ನಿನ್ನ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಗರ್ವಿತನಾದ ನಾನು ಮಾಡಿದ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸು ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.
ಪರಮೇಶ್ವರನೇ, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.
- ೯೮ ಸಗುಣನಾದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ; ನಿರ್ಗುಣನಾದ ನಿನಗೆ ಪುನಃ ಪುನಃ ನಮಸ್ಕಾರ. ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನೂ ಸಂಹರ್ತನೂ
ಪಾಲಕನೂ ನಾನಾ ಸ್ವರೂಪಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದವನೂ ಆದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.
- ೯೯ ನೀನು ಅನಂತ ಗುಣಗಳ ರಾಶಿ; ಅಯ್ಯೋ, ನಿನ್ನನ್ನು ಏನೆಂದು ವರ್ಣಿಸಲಿ? ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳೇ ನಿನ್ನ ಅಂತ್ಯವನ್ನು
ತಲುಪಿಲ್ಲ; ನನ್ನಂಥವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದೇನು?
- ೧೦೦ ಬ್ರಹ್ಮಮಯನಾದ ಶಿವನೇ, ಪೂರ್ಣಮೂರ್ತಿಯೇ, ಆದಿ, ಮಧ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂತ್ಯಗಳಿಲ್ಲದ ಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳವನೇ,
ಭಕ್ತರ ಭಯವನ್ನು ದೂರಮಾಡುವವನೇ, ನಿನಗೆ ಪುನಃ ಪುನಃ ನಮಸ್ಕಾರ.†

೧೦೧ ಇತ್ಯೇವಂ ಸ್ತುವತಸ್ತತ್ರ ಪ್ರೇಮಗದ್ಗದಯಾ ಗಿರಾ | ಅಜವತ್ತಸ್ಯ ಸಂಜಾತಂ ಭಾಷಣಂ ಲಲಲಲಲಮ್ ||೧೦೧ ||

೧೦೨ ತೇನ ಹೃಷ್ಣೋ ಮಹಾದೇವಸ್ತಂ ಪುನರ್ನರಮಸ್ತಕಮ್ | ಭಗವಾನ್ ಕಾರಯಾಮಾಸ ಯಥಾಪೂರ್ವಂ
ಮುನೀಶ್ವರಾಃ ||೧೦೨ ||

೧೦೩ ಪ್ರೋವಾಚ ಮಧುರಂ ವಾಕ್ಯಂ ಶಿವಸ್ತಂ ಸರ್ವಸನ್ನಿಧೌ | ಪ್ರಜಾಪತಿಪತಿರ್ದಕ್ಷ ಸರ್ವಮಾನ್ಯೋ ಭವಿಷ್ಯಸಿ ||
೧೦೩ ||

೧೦೧ ಹೀಗೆ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಗದ್ಗದವಾದ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಅವನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಅವನ ಮಾತು ಮೇಕೆಯಂತೆ
“ಲಲಲಲಲ” ಎಂಬ ಧ್ವನಿಯಾಯಿತು.

೧೦೨ ಮುನೀಶ್ವರರೇ, ಅದರಿಂದ ಸಂತೋಷಗೊಂಡ ಮಹಾದೇವನು ಅವನಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಮೊದಲಿನಂತೆಯೇ
ಮಾನವನ ತಲೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದನು.

೧೦೩ ಎಲ್ಲರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಶಿವನು ಅವನಿಗೆ ಮಧುರವಾಗಿ ಹೇಳಿದನು: “ದಕ್ಷನೇ, ನೀನು ಪ್ರಜಾಪತಿಗಳ
ಅಧಿಪತಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಂದ ಮಾನ್ಯನಾಗುವೆ.”

೧೦೪ ತ್ವಯಾ ಯದ್ರಚಿತಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಮದೀಯಂ ಮತ್ಪ್ರಿಯಂ ಭವೇತ್ | ಯಸ್ತೋಷ್ಯತಿ ಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮಿ ತಸ್ಮೈ
ಕಾಮಮನೇನ ಮಾಮ್ ||೧೦೪||

೧೦೫ ಇಹ ಭುಕ್ತ್ವಾಽಖಿಲಾನ್ಭೋಗಾನಂತೇ ಮಲ್ಲೋಕಮಾಪ್ನುಯಾತ್ | ಮಮ ಪ್ರೀತಿಕರಶ್ಚಾಸೌ ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ
ಸಂಶಯಃ ||೧೦೫||

೧೦೬ ತ್ವಯಾ ಯದಜವದ್ವಾಕ್ಯಂ ಕೃತಂ ಮೇ ಖಲು ಸನ್ನಿಧೌ | ತದ್ವದ್ಯೋ ಮತ್ಸಮೀಪೇ ವೈ ಕರಿಷ್ಯತಿ ನರಃ ಸಕೃತ್ ||
೧೦೬||

೧೦೭ ತೇನ ಹೃಷ್ಟೋ ಭವಿಷ್ಯಾಮಿ ವಾಂಛಿತಂ ಪೂರಯಾಮಿ ಚ | ಏವಂ ದತ್ತ್ವಾ ವರಂ
ಶಂಭುಸ್ತತ್ಪ್ರವಾಂತರಧೀಯತ ||೧೦೭||

೧೦೪ “ನನ್ನ ಕುರಿತು ನೀನು ರಚಿಸಿದ ಸ್ತೋತ್ರವು ನನಗೆ ಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ನನ್ನನ್ನು
ಸಂತೋಷಪಡಿಸುವವನಿಗೆ ಅವನ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ನೀಡುವೆನು.”

೧೦೫ “ಅವನು ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಭೋಗಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ, ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಲೋಕವನ್ನು ಪಡೆಯುವನು. ಅವನು
ನನಗೆ ಪ್ರೀತಿಕರನಾಗುವನು; ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.”

೧೦೬ “ನನ್ನ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ನೀನು ಮೇಕೆಯಂತೆ ಮಾಡಿದ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನು ನನ್ನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ
ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಮಾಡುವನೋ—”

೧೦೭ “ಅದರಿಂದ ನಾನು ಸಂತೋಷಗೊಂಡು ಅವನ ಇಷ್ಟವನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವೆನು.” ಹೀಗೆ ವರವನ್ನು ನೀಡಿ
ಶಂಭುವು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅಂತರ್ಧಾನನಾದನು.

೧೦೮ ಸರ್ವೇ ಸ್ವಸ್ವಸ್ಥಲಂ ಜಗ್ಮುರ್ಹರ್ಷಿತಾ ಧರ್ಷಿತಾಸ್ತಥಾ | ದಕ್ಷಶ್ಚ ಸ್ವಗೃಹೇ ವಿಪ್ರಾ ದುಃಖಿತಃ ಸ್ಥಿತವಾನ್ ಸ್ವಯಮ್
||೧೦೮||

೧೦೯ ತದಾದಿ ಶಿವಭಕ್ತಾ ಯೇ ತೇ ಕುರ್ವಂತಿ ಶಿವಾಲಯೇ | ಅಜವನ್ನಿನದಂ ತೇನ ಹೃಷ್ಟೋ ಭವತಿ ಶಂಕರಃ ||೧೦೯||

೧೧೦ ಇತಿ ಸರ್ವಂ ಸಮಾಖ್ಯಾತಂ ದಕ್ಷಶಾಪಾದಿಕಂ ಚ ಯತ್ | ಯಜ್ಞಭಂಗಸ್ಯ ಹೇತುಂ ಚ ಪುನಃ ಕಿಂ
ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಥ ||೧೧೦||

೧೦೮ ಸಂತೋಷಗೊಂಡವರೂ ಪೀಡಿತರಾದವರೂ ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಹೋದರು. ವಿಪ್ರರೇ, ದಕ್ಷನು
ಮಾತ್ರ ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದುಃಖಿತನಾಗಿ ಉಳಿದನು.

೧೦೯ ಅಂದಿನಿಂದ ಶಿವಭಕ್ತರು ಶಿವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಮೇಕೆಯಂತಹ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಶಂಕರನು
ಸಂತೋಷಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

೧೧೦ ಹೀಗೆ ದಕ್ಷನ ಶಾಪ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಯಜ್ಞಭಂಗದ ಕಾರಣವನ್ನೂ ವಿವರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ನೀವು
ಏನನ್ನು ಕೇಳಲು ಬಯಸುತ್ತೀರಿ?

|| ಓಮಿತಿ ಶ್ರೀಮದಾನ್ಯೇ ಪುರಾಣೋಪನಿಷದಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮೌಢ್ಯಲೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪ್ರಥಮೇ ಖಂಡೇ ವಕ್ರತುಂಡಚರಿತೇ
ದಕ್ಷಚರಿತಂ ನಾಮ ಚತುರ್ಥೋಽಧ್ಯಾಯಃ ||

ಹೀಗೆ ಶ್ರೀಮದಾಂತ್ಯ ಪುರಾಣೋಪನಿಷತ್ತಾದ ಶ್ರೀಮನ್ಮೌಢ್ಯಲ ಮಹಾಪುರಾಣದ ಪ್ರಥಮ ಖಂಡದ
ವಕ್ರತುಂಡಚರಿತೆಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಚರಿತವೆಂಬ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿಯಿತು.

ಐದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

- ೧ || ಶ್ರೀಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ | ಶೌನಕ ಉವಾಚ | ಶ್ರುತಂ ದಕ್ಷಸ್ಯ ಚರಿತಂ ಯಜ್ಞಧ್ವಂಸಾದಿಕಂ ಮಹತ್ |
ಮುದ್ಗಲಸ್ಯ ಚ ದಕ್ಷಸ್ಯ ಸಂವಾದಂ ಕಥಯಸ್ವ ಭೋಃ ||೧||
- ೨ ಸೂತ ಉವಾಚ | ಶೃಣು ಶೌನಕ ಸಂವಾದಂ ದಕ್ಷಮುದ್ಗಲಸಂಭವಮ್ | ಬ್ರಹ್ಮಭೂಯಕರಂ ಪೂರ್ಣಂ
ಭಾವೇನ ಚ ಶ್ರುತಂ ಹೃದಿ ||೨||
- ೩ ದಕ್ಷಪ್ರಶ್ನಂ ಪರಂ ಧೃತ್ವಾ ಮುದ್ಗಲೋ ಗಣಪ್ರಿಯಃ | ತಂ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಭಾವೇನ ಮಹರ್ಷಿಯೋಗಿನಾಂ
ವರಃ ||೩||

-
- ೧ ಶ್ರೀಗಣೇಶನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಶೌನಕನು ಹೇಳಿದನು: ಯಜ್ಞಧ್ವಂಸ ಮೊದಲಾದ ದಕ್ಷನ ಮಹತ್ವದ ಚರಿತೆಯನ್ನು
ಕೇಳಿದೆವು. ಈಗ ಮುದ್ಗಲ ಮತ್ತು ದಕ್ಷರ ಸಂವಾದವನ್ನು ಹೇಳಿರಿ.
 - ೨ ಸೂತನು ಹೇಳಿದನು: ಶೌನಕನೇ, ದಕ್ಷ ಮತ್ತು ಮುದ್ಗಲರ ನಡುವೆ ನಡೆದ, ಪೂರ್ಣವಾದ ಬ್ರಹ್ಮಭಾವವನ್ನು
ಉಂಟುಮಾಡುವ ಸಂವಾದವನ್ನು ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ಕೇಳಿ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಧರಿಸು.
 - ೩ ದಕ್ಷನ ಗಂಭೀರ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಗಣಪನಿಗೆ ಪ್ರಿಯನಾದ, ಯೋಗಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ
ಮಹರ್ಷಿ ಮುದ್ಗಲನು ಅವನಿಗೆ ಭಾವಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿದನು.

- ೪ ಮುದ್ಗಲ ಉವಾಚ | ಸರ್ವೇಷಾಂ ಗಣಪೋ ಮಾತಾ ಪಿತಾ ಚೈವ ನ ಸಂಶಯಃ | ತೇನ
ಸರ್ವಾದಿಪೂಜ್ಯೋಽಯಂ ಸರ್ವಪೂಜ್ಯಃ ಸ ದೇವರಾಟ್ ||೪||
- ೫ ಜ್ಯೇಷ್ಠರಾಜೇತಿ ಯದ್ವಾಕ್ಯಂ ವೇದೇನ ಪ್ರತಿಪಾದಿತಮ್ | ಜ್ಯೇಷ್ಠಂ ಭಾವಾಚ್ಚ ತಸ್ಯಾಪಿ ಜ್ಞಾತವ್ಯಂ
ಸರ್ವಸಂಮತಮ್ ||೫||
- ೬ ತಸ್ಯ ಸರ್ವೇ ಕಲಾಂಶಾ ವೈ ಕಲಾಂಶಾಂಶಾಶ್ಚ ಕೇಚನ | ನ ಕಲಾ ತಸ್ಯ ಸಂಪೂರ್ಣಾ ಜಗತ್ಯಾಂ ಕುತ್ರ ದೃಶ್ಯತೇ ||
೬||

-
- ೪ ಮುದ್ಗಲನು ಹೇಳಿದನು: ಗಣಪನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಾಯಿಯೂ ತಂದೆಯೂ ಆಗಿದ್ದಾನೆ; ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.
ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ದೇವರಾಜನು ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಮೊದಲು ಪೂಜಿಸಬೇಕಾದವನೂ ಎಲ್ಲರಿಂದ ಪೂಜ್ಯನೂ
ಆಗಿದ್ದಾನೆ.
- ೫ ವೇದವು ಅವನನ್ನು ಜ್ಯೇಷ್ಠರಾಜನೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ವಚನದ ಪ್ರಕಾರ, ಅವನ ಜ್ಯೇಷ್ಠತ್ವವು ಎಲ್ಲರಿಂದ
ಸಮ್ಮತವಾದುದೆಂದು ಭಾವದಿಂದ ತಿಳಿಯಬೇಕು.
- ೬ ಎಲ್ಲರೂ ಅವನ ಕಲೆಯ ಅಂಶಗಳು; ಕೆಲವರು ಆ ಕಲಾಂಶಗಳ ಅಂಶಗಳೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವನ ಸಂಪೂರ್ಣ
ಕಲೆಯು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

- ೭ ವಿನಾಯಕೋ ನಾಮ ತೇನ ಜಾತೋಽಸೌ ಭಗವಾನ್ ಖಲು | ವಿಶೇಷೇಣ ಚ ಸರ್ವೇಷಾಂ ನಾಯಕೋಽಯಂ
ಗಣಾಧಿಪಃ ||೭||
- ೮ ವಿಗತೋ ನಾಯಕೋ ಯಸ್ಯ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚಾರೀ ವಿನಾಯಕಃ | ಸ್ವಾನಂದಲೋಕವಾಸೀ ಚ ಸ್ವಸುಖೇನ ಪ್ರಭಾವತಃ
||೮||
- ೯ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುಶಿವಾದ್ಯೈಶ್ಚ ವೇದೈರ್ಯೋಗಿಭಿರೇವ ಚ | ಸರ್ವೈಃ ಸಂಪೂಜಿತೋ ದೇವೋ
ಧರ್ಮಕಾಮಾರ್ಥಮುಕ್ತಯೇ ||೯||

-
- ೭ ಆ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಆ ಭಗವಂತನಿಗೆ ವಿನಾಯಕನೆಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ. ಈ ಗಣಾಧಿಪನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ
ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನಾಯಕನಾಗಿದ್ದಾನೆ.
- ೮ ತನಗೆ ಬೇರೆ ನಾಯಕನಿಲ್ಲದವನು, ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ನಡೆಯುವವನು ವಿನಾಯಕನು. ಅವನು ತನ್ನ
ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಆನಂದದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾನಂದಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವವನು.
- ೯ ಧರ್ಮ, ಕಾಮ, ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಮುಕ್ತಿಗಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ಶಿವ ಮೊದಲಾದವರೂ ವೇದಗಳೂ ಯೋಗಿಗಳೂ
ಎಲ್ಲರೂ ಆ ದೇವನನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ.

- ೧೦ ಅಹಂ ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಾದ್ ಗರ್ವೋ ಭವತಿ ಶಾಶ್ವತಃ | ಶಿವಾದೀನಾಂ ಯದಾಧಾರಾದಿದಂ ಸರ್ವಂ ಪ್ರವರ್ತತೇ ||೧೦ ||
- ೧೧ ತದಾ ಮದಹರೋಽಯಂ ವೈ ತೇಷಾಂ ಜ್ಞಾನಾರ್ಥಸಿದ್ಧಯೇ | ವಿಘ್ನಕರ್ತಾ ಮಹಾರಾಜಃ ಸ್ವಯಂ ಭವತಿ ವಿಘ್ನಪಃ ||೧೧ ||
- ೧೨ ಪದಭ್ರಷ್ಟಾಃ ಕೃತಾಸ್ತೇನ ಸರ್ವೇ ದೇವಾದಯೋ ದ್ವಿಜಾಃ | ಕಿಮಾಧಾರಮಿದಂ ಸರ್ವಂ ವಿಚಿನ್ವಂತಿ ಸಮಾಧಿನಾ ||೧೨ ||
- ೧೩ ತೇನ ಪಶ್ಯಂತಿ ಯೋಗೇನ ಚೇತಸಃ ಪಂಚವೃತ್ತಿಭಿಃ | ತಾಸಾಂ ಪ್ರಕಾಶಕೋಽಯಂ ವೈ ಚಿಂತಾಮಣಿರಿತಿ ಸ್ಮೃತಃ || ೧೩ ||

-
- ೧೦ ಯಾರನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಈ ಎಲ್ಲವೂ ನಡೆಯುತ್ತದೆಯೋ ಆ ಶಿವಾದಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ “ನಾನೇ ಬ್ರಹ್ಮ” ಎಂಬ ದೃಢವಾದ ಗರ್ವವು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.
- ೧೧ ಆಗ ಅವರ ಗರ್ವವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಜ್ಞಾನಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ನೀಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಹಾರಾಜನಾದ ವಿಘ್ನಪನು ಸ್ವತಃ ವಿಘ್ನಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವವನಾಗುತ್ತಾನೆ.
- ೧೨ ದ್ವಿಜರೇ, ಅವನಿಂದ ತಮ್ಮ ಪದವಿಯಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಆ ದೇವಾದಿಗಳೆಲ್ಲರೂ “ಈ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಆಧಾರ ಯಾವುದು?” ಎಂದು ಸಮಾಧಿಯ ಮೂಲಕ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಾರೆ.
- ೧೩ ಆ ಯೋಗದಿಂದ ಚಿತ್ತದ ಐದು ವೃತ್ತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಅವರು ಅವನನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಗೊಳಿಸುವವನು ಚಿಂತಾಮಣಿ ಎಂದು ಸ್ಮರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ.

- ೧೪ ವೇದೈಃ ಸಂಪಾದಿತಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಶರಣಂ ತಂ ಪ್ರಜಂತಿ ತೇ | ತತೋ ವಿಘ್ನಹರೋ ಜಾತಸ್ತೇಷಾಂ ಸರ್ವಾರ್ಥದಃ
ಸ್ಮೃತಃ ||೧೪ ||
- ೧೫ ಸರ್ವಸತ್ತಾತ್ಮಕೋಽಯಂ ವೈ ವಿಘ್ನರಾಜಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ | ಅತ ಏವ ಗಣೇಶಾದ್ಧಿ ಪರಂ ಕಿಂಚಿನ್ನ ವಿದ್ಯತೇ ||೧೫ ||
- ೧೬ ಸವಿಘ್ನಸ್ತ್ವಂ ಪ್ರಜಾತೋಽಸಿ ತಮೇವ ಶರಣಂ ಪ್ರಜ | ಚಿಂತಾಮಣಿಂ ವಿಘ್ನಹರಂ ಗಣೇಶಂ ಚ ವಿನಾಯಕಮ್ ||
೧೬ ||

-
- ೧೪ ವೇದಗಳು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ಅವನನ್ನು ಅರಿತು ಅವರು ಅವನ ಶರಣಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಅವನು ಅವರ
ವಿಘ್ನಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವವನೂ ಎಲ್ಲ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ನೀಡುವವನೂ ಆಗುತ್ತಾನೆ.
- ೧೫ ಎಲ್ಲ ಸತ್ತೆಯ ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪನಾದ ಇವನು ವಿಘ್ನರಾಜನೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಗಣೇಶನಿಗಿಂತ
ಪರವಾದುದು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ.
- ೧೬ ನೀನು ವಿಘ್ನಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದೀಯೆ. ಆ ಚಿಂತಾಮಣಿ, ವಿಘ್ನಹರ, ಗಣೇಶ, ವಿನಾಯಕನನ್ನೇ ಶರಣಾಗು.

- ೧೭ ಸೂತ ಉವಾಚ | ಪ್ರಜಾಪತಿರಿತಿ ಶ್ರುತ್ವಾ ದಕ್ಷೋ ಹೃಷ್ಟಮನಾಃ ಪುನಃ | ಪಪ್ರಚ್ಛ ವಿನಯೇನೈವ ಕಥಾಂ
ಪಾಪಪ್ರಣಾಶಿನೀಮ್ ||೧೭||
- ೧೮ ದಕ್ಷ ಉವಾಚ | ಕೋಸಯಂ ಸ್ವಾನಂದವಾಸೀ ವೈ ಕಥಂ ಜ್ಞೇಯೋ ಭವೇನ್ಮಯಾ | ವದ ತತ್ರ ವಿಭೋ
ಮಾರ್ಗಂ ತೇನ ತಂ ಸತತಂ ಭಜೇ ||೧೮||
- ೧೯ ಮುದ್ಗಲ ಉವಾಚ | ಅತ್ರ ತೇ ಕಥಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಇತಿಹಾಸಂ ಪುರಾತನಮ್ | ಪಾರ್ವತೀಶಿವಸಂವಾದಂ ಯಥಾ
ಜಾತಂ ಶೃಣುಷ್ಟು ಭೋಃ ||೧೯||
- ೨೦ ಕೈಲಾಸೇ ಗಿರಿವರ್ಯೇ ತು ಸುಖಾಸೀನಂ ಮಹೇಶ್ವರಮ್ | ಪಾರ್ವತೀ ಪ್ರಣತಾ ಭೂತ್ವಾ ಪೃಚ್ಛತಿ ಸ್ಮ
ಮುದಾಯುತಾ ||೨೦||

-
- ೧೭ ಸೂತನು ಹೇಳಿದನು: ಹೀಗೆ ಕೇಳಿ ಪ್ರಜಾಪತಿಯಾದ ದಕ್ಷನು ಸಂತೋಷಗೊಂಡು, ಪಾಪವನ್ನು
ನಾಶಮಾಡುವ ಆ ಕಥೆಯ ಕುರಿತು ಮತ್ತೆ ವಿನಯದಿಂದ ಕೇಳಿದನು.
- ೧೮ ದಕ್ಷನು ಹೇಳಿದನು: ಸ್ವಾನಂದದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಇವನು ಯಾರು? ನಾನು ಅವನನ್ನು ಹೇಗೆ ತಿಳಿಯಲಿ?
ವಿಭುವೇ, ಅದಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹೇಳು; ಅದರಿಂದ ಅವನನ್ನು ಸದಾ ಭಜಿಸುವೆನು.
- ೧೯ ಮುದ್ಗಲನು ಹೇಳಿದನು: ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪುರಾತನ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪಾರ್ವತಿ ಮತ್ತು
ಶಿವರ ಸಂವಾದವು ಹೇಗೆ ನಡೆಯಿತೆಂದು ಕೇಳು.
- ೨೦ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪರ್ವತವಾದ ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿ ಸುಖವಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಮಹೇಶ್ವರನಿಗೆ ಪಾರ್ವತಿಯು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ
ಸಂತೋಷದಿಂದ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಳು.

- ೨೧ ಪಾರ್ವತ್ಯುವಾಚ | ಶಿವ ತ್ವಂ ಸರ್ವದೇವಾನಾಂ ನಾಗಾನಾಂ ರಕ್ಷಸಾಂ ತಥಾ | ಮಾನವಾನಾಂ ಚ ಸರ್ವೇಷಾಂ
ಪೂಜ್ಯಃ ಸ್ವಾಮೀ ನ ಸಂಶಯಃ ||೨೧ ||
- ೨೨ ತೇಭ್ಯಃ ಪದಪ್ರದಾತಾ ತ್ವಂ ಸರ್ವಾಧೀಶಃ ಪುರಾತನಃ | ಮಾಯಾವಿಕಾರಹೀನಶ್ಚ ಶಿವಸ್ತೇನ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ||೨೨ ||
- ೨೩ ತ್ವಂ ಕಿಂ ಸಮಾಧಿನಾ ದೇವ ಧ್ಯಾಯಸೇ ಮಾಂ ವದ ಪ್ರಭೋ | ತ್ವತ್ತಃ ಪರತರಂ ಕಿಂಚಿನ್ನ ದೃಷ್ಟಂ ನೈವ
ಸಂಶ್ರುತಮ್ ||೨೩ ||
- ೨೪ ಇತಿ ಪೃಷ್ಟ್ವೋ ಮಹಾದೇವಸ್ತಾಂ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಚ ಸಾದರಮ್ | ಸಾರಂ ವೇದಾದಿಮಾನ್ಯಂ ಚ
ಬ್ರಹ್ಮಭೂಯಕರಂ ಪರಮ್ ||೨೪ ||

-
- ೨೧ ಪಾರ್ವತಿ ಹೇಳಿದಳು: ಶಿವನೇ, ನೀನು ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ನಾಗರಿಗೂ ರಾಕ್ಷಸರಿಗೂ ಮಾನವರಿಗೂ
ಪೂಜ್ಯನೂ ಸ್ವಾಮಿಯೂ ಆಗಿದ್ದೀಯೆ; ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.
- ೨೨ ಅವರಿಗೆ ಪದವಿಗಳನ್ನು ನೀಡುವವನು ನೀನು; ಎಲ್ಲರ ಅಧೀಶನೂ ಪುರಾತನನೂ ಆಗಿದ್ದೀಯೆ. ಮಾಯೆಯ
ವಿಕಾರಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಶಿವನೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದೀಯೆ.
- ೨೩ ದೇವನೇ, ಪ್ರಭುವೇ, ನೀನು ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತೀಯೆಂದು ನನಗೆ ಹೇಳು. ನಿನಗಿಂತ
ಪರವಾದ ಯಾವುದನ್ನೂ ನಾನು ಕಂಡಿಲ್ಲ, ಕೇಳಿಯೂ ಇಲ್ಲ.
- ೨೪ ಹೀಗೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮಹಾದೇವನು ಅವಳಿಗೆ ಆದರದಿಂದ ಉತ್ತರಿಸಿದನು. ವೇದಾದಿಗಳಿಗೆ ಮಾನ್ಯವಾದ,
ಬ್ರಹ್ಮಭಾವವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಪರಮ ಸಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದನು.

೨೫ ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ | ಶೃಣು ಪ್ರಿಯೇ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಯಂ ಧ್ಯಾಯಾಮಿ ದಿವಾನಿಶಮ್ | ಗಣೇಶಂ ಹೃದಿ
ಸಂಸ್ಥಂ ಮೇ ಸ್ವಾನಂದವಾಸಿನಂ ಪರಮ್ ||೨೫||

೨೬ ಸಾಕಾರಂ ಚ ನಿರಾಕಾರಂ ತಸ್ಮಿನ್ನೇವಿ ನ ವಿದ್ಯತೇ | ಮನೋವಾಣೀವಿಹೀನಂ ನ ಮನೋವಾಣೀಮಯಂ ನ ವೈ
||೨೬||

೨೫ ಶ್ರೀಮಹಾದೇವನು ಹೇಳಿದನು: ಪ್ರಿಯೆ, ಕೇಳು; ನಾನು ಹಗಲಿರುಳು ಯಾರನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತೇನೋ ಅವನನ್ನು
ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ, ಸ್ವಾನಂದದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಪರಮ ಗಣೇಶನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತೇನೆ.

೨೬ ದೇವಿ, ಅವನಲ್ಲಿ ಸಾಕಾರತ್ವವೂ ನಿರಾಕಾರತ್ವವೂ ಇಲ್ಲ. ಅವನು ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ವಾಣಿಯಿಂದ ರಹಿತನೂ
ಅಲ್ಲ; ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ವಾಣಿಮಯನೂ ಅಲ್ಲ.

೨೭ ಶಿವಸ್ಯ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪಾರ್ವತೀ ಪ್ರೇಮಸಂಯುತಾ | ಉವಾಚ ಮಧುರಂ ವಾಕ್ಯಂ ವಾಕ್ಯಜ್ಞಾ
ಭಾವಪೂರ್ವಕಮ್ ||೨೭||

೨೮ ಪಾರ್ವತ್ಯುವಾಚ | ಕೋಽಸೌ ಗಣೇಶನಾಮಾ ವೈ ಕಥಂ ಸ ಹೃದಿ ತಿಷ್ಠತಿ | ಸ್ವಾನಂದವಸತಿಃ ಕಾ ಚ ಯತ್ರ
ತಿಷ್ಠತಿ ಸ ಪ್ರಭುಃ ||೨೮||

೨೯ ಸಾಕಾರೋ ನ ನಿರಾಕಾರೋ ಕಥಂ ಸ ಜ್ಞಾಯತೇ ಜನ್ಯಃ | ಮನೋವಾಣೀಮಯೋ ನೈವ ಹೀನಸ್ತಾಭ್ಯಾಂ ನ ಚ
ಕ್ಷಚಿತ್ ||೨೯||

೨೭ ಶಿವನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಪ್ರೇಮಭರಿತಳಾದ ಪಾರ್ವತಿಯು, ಮಾತಿನ ಮರ್ಮವನ್ನರಿತವಳಾಗಿ,
ಭಾವಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಧುರವಾದ ವಚನವನ್ನು ಹೇಳಿದಳು.

೨೮ ಪಾರ್ವತಿ ಹೇಳಿದಳು: ಗಣೇಶನೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ಅವನು ಯಾರು? ಅವನು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ನೆಲೆಸುತ್ತಾನೆ? ಆ
ಪ್ರಭು ನೆಲೆಸಿರುವ ಸ್ವಾನಂದವೆಂಬ ವಾಸಸ್ಥಾನವು ಯಾವುದು?

೨೯ ಸಾಕಾರನೂ ಅಲ್ಲ, ನಿರಾಕಾರನೂ ಅಲ್ಲದ ಅವನನ್ನು ಜನರು ಹೇಗೆ ಅರಿಯುತ್ತಾರೆ? ಅವನು ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು
ವಾಣಿಮಯನೂ ಅಲ್ಲ, ಅವೆರಡರಿಂದ ರಹಿತನೂ ಎಂದಿಗೂ ಅಲ್ಲವಲ್ಲ.

೩೦ ತಸ್ಯ ಧ್ಯಾನಂ ಮಹೇಶಾಪಿ ಕರ್ತುಂ ನೈವ ಪ್ರಶಕ್ಯತೇ | ಧ್ಯಾಯಸೇ ಕೇನ ಮಾರ್ಗೇಣ ಭವ ಮೇ ಕಥಯ ಪ್ರಭೋ
||೩೦ ||

೩೧ ಅಹಂ ದಾಸೀ ತ್ವದೀಯಾ ವೈ ಶಿಷ್ಯಭಾವೇನ ಸಂಸ್ಥಿತಾ | ಕಥಯಸ್ವ ಮಹಾದೇವ ಧ್ಯಾನಂ ಗಣೇಶಕಂ ಮಮ ||
೩೧ ||

೩೨ ತಮಹಂ ಸಾಧಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರೇಣ ವೈ ಯಥಾ | ಕೃತಕೃತ್ಯಾ ಭವಿಷ್ಯಾಮಿ ಪ್ರಸಾದಾತ್ತೇ ನ ಸಂಶಯಃ ||
೩೨ ||

೩೦ ಮಹೇಶನೇ, ಅವನ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡುವುದೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಭವನೇ, ಪ್ರಭುವೇ, ನೀನು ಯಾವ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತೀಯೆಂದು ನನಗೆ ಹೇಳು.†

೩೧ ನಾನು ನಿನ್ನ ದಾಸಿ; ಶಿಷ್ಯಭಾವದಿಂದ ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ಮಹಾದೇವನೇ, ಗಣೇಶನ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ನನಗೆ ತಿಳಿಸು.

೩೨ ನಿನ್ನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಅವನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ಕೃತಕೃತ್ಯಳಾಗುವಂತೆ ತಿಳಿಸು; ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

೩೩ ಮುದ್ಗಲ ಉವಾಚ | ಇತಿ ಪೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಹಾದೇವೋ ದೇವ್ಯಾ ಭಕ್ತ್ಯಾದರೇಣ ಚ | ಪಾತ್ರಂ ಗಣೇಶಮಾರ್ಗಸ್ಯ
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರೇಮಯುತೋಽಬ್ರವೀತ್ ||೩೩ ||

೩೪ ತತ್ತೇಹಂ ಶೃಣು ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಗುಹ್ಯಾದ್ ಗುಹ್ಯತಮಂ ಮಹತ್ | ರಹಸ್ಯಂ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಾಣಾಂ ಯಸ್ಮಾತ್ಪರತರಂ ನ
ಚ ||೩೪ ||

೩೩ ಮುದ್ಗಲನು ಹೇಳಿದನು: ದೇವಿಯು ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಆದರದಿಂದ ಹೀಗೆ ಕೇಳಿದಾಗ, ಅವಳು ಗಣೇಶಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯ ಪಾತ್ರಳಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡ ಮಹಾದೇವನು ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಹೇಳಿದನು.

೩೪ “ಕೇಳು; ಗುಹ್ಯಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅತ್ಯಂತ ಗುಹ್ಯವಾದ ಮಹತ್ತರ ವಿಷಯವನ್ನು ನಿನಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದು ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ರಹಸ್ಯ; ಅದಕ್ಕಿಂತ ಪರವಾದುದು ಇಲ್ಲ.”

೩೫ ದಕ್ಷ ಉವಾಚ | ತವ ವಾಕ್ಯಾಮೃತೇನಾಹಂ ಪ್ರೀತೋ ಮುದ್ಗಲ ಸಾಂಪ್ರತಮ್ | ಉಮಾಮಹೇಶಸಂವಾದಂ
ಯೋಗೀನ್ದ್ರ ಕಥಯಸ್ವ ಮೇ ||೩೫ ||

೩೬ ಸೂತ ಉವಾಚ | ದಕ್ಷಸ್ಯ ಭಾವಯುಕ್ತಂ ತದ್ವಚನಂ ಮುದ್ಗಲೇನ ವೈ | ಶ್ರುತಂ ತೇನ ಸುಸಂತುಷ್ಟೋ ವಕ್ತುಂ
ಸಮುಪಚಕ್ರಮೇ ||೩೬ ||

೩೭ ಮುದ್ಗಲ ಉವಾಚ | ಶಂಭುಃ ಸ್ಮೃತ್ವಾ ಗಣೇಶಾನಂ ಹೃದಿ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಮಹಾಯಶಾಃ | ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ
ಮಹಾದೇವೀಂ ಗಾಣಪತ್ಯಮತಾಪವಾನ್ ||೩೭ ||

೩೫ ದಕ್ಷನು ಹೇಳಿದನು: ಮುದ್ಗಲನೇ, ಈಗ ನಿನ್ನ ವಾಕ್ಯಾಮೃತದಿಂದ ಸಂತೋಷಗೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಯೋಗೀಂದ್ರನೇ,
ಉಮಾಮಹೇಶರ ಸಂವಾದವನ್ನು ನನಗೆ ಹೇಳು.

೩೬ ಸೂತನು ಹೇಳಿದನು: ದಕ್ಷನ ಭಾವಪೂರ್ಣವಾದ ಆ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದ ಮುದ್ಗಲನು ಬಹಳ
ಸಂತೋಷಗೊಂಡು ಹೇಳಲು ಆರಂಭಿಸಿದನು.

೩೭ ಮುದ್ಗಲನು ಹೇಳಿದನು: ಮಹಾಯಶಸ್ವಿಯಾದ ಶಂಭುವು ಗಣೇಶನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನಿಸಿ,
ಗಾಣಪತ್ಯಮತದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದವನಾಗಿ ಮಹಾದೇವಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿದನು.†

- ೩೮ ಶ್ರೀಶಿವ ಉವಾಚ | ಸರ್ವಂ ಮಾಯಾಮಯಂ ವಿದ್ಧಿ ಜಾಯತೇ ಯಚ್ಚ ಚೇತಸಾ | ಚಿತ್ತಪ್ರವೇಶಹೀನಂ ಚ ಮಾಯಾತೀತಂ ನಿಗದ್ಯತೇ ||೩೮ ||
- ೩೯ ರಚಿತಂ ದ್ವಿವಿಧಂ ಯೇನ ಸ ಏವ ಗಣನಾಯಕಃ | ಸ್ವಸಂವೇದಂ ಮಹಃ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ವೇದಯೇತ್ತದ್ವಿಶೇಷತಃ || ೩೯ ||
- ೪೦ ತತ್ರೈವ ದೃಶ್ಯತೇ ದೇವೋ ಯೋಗಿಭಿಯೋಗಪಾರಗೈಃ | ತೇನ ಸ್ವಾನಂದವಾಸೀ ಸ ಕಥ್ಯತೇ ವೇದವಾದಿಭಿಃ || ೪೦ ||
- ೪೧ ಚಿತ್ತಸ್ಯ ಪಂಚಭೂಮೀನಾಂ ಪ್ರಕಾಶನಕರಃ ಸ್ಮೃತಃ | ಚಿಂತಾಮಣಿರಿತಿ ಖ್ಯಾತೋ ಹೃದಿ ಸಂತಿಷ್ಠತಿ ಪ್ರಭುಃ || ೪೧ ||
- ೪೨ ಸಮೂಹೇ ಗಣಧಾತುಶ್ಚ ತೇಷಾಂ ಸ್ವಾಮೀ ಗಣೇಶ್ವರಃ | ಅಭೇದಯೋಗಮಾರ್ಗೇಣ ಸದಾ ಧ್ಯಾತುಂ ಸ ಶಕ್ಯತೇ ||೪೨ ||

-
- ೩೮ ಶ್ರೀಶಿವನು ಹೇಳಿದನು: ಚಿತ್ತದಿಂದ ಅರಿಯಲ್ಪಡುವ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಯಾಮಯವೆಂದು ತಿಳಿ. ಚಿತ್ತವು ಪ್ರವೇಶಿಸಲಾಗದಿರುವುದು ಮಾಯಾತೀತವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.
- ೩೯ ಈ ಎರಡೂ ವಿಧಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದವನೇ ಗಣನಾಯಕನು. ಅವನು ಸ್ವಸಂವೇದ್ಯವಾದ ಮಹತ್ತೇಜಸ್ಸೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ; ಅದನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅರಿಯಬೇಕು.
- ೪೦ ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಪಾರಂಗತರಾದ ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ದೇವನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಣಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನನ್ನು ವೇದವಾದಿಗಳು ಸ್ವಾನಂದವಾಸಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.
- ೪೧ ಚಿತ್ತದ ಐದು ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಗೊಳಿಸುವವನೆಂದು ಅವನು ಸ್ಮರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಚಿಂತಾಮಣಿಯೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಪ್ರಭುವು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾನೆ.
- ೪೨ ಗಣ ಎಂಬ ಧಾತುವು ಸಮೂಹವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ; ಆ ಸಮೂಹಗಳ ಸ್ವಾಮಿಯೇ ಗಣೇಶ್ವರನು. ಅಭೇದಯೋಗದ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಸದಾ ಧ್ಯಾನಿಸಬಹುದು.

- ೪೩ ಮುದ್ಗಲ ಉವಾಚ | ಶ್ರುತ್ವಾ ಶಿವವಚೋ ರಮ್ಯಂ ಪಾರ್ವತೀ ವಿನಯಾನ್ವಿತಾ | ಚಕಿತಾ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚೇದಂ
ವಚನಂ ಹಿತಕಾರಕಮ್ ||೪೩ ||
- ೪೪ ಪಾರ್ವತ್ಯುವಾಚ | ಭಗವನ್ಕಥಿತಂ ಕೂಟವಚನಂ ಯೋಗಭಾವಿತಮ್ | ನ ಬುದ್ಧಂ ತನ್ಮಯಾ
ಸ್ವಾಮಿಸ್ತಸ್ಮಾಚ್ಚ ಸುಲಭಂ ವದ ||೪೪ ||
- ೪೫ ಬ್ರಹ್ಮ ಮಾಯಾಮಯಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಕೀದೃಶಂ ಕಥಯ ಪ್ರಭೋ | ಮಾಯಾಹೀನಂ ಕಥಂ ಜ್ಞೇಯಂ ವಿಸ್ತರೇಣ
ವದಸ್ವ ಮೇ ||೪೫ ||

-
- ೪೩ ಮುದ್ಗಲನು ಹೇಳಿದನು: ಶಿವನ ಮನೋಹರವಾದ ವಚನವನ್ನು ಕೇಳಿ ವಿನಯವತಿಯಾದ ಪಾರ್ವತಿಯು
ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟು ಈ ಹಿತಕರ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದಳು.
- ೪೪ ಪಾರ್ವತಿ ಹೇಳಿದಳು: ಭಗವಂತನೇ, ನೀನು ಯೋಗದ ಭಾವದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಗೂಢವಾದ ವಚನವನ್ನು
ಹೇಳಿದ್ದೀಯೆ. ಸ್ವಾಮಿಯೇ, ಅದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ; ಆದ್ದರಿಂದ ಸುಲಭವಾಗಿ ಹೇಳು.
- ೪೫ ಪ್ರಭುವೇ, ಮಾಯಾಮಯವೆಂದು ಹೇಳಿದ ಬ್ರಹ್ಮವು ಎಂತಹದು? ಮಾಯಾರಹಿತವಾದುದನ್ನು ಹೇಗೆ
ಅರಿಯಬೇಕು? ನನಗೆ ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳು.

- ೪೬ ಮುದ್ಗಲ ಉವಾಚ | ಶಕ್ತಿಪ್ರಶ್ನಂ ಚ ಸಂಶ್ರುತ್ಯ ಹೃಷ್ಯಃ ಶಂಭುಃ ಸುಯೋಗವಿತ್ | ಸಾಶ್ರುನೇತ್ರಃ
ಸರೋಮಾಂಚೋ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಜಾತೋ ಮಹಾಯಶಾಃ ||೪೬ ||
- ೪೭ ಆದಿಮಾಯಾಂ ಪ್ರಶಂಸನ್ ಸನ್ ವಕ್ತುಂ ತಾಮುಪಚಕ್ರಮೇ | ಯೋಗಮಾರ್ಗಸ್ಯ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಂ ವಿಸ್ತರೇಣ
ಮಹೇಶ್ವರಃ ||೪೭ ||

-
- ೪೬ ಮುದ್ಗಲನು ಹೇಳಿದನು: ಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಯೋಗವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತ ಮಹಾಯಶಸ್ವಿ ಶಂಭುವು
ಸಂತೋಷಗೊಂಡನು. ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಅವನ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿ ಮೈರೋಮಾಂಚನವಾಯಿತು.
- ೪೭ ಆದಿಮಾಯೆಯನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸುತ್ತ ಮಹೇಶ್ವರನು ಯೋಗಮಾರ್ಗದ ಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅವಳಿಗೆ ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳಲು
ಆರಂಭಿಸಿದನು.

॥ ಓಮಿತಿ ಶ್ರೀಮದಾನ್ಯೈ ಪುರಾಣೋಪನಿಷದಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮೌಢ್ಯಲೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪ್ರಥಮೇ ಖಣ್ಡೇ ವಕ್ರತುಂಡಚರಿತೇ
ಪಾರ್ವತೀಪ್ರಶ್ನವಿಚಾರೋ ನಾಮ ಪಂಚಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಹೀಗೆ ಶ್ರೀಮದಾಂತ್ಯ ಪುರಾಣೋಪನಿಷತ್ತಾದ ಶ್ರೀಮನ್ಮೌಢ್ಯಲ ಮಹಾಪುರಾಣದ ಪ್ರಥಮ ಖಂಡದ
ವಕ್ರತುಂಡಚರಿತೆಯಲ್ಲಿ ಪಾರ್ವತೀಪ್ರಶ್ನವಿಚಾರವೆಂಬ ಐದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿಯಿತು.

ಆರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

೧ || ಶ್ರೀಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ || ಶೌನಕ ಉವಾಚ | ಪಾರ್ವತೀಶಿವಸಂವಾದಂ ಕಥಯಸ್ವ ಮಹಾಮತೇ |
ಪಾರಾಶರ್ಯಸ್ಯ ಸರ್ವಜ್ಞ ಶಿಷ್ಯ ಸರ್ವಾರ್ಥತತ್ತ್ವವಿತ್ ||೧ ||

೨ ಸೂತ ಉವಾಚ | ಮುದ್ಗಲೇನ ಯಥಾ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ದಕ್ಷೇ ವೈ ಶಾಂತಿಕಾರಕಮ್ | ಶಿವಯೋಸ್ಮೇ ಚ ಸಂಜಾತಂ
ಸಂವಾದಂ ಕಥಯಾಮಿ ಭೋಃ ||೨ ||

೧ ಶ್ರೀಗಣೇಶನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಶೌನಕನು ಹೇಳಿದನು: ಮಹಾಮತಿಯಾದ, ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ, ಎಲ್ಲ ಅರ್ಥಗಳ
ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಅರಿತ, ಪರಾಶರಪುತ್ರ ವ್ಯಾಸನ ಶಿಷ್ಯನೇ, ಪಾರ್ವತಿ ಮತ್ತು ಶಿವರ ಸಂವಾದವನ್ನು ಹೇಳು.

೨ ಸೂತನು ಹೇಳಿದನು: ಮುದ್ಗಲನು ದಕ್ಷನಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಶಾಂತಿದಾಯಕವಾದ ಆ ಶಿವದಂಪತಿಗಳ ಸಂವಾದವನ್ನು
ನಡೆದಂತೆಯೇ ನಿಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

- ೩ ಶ್ರೀಶಿವ ಉವಾಚ | ಧನ್ಯಾ ದೇವಿ ಮಹಾಭಾಗೇ ತ್ವತ್ಸಮಾನ್ಯಾ ನ ವಿದ್ಯತೇ | ಮಹಾಪುಣ್ಯೇನ ತೇ
ಬುದ್ಧಿರ್ಗಣೇಶಜ್ಞಾನಲಾಲಸಾ ||೩||
- ೪ ಕಾರಿತೋಽಹಂ ತ್ವಯಾ ಶಕ್ತೇ ಸತತಂ ಪ್ರಿಯಯಾ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ | ಮಮೈವೇದಂ ಮಹದ್ಭಾಗ್ಯಂ
ಗಾಣಪತ್ಯಪ್ರಿಯಾ ಗೃಹೇ ||೪||
- ೫ ಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ ಕೃತ್ವಾ ಕಥಯಾಮಿ ಕಥಾನಕಮ್ | ಆದೌ ಮಾಯಾಮಯಂ ವಿದ್ಧಿ ಮಾಯಾತೀತಂ ತತಃ
ಪರಮ್ ||೫||
- ೬ ಸ್ವಸ್ವರೂಪಮಯಂ ಸರ್ವಂ ಜ್ಞಾತವ್ಯಂ ಯೋಗಿನಾ ಸದಾ | ದ್ವಿವಿಧಂ ಯೋಗಮಾರ್ಗೇಣ ಸಾಧನೇನ
ವಿಶೇಷತಃ ||೬||

-
- ೩ ಶ್ರೀಶಿವನು ಹೇಳಿದನು: ಮಹಾಭಾಗ್ಯವತಿಯಾದ ದೇವಿ, ನೀನು ಧನ್ಯಳು; ನಿನಗೆ ಸಮಾನಳಿಲ್ಲ.
ಮಹಾಪುಣ್ಯದಿಂದ ನಿನ್ನ ಬುದ್ಧಿಯು ಗಣೇಶಜ್ಞಾನಕ್ಕಾಗಿ ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿದೆ.
- ೪ ಶಕ್ತಿಯೇ, ಪ್ರಿಯಳಾದ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದ್ದೀಯೆ; ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.
ಗಾಣಪತಿಯ ಭಕ್ತಿಗೆ ಪ್ರಿಯಳಾದವಳು ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದೇ ನನ್ನ ಮಹಾಭಾಗ್ಯ.†
- ೫ ಗಣೇಶನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲಿಗೆ ಮಾಯಾಮಯವಾದುದನ್ನೂ ಅನಂತರ
ಅದಕ್ಕೂ ಪರವಾದ ಮಾಯಾತೀತವಾದುದನ್ನೂ ತಿಳಿ.
- ೬ ಯೋಗಿಯು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತನ್ನ ಸ್ವಸ್ವರೂಪಮಯವೆಂದು ಸದಾ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ
ಯೋಗಮಾರ್ಗದ ಸಾಧನೆಯ ಮೂಲಕ ಈ ಎರಡು ವಿಧಗಳನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕು.

- ೭ ಆದೌ ಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ಥಿತಂ ದೇವಿ ಏಕಾನೇಕಾದಿವರ್ಜಿತಮ್ | ಸ್ವತಃ ಪರತ ಉತ್ಥಾನಾತ್ತದೇವ ದ್ವಿವಿಧಂ ಬಭೌ ||೭ ||
- ೮ ಸ್ವತಃ ಉತ್ಥಾನಕೇ ನೈವ ವಿಕಲ್ಪಃ ಸಹಸಾ ಕೃತಃ | ಅಹಮಸ್ಮಿತಿ ಭಾವೇನ ಬಿವ್ವಂ ಭಿನ್ನಂ ವಿನಿಸೃತಮ್ ||೮ ||
- ೯ ಸಕಲಾಭೇದರೂಪಂ ಯನ್ನಿರಾಕಾರಂ ಸ್ವಭಾವತಃ | ಅಹಮಸ್ಮಿ ಸದಾ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಬ್ರಹ್ಮರೂಪಂ ಚ ಶಾಶ್ವತಮ್ ||೯ ||
- ೧೦ ತೇನಾಪಿ ಸ್ವಸ್ವರೂಪಂ ತದ್ ದೃಷ್ಟಮಾತ್ಮಾತ್ಮಕಂ ಪರಮ್ | ಕೀದೃಶೋಽಹಂ ವಿಕಲ್ಪಶ್ಚ ಕೃತೋ ಮೋಹೇನ ತತ್ಕಣಾತ್ ||೧೦ ||
- ೧೧ ಚತುಶ್ಚತುಃ ಪದಾರ್ಥಾ ಯೇ ಯೋಗರೂಪೇಣ ಸಂಸ್ಥಿತಾಃ | ತೇಷಾಮಭೇದರೂಪಂ ಚ ದೃಷ್ಟಂ ಸರ್ವಾತ್ಮಕಂ ಪರಮ್ ||೧೧ ||

- ೭ ದೇವಿ, ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮವು ಏಕ, ಅನೇಕ ಮೊದಲಾದ ಭೇದಗಳಿಲ್ಲದೆ ನೆಲೆಸಿತ್ತು. ಸ್ವತಃ ಮತ್ತು ಪರತಃ ಎಂಬ ಉತ್ಥಾನದಿಂದ ಅದೇ ಎರಡು ವಿಧವಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿತು.
- ೮ ಸ್ವತಃ ಉತ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಲೇ ವಿಕಲ್ಪವು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. “ನಾನು ಇದ್ದೇನೆ” ಎಂಬ ಭಾವದಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಬಿಂಬವು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿತು.†
- ೯ ಎಲ್ಲದರ ಅಭೇದಸ್ವರೂಪವೂ ಸ್ವಭಾವತಃ ನಿರಾಕಾರವೂ ಆದ, “ನಾನು ಇದ್ದೇನೆ” ಎಂದು ಸದಾ ಹೇಳಲ್ಪಡುವ ಅದು ಶಾಶ್ವತ ಬ್ರಹ್ಮರೂಪವಾಗಿದೆ.
- ೧೦ ಅದೂ ತನ್ನ ಪರಮ ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕಂಡಿತು. ಆಗಲೇ ಮೋಹದಿಂದ “ನಾನು ಎಂತಹವನು?” ಎಂಬ ವಿಕಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿತು.
- ೧೧ ನಾಲ್ಕು ನಾಲ್ಕಾಗಿ ಯೋಗರೂಪದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಅಭೇದಸ್ವರೂಪವಾದ, ಸರ್ವಾತ್ಮಕವಾದ ಪರಮ ರೂಪವನ್ನು ಕಂಡಿತು.

- ೧೨ ಮಾಯಯಾ ಬಿವ್ವರೂಪೋಽಯಂ ಜಾತಃ ಸದೃಶ್ಚ ||...|| | ಮಾಯಾ ಬಿವ್ವಂ ದ್ವಿತೀಯಂ ತತ್ತತ್ರ
ಮೋಹಪ್ರಧಾರಣಾತ್ ||೧೨ ||
- ೧೩ ಮೋಹಧಾರಣಮಾತ್ರೇಣ ವಿಸ್ಮೃತಂ ಸ್ವಸ್ವರೂಪಕಮ್ | ಮಾಯಾಸುಖೇಪ್ಸುನಾ ಜಾತಾ ತಸ್ಯ ದೇವಸ್ಯ
ತತ್ತ್ವಣಾತ್ ||೧೩ ||
- ೧೪ ಸವಾಕಾರಾ ನಿರಾಕಾರಾ ಮಾಯಾ ಜಾತಾ ದ್ವಿಧಾಪರಾ | ಬುದ್ಧಿರೂಪಾ ಮಹಾಭಾಗಾ ತಯಾ ಸರ್ವಂ
ಪ್ರಬುಧ್ಯತೇ ||೧೪ ||
- ೧೫ ನಿರಾಕಾರಂ ಚ ಸಾಕಾರಂ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಸಂಬುಧ್ಯತೇ ಜನ್ಯಃ | ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಯದ್ಬುಧ್ಯತೇ ಕ್ಷೇತ್ರೇ ಬುದ್ಧಿರೂಪಂ ತದೇವ
ಚ ||೧೫ ||

-
- ೧೨ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಇದು ಬಿಂಬರೂಪವಾಗಿ ಕೂಡಲೇ ಉಂಟಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿನ ಮೋಹಧಾರಣೆಯಿಂದ
ಮಾಯೆಯು ಎರಡನೆಯ ಬಿಂಬವಾಯಿತು.†
- ೧೩ ಮೋಹವನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪವು ಮರೆತುಹೋಯಿತು. ಮಾಯಾಸುಖವನ್ನು ಬಯಸಿದ ಆ
ದೇವನಿಗೆ ಆ ಸ್ಥಿತಿ ಕೂಡಲೇ ಉಂಟಾಯಿತು.†
- ೧೪ ಪರವಾದ ಮಾಯೆಯು ಸಾಕಾರ ಮತ್ತು ನಿರಾಕಾರವೆಂದು ಎರಡು ವಿಧವಾಯಿತು. ಮಹಾಭಾಗ್ಯವತಿಯಾದ
ಅವಳು ಬುದ್ಧಿರೂಪಿಣಿ; ಅವಳ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅರಿಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ೧೫ ಜನರು ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ನಿರಾಕಾರವನ್ನೂ ಸಾಕಾರವನ್ನೂ ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಅನುಭವಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ
ಯಾವುದು ಕಾಣಲ್ಪಡುತ್ತದೆಯೋ ಅದೇ ಬುದ್ಧಿರೂಪವಾಗಿದೆ.

- ೧೬ ತತ್ರ ಮೋಹೇ ಚ ಸಾಕಾರೋ ನಿರಾಕಾರಃ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಭುಃ | ಮೋಹಹೀನ ಇತಿ ಭ್ರಾಂತಿದ್ವಿಧಾ
ಗುಣಸಮುತ್ಥಿತಾ ||೧೬||
- ೧೭ ಸಾ ಸಿದ್ಧಿಮೋಹಕರ್ತ್ರೀ ವೈ ನಾನಾಭ್ರಾಂತಿಪ್ರಕಾಶಿಕಾ | ಏಕಾ ಬುದ್ಧಿಶ್ಚ ಸರ್ವತ್ರ ತಥಾ ದ್ವೈಧೇ ಪ್ರವರ್ತಿತಾ ||
೧೭||
- ೧೮ ಸಿದ್ಧ್ಯಾ ಸಂಮೋಹಿತಾ ಬುದ್ಧಿಭ್ರಾಂತಾ ಜಾತಾ ಚ ಪಾರ್ವತಿ | ಸಾಕಾರಮೋಹಸಂಯುಕ್ತಾ
ನಿರಾಕಾರವಿಮೋಹಿತಾ ||೧೮||
- ೧೯ ಮೋಹಧಾರಕಬುದ್ಧಿಶ್ಚ ಸಿದ್ಧಿಮೋಹಪ್ರದಾಯಿನೀ | ತಯೋಃ ಪ್ರಕಾಶದಾತಾ ಸ ಗಣೇಶಾನೋಽಭವತ್
ಸ್ವಯಮ್ ||೧೯||

-
- ೧೬ ಅಲ್ಲಿ ಸಾಕಾರವಾದುದು ಮೋಹದಲ್ಲಿದೆ, ನಿರಾಕಾರನಾದ ಪ್ರಭುವು ಸ್ವತಃ ಮೋಹರಹಿತನು ಎಂಬ ಎರಡು
ಬಗೆಯ ಭ್ರಾಂತಿಯು ಗುಣಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಯಿತು.
- ೧೭ ಆ ಸಿದ್ಧಿಯು ಮೋಹವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವವಳು, ನಾನಾ ಭ್ರಾಂತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವವಳು. ಎಲ್ಲೆಡೆ ಒಂದೇ
ಆಗಿರುವ ಬುದ್ಧಿಯು ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದ್ವೈತವಾಗಿ ಪ್ರವೃತ್ತವಾಯಿತು.
- ೧೮ ಪಾರ್ವತಿ, ಸಿದ್ಧಿಯಿಂದ ಮೋಹಿತವಾದ ಬುದ್ಧಿಯು ಭ್ರಮಿತವಾಯಿತು; ಸಾಕಾರದ ಮೋಹದಿಂದ
ಕೂಡಿದವಳೂ ನಿರಾಕಾರದಿಂದ ಮೋಹಿತಳೂ ಆದಳು.
- ೧೯ ಬುದ್ಧಿಯು ಮೋಹವನ್ನು ಧರಿಸುವವಳು; ಸಿದ್ಧಿಯು ಮೋಹವನ್ನು ನೀಡುವವಳು. ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೂ
ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ನೀಡುವವನು ಸ್ವತಃ ಗಣೇಶನಾದನು.

- ೨೦ ಸ ಏವ ನಾಮತಸ್ತತ್ರ ನ ಗತೋ ನಿಜರೂಪಧ್ಯಕ್ | [...] ಭಾವತ್ವಾದ್ಭಾಸತೇ ತಾದೃಶೋ ವೃಥಾ ||೨೦ ||
- ೨೧ ಸರ್ವಾತ್ಮಕಂ ಚ ಬಿವ್ವಂ ಯತ್ಪರಂ ತತ್ರೈವ ಬಿವ್ವಿತಮ್ | ಆತ್ಮರೂಪಂ ನಿರಾಕಾರಂ ತಯೋಃ ಸಂಯೋಗಿತಾಂ ಗತಃ ||೨೧ ||
- ೨೨ ಸ ಏವ ಗಣರಾಜೋಽಯಂ ಮಾಯಾಖೇಲಕರಃ ಪ್ರಭುಃ | ತಸ್ಯೇಚ್ಛಯಾ ತದ್ ದ್ವಿವಿಧಂ ಚಲತಿ ಪ್ರತಿಸೂತ್ರವತ್ ||೨೨ ||
- ೨೩ ತ್ರಿವಿಧಂ ಚೈಕಭಾವಂ ಚ ಜಾತಂ ಮೋಹೇನ ಪಾರ್ವತಿ | ವಿಕಲ್ಪಃ ಪ್ರಕೃತಸ್ತೇನ ಏಕೋಽಹಂ ಸ್ಯಾಂ [...] ||೨೩ ||
- ೨೪ ವಿಕಲ್ಪೇನ ದ್ವಿಧಾ ಭೂತಂ ದೇಹದೇಹಿಸ್ವರೂಪಕಮ್ | ಸೋಽಹಂ ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ ಯತ್ಪ್ರೋಕ್ತಂ ವೇದೇ ವೈ ವೇದವಾದಿಭಿಃ ||೨೪ ||
-
- ೨೦ ತನ್ನ ನಿಜಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸುವ ಅವನು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಭಾಸಮಾನವಾದ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಅವನು ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಾನೆ.†
- ೨೧ ಸರ್ವಾತ್ಮಕವೂ ಪರವೂ ಆದ ಬಿಂಬವು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತವಾಯಿತು. ನಿರಾಕಾರವಾದ ಆತ್ಮರೂಪವು ಅವೆರಡರ ಸಂಯೋಗಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿತು.
- ೨೨ ಅವನೇ ಮಾಯೆಯ ಆಟವನ್ನು ನಡೆಸುವ ಪ್ರಭು ಗಣರಾಜನು. ಅವನ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಆ ಎರಡು ವಿಧಗಳು ಸೂತ್ರಕ್ಕೆ ಅನುಸರಿಸುವಂತೆ ಚಲಿಸುತ್ತವೆ.
- ೨೩ ಪಾರ್ವತಿ, ಮೋಹದಿಂದ ತ್ರಿವಿಧವೂ ಏಕಭಾವವೂ ಉಂಟಾಯಿತು. “ನಾನು ಒಬ್ಬನು; ಬಹುವಾಗಲಿ” ಎಂಬ ಆಶಯದ ವಿಕಲ್ಪವು ಅದರಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಯಿತು.†
- ೨೪ ಆ ವಿಕಲ್ಪದಿಂದ ದೇಹ ಮತ್ತು ದೇಹಿ ಎಂಬ ಎರಡು ಸ್ವರೂಪಗಳು ಉಂಟಾದವು. ಅದನ್ನು ವೇದವಾದಿಗಳು ವೇದದಲ್ಲಿ “ಸೋಽಹಂ ಬ್ರಹ್ಮ” ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

೨೫ ತದೇವ ದೇಹಿ ರೂಪಂ ಚ ದೇಹಮೋಹಪ್ರಧಾರಣಾತ್ | ದೇಹರೂಪಂ ತಥಾ ತತ್ರ ಬಿಂದುಮಾತ್ರಂ
ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ ||೨೫ ||

೨೬ ಚತುರ್ವಿಧಾನಾಂ ದೇಹಾನಾಂ ಬ್ರಹ್ಮರೂಪಂ ಪುರಾತನಮ್ | ಬಹುರೂಪಂ ಚ ತದ್ವಿದ್ಧಿ
ದೇಹಕೈವಲ್ಯಸಂಜ್ಞಿತಮ್ ||೨೬ ||

೨೭ ಸೋಽಹಂ ಬ್ರಹ್ಮೈಕರೂಪಂ ಯದ್ಬಹುರೂಪಂ ಚ ಬಿಂದುಮತ್ | ಸ್ವಸ್ವಕಾರ್ಯೇಷು ನೋ ಶಕ್ತಂ
ಸತ್ತಾಹೀನತಯಾ ಶಿವೇ ||೨೭ ||

೨೫ ದೇಹಮೋಹವನ್ನು ಧರಿಸುವುದರಿಂದ ಅದೇ ದೇಹಿಸ್ವರೂಪವೆನಿಸಿತು. ಅಲ್ಲಿ ದೇಹರೂಪವು
ಬಿಂದುಮಾತ್ರವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.†

೨೬ ನಾಲ್ಕು ಬಗೆಯ ದೇಹಗಳ ಪುರಾತನ ಬ್ರಹ್ಮರೂಪವನ್ನು ಬಹುರೂಪವೆಂದು ತಿಳಿ; ಅದು ದೇಹಕೈವಲ್ಯವೆಂದು
ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

೨೭ ಶಿವೆ, ಸೋಽಹಂ ಬ್ರಹ್ಮವೆಂಬ ಏಕರೂಪವೂ ಬಿಂದುಸಹಿತವಾದ ಬಹುರೂಪವೂ ಸತ್ತೆಯಿಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ
ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಮರ್ಥವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

೨೮ ತಾಭ್ಯಾಂ ತಪಃ ಕೃತಂ ಘೋರಂ ಸ್ವಸ್ವರೂಪಸ್ಯ ಸುಂದರಿ | ದಿವ್ಯವರ್ಷಸಹಸ್ರಾನ್ತೇ ಪ್ರಸನ್ನೋಽಭೂದ್
ಗಜಾನನಃ ||೨೮ ||

೨೯ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತಾಂ ಯಯೌ ತತ್ರ ಶುಂಡಾದಂಡವಿರಾಜಿತಃ | ಲಂಬೋದರೋ ಮಹಾಕರ್ಣಶ್ಚತುರ್ಹಸ್ತಸ್ತ್ರಿಸೇತ್ರಭೃತ್
||೨೯ ||

೩೦ ತಸ್ಯ ದರ್ಶನಮಾತ್ರೇಣ ಸ್ಫೂರ್ತಿಜಾತಾ ತಯೋಸ್ತದಾ | ತಯಾ ತಂ ತೌ ಸಮಾಪೂಜ್ಯ ನತೌ ಸ್ತೋತ್ರಂ
ಪ್ರಚಕ್ರತುಃ ||೩೦ ||

೨೮ ಸುಂದರಿ, ಆ ಇಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ಸ್ವಸ್ವರೂಪದ ಕುರಿತು ಘೋರ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಒಂದು ಸಾವಿರ
ದಿವ್ಯವರ್ಷಗಳ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಜಾನನನು ಪ್ರಸನ್ನನಾದನು.

೨೯ ದಂಡದಂತಹ ಸೊಂಡಿಲಿನಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ, ಲಂಬೋದರನೂ ದೊಡ್ಡ ಕಿವಿಗಳೂ ನಾಲ್ಕು ಕೈಗಳೂ ಮೂರು
ಕಣ್ಣುಗಳೂ ಉಳ್ಳ ಗಜಾನನನು ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾದನು.

೩೦ ಅವನ ದರ್ಶನಮಾತ್ರದಿಂದ ಆ ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಉಂಟಾಯಿತು. ಆ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಿಂದ ಅವನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ
ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು.

- ೩೧ ಪ್ರಕೃತಿಪುರುಷಾವೂಚತುಃ | ನಮಸ್ತೇ ಗಣನಾಥಾಯ ಸ್ವಸಂವೇದ್ಯಮಯಾಯ ತೇ | ನಿರಾಕಾರಸ್ವರೂಪಾ ವೈ ಶುಂಡಾ ಯಸ್ಯ ವಿರಾಜತೇ ||೩೧ ||
- ೩೨ ಯಸ್ಯ ದೇಹಶ್ಚ ಸಾಕಾರಃ ಕಂಠಾಧಃ ಪರಿಕಥ್ಯತೇ | ಅಭೇದ ಏತಯೋರ್ಜಾತಸ್ತೇನ ತ್ವಂ ವೈ ಗಜಾನನ ||೩೨ ||
- ೩೩ ಚತುರ್ವಿಧಂ ನಿಜಾನಂದಾದ್ವೇದೇಷು ಕೀರ್ತಿತಂ ಭವೇತ್ | ಏಕಮವ್ಯಕ್ತರೂಪಂ ಚ ದ್ವಿತೀಯಂ ಸಮರೂಪಕಮ್ ||೩೩ ||
- ೩೪ ತೃತೀಯಂ ಸತ್ಸ್ವರೂಪಂ ಚ ಚತುರ್ಥಂ ಯತ್ಸದಾ ಹ್ಯಸತ್ | ಚತುರ್ಹಸ್ತಸ್ವರೂಪಂ ತೇ ತೇನ ತ್ವಂ ವೈ ಚತುರ್ಭುಜಃ ||೩೪ ||

-
- ೩೧ ಪ್ರಕೃತಿ ಮತ್ತು ಪುರುಷರು ಹೇಳಿದರು: ಗಣನಾಥನೂ ಸ್ವಸಂವೇದ್ಯಸ್ವರೂಪನೂ ಆದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ನಿರಾಕಾರಸ್ವರೂಪವಾದ ಸೊಂಡಿಲು ಯಾರಲ್ಲಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತದೆಯೋ ಅವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.
- ೩೨ ಕತ್ತಿನ ಕೆಳಗಿನ ದೇಹವು ಸಾಕಾರವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಆ ಸಾಕಾರ ಮತ್ತು ನಿರಾಕಾರಗಳ ಅಭೇದವು ನಿನ್ನಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ನೀನು ಗಜಾನನನಾಗಿದ್ದೀಯೆ.
- ೩೩ ನಿಜಾನಂದದಿಂದ ನಾಲ್ಕು ವಿಧಗಳು ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಮೊದಲನೆಯದು ಅವ್ಯಕ್ತರೂಪ; ಎರಡನೆಯದು ಸಮರೂಪ.
- ೩೪ ಮೂರನೆಯದು ಸತ್ಸ್ವರೂಪ; ನಾಲ್ಕನೆಯದು ಸದಾ ಅಸತ್ ಆಗಿರುವುದು. ಇವು ನಿನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಕೈಗಳ ಸ್ವರೂಪಗಳು; ಆದ್ದರಿಂದ ನೀನು ಚತುರ್ಭುಜನಾಗಿದ್ದೀಯೆ.

- ೩೫ ತವೋದರೇ ಸ್ಥಿತಂ ಸರ್ವಂ ತೇನ ಲಂಬೋದರಃ ಸ್ಮೃತಃ | ಮಾಯಾಮಾಯಿಕರೂಪಂ ಚ ದ್ವೌ ಪಾದೌ
ದ್ವಿವಿಧಂ ಚ ತೇ ||೩೫ ||
- ೩೬ ಏತೇ ಸರ್ವೇ ಗಣಾ ಥುಂಥೇ ತ್ವದೀಯಾ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ | ಗಣನಾಥೋಽಸಿ ತೇನ ತ್ವಂ ನಾಮ್ನಾ ಖ್ಯಾತಶ್ಚ
ಸರ್ವದಾ ||೩೬ ||
- ೩೭ ಏತಾದೃಶೋ ನಿಜಾತ್ಮಸಾವಾವಯೋರ್ಧ್ಯಾನ ಆಬಭೌ | ಸ್ವಸಂವೇದ್ಯತಯಾ ಧ್ಯಾತೋ ಭಕ್ತಾನುಗ್ರಹಕಾರಕಃ
||೩೭ ||
- ೩೮ ಭಕ್ತಾಭಿಮಾನಭಾವೇನ ದೇಹಧಾರೀ ಸ್ವಯಂ ಹ್ಯಭೂತ್ | ಏತೈಶ್ಚ ಲಕ್ಷಣೈರ್ಯುಕ್ತೋ ಗಣೇಶೋ
ನಾಮಧಾರಕಃ ||೩೮ ||

-
- ೩೫ ಎಲ್ಲವೂ ನಿನ್ನ ಉದರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವುದರಿಂದ ನೀನು ಲಂಬೋದರನೆಂದು ಸ್ಮರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದೀಯೆ. ನಿನ್ನ ಎರಡು
ಪಾದಗಳು ಮಾಯೆ ಮತ್ತು ಮಾಯಿಕವೆಂಬ ಎರಡು ಸ್ವರೂಪಗಳು.
- ೩೬ ಥುಂಥಿಯೇ, ಈ ಎಲ್ಲ ಗಣಗಳೂ ನಿನ್ನವು; ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀನು ಗಣನಾಥನೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ
ಸದಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದೀಯೆ.
- ೩೭ ಇಂತಹ ನಿಜಾತ್ಮನು ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದನು. ಭಕ್ತರಿಗೆ ಅನುಗ್ರಹಮಾಡುವವನಾಗಿ
ಸ್ವಸಂವೇದ್ಯತೆಯಿಂದ ಧ್ಯಾನಿಸಲ್ಪಟ್ಟನು.
- ೩೮ ಭಕ್ತರ ಮೇಲಿನ ಅಭಿಮಾನಭಾವದಿಂದ ಅವನು ಸ್ವತಃ ದೇಹವನ್ನು ಧರಿಸಿದನು. ಈ ಲಕ್ಷಣಗಳಿಂದ
ಕೂಡಿದವನಾಗಿ ಗಣೇಶನೆಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಹೊಂದಿದನು.

- ೩೯ ಧನ್ಯಂ ಸರ್ವಂ ಕೃತಂ ಸ್ವಾಮಿನ್ ಯೇನ ತ್ವಂ ದೇಹವಾನಭೂಃ | ಸ್ವಾನಂದವಾಸಭೃತ್ ಸಾಕ್ಷಾದ್ ಹೃದಿ ನಿತ್ಯಂ ಸ್ಥಿರೋ ಭವ ||೩೯||
- ೪೦ ನಮಸ್ತೇ ವಿಘ್ನರಾಜಾಯ ನಮಸ್ತೇ ವಿಘ್ನಹಾರಿಣೇ | ಭಕ್ತಾನಾಂ ವೈ ಹ್ಯಭಕ್ತಾನಾಂ ವಿಘ್ನಕರ್ತ್ರೇ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ||೪೦||
- ೪೧ ಕರ್ಮಣಾಂ ಫಲದಾತ್ರೇ ಚ ಜ್ಞಾನಾನಾಂ ಸಿದ್ಧಿದಾಯಿನೇ | ಅಮೇಯಶಕ್ತಯೇ ತುಭ್ಯಂ ಸರ್ವಾಧಾರಾಯ ತೇ ನಮಃ ||೪೧||
- ೪೨ ಕಿಂ ಕರ್ತವ್ಯಂ ದಯಾಸಿಂಧೋ ತದೇವಾಜ್ಞಾಪಯ ಪ್ರಭೋ | ತವ ಭಕ್ತಿಂ ಮಹಾತೀವ್ರಾಂ ದೇಹಿ ನೌ ಗಣನಾಯಕ ||೪೨||

-
- ೩೯ ಸ್ವಾಮಿಯೇ, ನೀನು ದೇಹಧಾರಿಯಾಗಿ ಬಂದದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಧನ್ಯಗೊಳಿಸಿದ್ದೀಯೆ. ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸ್ವಾನಂದವಾಸಿಯಾದ ನೀನು ನಮ್ಮ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಸದಾ ಸ್ಥಿರನಾಗಿ ನೆಲೆಸು.
- ೪೦ ವಿಘ್ನರಾಜನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ; ಭಕ್ತರ ವಿಘ್ನಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಅಭಕ್ತರಿಗೆ ವಿಘ್ನಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.
- ೪೧ ಕರ್ಮಗಳ ಫಲವನ್ನು ನೀಡುವ, ಜ್ಞಾನಗಳಿಗೆ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ನೀಡುವ, ಅಳೆಯಲಾಗದ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ, ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಆಧಾರನಾದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.
- ೪೨ ದಯಾಸಾಗರನೇ, ಪ್ರಭುವೇ, ನಾವು ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡು. ಗಣನಾಯಕನೇ, ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ತೀವ್ರವಾದ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ನಮಗೆ ನೀಡು.

೪೩ ಏವಂ ಸ್ತುತಿಂ ಸಮಾಕರ್ಣ್ಯ ಪರಿತುಷ್ಟೋ ಗಣಾಧಿಪಃ | ಮೇಘಗಂಭೀರಯಾ ವಾಚಾ ಹರ್ಷಯನ್ನಬ್ರವೀತ್ತದಾ
||೪೩||

೪೪ ಶ್ರೀಗಣೇಶ ಉವಾಚ | ಸಾಧು ಸಾಧು ಮಹಾಭಾಗೌ ಯದುಕ್ತಂ ಸ್ತೋತ್ರಮುತ್ತಮಮ್ | ಮಮ ಪ್ರೀತಿಕರಂ
ಸರ್ವಕಾಮದಂ ಪ್ರಭವಿಷ್ಯತಿ ||೪೪||

೪೫ ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಮೋಕ್ಷಾಣಾಂ ದಾಯಕಂ ಪುಷ್ಟಿವರ್ಧನಮ್ | ಕಾರಾಗೃಹಸ್ಥಿತಾನಾಂ ಚ ಮೋಚಕಂ
ಲಕ್ಷಪಾರತಃ ||೪೫||

೪೩ ಹೀಗೆ ಅವರ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷಗೊಂಡ ಗಣಾಧಿಪನು ಮೇಘದಂತೆ ಗಂಭೀರವಾದ ವಾಣಿಯಿಂದ
ಅವರನ್ನು ಹರ್ಷಗೊಳಿಸುತ್ತ ಹೇಳಿದನು.

೪೪ ಶ್ರೀಗಣೇಶನು ಹೇಳಿದನು: ಮಹಾಭಾಗ್ಯವಂತರೇ, ಸಾಧು, ಸಾಧು! ನೀವು ಹೇಳಿದ ಈ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸ್ತೋತ್ರವು ನನಗೆ
ಪ್ರೀತಿಕರವಾಗಿಯೂ ಎಲ್ಲ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ನೀಡುವಂತೆಯೂ ಆಗುವುದು.

೪೫ ಇದು ಧರ್ಮ, ಅರ್ಥ, ಕಾಮ, ಮೋಕ್ಷಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು; ಪುಷ್ಟಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು. ಲಕ್ಷ ಪಾರಗಳಿಂದ
ಕಾರಾಗೃಹದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೂ ಬಿಡುಗಡೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದು.

- ೪೬ ಮಾರಣೋಚ್ಚಾಟನಾದೀನಾಂ ನಾಶಕಂ ತತ್ತಥೈವ ಚ | ಏಕವಿಂಶತಿವಾರಂ ಯಃ ಏಕವಿಂಶದ್ವಿನಾವಧಿ ||೪೬ ||
- ೪೭ ಪಠೇತ್ತು ಯದಿ ವೈ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸ ಈಪ್ಸಿತಫಲಂ ಲಭೇತ್ | ಬ್ರಹ್ಮಭೂಯಕರಂ ಚೈತನ್ಮೈಷ್ಕಾಮ್ಯಪಠನಾದ್ಭವೇತ್ ||
೪೭ ||
- ೪೮ ಭವತೋಸ್ತಪಸಾ ತುಷ್ಟಃ ಸ್ತೋತ್ರೇಣಾನೇನ ಭಾವತಃ | ಪ್ರೀತೋ ದಾಸ್ಯಾಮಿ ಸಂಪೂರ್ಣಂ
ಭವದ್ಭ್ಯಾಮೀಪ್ಸಿತಂ ಚ ಯತ್ ||೪೮ ||

-
- ೪೬ ಅದೇ ರೀತಿ ಮಾರಣ, ಉಚ್ಚಾಟನ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವುದು. ಇಷ್ಟತ್ತೊಂದು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಇಷ್ಟತ್ತೊಂದು ಬಾರಿ ಯಾರು—
- ೪೭ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಠಿಸುವನೋ ಅವನು ಇಷ್ಟಫಲವನ್ನು ಪಡೆಯುವನು. ನಿಷ್ಕಾಮವಾಗಿ ಪಠಿಸುವುದರಿಂದ ಇದು ಬ್ರಹ್ಮಭಾವವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದು.†
- ೪೮ ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದಲೂ ಭಾವಪೂರ್ಣವಾದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಿಂದಲೂ ನಾನು ಸಂತೋಷಗೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನೀವು ಬಯಸಿದುದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನೀಡುವೆನು.

೪೯ ಬಿಂದುಮಾತ್ರಸ್ವರೂಪೇಣ ಯತ್ಸ್ಥಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಶಾಶ್ವತಮ್ | ತಸ್ಮಾಚ್ಚತುರ್ವಿಧಂ ವಿಶ್ವಂ ಪ್ರಕಟಂ ಸಂಭವಿಷ್ಯತಿ ||
೪೯ ||

೫೦ ಪ್ರಕರ್ಷೇಣ ಚ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಕೃತಿಸ್ತಸ್ಮಾದ್ವಿನಿಃಸೃತಾ | ಪ್ರಕೃತಿಸ್ತೇನ ತೇ ನಾಮ ಭವಿಷ್ಯತಿ ಜನೇಷ್ಟಿದಮ್ ||೫೦ ||

೫೧ ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ಚತುರ್ವಿಧಂ ವಿಶ್ವಂ ಬಂಧಹೀನಾ ಭವಿಷ್ಯಸಿ | ಮದೀಯಾಂ ಭಕ್ತಿಮಚಲಾಂ ಪ್ರಕೃತೇ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಸಿ
ಧ್ರುವಮ್ ||೫೧ ||

೫೨ ಜನಾಸ್ತದೀಯಭಕ್ತಿಂ ಯೇ ಕರಿಷ್ಯಂತಿ ಸಕಾಮತಃ | ನಿಷ್ಕಾಮತಶ್ಚ ತೇಭ್ಯಸ್ತ್ವಂ ಸರ್ವಂ ದಾಸ್ಯಸಿ ಶೋಭನೇ ||
೫೨ ||

೪೯ ಬಿಂದುಮಾತ್ರಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಶಾಶ್ವತ ಬ್ರಹ್ಮದಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಬಗೆಯ ವಿಶ್ವವು ಪ್ರಕಟವಾಗಿ
ಉಂಟಾಗುವುದು.

೫೦ ಎಲ್ಲರ ಸೃಷ್ಟಿಕೃತಿಯು ಅದರಿಂದ ಪ್ರಕರ್ಷವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವುದರಿಂದ ಜನರಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಪ್ರಕೃತಿ ಎಂಬ
ಹೆಸರು ಉಂಟಾಗುವುದು.

೫೧ ಪ್ರಕೃತಿಯೇ, ನಾಲ್ಕು ಬಗೆಯ ವಿಶ್ವವನ್ನು ಸೃಜಿಸಿದರೂ ನೀನು ಬಂಧನರಹಿತಳಾಗಿರುವೆ. ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅಚಲವಾದ
ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಪಡೆಯುವೆ.

೫೨ ಶೋಭನೆಯೇ, ಸಕಾಮವಾಗಿಯಾಗಲಿ ನಿಷ್ಕಾಮವಾಗಿಯಾಗಲಿ ನಿನ್ನ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಜನರಿಗೆ ನೀನು
ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೀಡುವೆ.

- ೫೩ ಚತುರ್ವಿಧೇಷ್ಟಯಂ ಶೇತೇ ಪುರೇ ತೇನೈವ ಪುರುಷಃ | ಸೋಹಂಮಾತ್ರಾತ್ಮಕೋ ಭಾವೀ ನಾಮ್ನಾ ಸರ್ವತ್ರ
ತಿಷ್ಠತು ||೫೩ ||
- ೫೪ ಸರ್ವಾಕಾರವಿಹೀನೋಽಯಂ ತತ್ರ ಭ್ರಾನ್ತೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ | ಬಿಂಬಬಿಂಬಿತಭಾವೇನ ಪ್ರಕೃತೌ ಮೋಹಿತಃ ಸದಾ ||
೫೪ ||
- ೫೫ ಸ್ವಯಂ ಮೋಹವಿಹೀನಃ ಸ ಸೋಹಂಮಾತ್ರಾತ್ಮಕಃ ಸದಾ | ಮತ್ಪ್ರಸಾದಾದದ್ವಿತೀಯಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಸೋಹಂ
ಸುಖಾತ್ಮಕಃ ||೫೫ ||

-
- ೫೩ ಇವನು ನಾಲ್ಕು ಬಗೆಯ ಪುರಗಳಲ್ಲಿ ಶಯನಿಸುವುದರಿಂದ ಪುರುಷನೆನಿಸುವನು. ಸೋಹಂ
ಮಾತ್ರಸ್ವರೂಪನಾಗಿ ಆ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಎಲ್ಲೆಡೆ ನೆಲೆಸಲಿ.
- ೫೪ ಎಲ್ಲ ಆಕಾರಗಳಿಂದ ರಹಿತನಾದ ಇವನು ಅಲ್ಲಿ ಭ್ರಮಿತನಾಗುವನು; ಬಿಂಬ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಬಿಂಬದ ಭಾವದಿಂದ
ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸದಾ ಮೋಹಿತನಾಗಿರುವನು.
- ೫೫ ಸ್ವತಃ ಅವನು ಮೋಹರಹಿತನೂ ಸದಾ ಸೋಹಂ ಮಾತ್ರಸ್ವರೂಪನೂ ಆಗಿದ್ದಾನೆ. ನನ್ನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ
ಅವನು ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ ಸೋಹಂ ಬ್ರಹ್ಮವೆಂಬ ಸುಖಸ್ವರೂಪನಾಗಿರುವನು.

೫೬ ಮದೀಯಾ ಭಕ್ತಿರಚಲಾ ಭವಿಷ್ಯತಿ ತವಾಪಿ ಚ | ತಯಾ ಬಂಧವಿಹೀನಸ್ತ್ವಂ ತಥಾ ಮಾನ್ಯೋ ಭವಿಷ್ಯಸಿ ||
೫೬ ||

೫೭ ತವ ಭಕ್ತಿಂ ಕರಿಷ್ಯನ್ತಿ ಜನಾ ಭಾವೇನ ಸಂಯುತಾಃ | ತೇಭ್ಯಸ್ತದೀಪ್ಸಿತಂ ಸರ್ವಂ ದಾಸ್ಯಸಿ ತ್ವಂ ನ ಸಂಶಯಃ ||
೫೭ ||

೫೮ ಬ್ರಹ್ಮಭೂಯಪದಂ ಚೈವ ದಾಸ್ಯಸೇ ಯೋಗಸೇವಯಾ | ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪುರುಷರೂಪಸ್ತ್ವಂ ಸರ್ವಸತ್ತಾತ್ಮಕೋ ಭವ
||೫೮||

೫೬ ನಿನಗೂ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅಚಲವಾದ ಭಕ್ತಿ ಉಂಟಾಗುವುದು. ಅದರಿಂದ ನೀನು ಬಂಧನರಹಿತನಾಗಿ ಮಾನ್ಯನಾಗುವೆ.

೫೭ ಭಾವಪೂರ್ಣರಾದ ಜನರು ನಿನ್ನ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡುವರು. ಅವರಿಗೆ ಅವರು ಬಯಸಿದುದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನೀನು ನೀಡುವೆ; ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

೫೮ ಯೋಗಸೇವೆಯ ಮೂಲಕ ಬ್ರಹ್ಮಭಾವದ ಪದವಿಯನ್ನೂ ನೀಡುವೆ. ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪುರುಷರೂಪನಾದ ನೀನು ಸರ್ವಸತ್ತಾತ್ಮಕನಾಗು.

೫೯ ಪ್ರಕೃತೌ ವೀರ್ಯಮಾಧತ್ವ ಸರ್ವಸತ್ತಾತ್ಮಕಂ ವಿಭೋ | ತೇನೇಯಂ ಸರ್ವಸೂರ್ವಿಶ್ವಂ ಸೃಜಿಷ್ಯತಿ ನ
ಸಂಶಯಃ ||೫೯||

೬೦ ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ಚತುರ್ವಿಧಂ ಸರ್ವಂ ಪಾಲನಂ ಹರಣಂ ತಥಾ | ಕರ್ತವ್ಯಂ ಕಾಲಯೋಗೇನ ಕರಣೀಯಮಿದಂ
ಸ್ಮೃತಮ್ ||೬೦||

೬೧ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಪ್ರಕೃತಿರ್ಮಾತಾ ಪಿತಾ ಪುರುಷ ಉಚ್ಯತೇ | ನಾನಾರೂಪಾಣಿ ನಾಮಾನಿ ಕಲ್ಪಯಿಷ್ಯಂತಿ ವೈ ಜನಾಃ
||೬೧||

೫೯ ವಿಭುವೇ, ಸರ್ವಸತ್ತಾತ್ಮಕವಾದ ವೀರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸು. ಅದರಿಂದ ಸರ್ವಜನನಿಯಾದ
ಇವಳು ವಿಶ್ವವನ್ನು ಸೃಜಿಸುವಳು; ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

೬೦ ನಾಲ್ಕು ಬಗೆಯ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸೃಜಿಸಿ, ಕಾಲಯೋಗಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪಾಲನೆಯನ್ನೂ ಸಂಹಾರವನ್ನೂ
ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

೬೧ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರಕೃತಿಯು ತಾಯಿಯೂ ಪುರುಷನು ತಂದೆಯೂ ಎಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವರು. ಜನರು ನಾನಾ
ರೂಪಗಳನ್ನೂ ಹೆಸರುಗಳನ್ನೂ ಕಲ್ಪಿಸುವರು.

೬೨ ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಗಣರಾಜಸ್ತು ತತ್ತ್ವವಾಂತರಧೀಯತ | ಪ್ರಕೃತಿಃ ಪುರುಷಶ್ಚೈವ ಯಥಾಜ್ಞಪೌ ಪ್ರಚಕ್ರತುಃ ||೬೨||

೬೨ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಗಣರಾಜನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅಂತರ್ಧಾನನಾದನು. ಪ್ರಕೃತಿ ಮತ್ತು ಪುರುಷರು ತಮಗೆ
ಅಪ್ಪಣೆಯಾದಂತೆ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು.

|| ಓಮಿತಿ ಶ್ರೀಮದಾನ್ಯೇ ಪುರಾಣೋಪನಿಷದಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮೌಢ್ಯಲೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪ್ರಥಮೇ ಖಂಡೇ ವಕ್ರತುಂಡಚರಿತೇ
ಪ್ರಕೃತಿಪುರುಷವರಪ್ರದಾನಂ ನಾಮ ಷಷ್ಠೋಽಧ್ಯಾಯಃ ||

ಹೀಗೆ ಶ್ರೀಮದಾಂತ್ಯ ಪುರಾಣೋಪನಿಷತ್ತಾದ ಶ್ರೀಮನ್ಮೌಢ್ಯಲ ಮಹಾಪುರಾಣದ ಪ್ರಥಮ ಖಂಡದ
ವಕ್ರತುಂಡಚರಿತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಪುರುಷವರಪ್ರದಾನವೆಂಬ ಆರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿಯಿತು.

ಏಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

- ೧ || ಶ್ರೀಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ || ಪಾರ್ವತ್ಯವಾಚ | ಶ್ರುತ್ವೇದಂ ತ್ವನ್ಮುಖಾಂಭೋಜಾದ್ಧರ್ಷಶ್ಚೇತಸ್ಯಜಾಯತ |
ಪುನರ್ವದಸ್ವ ಮೇ ಸ್ವಾಮಿನ್ ಗಣರಾಜಕಥಾಮೃತಮ್ ||೧ ||
- ೨ ಕಥಾನಾಂ ಚ ರಹಸ್ಯಂ ಯತ್ತದೇವೈತನ್ನ ಸಂಶಯಃ | ಪುನಾತಿ ಪ್ರಾಶ್ನಿಕಂ ಶ್ರೋತ್ವಾನ್ ವಕ್ತಾರಂ ಭಕ್ತಿತಃ ಶ್ರುತಮ್
||೨ ||
- ೩ ಪ್ರಕೃತಿಃ ಪುರುಷಶ್ಚೋಭೌ ಕಥಂ ಸೃಷ್ಟಿಂ ಪ್ರಚಕ್ರತುಃ | ಅನ್ತರ್ಹಿತೇ ನಿಜಾನಂದೇ ಗಣೇಶೇ ಸ್ವೇಚ್ಛಯಾ ವಿಭೋ ||
೩ ||
- ೪ ಮುದ್ಗಲ ಉವಾಚ | ಪಾರ್ವತೀವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಃ ಶಂಕರೋಽಬ್ರವೀತ್ | ಕಥಾಂ ರಸಯುತಾಂ
ರಮ್ಯಾಂ ಪಾವನಾನಾಂ ಚ ಪಾವನೀಮ್ ||೪ ||
- ೫ ಶಂಕರ ಉವಾಚ | ಶೃಣು ದೇವಿ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಗಣನಾಥಕಥಾಂ ಶುಭಾಮ್ | ಧನ್ಯಾಸಿ ಸಾದರಾ ಜಾತಾ
ಸಪ್ರೇಮಾ ವಿಘ್ನನಾಶಿನೀ ||೫ ||
-
- ೧ ಶ್ರೀಗಣೇಶನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಪಾರ್ವತಿ ಹೇಳಿದಳು: ಸ್ವಾಮಿಯೇ, ನಿನ್ನ ಮುಖಕಮಲದಿಂದ ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ನನ್ನ
ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹರ್ಷವುಂಟಾಯಿತು. ಗಣರಾಜನ ಕಥಾಮೃತವನ್ನು ನನಗೆ ಮತ್ತೆ ಹೇಳು.
- ೨ ಇದೇ ಎಲ್ಲ ಕಥೆಗಳ ರಹಸ್ಯ; ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಈ ಕಥೆಯು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವವನನ್ನೂ
ಕೇಳುವವರನ್ನೂ ಹೇಳುವವನನ್ನೂ ಪವಿತ್ರಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.
- ೩ ವಿಭುವೇ, ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ನಿಜಾನಂದಸ್ವರೂಪನಾದ ಗಣೇಶನು ಅಂತರ್ಧಾನನಾದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಕೃತಿ ಮತ್ತು
ಪುರುಷರು ಹೇಗೆ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು?
- ೪ ಮುದ್ಗಲನು ಹೇಳಿದನು: ಪಾರ್ವತಿಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷಗೊಂಡ ಶಂಕರನು ರಸಭರಿತವೂ
ಮನೋಹರವೂ ಪವಿತ್ರವಾದವುಗಳನ್ನೂ ಪವಿತ್ರಗೊಳಿಸುವುದೂ ಆದ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದನು.
- ೫ ಶಂಕರನು ಹೇಳಿದನು: ದೇವಿ, ಕೇಳು; ಗಣನಾಥನ ಶುಭಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ವಿಘ್ನನಾಶಿನಿಯಾದ ನೀನು
ಪ್ರೇಮ ಮತ್ತು ಆದರದಿಂದ ಕೂಡಿರುವುದರಿಂದ ಧನ್ಯಳು.

- ೬ ಅನ್ತರ್ಹಿತೇ ಗಣೇಶೇ ಚ ಪ್ರಕೃತಿಃ ಪುರುಷಸ್ತಥಾ | ಸಾಮರ್ಥ್ಯೇನ ಯುತೌ ಜಾತೌ ಪರಸ್ಪರಮನೋನುಗೌ ||೬||
- ೭ ತಪಸಾ ವರದಾನೇನ ಮೋಹಯಾಮಾಸ ತತ್ಕ್ಷಣಾತ್ | ಪುರುಷಂ ಪ್ರಕೃತಿಃ ಸಾ ವೈ ನಾನಾಭಾವಾರ್ಥದರ್ಶಿನೀ ||೭||
- ೮ ನಾನಾವಿಭವಯುಕ್ತಾಂ ತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪುರುಷಸತ್ತಮಃ | ಮೋಹಿತಃ ಪೂರ್ಣಭಾವೇನ ತದಧೀನೋಽಭವತ್ಸದಾ ||೮||
- ೯ ಸಂವೀಕ್ಷಿತಾ ಮಹಾಮಾಯಾ ಪುರುಷೇಣ ಮಹಾತ್ಮನಾ | ಹಾವಭಾವಯುತಾ ತತ್ರ ಸಂಸ್ಥಿತಾ ಭಕ್ತಿಭಾವತಃ ||೯||
- ೧೦ ತಸ್ಯಾಂ ಸತ್ತಾತ್ಮಕಂ ವೀರ್ಯಂ ಪುರುಷೇಣ ಪ್ರಕಾಶಕಮ್ | ನಿಕ್ಷಿಪ್ತಂ ಸಹಸಾ ದೇವಿ ತೇನ ಸಾ ಗರ್ಭವತ್ಯಭೂತ್ ||೧೦||

-
- ೬ ಗಣೇಶನು ಅಂತರ್ಧಾನನಾದಾಗ ಪ್ರಕೃತಿ ಮತ್ತು ಪುರುಷರು ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿದವರಾಗಿ ಪರಸ್ಪರರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ನಡೆಯುವವರಾದರು.
- ೭ ತಪಸ್ಸಿನ ಮತ್ತು ವರದಾನದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ನಾನಾ ಭಾವಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಪ್ರಕೃತಿಯು ಆ ಕೂಡಲೇ ಪುರುಷನನ್ನು ಮೋಹಗೊಳಿಸಿದಳು.
- ೮ ನಾನಾ ವೈಭವಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅವಳನ್ನು ಕಂಡ ಪುರುಷೋತ್ತಮನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೋಹಿತನಾಗಿ ಸದಾ ಅವಳಿಗೆ ಅಧೀನನಾದನು.
- ೯ ಮಹಾತ್ಮನಾದ ಪುರುಷನು ನೋಡಿದ ಮಹಾಮಾಯೆಯು ಹಾವಭಾವಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದವಳಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ನೆಲೆಸಿದಳು.
- ೧೦ ದೇವಿ, ಪುರುಷನು ಸತ್ತಾತ್ಮಕವೂ ಪ್ರಕಾಶಕವೂ ಆದ ವೀರ್ಯವನ್ನು ಅವಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಲೇ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದನು. ಅದರಿಂದ ಅವಳು ಗರ್ಭವತಿಯಾದಳು.

- ೧೧ ಸ ಗರ್ಭೋ ವವೃಧೇ ತತ್ರ ತೇಜಸಾ ಸ್ವೇನ ಸಂಯುತಃ | ಮಹತಾ ಕಾಲಯೋಗೇನ ಪೂರ್ಣೋ ಜಾತಃ
ಪ್ರತಾಪವಾನ್ ||೧೧ ||
- ೧೨ ಸಮಯೇ ಸುಷುಪೇ ಸಾ ತಂ ಪುತ್ರಂ ತೇಜೋಮಯಂ ಪರಮ್ | ತಸ್ಯ ನಾಮಾಽಭವಲ್ಲೋಕೇ
ಮಹಾನಿತ್ಯಭಿವಿಶ್ರುತಮ್ ||೧೨ ||
- ೧೩ ಅನ್ತಸ್ತು ಯತ್ಸಿಂಧುಂ ದೇವಿ ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿ ತತ್ಪರಮ್ | ಲೋಕೇಷು ಚ ಮಹತ್ತತ್ತ್ವಂ ಜ್ಞಾತವ್ಯಂ
ತತ್ಸಮಾಧಿನಾ ||೧೩ ||
- ೧೪ ಸರ್ವೇಷಾಮಾದಿಭೂತೋಽಯಂ ಮಹಾನಾತ್ಮಾಽಭವತ್ಪ್ರಭುಃ | ಜ್ಯೇಷ್ಠೋಽಯಂ ತತ್ತ್ವಜಾತೀನಾಂ ಹೃದಿ
ತೇಷಾಂ ಸಮಾಸ್ಥಿತಃ ||೧೪ ||

-
- ೧೧ ತನ್ನ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಆ ಗರ್ಭವು ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿತು. ಬಹುಕಾಲದ ಯೋಗದಿಂದ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ
ಪ್ರತಾಪಶಾಲಿಯಾಯಿತು.
- ೧೨ ಸಮಯವು ಬಂದಾಗ ಅವಳು ಆ ಪರಮ ತೇಜೋಮಯ ಪುತ್ರನನ್ನು ಹೆತ್ತಳು. ಅವನು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮಹಾನ್
ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದನು.
- ೧೩ ದೇವಿ, ಒಳಗೆ ನೆಲೆಸಿರುವ ಆ ಪರಮ ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿಯೇ ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಮಹತ್ತತ್ತ್ವವೆಂದು
ಸಮಾಧಿಯಿಂದ ತಿಳಿಯಬೇಕಾದುದು.
- ೧೪ ಆ ಪ್ರಭುವಾದ ಮಹಾನಾತ್ಮನು ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಆದಿಭೂತನಾದನು. ತತ್ತ್ವಸಮೂಹಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ಯೇಷ್ಠನಾದ ಅವನು
ಅವುಗಳ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾನೆ.

೧೫ ಮಹತಾ ಚ ತತಃ ಸೃಷ್ಟಂ ಯದಹಂಕಾರರೂಪಕಮ್ | ಸ ಏವ ತ್ರಿವಿಧೋ ಜಾತೋ ಭಿನ್ನಮೂರ್ತಿಃ
ಪ್ರತಾಪವಾನ್ ||೧೫ ||

೧೬ ಅಹಂ ಸರ್ವತ್ರ ತಿಷ್ಠಾಮಿ ಮದಾಧಾರಮಿದಂ ಸ್ಮೃತಮ್ | ತೇನಾಹಂಕಾರನಾಮಾ ಸ ಸದಾಹಂಕರಣಾತ್
ಶಿವೇ ||೧೬ ||

೧೭ ಸ ಏವ ಬಾಹ್ಯಭಾವೇನ ಸ್ಥಿತಃ ಸರ್ವತ್ರ ಸರ್ವರಾಟ್ | ಇಚ್ಛಿತಂ ಮಹತಾ ಯದ್ವೈ ತತ್ ಕರ್ತುಂ
ಸುಸಮಾಹಿತಃ ||೧೭ ||

೧೫ ಅನಂತರ ಮಹತ್ತಿನಿಂದ ಅಹಂಕಾರಸ್ವರೂಪವು ಸೃಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಪ್ರತಾಪಶಾಲಿಯಾದ ಅದು ಮೂರು
ವಿಧವಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿತು.

೧೬ ಶಿವ, “ನಾನು ಎಲ್ಲೆಡೆ ಇದ್ದೇನೆ; ಇದು ನನ್ನನ್ನೇ ಆಧರಿಸಿದೆ” ಎಂದು ಸದಾ ಅಹಂ ಎಂಬ ಭಾವವನ್ನು
ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಅಹಂಕಾರವೆಂಬ ಹೆಸರು.

೧೭ ಸರ್ವಾಧಿಪನಾದ ಅದೇ ಅಹಂಕಾರವು ಎಲ್ಲೆಡೆ ಬಾಹ್ಯಭಾವದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿ, ಮಹತ್ತು ಯಾವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು
ಬಯಸುವುದೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡಲು ಏಕಾಗ್ರವಾಗಿದೆ.

- ೧೮ ತ್ರಿವಿಧೋಽಸೌ ಗುಣೈಸ್ತತ್ರ ತನ್ನಿಬೋಧ ಜಗನ್ಮಯಿ | ಸಾತ್ತ್ವಿಕೋ ರಾಜಸಶ್ಚೈವ ತಾಮಸಃ ಕಥ್ಯತೇ ಬುಧೈಃ ||
೧೮ ||
- ೧೯ ತೇನಾಹಂಕರಣಸ್ಯಾಪಿ ತ್ರಿಶಕ್ತಿತ್ವಂ ಸಮಾಗತಮ್ | ಸಾತ್ತ್ವಿಕೇ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಶ್ಚ ತಯಾ ಭಾವಃ ಪ್ರಬುಧ್ಯತೇ ||೧೯||
- ೨೦ ರಾಜಸೀ ಯಾ ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿಸ್ತಯಾ ಕಾರ್ಯಂ ಪ್ರವರ್ತತೇ | ತಾಮಸೀ ದ್ರವ್ಯಶಕ್ತಿಯಾ ದೇಹರೂಪಾ ಪ್ರಕಥ್ಯತೇ
||೨೦||

-
- ೧೮ ಜಗನ್ಮಯಿ, ಅದು ಗುಣಗಳಿಂದ ಮೂರು ವಿಧವಾಗಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿ. ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಅವನ್ನು ಸಾತ್ತ್ವಿಕ, ರಾಜಸ ಮತ್ತು ತಾಮಸ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.
- ೧೯ ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಅಹಂಕಾರಕ್ಕೂ ಮೂರು ಶಕ್ತಿಗಳು ಉಂಟಾದವು. ಸಾತ್ತ್ವಿಕವಾದುದು ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿ; ಅದರ ಮೂಲಕ ವಿಷಯದ ಭಾವವು ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ.
- ೨೦ ರಾಜಸವಾದುದು ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿ; ಅದರಿಂದ ಕಾರ್ಯವು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ತಾಮಸವಾದ ದ್ರವ್ಯಶಕ್ತಿಯು ದೇಹರೂಪವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

- ೨೦ ತತ್ರಾದೌ ತಾಮಸೀ ಶಕ್ತಿಃ ಪ್ರೇರಿತಾ ವಿಶ್ವಯೋನಿನಾ | ನಿರ್ಮಮೇ ಶಬ್ದರೂಪಂ ಸಾ ತೇನಾಕಾಶಂ
ವಿನಿರ್ಮಿತಮ್ ||೨೦ ||
- ೨೧ ಆಕಾಶೇನ ಸ್ಪರ್ಶ ಏವಂ ನಿರ್ಮಿತಃ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಯೇ | ಸ್ಪರ್ಶೇನ ನಿರ್ಮಿತೋ ವಾಯುರ್ಮಹಾಬಲಯುತಃ
ಪ್ರಭುಃ ||೨೧ ||
- ೨೨ ವಾಯುನಾ ನಿರ್ಮಿತಂ ರೂಪಂ ತೇಜೋರೂಪೇಣ ನಿರ್ಮಿತಮ್ | ತೇಜಸಶ್ಚ ರಸೋತ್ಪತ್ತೀ ರಸಾದಾಪೋ
ವಿನಿಃಸೃತಾಃ ||೨೨ ||
- ೨೩ ಅದ್ಭಿಶ್ಚ ನಿರ್ಮಿತೋ ಗಂಧೋ ಗಂಧಾದ್ಭೂಮಿರಜಾಯತ | ತಮೋಗುಣಮಯೀ ಸೃಷ್ಟಿರೇಷಾ ಜಾತಾ
ಮಹಾದ್ಭುತಾ ||೨೩ ||
- ೨೪ ತನ್ಮಾತ್ರಾ ಭೂತಸರ್ಗಶ್ಚ ಪಂಚಪಂಚಾತ್ಮಕಃ ಸ್ವರಾಟ್ | ಪಂಚಭೂತಾತ್ಮಕೋ ದೇಹಃ ಸರ್ವತ್ರೈವ ಪ್ರದೃಶ್ಯತೇ ||
೨೪ ||

-
- ೨೦ ಮೊದಲಿಗೆ ವಿಶ್ವಯೋನಿಯಿಂದ ಪ್ರೇರಿತಳಾದ ತಾಮಸಶಕ್ತಿಯು ಶಬ್ದರೂಪವನ್ನು ಸೃಜಿಸಿದಳು. ಅದರಿಂದ
ಆಕಾಶವು ನಿರ್ಮಿತವಾಯಿತು.
- ೨೧ ಎಲ್ಲದರ ಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಆಕಾಶದಿಂದ ಸ್ಪರ್ಶವು ಉಂಟಾಯಿತು. ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಮಹಾಬಲಶಾಲಿಯಾದ ಪ್ರಭು
ವಾಯುವು ನಿರ್ಮಿತನಾದನು.
- ೨೨ ವಾಯುವಿನಿಂದ ರೂಪವು ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿ ತೇಜೋರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ರಸವು
ಉಂಟಾಗಿ, ರಸದಿಂದ ನೀರು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿತು.
- ೨೩ ನೀರಿನಿಂದ ಗಂಧವು ನಿರ್ಮಿತವಾಯಿತು; ಗಂಧದಿಂದ ಭೂಮಿಯು ಹುಟ್ಟಿತು. ಹೀಗೆ ಅತ್ಯದ್ಭುತವಾದ
ತಮೋಗುಣಮಯ ಸೃಷ್ಟಿಯು ಉಂಟಾಯಿತು.
- ೨೪ ತನ್ಮಾತ್ರಗಳೂ ಭೂತಸೃಷ್ಟಿಯೂ ಐದೈದು ವಿಧಗಳಿಂದ ಕೂಡಿವೆ. ಎಲ್ಲೆಡೆಯೂ ಕಾಣಿಸುವ ದೇಹವು
ಪಂಚಭೂತಾತ್ಮಕವಾಗಿದೆ.†

- ೨೬ ತತೋ ರಾಜಸಶಕ್ತ್ಯಾ ಚ ಪಂಚಭೂತಮಯಾನಿ ವೈ | ಇಂದ್ರಿಯಾಣಿ ಪ್ರಸೃಷ್ಟಾನಿ ಕ್ರಿಯಾರೂಪಾಣಿ ತಾನಿ ವೈ ||
೨೬ ||
- ೨೭ ಪಂಚ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಾಣ್ಯಾಹುರ್ಜ್ಞಾನರೂಪಧರಾಣಿ ಚ | ಜಿಹ್ವಾ ಚಕ್ಷುಸ್ಸ್ವಚಾ ನಾಸಾ ಕರ್ಣಶ್ಚೈವಾತ್ರ
ಪಂಚಮಃ ||೨೭ ||
- ೨೮ ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಾಣಿ ಪಂಚೈವ ಹಸ್ತೌ ಪಾದೌ ಗುದಂ ಚ ವಾಕ್ | ಲಿಂಗಂ ಪಂಚಮಮತ್ಯೈವ ಏಭಿಃ
ಸಂಜಾಯತೇ ಕ್ರಿಯಾ ||೨೮ ||
- ೨೯ ಪಂಚ ಪ್ರಾಣಾಸ್ತಥಾ ಜ್ಞೇಯಾಃ ಪ್ರಾಣೋ ವ್ಯಾನಸ್ವಪಾನಕಃ | ಉದಾನಶ್ಚ ಸಮಾನೋ ವೈ ರಾಜಸಾಃ ಪಂಚ
ವಾಯವಃ ||೨೯ ||
- ೩೦ ಸಪ್ತಧಾತುವಿಭಾಗಾರ್ಥಂ ಕ್ರಿಯಾರೂಪಾ ಉದಾಹೃತಾಃ | ಏಷಾಂ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಿಕಾ ಸೃಷ್ಟೀ ರಾಜಸೀ ಕಥಿತಾ
ಪ್ರಿಯೇ ||೩೦ ||

-
- ೨೬ ಅನಂತರ ರಾಜಸಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಂಚಭೂತಮಯವಾದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಸೃಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಅವು
ಕ್ರಿಯಾಸ್ವರೂಪವಾಗಿವೆ.
- ೨೭ ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸುವ ಐದು ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳು ನಾಲಿಗೆ, ಕಣ್ಣು, ಚರ್ಮ, ಮೂಗು ಮತ್ತು
ಐದನೆಯದಾದ ಕಿವಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.
- ೨೮ ಐದು ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಗಳು ಕೈಗಳು, ಕಾಲುಗಳು, ಗುದ, ವಾಕ್ ಮತ್ತು ಐದನೆಯದಾದ ಲಿಂಗ. ಇವುಗಳಿಂದ
ಕ್ರಿಯೆಯು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.
- ೨೯ ಅದೇ ರೀತಿ ಐದು ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕು: ಪ್ರಾಣ, ವ್ಯಾನ, ಅಪಾನ, ಉದಾನ ಮತ್ತು ಸಮಾನ. ಇವು
ರಾಜಸವಾದ ಐದು ವಾಯುಗಳು.
- ೩೦ ಪ್ರಿಯೆ, ಸಪ್ತಧಾತುಗಳ ವಿಭಾಗಕ್ಕಾಗಿ ಇವು ಕ್ರಿಯಾರೂಪಗಳೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಇವುಗಳ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ
ಸೃಷ್ಟಿಯು ರಾಜಸವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

- ೩೦ ಸಾತ್ವಿಕಾ ಮಾಯಯಾ ದೇವಾ ಇಂದ್ರಿಯಾಣಾಂ ವಿನಿರ್ಮಿತಾಃ | ದಿಶೋ ವಾಯುಶ್ಚ ವರುಣೋಽಶ್ವಿನೌ
ಸೂರ್ಯಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ||೩೦ ||
- ೩೧ ಏತಾ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಾಣಾಂ ಚ ದೇವತಾಃ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಾಃ | ಅಗ್ನಿರ್ವಿಷ್ಣುಃ ಪ್ರಜಾಪಾಲ ಇಂದ್ರೋ ಮಿತ್ರಶ್ಚ
ಪಂಚಮಃ ||೩೧ ||
- ೩೨ ಏತಾಃ ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಾಣಾಂ ವೈ ದೇವತಾಃ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಾಃ | ಸಾತ್ವಿಕೀ ಸೃಷ್ಟಿರಿತ್ಯುಕ್ತಾ ದಶದೇವಸ್ವರೂಪಿಣೀ
||೩೨ ||

-
- ೩೦ ಸಾತ್ವಿಕ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ದೇವತೆಗಳು ನಿರ್ಮಿತರಾದರು. ದಿಕ್ಕುಗಳು, ವಾಯು, ವರುಣ, ಅಶ್ವಿನೀದೇವತೆಗಳು ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.
- ೩೧ ಇವರು ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳ ದೇವತೆಗಳೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಗ್ನಿ, ವಿಷ್ಣು, ಪ್ರಜಾಪಾಲ, ಇಂದ್ರ ಮತ್ತು ಐದನೆಯವನಾದ ಮಿತ್ರನು ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವರು.
- ೩೨ ಇವರು ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಗಳ ದೇವತೆಗಳೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹತ್ತು ದೇವಸ್ವರೂಪಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಈ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಸಾತ್ವಿಕ ಸೃಷ್ಟಿಯೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

೩೪ ಏತೇ ತತ್ತ್ವಸ್ವರೂಪಾಖ್ಯಾ ಆದಿದೇವಾಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾಃ | ಯಥಾವಿಧಿ ತಥಾ ಜಾತಾ ಜ್ಞಾನಹೀನಾ ಬಭೂವಿರೇ ||
೩೪ ||

೩೫ ಜ್ಞಾನಹೀನತ್ವದೋಷೇಣ ಸೃಷ್ಟಿಂ ಕರ್ತುಂ ನ ಚ ಕ್ಷಮಾಃ | ತೇಭ್ಯೋ ಜ್ಞಾನಪ್ರದಾನಾರ್ಥಮುಪದೇಶಂ
ಪ್ರಚಕ್ರತುಃ ||೩೫ ||

೩೬ ಪ್ರಕೃತಿಃ ಪುರುಷಶ್ಚೋಭೌ ಮಂತ್ರಮೇಕಾಕ್ಷರಂ ಪರಮ್ | ಅನುಷ್ಠಾನವಿಧಾಯುಕ್ತಂ ದದತುರ್ಗಣಪಸ್ಯ ತೌ ||
೩೬ ||

೩೪ ಇವರು ತತ್ತ್ವಸ್ವರೂಪವೆಂಬ ಆದಿದೇವತೆಗಳೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ವಿಧಿಯಂತೆ ಹುಟ್ಟಿದರೂ
ಜ್ಞಾನರಹಿತರಾಗಿದ್ದರು.

೩೫ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ದೋಷದಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಮರ್ಥರಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ನೀಡಲು
ಪ್ರಕೃತಿ ಮತ್ತು ಪುರುಷರು ಉಪದೇಶವನ್ನು ಮಾಡಿದರು.

೩೬ ಪ್ರಕೃತಿ ಮತ್ತು ಪುರುಷರು ಇಬ್ಬರೂ ಗಣಪನ ಪರಮ ಏಕಾಕ್ಷರಮಂತ್ರವನ್ನು ಅದರ ಅನುಷ್ಠಾನವಿಧಿಯೊಂದಿಗೆ
ಅವರಿಗೆ ನೀಡಿದರು.

೩೭ ತೇ ತತ್ತ್ವೈವ ಸ್ಥಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ತಪಶ್ಚಕ್ರಮ್‌ಹದ್ ಭೃಶಮ್ | ತೇನ ಸಂತುಷ್ಟತಾಂ ಯಾತೋ ಗಣೇಶೋ
ಗಣವಲ್ಲಭಃ ||೩೭ ||

೩೮ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತಾಂ ಯಯೌ ತೇಷಾಂ ಸಮೀಪೇ ಸಂಸ್ಥಿತೋ ಮಹಾನ್ | ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹರ್ಷಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ದೇವಾಃ
ಸ್ತೋತ್ರಂ ಪ್ರಚಕ್ರಿರೇ ||೩೮ ||

೩೭ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದು ಬಹಳ ತೀವ್ರವಾದ ಮಹಾತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅದರಿಂದ ಗಣಗಳಿಗೆ
ಪ್ರಿಯನಾದ ಗಣೇಶನು ಸಂತೋಷಗೊಂಡನು.

೩೮ ಆ ಮಹಾಪ್ರಭುವು ಅವರ ಮುಂದೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ನಿಂತನು. ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ ಹರ್ಷಗೊಂಡ
ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು.

- ೩೯ ತತ್ತ್ವಾನ್ಯೂಚುಃ | ನಮಸ್ತೇ ವಕ್ರತುಣ್ಡಾಯ ಭಕ್ತಸಂರಕ್ಷಕಾಯ ಚ | ಸರ್ವಾಧೀಶಾಯ ಸರ್ವಾಯ ಗಣಾನಾಂ ಪತಯೇ ನಮಃ ||೩೯ ||
- ೪೦ ಅವ್ಯಕ್ತಾವ್ಯಕ್ತರೂಪಾಯ ಸತ್ಯಾಸತ್ಯಾಯ ತೇ ನಮಃ | ಸಮಾಯ ವಿಷಮಾಯೈವ ವಿಘ್ನೇಶಾಯ ನಮೋ ನಮಃ ||೪೦ ||
- ೪೧ ಆತ್ಮನೇನಾತ್ಮನೇ ತುಭ್ಯಂ ನಿರ್ಗುಣಾಯ ಗುಣಾತ್ಮನೇ | ನಾಮರೂಪಧರಾಯೈವ ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ಹೀನಾಯ ತೇ ನಮಃ ||೪೧ ||
- ೪೨ ಅನಂತೋದರಸಂಸ್ಥಾಯ ನಾನಾಭೋಗಕರಾಯ ಚ | ಭೋಗಹೀನಾಯ ಸರ್ವತ್ರ ಸ್ವಾನಂದಪತಯೇ ನಮಃ ||೪೨ ||
- ೪೩ ಮಾಯಾಧಾರಾಯ ವೈ ತುಭ್ಯಂ ಮಾಯಾಹೀನಾಯ ತೇ ನಮಃ | ಮಾಯಿನಾಂ ಮೋಹಕಾರಾಯ ಸರ್ವಜ್ಞಾಯ ಚ ತೇ ನಮಃ ||೪೩ ||

-
- ೩೯ ತತ್ತ್ವಗಳು ಹೇಳಿದವು: ವಕ್ರತುಂಡನಿಗೂ ಭಕ್ತರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವವನಿಗೂ ನಮಸ್ಕಾರ. ಎಲ್ಲರ ಅಧೀಶನೂ ಸರ್ವಸ್ವರೂಪನೂ ಗಣಗಳ ಒಡೆಯನೂ ಆದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.
- ೪೦ ಅವ್ಯಕ್ತ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಗಳ ರೂಪವುಳ್ಳ, ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಅಸತ್ಯಸ್ವರೂಪನಾದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಸಮನೂ ವಿಷಮನೂ ಆದ ವಿಘ್ನೇಶನಿಗೆ ಪುನಃ ಪುನಃ ನಮಸ್ಕಾರ.†
- ೪೧ ಆತ್ಮನೂ ಅನಾತ್ಮನೂ, ನಿರ್ಗುಣನೂ ಗುಣಾತ್ಮನೂ ಆದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ನಾಮರೂಪಗಳನ್ನು ಧರಿಸುವವನೂ ಅವೆರಡರಿಂದಲೂ ರಹಿತನೂ ಆದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.
- ೪೨ ಅನಂತ ಉದರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ, ನಾನಾ ಭೋಗಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ, ಎಲ್ಲೆಡೆಯೂ ಭೋಗರಹಿತನಾದ ಸ್ವಾನಂದಪತಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.
- ೪೩ ಮಾಯೆಗೆ ಆಧಾರನಾದ, ಮಾಯೆಯಿಂದ ರಹಿತನಾದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಮಾಯಾವಿಗಳನ್ನು ಮೋಹಗೊಳಿಸುವ, ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.

೪೪ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಧರಾಯೈವ ಸಿದ್ಧೀನಾಂ ಪತಯೇ ನಮಃ | ಸಿದ್ಧಿಹೀನಾಯ ಸಿದ್ಧಾಯ ಸಿದ್ಧಾನಾಂ ಪತಯೇ ನಮಃ ||
೪೪ ||

೪೫ ಜಗನ್ಮಯಾಯ ವೈ ತುಭ್ಯಂ ಜಗದ್ಧೀನಾಯ ತೇ ನಮಃ | ಕರ್ಮಣಾಂ ಫಲದಾತ್ರೇ ಚ ಕರ್ಮರೂಪಾಯ ತೇ
ನಮಃ ||೪೫ ||

೪೬ ಕರ್ಮಹೀನಾಯ ತೇಽಜ್ಞಾನಜ್ಞಾನದಾತ್ರೇ ನಮೋ ನಮಃ | ಜ್ಞಾನಿನಾಂ ಜ್ಞಾನಕರ್ತೃ ಚ ಜ್ಞಾನಹೀನಾಯ ತೇ
ನಮಃ ||೪೬ ||

೪೭ ಚತುರ್ವಿಧಧರಾಯೈವ ಚತುರ್ವಿಧಮಯಾಯ ಚ | ಚತುರ್ವಿಧವಿಹೀನಾಯ ಸ್ವಸಂವೇದ್ಯಾಯ ತೇ ನಮಃ ||
೪೭ ||

೪೪ ಎಲ್ಲ ಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಧರಿಸುವ, ಸಿದ್ಧಿಗಳ ಒಡೆಯನಾದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಸಿದ್ಧಿಗಳಿಂದ ರಹಿತನೂ ಸಿದ್ಧನೂ
ಸಿದ್ಧಪುರುಷರ ಒಡೆಯನೂ ಆದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.

೪೫ ಜಗನ್ಮಯನೂ ಜಗತ್ತಿನಿಂದ ರಹಿತನೂ ಆದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಕರ್ಮಗಳ ಫಲವನ್ನು ನೀಡುವ,
ಕರ್ಮಸ್ವರೂಪನಾದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.

೪೬ ಕರ್ಮರಹಿತನಾದ, ಅಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ನಿನಗೆ ಪುನಃ ಪುನಃ ನಮಸ್ಕಾರ. ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ
ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ, ಜ್ಞಾನದಿಂದಲೂ ರಹಿತನಾದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.†

೪೭ ನಾಲ್ಕು ವಿಧಗಳನ್ನು ಧರಿಸುವ, ನಾಲ್ಕು ವಿಧಮಯನಾದ, ನಾಲ್ಕು ವಿಧಗಳಿಂದಲೂ ರಹಿತನಾದ,
ಸ್ವಸಂವೇದ್ಯನಾದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.

೪೮ ಪಾಶಾಂಕುಶಧರಾಯೈವ ದಂತಾಭಯಧರಾಯ ಚ | ಚತುರ್ಭುಜಾಯ ವೈ ಶೂರ್ಪಶ್ರುತಯೇ ತುಂದಿಲಾಯ
ಚ ||೪೮ ||

೪೯ ಮಹತೇ ಚೈಕದಂತಾಯ ಮಹತಾಂ ಚ ಮಹೀಯಸೇ | ಲಘವೇ ಲಘುರೂಪಾಯ ಲಘೂನಾಂ ಲಾಘವೇ
ನಮಃ ||೪೯ ||

೫೦ ಗಜವಕ್ತ್ರಾಯ ದೇವಾಯ ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ಬ್ರಹ್ಮರೂಪಿಣೇ | ಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ಪತಯೇ ಚೈವ ಬ್ರಹ್ಮದಾತ್ರೇ ನಮೋ ನಮಃ ||
೫೦ ||

೪೮ ಪಾಶ, ಅಂಕುಶ, ದಂತ ಮತ್ತು ಅಭಯವನ್ನು ಧರಿಸುವ, ನಾಲ್ಕು ಭುಜಗಳುಳ್ಳ, ಮೊರದಂತಹ ಕಿವಿಗಳುಳ್ಳ,
ದೊಡ್ಡ ಹೊಟ್ಟೆಯುಳ್ಳ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.

೪೯ ಮಹಾನಾದ ಏಕದಂತನಿಗೆ, ಮಹತ್ತರರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ತರನಿಗೆ, ಲಘುವಿಗೂ ಲಘುರೂಪನಿಗೂ
ಲಘುವಾದವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅತ್ಯಂತ ಲಘುವಾದವನಿಗೂ ನಮಸ್ಕಾರ.

೫೦ ಗಜಮುಖನಾದ ದೇವನಿಗೆ, ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ, ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪನಿಗೆ, ಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ಪತಿಗೆ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ನೀಡುವವನಿಗೆ
ಪುನಃ ಪುನಃ ನಮಸ್ಕಾರ.

೫೧ ಕಿಮಸ್ಮಾಭಿಃ ಸ್ತುತಿಃ ಕಾರ್ಯಾ ಹೃಪಾರಗುಣರಾಶಯೇ | ನಮೋ ನಮೋ ಗಣೇಶಾಯ ತ್ವಂ ತುಷ್ಟೋ ಭವ
ಸರ್ವದಾ ||೫೧ ||

೫೨ ಕೃತಾಂಜಲಿಪುಟಾಃ ಸರ್ವೇ ಋಷಯಶ್ಚ ಸ್ಥಿತಾಃ ಪುರಃ | ತಾನ್ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಗಣರಾಜಸ್ತು ಹೃಷ್ಯಃ ಸನ್ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ
ಹ ||೫೨ ||

೫೧ ಅಪಾರ ಗುಣಗಳ ರಾಶಿಯಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ನಾವು ಹೇಗೆ ಸ್ತುತಿಸಲಿ? ಗಣೇಶನಿಗೆ ಪುನಃ ಪುನಃ ನಮಸ್ಕಾರ. ನೀನು
ಸದಾ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿರು.

೫೨ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಋಷಿಗಳೂ ಕೈಮುಗಿದು ಮುಂದೆ ನಿಂತರು. ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ ಹರ್ಷಗೊಂಡ ಗಣರಾಜನು
ಉತ್ತರಿಸಿದನು.

॥ ಓಮಿತಿ ಶ್ರೀಮದಾನ್ಯೇ ಪುರಾಣೋಪನಿಷದಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮೌಢ್ಯಲೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪ್ರಥಮೇ ಖಂಡೇ ವಕ್ರತುಂಡಚರಿತೇ
ತತ್ತ್ವಕೃತಸ್ತುತಿವರ್ಣನಂ ನಾಮ ಸಪ್ತಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಹೀಗೆ ಶ್ರೀಮದಾಂತ್ಯ ಪುರಾಣೋಪನಿಷತ್ತಾದ ಶ್ರೀಮನ್ಮೌಢ್ಯಲ ಮಹಾಪುರಾಣದ ಪ್ರಥಮ ಖಂಡದ
ವಕ್ರತುಂಡಚರಿತೆಯಲ್ಲಿ ತತ್ತ್ವಕೃತಸ್ತುತಿವರ್ಣನವೆಂಬ ಏಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿಯಿತು.

ಎಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

- ೧ || ಶ್ರೀಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ || ಶ್ರೀಶಿವ ಉವಾಚ | ಶೃಣು ದೇವಿ ಗಣೇಶಸ್ಯ ಚರಿತಂ ಪಾಪನಾಶನಮ್ |
ಭುಕ್ತಿಮುಕ್ತಿಪ್ರದಂ ಚೈವ ಸ್ಮರಣೇನ ಸುಸಿದ್ಧಿದಮ್ ||೧||
- ೨ ಗಜಾನನಃ ಪ್ರಸನ್ನಾತ್ಮಾ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಪರಾತ್ಪರಃ | ಭಕ್ತಾನಂದಕರಃ ಸಾಕ್ಷಾದೂಚಿವಾನ್ ಭಕ್ತಿಭಾವಿತಃ ||೨||
-
- ೧ ಶ್ರೀಗಣೇಶನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಶ್ರೀಶಿವನು ಹೇಳಿದನು: ದೇವಿ, ಪಾಪಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವ ಗಣೇಶನ
ಚರಿತೆಯನ್ನು ಕೇಳು. ಅದು ಭೋಗ ಮತ್ತು ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡುವುದೂ ಸ್ಮರಣೆಯಿಂದ ಉತ್ತಮ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು
ಉಂಟುಮಾಡುವುದೂ ಆಗಿದೆ.
- ೨ ಪರಮಾತ್ಮನೂ ಪರಾತ್ಪರನೂ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಆನಂದವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವವನೂ ಆದ ಗಜಾನನನು
ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ಪ್ರೇರಿತನಾಗಿ ಸ್ವತಃ ಹೇಳಿದನು.

- ೩ ಶ್ರೀಗಜಾನನ ಉವಾಚ | ಭೋ ಭೋಸ್ತತ್ತ್ವಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ವರಂ ಬ್ರೂತ ಹೃದೀಪ್ಸಿತಮ್ | ತಪಸಾಽಹಂ ಪ್ರಸಂತುಷ್ಟೋ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸ್ತೋತ್ರೇಣ ಭಾವತಃ ||೩||
- ೪ ಭವತ್ಕೃತಮಿದಂ ಸ್ತೋತ್ರಮತಿಪ್ರೀತಿಕರಂ ಮಮ | ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಪ್ರದಂ ಚೈವ ಪಠತೇ ಶೃಣ್ವತೇ ಭವೇತ್ ||೪||
- ೫ ವಿದ್ಯಾಕಾಮೋ ಲಭೇದ್ವಿದ್ಯಾಂ ಧನಕಾಮೋ ಧನಂ ಲಭೇತ್ | ಸ್ತ್ರೀಕಾಮಃ ಸ್ತ್ರೀಯಮಾಪ್ನೋತಿ ಪುತ್ರಕಾಮಃ ಸುಪುತ್ರಕಾನ್ ||೫||
- ೬ ಮುಕ್ತಿಕಾಮೋ ಲಭೇನ್ಮುಕ್ತಿಂ ಜಯಕಾಮೋ ಜಯಂ ಲಭೇತ್ | ಅಸ್ಯ ಸ್ತೋತ್ರಸ್ಯ ಪಠನಾತ್ ವಾಂಛಿತಂ ಲಭತೇ ಪರಮ್ ||೬||

-
- ೩ ಶ್ರೀಗಜಾನನನು ಹೇಳಿದನು: ಎಲ್ಲ ತತ್ತ್ವಗಳೇ, ನಿಮ್ಮ ಹೃದಯವು ಬಯಸಿದ ವರವನ್ನು ಕೇಳಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ತಪಸ್ಸು, ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಭಾವಪೂರ್ಣವಾದ ಸ್ತೋತ್ರದಿಂದ ನಾನು ಸಂತೋಷಗೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.
- ೪ ನೀವು ರಚಿಸಿದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ನನಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರೀತಿಕರವಾಗಿದೆ. ಪಠಿಸುವವನಿಗೂ ಕೇಳುವವನಿಗೂ ಎಲ್ಲ ಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದಾಗುವುದು.
- ೫ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಬಯಸುವವನು ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವನು; ಧನವನ್ನು ಬಯಸುವವನು ಧನವನ್ನು ಪಡೆಯುವನು. ಪತ್ನಿಯನ್ನು ಬಯಸುವವನು ಪತ್ನಿಯನ್ನು, ಪುತ್ರರನ್ನು ಬಯಸುವವನು ಸತ್ಪುತ್ರರನ್ನು ಪಡೆಯುವನು.
- ೬ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಯಸುವವನು ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು, ಜಯವನ್ನು ಬಯಸುವವನು ಜಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವನು. ಈ ಸ್ತೋತ್ರದ ಪಠನದಿಂದ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ಪಡೆಯುವನು.

- ೭ ಶ್ರೀಶಿವ ಉವಾಚ | ಗಣೇಶವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಭಕ್ತಿನಮ್ರಾತ್ಮಕಂಧರಾಃ | ಋಷಯಸ್ತಂ ಪ್ರಣಮ್ಯಾದಾವೂಚುಸ್ತೇ
ಹೃಷ್ಯಮಾನಸಾಃ ||೭ ||
- ೮ ಆದಿಕಋಷಯ ಊಚುಃ | ಪ್ರಸನ್ನೋ ಭಗವನ್ನದ್ಯ ಯದಿ ದೇಯೋ ವರೋ ಮಹಾನ್ | ತ್ವದೀಯಾಮಚಲಾಂ
ಭಕ್ತಿಂ ದೇಹಿ ನೋ ಗಣನಾಯಕ ||೮ ||
- ೯ ಸೃಷ್ಟಿಸಾಮರ್ಥ್ಯಮತ್ಯಂತಮಸ್ಮಾಕಂ ತ್ವತ್ಪ್ರಸಾದತಃ | ಅಸ್ತು ವೈ ಭಜತಾಂ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿದಾಶ್ಚ ವಯಂ ತಥಾ ||೯ ||
- ೧೦ ಯದ್ಯದ್ ಹೃದೀಪ್ಸಿತಂ ದೇವ ತತ್ತತ್ಸಿದ್ಧತು ಸರ್ವದಾ | ಬಂಧಹೀನತ್ವಮನಿಶಂ ದೇಹಿ ತ್ವಂ ವಿಘ್ನನಾಶನ ||೧೦ ||

- ೭ ಶ್ರೀಶಿವನು ಹೇಳಿದನು: ಗಣೇಶನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ತಲೆಬಾಗಿದ ಆ ಋಷಿಗಳು ಮೊದಲು ಅವನಿಗೆ
ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಸಂತೋಷಚಿತ್ತದಿಂದ ಹೇಳಿದರು.
- ೮ ಆದಿಋಷಿಗಳು ಹೇಳಿದರು: ಭಗವಂತನೇ, ಇಂದು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ನಮಗೆ ಮಹಾವರವನ್ನು ನೀಡುವುದಾದರೆ
ಗಣನಾಯಕನೇ, ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಅಚಲಭಕ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡು.†
- ೯ ನಿನ್ನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ನಮಗೆ ಅಪಾರವಾದ ಸೃಷ್ಟಿಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಂಟಾಗಲಿ. ನಮ್ಮನ್ನು ಭಜಿಸುವವರಿಗೆ ನಾವೂ
ಎಲ್ಲ ಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನು ನೀಡುವವರಾಗೋಣ.
- ೧೦ ದೇವನೇ, ನಮ್ಮ ಹೃದಯವು ಏನನ್ನು ಬಯಸುವುದೋ ಅದೆಲ್ಲವೂ ಸದಾ ಸಿದ್ಧಿಸಲಿ. ವಿಘ್ನನಾಶನೇ,
ಯಾವಾಗಲೂ ಬಂಧನರಹಿತ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೀಡು.

- ೧೧ ತತ್ತ್ವಾನಾಂ ವಚನಂ ಸರ್ವಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಗಣಪತಿಃ ಸ್ವಯಮ್ | ದದೌ ತೇಷಾಮಭೀಷ್ಟಂ ಸ ಮಹಾದೇವಿ
ಮಹಾಪ್ರದಃ ||೧೧ ||
- ೧೨ ಶ್ರೀಗಜಾನನ ಉವಾಚ | ದತ್ತಾ ವರಾ ಮಯಾ ದೇವಾ ಯೇ ಭವದ್ಭಿವೃತಾಃ ಪರಾಃ | ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾನ್ತರ್ದಧೇ
ಢುಂಢಿಃ ಋಷೀಣಾಂ ಪಶ್ಯತಾಂ ಖಲು ||೧೨ ||
- ೧೩ ಸ್ವಾನಂದೇ ಚ ಗತೇ ದೇವೇ ಗಣೇಶೇ ಪರಮಾತ್ಮನಿ | ಬಿನ್ನಾ ಇವಾಽಭವನ್ ದೇವಾಃ ಪರಸ್ಪರಮುಖೇಕ್ಷಣಾಃ ||
೧೩ ||

-
- ೧೧ ಮಹಾದೇವಿ, ತತ್ತ್ವಗಳ ಮಾತನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿದ ಮಹಾದಾನಿಯಾದ ಗಣಪತಿಯು ಸ್ವತಃ ಅವರ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು
ನೀಡಿದನು.
- ೧೨ ಶ್ರೀಗಜಾನನನು ಹೇಳಿದನು: ದೇವತೆಗಳೇ, ನೀವು ಆರಿಸಿಕೊಂಡ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವರಗಳನ್ನು ನಾನು ನೀಡಿದ್ದೇನೆ. ಹೀಗೆ
ಹೇಳಿ ಋಷಿಗಳು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಢುಂಢಿಯು ಅಂತರ್ಧಾನನಾದನು.
- ೧೩ ಪರಮಾತ್ಮನಾದ ಗಣೇಶದೇವನು ಸ್ವಾನಂದಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ, ದೇವತೆಗಳು ಪರಸ್ಪರರ ಮುಖಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತ
ಖಿನ್ನರಾದಂತೆ ಕಂಡರು.

- ೧೪ ಗಣೇಶವರದಾನೇನ ಜ್ಞಾನಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಮಹಾದ್ಭುತಮ್ | ಬುದ್ಧಿಯುಕ್ತಾ ಮಹಾದೇವಾಃ ಸೃಷ್ಟಿಂ ಚಕ್ರಃ
ಪ್ರಭಾವತಃ ||೧೪ ||
- ೧೫ ಪರಸ್ಪರಪ್ರವೇಶಂ ಚ ಚಕ್ರಸ್ತ ಋಷಯಸ್ತದಾ | ತೇನೈಕಭಾವತಾಂ ಪ್ರಾಪ್ತಾಸ್ತಸ್ಮಾದಂಡಂ ಬಭೂವ ವೈ ||೧೫ ||
- ೧೬ ತಸ್ಮಿನ್ನಂಡೇ ಪುಮಾನಾದಿರೇಕಃ ಸರ್ವಾತ್ಮಶಕ್ತಿಮಾನ್ | ಜಾತೋ ವೈ ಭಗವಾನ್ ಸಾಕ್ಷಾದ್ ಗುಣೇಶೋ
ಗುಣವಲ್ಲಭಃ ||೧೬ ||
- ೧೭ ಮಹತಾ ಕಾಲಯೋಗೇನ ದೇಹಾತ್ಮಸ್ಯ ವಿನಿಃಸೃತಾಃ | ಆಪಸ್ತತ್ರ ಸ್ಥಿತಂ ಹ್ಯಂಡಂ ತತ್ರ ವೃದ್ಧಿಂ ಯಯೌ ಚ ಸಃ ||
೧೭ ||
- ೧೮ ಕಾಲೇನಾವಯವೀ ಜಾತಸ್ತತಃ ಸಂಪೂರ್ಣದೇಹವಾನ್ | ತಸ್ಯ ತೇಜಃಪ್ರಭಾವೇಣ ತದಂಡಂ ಸ್ಫುಟಿತಂ
ಮಹತ್ ||೧೮ ||

-
- ೧೪ ಗಣೇಶನ ವರದಾನದಿಂದ ಅತ್ಯದ್ಭುತವಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದು ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಆ
ಮಹಾದೇವತೆಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು.
- ೧೫ ಆಗ ಆ ಋಷಿಗಳು ಪರಸ್ಪರರಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರು. ಅದರಿಂದ ಏಕಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿದರು; ಅದರಿಂದ
ಅಂಡವು ಉಂಟಾಯಿತು.
- ೧೬ ಆ ಅಂಡದಲ್ಲಿ ಆದಿಪುರುಷನಾದ, ಸರ್ವಾತ್ಮಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಏಕನಾದ, ಗುಣಗಳಿಗೆ ಪ್ರಿಯನಾದ ಸಾಕ್ಷಾತ್
ಭಗವಾನ್ ಗುಣೇಶನು ಹುಟ್ಟಿದನು.
- ೧೭ ಬಹುಕಾಲದ ಯೋಗದಿಂದ ಅವನ ದೇಹದಿಂದ ನೀರು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿತು. ಆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅಂಡವು ನೆಲೆಸಿತು;
ಅವನು ಅದರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯತೊಡಗಿದನು.
- ೧೮ ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅವಯವಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಅನಂತರ ಸಂಪೂರ್ಣ ದೇಹವುಳ್ಳವನಾದನು. ಅವನ ತೇಜಸ್ಸಿನ
ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಆ ಮಹಾ ಅಂಡವು ಒಡೆದುಹೋಯಿತು.

೧೯ ಸ ಏವ ನಿಃಸೃತಃ ಸಾಕ್ಷಾದಸಂಖ್ಯಾತಾರ್ಕಸನ್ನಿಭಃ | ಅಪಾರಮಹಿಮಾ ಯಸ್ಯ ಸರ್ವಾದಿಃ ಸರ್ವಭಾವನಃ ||
೧೯ ||

೨೦ ಸರ್ವತೋ ಹಸ್ತಪಾದೋ ವೈ ಸರ್ವತೋ ನಾಸಿಕೋದರಃ | ಸರ್ವತೋಽಕ್ಷಿಮುಖೋಽನಂತಃ ಸರ್ವತಃ
ಶ್ರುತಿಮಾನ್ ಬಭೌ ||೨೦ ||

೨೧ ಅಸಂಖ್ಯಾವಯವೋ ದೇವೋ ಹ್ಯಸಂಖ್ಯೋದಾರವಿಕ್ರಮಃ | ಅಸಂಖ್ಯಲೀಲಯಾ ಯುಕ್ತಃ
ಪರಮಾತ್ಮಸ್ವಭಾವವಾನ್ ||೨೧ ||

೨೨ ಆದಿಮಧ್ಯಾಂತಹೀನಃ ಸ ಸರ್ವತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ಯ ಸಂಸ್ಥಿತಃ | ಮಹತಾಂ ಚ ಮಹೀಯಾನ್ ಯೋ ಯಸ್ಯ ಪಾರೋ ನ
ದೃಶ್ಯತೇ ||೨೨ ||

೧೯ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಸೂರ್ಯರಿಗೆ ಸಮನಾದ ಅವನು ಸ್ವತಃ ಹೊರಬಂದನು. ಅಪಾರ ಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳ ಅವನು
ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಆದಿಯೂ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡುವವನೂ ಆಗಿದ್ದಾನೆ.

೨೦ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಕೈಕಾಲುಗಳೂ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಮೂಗು ಮತ್ತು ಉದರವೂ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಕಣ್ಣುಮುಖಗಳೂ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಕಿವಿಗಳೂ ಉಳ್ಳ
ಅನಂತನಾಗಿ ಅವನು ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದನು.

೨೧ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಅವಯವಗಳೂ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಉದಾರ ಪರಾಕ್ರಮಗಳೂ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಲೀಲೆಗಳೂ ಉಳ್ಳ ಆ
ದೇವನು ಪರಮಾತ್ಮಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದನು.

೨೨ ಆದಿ, ಮಧ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂತ್ಯಗಳಿಂದ ರಹಿತನಾದ ಅವನು ಎಲ್ಲೆಡೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾನೆ. ಮಹತ್ತರರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ
ಮಹತ್ತರನಾದ ಅವನ ಪಾರವು ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

- ೨೩ ಅಣುಭ್ಯೋಽಣುತರೋ ದೇವೋ ರೋಮರನ್ನೇಷು ಯಸ್ಯ ವೈ | ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಡಾನಿ ಭ್ರಮಂತಿ ಸ್ಮ ಪರಾಗಾ ಇವ
ಚಾಂಬರೇ ||೨೩ ||
- ೨೪ ಮಹಾಕಾರಣನಾಮಾ ವೈ ತುರಿಯೋ ದೇಹಧಾರಕಃ | ಆತ್ಮಪ್ರತೀತಿರೂಪಂ ಯತ್ಕಥ್ಯತೇಽಸೌ ಮಹಾದ್ಭುತಿಃ ||
೨೪ ||
- ೨೫ ಗುಣಾನಾಮಧಿಪೋಽಯಂ ವೈ ಗುಣೇಶಸ್ತೇನ ಕಥ್ಯತೇ | ಸರ್ವಾತ್ಮಾ ಸರ್ವರೂಪಶ್ಚ ನಾದದೇಹಧರಃ ಪ್ರಭುಃ ||
೨೫ ||

-
- ೨೩ ಅಣುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಅಣುವಾದ ಆ ದೇವನ ರೋಮರಂಧ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿನ ಧೂಳಿನ
ಕಣಗಳಂತೆ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದವು.
- ೨೪ ಮಹಾಕಾರಣವೆಂಬ ಹೆಸರಿನ, ತುರಿಯ ದೇಹವನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಆ ಮಹಾತೇಜಸ್ವಿಯು
ಆತ್ಮಪ್ರತೀತಿರೂಪವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತಾನೆ.
- ೨೫ ಗುಣಗಳ ಅಧಿಪತಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವನನ್ನು ಗುಣೇಶನೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆ ಪ್ರಭುವು ಸರ್ವಾತ್ಮನೂ
ಸರ್ವರೂಪನೂ ನಾದದೇಹವನ್ನು ಧರಿಸಿದವನೂ ಆಗಿದ್ದಾನೆ.

- ೨೬ ಗುಣೇಶೇನ ಕೃತಂ ಕರ್ಮ ನಾನಾಚೇಷ್ಟಾತ್ಮಕಂ ತತಃ | ತೇನ ನಾಮಾನಿ ಜಾತಾನಿ ಪಶ್ಚಾತ್ತಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ||೨೬ ||
- ೨೭ ಆಪಃ ಶರೀರಸಂಸ್ಥಾಸ್ತತ್ರ ಸುಪ್ರೋಽಯಮೀಶ್ವರಃ | ನಾರಾಯಣ ಇತಿ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ನಾಮ ತಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ||೨೭ ||
- ೨೮ ಆಪೋ ನರಪ್ರಸೂತಾಶ್ಚ ತೇನ ನಾರಾಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾಃ | ತಾ ಏವಾಯತನಂ ತಸ್ಯ ಕರ್ಮಣಾ ತೇನ ಸ ಪ್ರಭುಃ ||
೨೮ ||

-
- ೨೬ ಅನಂತರ ಗುಣೇಶನು ನಾನಾ ಚೇಷ್ಟೆಗಳ ರೂಪದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಆ ಕಾರ್ಯಗಳಿಂದ ಮಹಾತ್ಮನಾದ ಅವನಿಗೆ ಹಲವು ಹೆಸರುಗಳು ಉಂಟಾದವು.
- ೨೭ ಅವನ ದೇಹದಿಂದ ಉಂಟಾಗಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಆ ಈಶ್ವರನು ಶಯನಿಸಿದನು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಮಹಾತ್ಮನಿಗೆ ನಾರಾಯಣನೆಂಬ ಹೆಸರು ದೊರೆಯಿತು.
- ೨೮ ನೀರು ನರನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ನಾರಾ ಎಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅದೇ ಅವನ ಆಯತನವಾದುದರಿಂದ ಆ ಕಾರ್ಯದ ಮೂಲಕ ಅವನು ನಾರಾಯಣಪ್ರಭುವೆನಿಸಿದನು.

- ೨೯ ಭಿನ್ನಂ ಭಿನ್ನಂ ಸೃಜತಿ ಚ ತ್ರಿವಿಧಂ ತ್ರಿವಿಧಂ ಪೃಥಕ್ | ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ ತೇನ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಂ ನಾಮ ತಸ್ಯ ಪ್ರಭಾವತಃ ||
೨೯ ||
- ೩೦ ವೇದೋಪನಿಷದಿ ಪ್ರೋಕ್ತೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಃ ಸನಾತನಃ | ಸರ್ವೇಭ್ಯೋ ಯಃ ಪರಃ ಶ್ರೇಷ್ಠಮೇನಂ ವಿದ್ಧಿ
ಸುನಿಶ್ಚಿತಮ್ ||೩೦ ||
- ೩೧ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಯತ್ನದಾತಾ ಸ ಕಾಲರೂಪೇಣ ವರ್ತತೇ | ಚಾಲಕಸ್ತೇನ ನಾಮಾಭೂದ್ ಮಹಾದೇವ ಇತಿ
ಪ್ರಭೋಃ ||೩೧ ||
- ೩೨ ಕರ್ಮಣಾಮಯಮಾಧಾರೋ ಜಾತಃ ಸೂರ್ಯ ಇತಿ ಸ್ಮೃತಃ | ಮೋಹಕೋ ವಸ್ತುಜಾತಾನಾಮಾದಿಶಕ್ತಿಶ್ಚ
ತೇನ ಸಃ ||೩೨ ||
- ೩೩ ಇತ್ಯಾದಿನಾಮತಾಂ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ನಾನಾಭಾವೇನ ಕರ್ಮಣಾ | ಗುಣೇಶಸ್ತು ತುರಿಯಾತ್ಮಾ ಸರ್ವತ್ರಾಸೌ
ಮಹಾನ್ ಪ್ರಭುಃ ||೩೩ ||

-
- ೨೯ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ, ಮೂರೂ ಮೂರೂ ವಿಧಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿ ಸೃಜಿಸುವುದರಿಂದ ಅವನ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ
ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮನೆಂಬ ಹೆಸರು ದೊರೆಯಿತು.
- ೩೦ ವೇದೋಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸನಾತನವಾದ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕವು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಪರವಾದ ಆ ಶ್ರೇಷ್ಠನನ್ನು
ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ತಿಳಿ.†
- ೩೧ ಅವನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ನೀಡುವವನಾಗಿ ಕಾಲರೂಪದಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾನೆ.
ಚಾಲಕನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಪ್ರಭುವಿಗೆ ಮಹಾದೇವನೆಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.
- ೩೨ ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ಆಧಾರನಾದ ಅವನು ಸೂರ್ಯನೆಂದು ಸ್ಮರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೂ
ಮೋಹಗೊಳಿಸುವುದರಿಂದ ಅವನೇ ಆದಿಶಕ್ತಿಯೂ ಆಗಿದ್ದಾನೆ.
- ೩೩ ಹೀಗೆ ನಾನಾ ಭಾವಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳಿಂದ ಅವನು ಅನೇಕ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದನು. ತುರಿಯಾತ್ಮನಾದ
ಗುಣೇಶನು ಎಲ್ಲೆಡೆ ಮಹಾಪ್ರಭುವಾಗಿದ್ದಾನೆ.

೩೪ ಕಾರಣಾನಾಂ ಚ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಕಾರಣಂ ಚ ನ ಸಂಶಯಃ | ಮಹಾಕಾರಣಮೇತಚ್ಚ ಪುರಾಣೇಷು ಪ್ರವಚ್ಯತೇ ||
೩೪ ||

೩೫ ಕರ್ತುಃ ಕರ್ತಾ ಸ್ವಯಂ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಧರ್ತುರ್ಹರ್ತಾ ನ ಸಂಶಯಃ | ಪಾತುಃ ಪಾತಾ ಪ್ರಕಾಶಸ್ಯ ಪ್ರಕಾಶೋಽಯಂ
ಗುಣೇಶ್ವರಃ ||೩೫ ||

೩೬ ತ್ರಿದೇಹೋ ಗುಣತಾಧಾರಂ ವಾಮೇ ರಾಜಸತಾಂ ಗತಃ | ಸಾತ್ತ್ವಿಕೋ ಮಧ್ಯಭಾಗೇ ಸ ದಕ್ಷಿಣೇ ತಾಮಸೋ
ಬಭೌ ||೩೬ ||

೩೪ ಎಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳಿಗೂ ಕಾರಣನಾಗಿದ್ದಾನೆ; ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನೇ ಮಹಾಕಾರಣವೆಂದು
ವಿವರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

೩೫ ಗುಣೇಶ್ವರನು ಸ್ವತಃ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಕರ್ತನ ಕರ್ತನೂ ಸಂಹರ್ತನ ಸಂಹರ್ತನೂ ಆಗಿದ್ದಾನೆ; ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.
ಅವನು ಪಾಲಕನ ಪಾಲಕನೂ ಪ್ರಕಾಶದ ಪ್ರಕಾಶನೂ ಆಗಿದ್ದಾನೆ.

೩೬ ಮೂರು ದೇಹಗಳುಳ್ಳ ಗುಣಾಧಾರನಾದ ಅವನು ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ರಾಜಸನಾಗಿ, ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ
ಸಾತ್ತ್ವಿಕನಾಗಿ, ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ತಾಮಸನಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದನು.†

೩೭ ಏತಾದೃಶೋ ಮಹಾತ್ಮಾಸಾವಾದಿದೇವೋ ಗಣೇಶ್ವರಃ | ಅಜ್ಞಾನೇನಾವೃತೋ ಯಸ್ಮಾತ್ತೇನ ವೈ ತಪಸಿ ಸ್ಥಿತಃ ||
೩೭ ||

೩೮ ಸೋಽತಪತ್ತಪ ಉಗ್ರಂ ತು ಹೃದಿ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಗಜಾನನಮ್ | ಬಹುಕಾಲೇ ವ್ಯತಿಕ್ರಾಂತೇ ಪ್ರಸನ್ನೋಽಭೂದ್ಗಜಾನನಃ
||೩೮ ||

೩೯ ಆಗತೋ ದೇವದೇವೇಶೋ ಧೇನುರ್ವತ್ಸಮಿವಾದರಾತ್ | ಬೋಧಯಾಮಾಸ ತಂ ಶೀಘ್ರಂ ಗುಣೇಶಂ
ಭಕ್ತವತ್ಸಲಃ ||೩೯ ||

೪೦ ಶ್ರೀಗಣೇಶ ಉವಾಚ | ಏಕಾಕ್ಷರಸ್ಯ ಮಂತ್ರಸ್ಯ ಜಪೇನ ತಪಸಾಽಪಿ ತೇ | ಪ್ರಸನ್ನೋಽಹಂ ಮಹಾಬಾಹೋ
ಗುಣೇಶ ವ್ಯಣು ವಾಂಛಿತಮ್ ||೪೦ ||

೪೧ ಇತ್ಯೇವಂ ಬೋಧಿತೋ ದೇವಿ ಗಣೇಶೇನ ಕೃಪಾವತಾ | ಗುಣೇಶ್ವರಃ ಪ್ರತುಷ್ಟಾವ ಭಕ್ತಿಭಾವಸಮನ್ವಿತಃ ||೪೧ ||

೩೭ ಇಂತಹ ಮಹಾತ್ಮನಾದ ಆದಿದೇವ ಗುಣೇಶ್ವರನು ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಆವೃತನಾಗಿದ್ದ ಕಾರಣ ತಪಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ
ನೆಲೆಸಿದನು.

೩೮ ಅವನು ಗಜಾನನನನ್ನು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಉಗ್ರತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಬಹುಕಾಲವು ಕಳೆದ ಮೇಲೆ
ಗಜಾನನನು ಪ್ರಸನ್ನನಾದನು.

೩೯ ಹಸು ಕರುವಿನ ಬಳಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ದೇವದೇವೇಶನಾದ ಭಕ್ತವತ್ಸಲನು ಆದರದಿಂದ ಬಂದು ಗುಣೇಶನನ್ನು
ಕೂಡಲೇ ಎಚ್ಚರಿಸಿದನು.

೪೦ ಶ್ರೀಗಣೇಶನು ಹೇಳಿದನು: ಮಹಾಬಾಹುವಾದ ಗುಣೇಶನೇ, ನಿನ್ನ ಏಕಾಕ್ಷರಮಂತ್ರದ ಜಪದಿಂದಲೂ
ತಪಸ್ಸಿನಿಂದಲೂ ನಾನು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಬಯಸಿದ ವರವನ್ನು ಆರಿಸಿಕೋ.

೪೧ ದೇವಿ, ಕರುಣಾಮಯನಾದ ಗಣೇಶನು ಹೀಗೆ ಎಚ್ಚರಿಸಿದಾಗ ಗುಣೇಶ್ವರನು ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ಕೂಡಿದವನಾಗಿ
ಸ್ತುತಿಸಿದನು.

೪೨ ಗುಣೇಶ ಉವಾಚ | ನಮಾಮಿ ದೇವಂ ಗಣನಾಥಮೀಶಂ ಸದಾ ಸುಶಾಂತಂ ಹೃದಿ ಯೋಗಿನಾಂ ವೈ |
ಅಪಾರಯೋಗಂ ದೃಢಯೋಗನಾಥಂ ಸುಶಾಂತಯೋಗೇಶ್ವರಮಾನತೋಽಸ್ಮಿ ||೪೨ ||

೪೩ ಅಯೋಗರೂಪಂ ಕಥಿತುಂ ತ್ವಶಕ್ಯಂ ನಿವೃತ್ತಿಮಾತ್ರಂ ಹ್ಯಸಮಾಧಿಸಂಸ್ಥಮ್ |
ಅಭೇದಭೇದಾತ್ಮಕಮೂಲಹೀನಂ ಸುಶಾಂತಯೋಗೇಶ್ವರಮಾನತೋಽಸ್ಮಿ ||೪೩ ||

೪೪ ಸದಾ ಸಮಾಧಿಸ್ಥಮನಂತಪಾರಂ ಪ್ರಭುಂ ಸ್ವಸಂವೇದ್ಯಮಯಂ ವಿಭಾನ್ತಮ್ | ನಿಜಾತ್ಮಯೋಗೇನ ಚ
ಲಭ್ಯಮೇವಂ ಸುಶಾಂತಯೋಗೇಶ್ವರಮಾನತೋಽಸ್ಮಿ ||೪೪ ||

೪೨ ಗುಣೇಶನು ಹೇಳಿದನು: ಯೋಗಿಗಳ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಸದಾ ಸುಶಾಂತನಾಗಿರುವ,
ಅಪಾರಯೋಗಸ್ವರೂಪನಾದ, ದೃಢಯೋಗದ ನಾಥನಾದ ದೇವ ಗಣನಾಥ ಈಶ್ವರನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.
ಸುಶಾಂತಯೋಗೇಶ್ವರನಿಗೆ ನಾನು ತಲೆಬಾಗುತ್ತೇನೆ.

೪೩ ವರ್ಣಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಅಯೋಗರೂಪನೂ ನಿವೃತ್ತಿಮಾತ್ರನೂ ಅಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವವನೂ,
ಅಭೇದಭೇದಾತ್ಮಕ ಮೂಲದಿಂದ ರಹಿತನೂ ಆದ ಸುಶಾಂತಯೋಗೇಶ್ವರನಿಗೆ ನಾನು ತಲೆಬಾಗುತ್ತೇನೆ.

೪೪ ಸದಾ ಸಮಾಧಿಸ್ಥನಾದ, ಅನಂತಪಾರನಾದ, ಸ್ವಸಂವೇದ್ಯಮಯನಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ, ನಿಜಾತ್ಮಯೋಗದಿಂದ
ಪಡೆಯಬಹುದಾದ ಪ್ರಭು ಸುಶಾಂತಯೋಗೇಶ್ವರನಿಗೆ ನಾನು ತಲೆಬಾಗುತ್ತೇನೆ.

೪೫ ವಿದೇಹಯೋಗೇನ ಚ ಸಾಂಖ್ಯರೂಪಂ ಜನೇನ ಲಭ್ಯಂ ಗಣರಾಜಮೀಡ್ಯಮ್ | ಸದಾ ಹ್ಯುಪಾಧೌ ನ [...]
ಗಣೇಶಂ ಸುಶಾಂತಯೋಗೇಶ್ವರಮಾನತೋಽಸ್ಮಿ ||೪೫ ||

೪೬ ಸುಸಂಸ್ಥಿತಂ ಸರ್ವವಿಲಾಸಯುಕ್ತಂ ಹೃದಿ[...]ಮಾದಿದೇವಮ್ | ಅಭೇದಮಾತ್ರಂ ಪರಮಾರ್ಥರೂಪಂ
ಸುಶಾಂತಯೋಗೇಶ್ವರಮಾನತೋಽಸ್ಮಿ ||೪೬ ||

೪೭ ಅನಾದಿಮಧ್ಯಾನ್ತಮನಂತಪಾರಂ ಸುಸಂವೃತಂ ಸಂತತಮಾತ್ಮರೂಪಮ್ | ಗಣೇಶಮಾದ್ಯಂ ಪುರುಷಂ
ಪುರಾಣಂ ಸುಶಾಂತಯೋಗೇಶ್ವರಮಾನತೋಽಸ್ಮಿ ||೪೭ ||

೪೮ ಅನಾದಿರೂಪಂ ಪ್ರಕೃತಿಪ್ರಭೇದಂ ಸದಾ ಸುಬಿಂದ್ವಾತ್ಮಕಮಪ್ರಮೇಯಮ್ | ಅಮಾಯಿಕಂ ಮೋಹಕರಂ
ಪ್ರಸಿದ್ಧಂ ಸುಶಾಂತಯೋಗೇಶ್ವರಮಾನತೋಽಸ್ಮಿ ||೪೮ ||

೪೫ ವಿದೇಹಯೋಗದಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಲಭ್ಯನಾದ, ಸಾಂಖ್ಯರೂಪನೂ ಸ್ತುತ್ಯ ಗಣರಾಜನೂ ಆದ ಗಣೇಶನಿಗೆ
ತಲೆಬಾಗುತ್ತೇನೆ. ಸುಶಾಂತಯೋಗೇಶ್ವರನಿಗೆ ನಾನು ತಲೆಬಾಗುತ್ತೇನೆ.†

೪೬ ಸುಸ್ಥಿತನೂ ಸರ್ವವಿಲಾಸಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಆದಿದೇವನೂ ಅಭೇದಮಾತ್ರನೂ ಪರಮಾರ್ಥಸ್ವರೂಪನೂ ಆದ
ಸುಶಾಂತಯೋಗೇಶ್ವರನಿಗೆ ನಾನು ತಲೆಬಾಗುತ್ತೇನೆ.†

೪೭ ಆದಿ, ಮಧ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂತ್ಯಗಳಿಲ್ಲದ, ಅನಂತಪಾರನಾದ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆವೃತನಾದ, ಸದಾ ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪನಾದ
ಆದ್ಯನೂ ಪುರಾಣಪುರುಷನೂ ಆದ ಗಣೇಶನಿಗೆ ತಲೆಬಾಗುತ್ತೇನೆ. ಸುಶಾಂತಯೋಗೇಶ್ವರನಿಗೆ ನಾನು
ತಲೆಬಾಗುತ್ತೇನೆ.

೪೮ ಅನಾದಿರೂಪನಾದ, ಪ್ರಕೃತಿಯ ಪ್ರಭೇದಸ್ವರೂಪನಾದ, ಸದಾ ಸುಬಿಂದ್ವಾತ್ಮಕನೂ ಅಪ್ರಮೇಯನೂ
ಅಮಾಯಿಕನೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮೋಹಕಾರಕನೂ ಆದ ಸುಶಾಂತಯೋಗೇಶ್ವರನಿಗೆ ನಾನು ತಲೆಬಾಗುತ್ತೇನೆ.†

- ೪೯ ಗುಣೇಷು ರೂಪೇಣ ವಿರಾಜಮಾನಮಪಾರಮವ್ಯಕ್ತಮಯಂ ಗಣೇಶಮ್ | ಗುಣೈರ್ವಿಹೀನಂ ಗುಣಚಾಲಕಂ
ಚ ಸುಶಾಂತಯೋಗೇಶ್ವರಮಾನತೋಽಸ್ಮಿ ||೪೯ ||
- ೫೦ ಸಮಸ್ವರೂಪಂ ಜಗದೀಶಮೇಕಂ ಸುಷುಪ್ತಿರೂಪಂ ಸಕಲಾವಭಾಸಮ್ |
ಅನಾದಿಮಾಯಾಮಯಮೋಹಧಾರಂ ಸುಶಾಂತಯೋಗೇಶ್ವರಮಾನತೋಽಸ್ಮಿ ||೫೦ ||
- ೫೧ ಜಗನ್ಮಯಂ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಿಭೂತಿಧಾರಂ ಹಿರಣ್ಮಯಂ ಸ್ವಪ್ನಗತಂ ಗಣೇಶಮ್ | ಜನಸ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನಕರಂ ಪುರಾಣಂ
ಸುಶಾಂತಯೋಗೇಶ್ವರಮಾನತೋಽಸ್ಮಿ ||೫೧ ||
- ೫೨ ಸ್ತುತಂ ಸದಾ ದೇವಮುನೀನ್ದ್ರಸಿದ್ಧೈಃ ಸ್ಥಿತಂ ಜಗನ್ಮೋಹಮಯಂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಮ್ | ಸದಾ ಪರಂ
ಸ್ಥೂಲವಿಹಾರಯುಕ್ತಂ ಸುಶಾಂತಯೋಗೇಶ್ವರಮಾನತೋಽಸ್ಮಿ ||೫೨ ||
- ೫೩ ಅಸತ್ಸ್ವರೂಪಂ ವಿವಿಧೇಷ್ಟಭೇದಂ ಗಣೇಶಮಾಯಾಮಯಶಕ್ತಿರೂಪಮ್ |
ಮನೋವಚೋಹೀನಮಹಾನುಭಾವಂ ಸುಶಾಂತಯೋಗೇಶ್ವರಮಾನತೋಽಸ್ಮಿ ||೫೩ ||

- ೪೯ ಗುಣಗಳಲ್ಲಿ ರೂಪದಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ, ಅಪಾರವೂ ಅವ್ಯಕ್ತಮಯವೂ ಆದ ಗಣೇಶನಿಗೆ ತಲೆಬಾಗುತ್ತೇನೆ.
ಗುಣರಹಿತನೂ ಗುಣಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವವನೂ ಆದ ಸುಶಾಂತಯೋಗೇಶ್ವರನಿಗೆ ನಾನು ತಲೆಬಾಗುತ್ತೇನೆ.
- ೫೦ ಸಮಸ್ವರೂಪನಾದ ಏಕ ಜಗದೀಶನೂ ಸುಷುಪ್ತಿರೂಪನೂ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವವನೂ
ಅನಾದಿಮಾಯಾಮಯ ಮೋಹವನ್ನು ಧರಿಸುವವನೂ ಆದ ಸುಶಾಂತಯೋಗೇಶ್ವರನಿಗೆ ನಾನು
ತಲೆಬಾಗುತ್ತೇನೆ.
- ೫೧ ಜಗನ್ಮಯನಾದ, ಸೂಕ್ಷ್ಮವಿಭೂತಿಯನ್ನು ಧರಿಸುವ, ಹಿರಣ್ಮಯನಾದ, ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಇರುವ, ಜನರಿಗೆ
ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಪುರಾತನ ಗಣೇಶನಿಗೆ ತಲೆಬಾಗುತ್ತೇನೆ. ಸುಶಾಂತಯೋಗೇಶ್ವರನಿಗೆ ನಾನು
ತಲೆಬಾಗುತ್ತೇನೆ.
- ೫೨ ದೇವತೆಗಳು, ಮುನೀಂದ್ರರು ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧರಿಂದ ಸದಾ ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಡುವ, ಜಗನ್ಮೋಹಮಯನಾಗಿ ನೆಲೆಸಿರುವ
ಪ್ರಸಿದ್ಧನೂ ಸದಾ ಪರನೂ ಸ್ಥೂಲವಿಹಾರದಿಂದ ಕೂಡಿದವನೂ ಆದ ಸುಶಾಂತಯೋಗೇಶ್ವರನಿಗೆ ನಾನು
ತಲೆಬಾಗುತ್ತೇನೆ.
- ೫೩ ಅಸತ್ಸ್ವರೂಪನಾದ, ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಅಭೇದನಾದ, ಮಾಯಾಮಯ ಶಕ್ತಿರೂಪನಾದ, ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು
ಮಾತಿಗೆ ಮೀರಿದ ಮಹಾನುಭಾವ ಗಣೇಶನಿಗೆ ತಲೆಬಾಗುತ್ತೇನೆ. ಸುಶಾಂತಯೋಗೇಶ್ವರನಿಗೆ ನಾನು
ತಲೆಬಾಗುತ್ತೇನೆ.

- ೫೪ ರವಿಸ್ವರೂಪಂ ಹೃಜಂ ಪುರಾಣಮಭೇದಮೇಕಾತ್ಮಕಮಾತ್ಮರೂಪಮ್ | ಅಖಂಡಮಾನಂದಘನಂ ಗಣೇಶಂ
ಸುಶಾಂತಯೋಗೇಶ್ವರಮಾನತೋಽಸ್ಮಿ ||೫೪ ||
- ೫೫ ಸಮಂ ಸದಾ ವಿಷ್ಣುಮಚಿನ್ಮೃಭಾವಮಭೇದಭೇದಾದಿವಿವರ್ಜಿತಂ ಚ | ಸದಾ ಸುಖಾನಂದಮಯಂ ಗಣೇಶಂ
ಸುಶಾಂತಯೋಗೇಶ್ವರಮಾನತೋಽಸ್ಮಿ ||೫೫ ||
- ೫೬ ಅಚಿನ್ಮರೂಪಂ ಸಕಲೈರ್ವಿಹೀನಂ ಸದಾಶಿವಂ ಮೋಹವಿಹೀನಮಾದ್ಯಮ್ | ಅಪಾರವೇಷಂ
ಸ್ವಸುಖಾವಭಾಸಂ ಸುಶಾಂತಯೋಗೇಶ್ವರಮಾನತೋಽಸ್ಮಿ ||೫೬ ||
- ೫೭ ಪದಾರ್ಥರೂಪಂ ವಿವಿಧಪ್ರಭೇದಂ ವಿಕಾರಯುಕ್ತಂ ಪರಮಪ್ರಮೇಯಮ್ | ಯೋಗಾತ್ಮಕಂ
ತ್ವಂಪದರೂಪಮೇವ ಸುಶಾಂತಯೋಗೇಶ್ವರಮಾನತೋಽಸ್ಮಿ ||೫೭ ||
- ೫೮ ಅಖಂಡಮೇಕಾತ್ಮಕವಿಶ್ವರೂಪಂ ವಿಕಾರಹೀನಂ ಮಹದಪ್ರಮೇಯಮ್ | ಗಣೇಶಮೇಕಂ ಹೃದಿ ತತ್ಪದಸ್ಥಂ
ಸುಶಾಂತಯೋಗೇಶ್ವರಮಾನತೋಽಸ್ಮಿ ||೫೮ ||

-
- ೫೪ ರವಿಸ್ವರೂಪನಾದ, ಅಜನೂ ಪುರಾತನನೂ ಅಭೇದನೂ ಏಕಾತ್ಮಕನೂ ಆತ್ಮರೂಪನೂ ಅಖಂಡ
ಆನಂದಘನನೂ ಆದ ಗಣೇಶನಿಗೆ ತಲೆಬಾಗುತ್ತೇನೆ. ಸುಶಾಂತಯೋಗೇಶ್ವರನಿಗೆ ನಾನು ತಲೆಬಾಗುತ್ತೇನೆ.
- ೫೫ ಸದಾ ಸಮನಾದ ವಿಷ್ಣುಸ್ವರೂಪನೂ ಅಚಿಂತ್ಯಭಾವನೂ ಅಭೇದಭೇದಾದಿಗಳಿಂದ ರಹಿತನೂ ಸದಾ
ಸುಖಾನಂದಮಯನೂ ಆದ ಗಣೇಶನಿಗೆ ತಲೆಬಾಗುತ್ತೇನೆ. ಸುಶಾಂತಯೋಗೇಶ್ವರನಿಗೆ ನಾನು ತಲೆಬಾಗುತ್ತೇನೆ.
- ೫೬ ಅಚಿಂತ್ಯರೂಪನಾದ, ಎಲ್ಲದರಿಂದಲೂ ರಹಿತನಾದ ಸದಾಶಿವನೂ ಮೋಹರಹಿತ ಆದ್ಯನೂ
ಅಪಾರವೇಷನೂ ತನ್ನ ಸುಖದಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವವನೂ ಆದ ಸುಶಾಂತಯೋಗೇಶ್ವರನಿಗೆ ನಾನು
ತಲೆಬಾಗುತ್ತೇನೆ.
- ೫೭ ಪದಾರ್ಥರೂಪನಾದ, ವಿವಿಧ ಪ್ರಭೇದಗಳೂ ವಿಕಾರಗಳೂ ಉಳ್ಳ, ಪರಮ ಅಪ್ರಮೇಯನಾದ,
ಯೋಗಾತ್ಮಕನೂ ತ್ವಂಪದಸ್ವರೂಪನೂ ಆದ ಸುಶಾಂತಯೋಗೇಶ್ವರನಿಗೆ ನಾನು ತಲೆಬಾಗುತ್ತೇನೆ.
- ೫೮ ಅಖಂಡನಾದ, ಏಕಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ವರೂಪನಾದ, ವಿಕಾರರಹಿತನೂ ಮಹಾನೂ ಅಪ್ರಮೇಯನೂ ಆದ,
ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ತತ್ಪದದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಏಕ ಗಣೇಶನಿಗೆ ತಲೆಬಾಗುತ್ತೇನೆ. ಸುಶಾಂತಯೋಗೇಶ್ವರನಿಗೆ ನಾನು
ತಲೆಬಾಗುತ್ತೇನೆ.

೫೯ ಗಣೇಶ ಚೈತೇ ವಿವಿಧಸ್ವರೂಪಾಃ ಕಲಾವತಾರಾ ಭವತೋ ಹಿ ಭವ್ಯಾಃ | ಸುಶಾಂತಮೇಕಂ ಭವದೀಯರೂಪಂ
ಕಥಂ ವಿಭಾವ್ಯಂ ಮನಸಾ ನ ಲಭ್ಯಮ್ ||೫೯||

೬೦ ಯದಾ ಚ ಸರ್ವಾತ್ಮಮಯಂ ವದಾಮಿ ತದಾ ತು ಸೋಽಹಂ ಪ್ರಕೃತಿಸ್ವರೂಪಮ್ | ಗಕಾರರೂಪಂ
ಜಗದೀಶಮೇಕಂ ಗಕಾರಮೇಕಂ ಶರಣಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ||೬೦||

೬೧ ಮನೋವಚೋಹೀನಮಥೋ ವದಾಮಿ ಹ್ಯಯೋಗಸಂಯೋಗಮಯಂ ಣಕಾರಮ್ | ನಿವೃತ್ತಿರೂಪಂ
ಶರಣಂ ಸದಾ ವೈ ನಮಾಮಿ ತಂ ಸರ್ವವರಿಷ್ಠಮಾದ್ಯಮ್ ||೬೧||

೬೨ ನ ಶಕ್ಯಸೇ ವಕ್ತುಮವಕ್ತುಮೇವಮತೋ ಭವಂತಂ ಪ್ರಣಮಾಮಿ ಥುಂಥೇ | ಗಣೇಶ ವಿಘ್ನೇಶ ಮಹಾನುಭಾವ
ಪ್ರಸೀದ ಭೋ ಬ್ರಹ್ಮಪತೇ ಮಹಾತ್ಮನ್ ||೬೨||

೫೯ ಗಣೇಶನೇ, ಈ ವಿವಿಧ ಸ್ವರೂಪಗಳು ನಿನ್ನ ಶುಭವಾದ ಕಲಾವತಾರಗಳು. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಲಭ್ಯವಲ್ಲದ ನಿನ್ನ ಏಕ
ಸುಶಾಂತರೂಪವನ್ನು ಹೇಗೆ ಭಾವಿಸಲಿ?

೬೦ ಸರ್ವಾತ್ಮಮಯನೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಸೋಽಹಂ ಪ್ರಕೃತಿಸ್ವರೂಪವಾದ ಗಕಾರರೂಪವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕ
ಜಗದೀಶನಾದ ಆ ಗಕಾರವನ್ನೇ ಶರಣಾಗುತ್ತೇನೆ.†

೬೧ ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ಮಾತಿಗೆ ಮೀರಿದವನನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಅಯೋಗಸಂಯೋಗಮಯವಾದ ಣಕಾರವನ್ನು
ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಿವೃತ್ತಿರೂಪನಾದ, ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಆದ್ಯನನ್ನು ಸದಾ ಶರಣಾಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

೬೨ ಹೀಗೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಹೇಳದಿರುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಥುಂಥಿಯೇ, ನಿನಗೆ
ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಗಣೇಶನೇ, ವಿಘ್ನೇಶನೇ, ಮಹಾನುಭಾವನೇ, ಬ್ರಹ್ಮಪತಿಯೇ, ಮಹಾತ್ಮನೇ, ಪ್ರಸನ್ನನಾಗು.

೬೩ ಜನ್ಮ ಧನ್ಯಂ ಧನ್ಯಮಸ್ತಿ ವಿದ್ಯಾ ಜ್ಞಾನಂ ತಪಃ ಫಲಮ್ | ಯೇನ ದೃಷ್ಟೋ ಗಣಾಧೀಶಃ ಕೃತಕೃತ್ಯೋಽಸ್ಮಿ
ಸಾಂಪ್ರತಮ್ ||೬೩||

೬೪ ಮಹ್ಯಂ ಯದಿ ವರೋ ದೇಯಸ್ತದಾ ಭಕ್ತಿಂ ದೃಢಾಂ ತ್ವಯಿ | ದೇಹಿ ಮೇ ಪರಮೇಶಾನ ಯಯಾ ಮೋಹೋ
ವಿನಶ್ಯತಿ ||೬೪||

೬೫ ಸೃಷ್ಟಿಸರ್ಜನಸಾಮರ್ಥ್ಯಂ ಭಜತಾಂ ಕಾಮಪೂರಣಮ್ | ನಿರ್ವಿಘ್ನಂ ಸರ್ವಕಾರ್ಯೇಷು ದೇಹಿ ವಿಘ್ನವಿನಾಶನ
||೬೫||

೬೩ ಗಣಾಧೀಶನನ್ನು ಕಂಡದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಜನ್ಮವು ಧನ್ಯವಾಯಿತು; ವಿದ್ಯೆ, ಜ್ಞಾನ, ತಪಸ್ಸು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ
ಫಲವೂ ಧನ್ಯವಾದವು. ಈಗ ನಾನು ಕೃತಕೃತ್ಯನಾಗಿದ್ದೇನೆ.

೬೪ ನನಗೆ ವರವನ್ನು ನೀಡುವುದಾದರೆ, ಪರಮೇಶಾನನೇ, ಮೋಹವು ನಾಶವಾಗುವಂತಹ ದೃಢವಾದ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು
ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ನೀಡು.

೬೫ ವಿಘ್ನವಿನಾಶನೇ, ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ರಚಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನೂ ಭಜಿಸುವವರ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ
ಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಿಘ್ನತೆಯನ್ನೂ ನೀಡು.

೬೬ ಗುಣೇಶವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸುಪ್ರಸನ್ನೋ ಗಜಾನನಃ | ಮೇಘಗಾಂಭೀರ್ಯಸಾದೃಶ್ಯಂ ವಚನಂ ತ್ವಿದಮಬ್ರವೀತ್ ||
೬೬ ||

೬೭ ಶ್ರೀಗಣೇಶ ಉವಾಚ | ಭವಿತಾ ಮೇ ಮಹಾಭಕ್ತಿಃ ಸೃಷ್ಟೀನಾಂ ರಚನಾಸ್ತ್ವಯಾ | ನಾನಾವಿಧಾ ಭವಿಷ್ಯಂತಿ
ನಿರ್ವಿಘ್ನಂ ಸರ್ವದಾ ಭವೇತ್ ||೬೭ ||

೬೮ ಭವದ್ಭ್ಯಃ ಸರ್ವದಾತ್ಯತ್ತಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ ತಥಾಽನಘ | ಮಹಾಕಾರ್ಯೇ ಸಮುತ್ಪನ್ನೇ ದಾಸ್ಯೇಹಂ ದರ್ಶನಂ ಚ
ತೇ ||೬೮ ||

೬೬ ಗುಣೇಶನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸನ್ನನಾದ ಗಜಾನನನು ಮೇಘದ ಗಾಂಭೀರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ಈ
ವಚನವನ್ನು ಹೇಳಿದನು.

೬೭ ಶ್ರೀಗಣೇಶನು ಹೇಳಿದನು: ನನ್ನಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಮಹಾಭಕ್ತಿ ಉಂಟಾಗುವುದು. ನಿನ್ನಿಂದ ನಾನಾ ಬಗೆಯ
ಸೃಷ್ಟಿರಚನೆಗಳು ಆಗುವವು; ಸದಾ ನಿರ್ವಿಘ್ನತೆ ಇರುವುದು.

೬೮ ಅನಘನೇ, ನಿಮಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೀಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಉಂಟಾಗುವುದು. ಮಹಾಕಾರ್ಯವು ಎದುರಾದಾಗ
ನಾನು ನಿನಗೆ ದರ್ಶನವನ್ನು ನೀಡುವೆನು.

- ೬೯ ಸ್ತೋತ್ರಂ ತ್ವಯಾ ಕೃತಂ ಯಚ್ಚ ಸರ್ವಮಾನ್ಯಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ | ಪಠತಾಂ ಶೃಣ್ವತಾಂ ಚೈವ ಬ್ರಹ್ಮಭೂತಕರಂ
ಮಹತ್ ||೬೯ ||
- ೭೦ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಬ್ರಹ್ಮಪತೇಃ ಸಾಕ್ಷಾನ್ನಾಮ್ನಾ ವೈ ಸ್ತುತಿಸಾರಕಮ್ | ಭವಿಷ್ಯತಿ ಮಹಾಭಾಗ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಕರಂ ಪರಮ್ ||
೭೦ ||
- ೭೧ ಸಕಾಮೇಭ್ಯೋ ಜನೇಭ್ಯೋಽಪಿ ಕಾಮದಂ ಚಿಂತಿತಪ್ರದಮ್ | ನಿಷ್ಕಾಮೇಭ್ಯಃ ಸ್ವಭಕ್ತೇಭ್ಯೋ ಮುಕ್ತಿದಂ
ಪ್ರಭವಿಷ್ಯತಿ ||೭೧ ||
- ೭೨ ಮಮ ಪ್ರೀತಿಕರಂ ಪೂರ್ಣಂ ಸಾರಂ ಸರ್ವತ್ರ ಭಾಷಿತಮ್ | ತ್ರಿಕಾಲಪಠನಾದಸ್ಯ ಸಾಧ್ಯೋಽಹಂ ನಾತ್ರ
ಸಂಶಯಃ ||೭೨ ||

-
- ೬೯ ನೀನು ರಚಿಸಿದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ಎಲ್ಲರಿಂದ ಮಾನ್ಯವಾಗುವುದು. ಪಠಿಸುವವರನ್ನೂ ಕೇಳುವವರನ್ನೂ
ಬ್ರಹ್ಮಭಾವಕ್ಕೆ ತರುವ ಮಹತ್ತರ ಸ್ತೋತ್ರವಾಗುವುದು.
- ೭೦ ಮಹಾಭಾಗನೇ, ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಬ್ರಹ್ಮಪತಿಯ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ಸ್ತುತಿಸಾರಕವೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಎಲ್ಲ ಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನು
ಉಂಟುಮಾಡುವ ಪರಮ ಸ್ತೋತ್ರವಾಗುವುದು.
- ೭೧ ಸಕಾಮರಾದ ಜನರಿಗೆ ಕಾಮನೆಗಳನ್ನೂ ಚಿಂತಿಸಿದ ಫಲಗಳನ್ನೂ ನೀಡುವುದು. ನಿಷ್ಕಾಮರಾದ ನನ್ನ ಭಕ್ತರಿಗೆ
ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡುವುದು.
- ೭೨ ಇದು ನನಗೆ ಪ್ರೀತಿಕರವಾದ, ಪೂರ್ಣವಾದ, ಎಲ್ಲೆಡೆಯೂ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಸಾರವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ತ್ರಿಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ
ಪಠಿಸುವುದರಿಂದ ನಾನು ಪ್ರಾಪ್ಯನಾಗುವೆನು; ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.
- ೭೩ ಶ್ರೀಶಿವ ಉವಾಚ | ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾನ್ವರ್ಹಿತಃ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಗಣೇಶೋ ಭಕ್ತವತ್ಸಲಃ | ದೇವಸ್ಯಾಪಿ ವಿಯೋಗೇನ ಗುಣೇಶೋ
ವಿಮನಾ ಹ್ಯಭೂತ್ ||೭೩ ||

-
- ೭೩ ಶ್ರೀಶಿವನು ಹೇಳಿದನು: ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಭಕ್ತವತ್ಸಲನಾದ ಗಣೇಶನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಅಂತರ್ಧಾನನಾದನು. ಆ ದೇವನ
ವಿಯೋಗದಿಂದ ಗುಣೇಶನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಕುಲನಾದನು.

॥ ಓಮಿತಿ ಶ್ರೀಮದಾನ್ಯೈ ಪುರಾಣೋಪನಿಷದಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮೌಢ್ಯಲೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪ್ರಥಮೇ ಖಂಡೇ ವಕ್ರತುಂಡಚರಿತೇ
ಗುಣೇಶವರಪ್ರದಾನಂ ನಾಮಾಷ್ಟಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥೮॥

ಹೀಗೆ ಶ್ರೀಮದಾಂತ್ಯ ಪುರಾಣೋಪನಿಷತ್ತಾದ ಶ್ರೀಮನ್ಮೌಢ್ಯಲ ಮಹಾಪುರಾಣದ ಪ್ರಥಮ ಖಂಡದ
ವಕ್ರತುಂಡಚರಿತೆಯಲ್ಲಿ ಗುಣೇಶವರಪ್ರದಾನವೆಂಬ ಎಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿಯಿತು.

ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

- ೧ || ಶ್ರೀಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ | ಶ್ರೀಶಿವ ಉವಾಚ | ವರದಾನಪ್ರಭವೇಣ ಗುಣೇಶೋ ಜ್ಞಾನವಾನಭೂತ್ |
ಸಮರ್ಥೋ ಭಗವಾನ್ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಸೃಷ್ಟುಂ ತತ್ರ ಮನೋ ದಧೇ ||೧||
- ೨ ತಸ್ಯ ನಿಃಶ್ವಾಸತೋ ವೇದಾ ನಿಃಸೃತಾ ರೂಪಧಾರಿಣಃ | ಸರ್ವಜ್ಞಾನಕರಾಃ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಭಾಸ್ವಂತೋ ಗುರವಃ
ಸತಾಮ್ ||೨||
- ೩ ಪಶ್ಚಾತ್ತೇನ ಗುಣೇಶೇನ ಸಮಭೂತಾತ್ಮಕಂ ಜಗತ್ | ಸೃಷ್ಟಂ ಸುಷುಪ್ತಿಸಂಜ್ಞಂ ಚ ಮಹತ್ತತ್ತ್ವಾದಿಭಿಃ ಸಮೈಃ ||
೩||
- ೪ ಆನಂದವ್ಯವಹಾರತ್ವಾತ್ ಪ್ರಧಾನಮಿತಿ ಕಥ್ಯತೇ | ಕಾರಣಂ ದ್ವಂದ್ವಭಾವಾನಾಂ ತೇನ ಕಾರಣಕಂ ಸ್ಮೃತಮ್ ||
೪||

-
- ೧ ಶ್ರೀಗಣೇಶನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಶ್ರೀಶಿವನು ಹೇಳಿದನು: ವರದಾನದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಗುಣೇಶನು ಜ್ಞಾನಿಯಾದನು.
ಸಮರ್ಥನಾದ ಆ ಭಗವಂತನು ಸ್ವತಃ ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿದನು.
- ೨ ಅವನ ನಿಟ್ಟುಸಿರಿನಿಂದ ರೂಪಧಾರಿಗಳಾದ ವೇದಗಳು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದವು. ಅವು ಎಲ್ಲ ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ
ಉಂಟುಮಾಡುವ, ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ, ಸಜ್ಜನರ ಗುರುಗಳಾಗಿವೆ.
- ೩ ಅನಂತರ ಗುಣೇಶನು ಸಮಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮಹತ್ತತ್ತ್ವಾದಿಗಳಿಂದ, ಸಮಭೂತಾತ್ಮಕವಾದ ಸುಷುಪ್ತಿಯೆಂಬ
ಜಗತ್ತನ್ನು ಸೃಜಿಸಿದನು.
- ೪ ಆನಂದದ ವ್ಯವಹಾರವುಳ್ಳದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಪ್ರಧಾನವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ದ್ವಂದ್ವಭಾವಗಳಿಗೆ
ಕಾರಣವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕಾರಣಕವೆಂದೂ ಸ್ಮರಿಸಲಾಗಿದೆ.

- ೫ ಮಾಯಾ ತಮಃಕರೀ ಯಸ್ಮಾತ್ತೇನ ತಾಮಸತಾಂ ಗತಮ್ | ಸಮಾನವ್ಯವಹಾರಂ ಚ ಪ್ರಧಾನಂ ಮೋಹದಂ ಬಭೌ ||೫||
- ೬ ಸ್ವಸ್ಯಾಪಿ ಜಡಭಾವಶ್ಚ ತೇನ ನ ಜ್ಞಾಯತೇ ಸದಾ | ಕಿಂ ಕರ್ತವ್ಯಮಕರ್ತವ್ಯಮಿತಿ ತೇನ ತತೋ ಮಹತ್ ||೬||
- ೭ ತಪಃ ಕೃತಂ ಮಹೋಗ್ರಂ ಚ ದಿವ್ಯವರ್ಷಸಹಸ್ರಕಮ್ | ತೇನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತಾಂ ಯಾತೋ ಗಣೇಶೋ ಭಕ್ತವತ್ಸಲಃ ||೭||
- ೮ ಸ್ತುತಃ ಪ್ರಪೂಜಿತಸ್ತೇನ ಕಾರಣೇನ ಮಹಾಯಶಾಃ | ಸಾಮರ್ಥ್ಯಂ ಯೋಗರೂಪಂ ಚ ದದೌ ಪರಮಭಾವಿತಃ ||೮||

-
- ೫ ಮಾಯೆಯು ತಮಸ್ಸನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅದು ತಾಮಸಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿತು. ಸಮಾನ ವ್ಯವಹಾರವುಳ್ಳ ಆ ಪ್ರಧಾನವು ಮೋಹವನ್ನು ನೀಡುವಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿತು.
- ೬ ಜಡಭಾವದಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ತನ್ನನ್ನೂ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು, ಏನು ಮಾಡಬಾರದು ಎಂಬುದನ್ನೂ ತಿಳಿಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅನಂತರ ಮಹತ್ತರವಾದ—
- ೭ ಅತ್ಯುಗ್ರವಾದ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಒಂದು ಸಾವಿರ ದಿವ್ಯವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಮಾಡಿತು. ಅದರಿಂದ ಭಕ್ತವತ್ಸಲನಾದ ಗಣೇಶನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾದನು.
- ೮ ಆ ಕಾರಣಕವು ಸ್ತುತಿಸಿ ಪೂಜಿಸಿದಾಗ ಮಹಾಯಶಸ್ವಿಯಾದ ಅವನು ಪರಮಭಾವದಿಂದ ಯೋಗರೂಪದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ನೀಡಿದನು.

- ೯ ವೇದ್ಯಶ್ಚಾಪಿ ಕೃತಂ ಘೋರಂ ತಪಃ ಪರಮದಾರುಣಮ್ | ತೇಷಾಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತಾಂ ಯಾತೋ ವಿಘ್ನೇಶೋ
ವಿಘ್ನವಾರಣಃ ||೯ ||
- ೧೦ ವೇದ್ಯಶ್ಚ ಸಂಸ್ತುತೋ ದೇವಃ ಸ್ತೋತ್ರೈಃ ಸ್ವಸ್ವಸಮುದ್ಭವೈಃ | ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ವತ್ಯಸೂಕ್ತೇನ ಬಹ್ವಚಃ ಸ್ತುತವಾನ್
ಪ್ರಭುಮ್ ||೧೦ ||
- ೧೧ ಗಣೇಶಶಾಂತಿಕರೇಣೈವ ಯಜುಸ್ತಂ ಸ್ತುತವತ್ತಥಾ | ನಾನಾಷ್ಟಕಾರ್ಥಕೃತಸ್ತೋತ್ರೈಸ್ತೇನ ಸಾಮ್ನಾ ಚ ಸಂಸ್ತುತಃ ||
೧೧ ||
- ೧೨ ಅಥರ್ವಶೀರ್ಷಕಂ ನಾಮ ತೇನೈವಾಥರ್ವಣಾಸ್ತುತಃ | ಇತ್ಯಾದಿ ಗಾಣಪತ್ಯೈಶ್ಚ ಸ್ತೋತ್ರೈರ್ನಾನಾವಿಧೈಃ ಸ್ತುತಃ ||
೧೨ ||

-
- ೯ ವೇದಗಳೂ ಅತ್ಯಂತ ದಾರುಣವಾದ ಘೋರತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿದವು. ವಿಘ್ನಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ವಿಘ್ನೇಶನು
ಅವುಗಳ ಮುಂದೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾದನು.
- ೧೦ ವೇದಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿದ ಸ್ತೋತ್ರಗಳಿಂದ ದೇವನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದವು. ಋಗ್ವೇದವು
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ವತ್ಯಸೂಕ್ತದಿಂದ ಪ್ರಭುವನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿತು.
- ೧೧ ಯಜುರ್ವೇದವು ಗಣೇಶಶಾಂತಿಕರದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿತು. ಸಾಮವೇದವು ನಾನಾ ಅಷ್ಟಕಾರ್ಥಗಳನ್ನು
ಒಳಗೊಂಡ ಸ್ತೋತ್ರಗಳಿಂದ ಅವನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿತು.†
- ೧೨ ಅಥರ್ವವೇದವು ಅಥರ್ವಶೀರ್ಷಕವೆಂಬ ಸ್ತೋತ್ರದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿತು. ಹೀಗೆ ನಾನಾ ಬಗೆಯ
ಗಾಣಪತ್ಯ ಸ್ತೋತ್ರಗಳಿಂದ ಅವನು ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟನು.

೧೩ ಪೂಜಿತೋ ಮೂಲಮಂತ್ರೇಣ ಸಂತುಷ್ಟಸ್ತೇನ ವಿಘ್ನಹಾ | ಸರ್ವೇಷಾಂ ಗುರುರೂಪಾ ವೈ ಭವಿಷ್ಯಥ ವರಂ
ದದೌ ||೧೩||

೧೪ ಸರ್ವಮಾನ್ಯಾ ಜಗತ್ಪೂಜ್ಯಾ ವೇದಾಸ್ತೇನ ಕೃತಾಸ್ತದಾ | ಸಾಂಗೋಪಾಂಗಸಮಾಚಾರಾ ಗುರವಸ್ತೇ ಮತಾಃ
ಖಲು ||೧೪||

೧೩ ಮೂಲಮಂತ್ರದಿಂದ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಸಂತೋಷಗೊಂಡ ವಿಘ್ನಹರನು “ನೀವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ
ಗುರುಸ್ವರೂಪರಾಗುವಿರಿ” ಎಂಬ ವರವನ್ನು ನೀಡಿದನು.

೧೪ ಆಗ ಅವನು ವೇದಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಂದ ಮಾನ್ಯವಾಗುವಂತೆಯೂ ಜಗತ್ತಿನಿಂದ ಪೂಜ್ಯವಾಗುವಂತೆಯೂ
ಮಾಡಿದನು. ಅಂಗೋಪಾಂಗಗಳ ಸಮಾಚಾರಸಹಿತವಾದ ಅವು ಗುರುಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟವೆ.

೧೫ ಪಾರ್ವತ್ಯವಾಚ | ತಮೋಗುಣಮಯಂ ಸ್ವಾಮಿನ್ ಪ್ರಧಾನಂ ಸಮರೂಪಕಮ್ | ವರಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಗಣೇಶಾತ್ಪು
ಕಿಂ ಕೃತಂ ತೇನ ತದ್ವದ ||೧೫||

೧೬ ಮುದ್ಗಲ ಉವಾಚ | ಪ್ರಿಯೋಕ್ತಂ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಹೃಷ್ಟರೋಮಾ ಮಹೇಶ್ವರಃ | ತಾಂ ಪ್ರತ್ಯವಾಚ ಭಗವಾನ್
ಸ್ಮಯನ್ನಿವ ಸುಶಾಂತಧೀಃ ||೧೬||

೧೭ ಶ್ರೀಶಿವ ಉವಾಚ | ಶೃಣು ಪ್ರಿಯೇ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಗಣೇಶಪ್ರೀತಿವರ್ಧನೇ | ವಿಭೂತಿಂ ತಸ್ಯ ದೇವಸ್ಯ ತ್ವಂ ವೈ
ಭಾಗ್ಯವತೀ ಶಿವೇ ||೧೭||

೧೫ ಪಾರ್ವತಿ ಹೇಳಿದಳು: ಸ್ವಾಮಿಯೇ, ತಮೋಗುಣಮಯವೂ ಸಮರೂಪವೂ ಆದ ಪ್ರಧಾನವು ಗಣೇಶನಿಂದ
ವರವನ್ನು ಪಡೆದ ಮೇಲೆ ಏನು ಮಾಡಿತು? ಅದನ್ನು ಹೇಳು.

೧೬ ಮುದ್ಗಲನು ಹೇಳಿದನು: ಪ್ರಿಯೆಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ರೋಮಾಂಚನಗೊಂಡ, ಸುಶಾಂತಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ
ಭಗವಾನ್ ಮಹೇಶ್ವರನು ನಗುವವನಂತೆ ಅವಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿದನು.

೧೭ ಶ್ರೀಶಿವನು ಹೇಳಿದನು: ಗಣೇಶನ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಪ್ರಿಯೆ, ಕೇಳು; ಆ ದೇವನ ವಿಭೂತಿಯನ್ನು
ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶಿವ, ನೀನು ಭಾಗ್ಯವತಿ.

೧೮ ಗಣೇಶವರದಾನೇನ ಸೃಷ್ಟಂ ತೇನಾಪಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮಕಮ್ | ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಮಾಂತರ್ಯಂ ಸಾತ್ವಿಕಂ ಸ್ವಪ್ನರೂಪಕಮ್
||೧೮||

೧೯ ಮಹದಾದಿಮಹಾತತ್ತ್ವೈಃ ಸೂಕ್ಷ್ಮಭೂತೈಶ್ಚ ಸಂಯುತಮ್ | ದ್ವಂದ್ವವಿಜ್ಞಾನಮೂಲಂ ತದಂತರಿಕ್ಷಸ್ಥಿತಂ ಬಭೌ
||೧೯||

೨೦ ಬೋಧಹೀನೇನ ತೇನೈವ ತಪಸ್ತಪ್ತಂ ಸುದುಷ್ಕರಮ್ | ತೇನ ತುಷ್ಠೋ ಗಣೇಶಾನೋ ವಾಂಛಿತಂ ಪ್ರದದೌ
ವರಮ್ ||೨೦||

೨೧ ವರದಾನಪ್ರಭವೇಣ ನಾನಾಸಾಮರ್ಥ್ಯವಾನಭೂತ್ | ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭೋ ಭಗವಾನ್ ಸ್ವಪ್ನಮಾಯಾಧರಃ
ಪ್ರಭುಃ ||೨೧||

೧೮ ಗಣೇಶನ ವರದಾನದಿಂದ ಆ ಪ್ರಧಾನವೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ, ಆಂತರ್ಯವಾದ, ಸಾತ್ವಿಕವಾದ,
ಸ್ವಪ್ನರೂಪವಾದ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭವನ್ನು ಸೃಜಿಸಿತು.

೧೯ ಮಹತ್ತಾದಿ ಮಹಾತತ್ತ್ವಗಳೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮಭೂತಗಳೂ ಕೂಡಿದ, ದ್ವಂದ್ವವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಮೂಲವಾದ ಅದು
ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿತು.

೨೦ ಬೋಧವಿಲ್ಲದ ಆ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭವೇ ಅತ್ಯಂತ ದುಷ್ಕರವಾದ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿತು. ಅದರಿಂದ
ಸಂತೋಷಗೊಂಡ ಗಣೇಶನು ಬಯಸಿದ ವರವನ್ನು ನೀಡಿದನು.

೨೧ ವರದಾನದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಸ್ವಪ್ನಮಾಯೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಪ್ರಭು ಭಗವಾನ್ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭನು ನಾನಾ
ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದನು.

- ೨೨ ತೇನ ಸ್ಥೂಲಸ್ವರೂಪಂ ಯತ್ಸೃಷ್ಟಂ ರಾಜಸಸಂಜ್ಞಕಮ್ | ಜಾಗ್ರದ್ಭೋಗಕರಂ ಪೂರ್ಣಂ ತತ್ತ್ವೈಶ್ಚ
ಸ್ಥೂಲರೂಪಿಭಿಃ ||೨೨ ||
- ೨೩ ಜ್ಞಾನಹೀನೇನ ತೇನಾಥ ತಪಸ್ತಪ್ತಂ ಸುದಾರುಣಮ್ | ತಪಸಾ ಚೈವ ಸಂತುಷ್ಟೋ ಗಣೇಶಃ ಕರುಣಾನಿಧಿಃ ||
೨೩ ||
- ೨೪ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತಾಂ ಯಯೌ ತಸ್ಯ ಜಾಗ್ರದನ್ನಮಯಸ್ಯ ಚ | ತೇನಾಪಿ ಪೂಜಿತೋ ದೇವಃ ಸ್ತುತಸ್ತಸ್ಮೈ ವರಂ ದದೌ ||
೨೪ ||
- ೨೫ ವರದಾನಪ್ರಭಾವೇಣ ನಾನಾಸಾಮರ್ಥ್ಯವಾನಭೂತ್ | ಈಶ್ವರೋಽನ್ನಮಯಶ್ಚಾಸಾವೇಕೋನೇಕಮಕಲ್ಪಯತ್
||೨೫ ||

-
- ೨೨ ಅವನು ಸ್ಥೂಲರೂಪದ ತತ್ತ್ವಗಳಿಂದ ಪೂರ್ಣವಾದ, ರಾಜಸವೆಂಬ ಹೆಸರಿನ, ಜಾಗ್ರದ್ಭೋಗವನ್ನು
ಉಂಟುಮಾಡುವ ಸ್ಥೂಲಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಸೃಜಿಸಿದನು.
- ೨೩ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಆ ಸ್ಥೂಲಸ್ವರೂಪವು ಅನಂತರ ಅತ್ಯಂತ ದಾರುಣವಾದ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿತು. ಆ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ
ಕರುಣಾನಿಧಿಯಾದ ಗಣೇಶನು ಸಂತೋಷಗೊಂಡನು.
- ೨೪ ಆ ಜಾಗ್ರದನ್ನಮಯನ ಮುಂದೆ ಗಣೇಶನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾದನು. ಅವನಿಂದಲೂ ಪೂಜಿಸಿ ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ದೇವನು
ಅವನಿಗೆ ವರವನ್ನು ನೀಡಿದನು.
- ೨೫ ವರದಾನದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಅನ್ನಮಯನಾದ ಆ ಈಶ್ವರನು ನಾನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದು,
ಏಕನಾಗಿದ್ದವನು ಅನೇಕವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದನು.†

- ೨೬ ಜಾಗ್ರತ್ಸ್ವಪ್ನಸುಷುಪ್ತಾಖ್ಯತ್ವವಸ್ಥಾಪ್ರಚುರಾಣಿ ಚ | ಭಿನ್ನಭಿನ್ನಾನಿ ಜಾತಾನಿ ಕೋಟಿಶಃ ಕೋಟಿಶಃ ಖಲು ||೨೬ ||
- ೨೭ ಗುಣೇಶರೋಮಕೂಪೇಭ್ಯೋ ನಿಃಸೃತಾನಿ ಮಹಂತಿ ಚ | ಅಂಡಾನಿ ಭಿನ್ನಭಿನ್ನಾನಿ ಸರ್ವತಃ ಸಂಸ್ಥಿತಾನಿ ಚ ||೨೭ ||
- ೨೮ ವ್ಯಾಪ್ಯರೂಪಾಣಿ ಚಾಂಡಾನಿ ವ್ಯಾಪಕಶ್ಚ ಗುಣೇಶ್ವರಃ | ತಯೋರಭೇದಭಾವೇ ಸಾ ಪ್ರಕೃತಿಬ್ರಹ್ಮಬಿಂದುಕಮ್ ||
೨೮ ||

- ೨೬ ಜಾಗ್ರತ್, ಸ್ವಪ್ನ ಮತ್ತು ಸುಷುಪ್ತಿ ಎಂಬ ಅವಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಅಂಡಗಳು ಕೋಟಿಕೋಟಿಯಾಗಿ ಉಂಟಾದವು.†
- ೨೭ ಗುಣೇಶನ ರೋಮಕೂಪಗಳಿಂದ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನವಾದ ಮಹಾ ಅಂಡಗಳು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿ ಎಲ್ಲೆಡೆ ನೆಲೆಸಿದವು.
- ೨೮ ಅಂಡಗಳು ವ್ಯಾಪಿಸಲ್ಪಡುವ ರೂಪಗಳು; ಗುಣೇಶ್ವರನು ವ್ಯಾಪಕನು. ಅವೆರಡರ ಅಭೇದಭಾವದಲ್ಲಿ ಆ ಪ್ರಕೃತಿಯು ಬ್ರಹ್ಮಬಿಂದುವಾಗಿದೆ.
- ೨೯ ಜಾಗ್ರತಾ ಸೃಷ್ಟಮಾಕಾಶಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಸರ್ವಪ್ರಕಾಶಕಮ್ | ಶಬ್ದಮಾತ್ರಮಯಂ ಭೂತಮಾದಿರೂಪಂ ಸನಾತನಮ್ ||೨೯ ||
- ೩೦ ಆಕಾಶೇನ ಚ ಸಂಸೃಷ್ಟೋ ವಾಯುಃ ಸ್ಪರ್ಶಗುಣಾತ್ಮವಾನ್ | ವಾಯುನಾ ರೂಪತನ್ಮಾತ್ರೇ ತೇಜಃ ಸೃಷ್ಟಂ ಪ್ರಕಾಶವತ್ ||೩೦ ||
- ೩೧ ತೇಜಸಾ ರಸಸಂಯುಕ್ತಾ ಆಪಃ ಸೃಷ್ಟಾಃ ಪ್ರಸಾರಿಣಾ | ಅದ್ವಿಗಂಧಗುಣಾ ಪೃಥ್ವೀ ಸೃಷ್ಟಾ ಧಾರಣಧರ್ಮಿಕಾ ||
೩೧ ||

- ೨೯ ಜಾಗ್ರತ್ಸ್ವರೂಪವು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ, ಬ್ರಹ್ಮವೆನಿಸುವ, ಶಬ್ದಮಾತ್ರಮಯವಾದ, ಭೂತಗಳ ಆದಿರೂಪವಾದ ಸನಾತನ ಆಕಾಶವನ್ನು ಸೃಜಿಸಿತು.
- ೩೦ ಆಕಾಶದಿಂದ ಸ್ಪರ್ಶಗುಣವುಳ್ಳ ವಾಯು ಸೃಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ವಾಯುವಿನಿಂದ ರೂಪತನ್ಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶವುಳ್ಳ ತೇಜಸ್ಸು ಸೃಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.
- ೩೧ ಪ್ರಸರಣಶೀಲ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ರಸಯುಕ್ತವಾದ ನೀರು ಸೃಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ನೀರಿನಿಂದ ಗಂಧಗುಣವೂ ಧಾರಣಧರ್ಮವೂ ಉಳ್ಳ ಭೂಮಿಯು ಸೃಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

- ೩೨ ತತ್ತ್ವೈಕಪ್ರವೇಶೇನ ಪಂಚೀಕರಣಭಾಗತಃ | ಪೃಥ್ವೀ ಪಂಚಗುಣಾ ಜಾತಾ ಚತುರ್ಭೂತಪ್ರವೇಶನಾತ್ ||೩೨ ||
- ೩೩ ಆಪಶ್ಚತುರ್ಗುಣಾ ಜಾತಾಸ್ತ್ರಯಾಣಾಂ ಸಂಪ್ರವೇಶನಾತ್ | ತೇಜಸ್ತ್ರಗುಣತಾಂ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಭೂತಯೋಶ್ಚ
ಪ್ರವೇಶನಾತ್ ||೩೩ ||
- ೩೪ ವಾಯುರ್ದ್ವಿಗುಣವಾನ್ ಜಾತ ಆಕಾಶಸ್ಯ ಪ್ರವೇಶನಾತ್ | ಆಕಾಶಮೇಕಗುಣ[...]] ಭೂತಾನಾಂ
ಬ್ರಹ್ಮಸಂಜ್ಞಿತಮ್ ||೩೪ ||

-
- ೩೨ ಪಂಚೀಕರಣದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದರ ಪ್ರವೇಶದಿಂದ, ಉಳಿದ ನಾಲ್ಕು ಭೂತಗಳು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ್ದರಿಂದ
ಭೂಮಿಯು ಐದು ಗುಣಗಳುಳ್ಳದ್ದಾಯಿತು.
- ೩೩ ಮೂರು ಭೂತಗಳ ಪ್ರವೇಶದಿಂದ ನೀರು ನಾಲ್ಕು ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿತು. ಎರಡು ಭೂತಗಳ ಪ್ರವೇಶದಿಂದ
ತೇಜಸ್ಸು ಮೂರು ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿತು.
- ೩೪ ಆಕಾಶದ ಪ್ರವೇಶದಿಂದ ವಾಯುವು ಎರಡು ಗುಣಗಳುಳ್ಳದ್ದಾಯಿತು. ಆಕಾಶವು ಒಂದು ಗುಣವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದ್ದು
ಭೂತಗಳ ಬ್ರಹ್ಮವೆಂದು ಹೆಸರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.†

- ೩೫ ಪಂಚ ಭೂತಾನಿ ಜಾತಾನಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾಸಂಯುತಾನಿ ಚ | ಅಷ್ಟಧಾ ಪ್ರಕೃತಿಃ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಕೋಶರೂಪಾ
ಸುಶೋಭನಾ ||೩೫ ||
- ೩೬ ತತ್ರ ಕೋಶೀಸ್ವರೂಪೇಣ ಗುಣೇಶೋ [...] ಯತಃ | ತೇನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಮಾಪ್ರಾಪ್ತಾ ಪ್ರಕೃತಿಶ್ಚಾಷ್ಟರೂಪಿಣೀ ||
೩೬ ||
- ೩೭ ಅಷ್ಟಾವರಣಸಂಯುಕ್ತಮಂಡಂ ಸೃಷ್ಟಂ ಸ್ವಭಾವತಃ | ತತ್ತ್ವೇವ ಪುರುಷೋ ಜಜ್ಞೇ ವಿರಾಟ್ ಸ ಭಗವಾನ್ ಶಿವೇ ||
೩೭ ||

-
- ೩೫ ಹೀಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಐದು ಭೂತಗಳು ಉಂಟಾದವು. ಸುಶೋಭಿತವಾದ ಕೋಶರೂಪಿಣಿ
ಪ್ರಕೃತಿಯು ಎಂಟು ವಿಧವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.
- ೩೬ ಅಲ್ಲಿ ಕೋಶಿಯ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಗುಣೇಶನು [...]. ಅದರಿಂದ ಎಂಟು ರೂಪಗಳ ಪ್ರಕೃತಿಯು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು
ಪಡೆದಿತು.†
- ೩೭ ಶಿವ, ಸ್ವಭಾವತಃ ಎಂಟು ಅವರಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅಂಡವು ಸೃಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಭಗವಾನ್
ವಿರಾಟ್ ಪುರುಷನು ಹುಟ್ಟಿದನು.

- ೩೮ ಪಂಚಾಶತ್ಕೋಟಿವಿಸ್ತಾರಃ ಪೃಥ್ವ್ಯಾಃ ಪ್ರೋಕ್ತೋ ಮಯಾ ಚ ತೇ | ಆಪೋ ದಶಾಧಿಕಾಸ್ತಸ್ಯಾಸ್ತೇಜಸ್ತಾಭ್ಯೋ
ದಶಾಧಿಕಮ್ ||೩೮ ||
- ೩೯ ತಸ್ಮಾದ್ದಶಾಧಿಕೋ ವಾಯುಸ್ತಸ್ಮಾದ್ವಂ ವೈ ದಶಾಧಿಕಮ್ | ತಸ್ಮಾದ್ದಶಾಧಿಕಂ ಜಾಗ್ರದಭಿಮಾನಂ ಪ್ರಕಥ್ಯತೇ ||
೩೯ ||
- ೪೦ ತಸ್ಮಾದ್ದಶಾಧಿಕಂ ಸ್ವಪ್ನಂ ಮಹತ್ತತ್ತ್ವಮಿತಿ ಸ್ಮೃತಮ್ | ದ್ವಿತೀಯಂ ನಾಮ ತಸ್ಯಾಪಿ ಕಥ್ಯತೇ ಮುನಿಭಿಃ ಸದಾ ||
೪೦ ||
- ೪೧ ತಸ್ಮಾದ್ದಶಗುಣಾ ಮಾಯಾ ಜ್ಞೇಯಾ ಸೌಷುಪ್ತಿಕಾಽಧಿಕಾ | ಗುಣೇಶಃ ಪುರುಷೋ
ಜ್ಞೇಯೋಽನಂತೋಽಪಾರಶ್ಚತುರ್ಥಕಃ ||೪೧ ||
-
- ೩೮ ಭೂಮಿಯ ವಿಸ್ತಾರವನ್ನು ಐವತ್ತು ಕೋಟಿಯೆಂದು ನಿನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನೀರು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹತ್ತುಪಟ್ಟು; ತೇಜಸ್ಸು
ನೀರಿಗಿಂತ ಹತ್ತುಪಟ್ಟು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿದೆ.
- ೩೯ ತೇಜಸ್ಸಿಗಿಂತ ವಾಯು ಹತ್ತುಪಟ್ಟು; ವಾಯುವಿಗಿಂತ ಆಕಾಶ ಹತ್ತುಪಟ್ಟು. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಜಾಗ್ರದಭಿಮಾನವು
ಹತ್ತುಪಟ್ಟು ಎಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.
- ೪೦ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವಪ್ನವು ಹತ್ತುಪಟ್ಟು; ಅದು ಮಹತ್ತತ್ತ್ವವೆಂದು ಸ್ಮರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಮುನಿಗಳು ಸದಾ ಅದಕ್ಕೆ ಈ
ಎರಡನೆಯ ಹೆಸರನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.
- ೪೧ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಸುಷುಪ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾಯೆಯು ಹತ್ತುಪಟ್ಟು ಅಧಿಕವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು.
ನಾಲ್ಕನೆಯವನಾದ ಗುಣೇಶ ಪುರುಷನು ಅನಂತನೂ ಅಪಾರನೂ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು.

- ೪೨ ವಿರಾಡಾವರಣಂ ಕೃತ್ವಾ ಸ್ಥಿತಾ ಪೃಥ್ವೀ ಸನಾತನಾ | ಅದ್ಭಿಃ ಸಮಾವೃತಾ ಪೃಥ್ವೀ ತೇಜಸಾಪಃ ಸಮಾವೃತಾಃ ||
೪೨ ||
- ೪೩ ವಾಯುನಾ ಚಾವೃತಂ ತೇಜಃ ಖೇನ ವಾಯುಃ ಸಮಾವೃತಃ | ಅಹಂಕಾರೇಣ ಸಂವೃತಮಾಕಾಶಂ ದೇವಿ
ಸರ್ವತಃ ||೪೩ ||
- ೪೪ ಅಹಂಕಾರಶ್ಚ ಮಹತಾ ಸಂವೃತೋ ರಾಜಸಃ ಸ್ವಯಮ್ | ಮಾಯಯಾ ಚ ಮಹತ್ತತ್ತ್ವಂ ಸಂವೃತಂ
ಸ್ವಪ್ನಸಂಜ್ಞಿತಮ್ ||೪೪ ||
- ೪೫ ಮಾಯಾವರಣಮಾಂತ್ಯಂ ಚ ಜ್ಞಾತವ್ಯಂ ವಿಬುಧೈಃ ಪರಮ್ | ಅಷ್ಟಾವರಣಸಂಯುಕ್ತಮಂಡಂ ತೇ ಕಥಿತಂ
ಮಯಾ ||೪೫ ||
- ೪೬ ಅಂಡಾನ್ಯೇತಾದೃಶಾನ್ಯೇವಾಸಂಖ್ಯಾತಾನಿ ಪ್ರಿಯೇ ಬಭುಃ | ತೀರ್ಯಗೂರ್ಧ್ವಮಧಸ್ತದ್ವದ್ ಗುಣೇಶೇನ ಧೃತಾನಿ
ಚ ||೪೬ ||

-
- ೪೨ ಸನಾತನ ಭೂಮಿಯು ವಿರಾಟನಿಗೆ ಆವರಣವಾಗಿ ನೆಲೆಸಿದೆ. ಭೂಮಿಯು ನೀರಿನಿಂದ ಆವೃತವಾಗಿದೆ; ನೀರು ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಆವೃತವಾಗಿದೆ.
- ೪೩ ದೇವಿ, ತೇಜಸ್ಸು ವಾಯುವಿನಿಂದ ಆವೃತವಾಗಿದೆ; ವಾಯು ಆಕಾಶದಿಂದ ಆವೃತವಾಗಿದೆ. ಆಕಾಶವು ಎಲ್ಲೆಡೆಯೂ ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಆವೃತವಾಗಿದೆ.
- ೪೪ ರಾಜಸವಾದ ಅಹಂಕಾರವು ಮಹತ್ತಿನಿಂದ ಆವೃತವಾಗಿದೆ. ಸ್ವಪ್ನವೆಂಬ ಮಹತ್ತತ್ತ್ವವು ಮಾಯೆಯಿಂದ ಆವೃತವಾಗಿದೆ.
- ೪೫ ಮಾಯೆಯ ಆವರಣವು ಅಂತಿಮವೂ ಪರವೂ ಎಂದು ಜ್ಞಾನಿಗಳು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಎಂಟು ಆವರಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅಂಡವನ್ನು ನಿನಗೆ ವಿವರಿಸಿದ್ದೇನೆ.
- ೪೬ ಪ್ರಿಯೆ, ಇಂತಹ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಅಂಡಗಳು ಅಡ್ಡವಾಗಿ, ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಕೆಳಗೆ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತವೆ; ಅವೆಲ್ಲವೂ ಗುಣೇಶನಿಂದ ಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಓಮಿತಿ ಶ್ರೀಮದಾನ್ಯೇ ಪುರಾಣೋಪನಿಷದಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮೌಢ್ಯಲೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪ್ರಥಮೇ ಖಣ್ಡೇ ವಕ್ರತುಂಡಚರಿತೇ
ಅಷ್ಟಧಾ ಪ್ರಕೃತಿವರ್ಣನಂ ನಾಮ ನವಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ||

ಹೀಗೆ ಶ್ರೀಮದಾಂತ್ಯ ಪುರಾಣೋಪನಿಷತ್ತಾದ ಶ್ರೀಮನ್ಮೌಢ್ಯಲ ಮಹಾಪುರಾಣದ ಪ್ರಥಮ ಖಂಡದ
ವಕ್ರತುಂಡಚರಿತೆಯಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಧಾ ಪ್ರಕೃತಿವರ್ಣನವೆಂಬ ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿಯಿತು.

ಹತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

- ೧ || ಶ್ರೀಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ || ಪಾರ್ವತ್ಯವಾಚ | ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಸರ್ವೇಶ ವಿರಾಜಶ್ಚ ಸ್ವರೂಪಕಮ್ |
ಕೀದೃಶೋಽಯಂ ಮಹಾಭಾಗ ತನ್ಮೇ ಕಥಯ ಶಂಕರ ||೧ ||
- ೨ ಶಿವ ಉವಾಚ | ಪಂಚಕೋಟಿ[...]]ವಿಸ್ತಾರೇ ಯೋಜನಾನಾಂ ಸಮಂತತಃ | ತಸ್ಯ ದೇಹೇ ಚ ಭೂತಾನಿ
ಸ್ಥಾವರಾಣಿ ಚರಾಣಿ ಚ ||೨ ||
- ೩ ಸಂಸ್ಥಿತಾನಿ ಚ ಸರ್ವಾಣಿ ಭುವನಾನಿ ಚತುರ್ದಶ | ತತ್ತೇಹಂ ಸಂಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಸಮಾಹಿತಮನಾಃ ಶೃಣು ||೩ ||

-
- ೧ ಶ್ರೀಗಣೇಶನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಪಾರ್ವತಿ ಹೇಳಿದಳು: ಸರ್ವೇಶನೇ, ಮಹಾಭಾಗನೇ, ವಿರಾಟನ ಸ್ವರೂಪವು
ಎಂತಹುದೆಂದು ಕೇಳಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಶಂಕರನೇ, ಅದನ್ನು ನನಗೆ ಹೇಳು.
- ೨ ಶಿವನು ಹೇಳಿದನು: ಎಲ್ಲೆಡೆಯೂ ಐದು ಕೋಟಿ ಯೋಜನಗಳ ವಿಸ್ತಾರವುಳ್ಳ ಅವನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾವರ
ಮತ್ತು ಚರ ಜೀವಿಗಳು ನೆಲೆಸಿವೆ.†
- ೩ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಭುವನಗಳೆಲ್ಲವೂ ಅದರಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿವೆ. ಅವನ್ನು ನಿನಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ; ಏಕಾಗ್ರಮನಸ್ಸಿನಿಂದ
ಕೇಳು.

- ೪ ಪಾದಯೋಸ್ತಸ್ಯ ಪಾತಾಲಂ ಗುಲ್ಫೇ ತಸ್ಯ ರಸಾತಲಮ್ | ಪಾಷ್ಣೋರ್ಮಹಾತಲಂ ತಸ್ಯ ಜಂಘಯೋಶ್ಚ ತಲಾತಲಮ್ ||೪||
- ೫ ಸುತಲಂ ಜಾನುಭಾಗೇಽಸ್ಯ ವಿತಲಂ ತೂರುಮಂಡಲೇ | ಅತಲಂ ಕಟಿಸಂಧೌ ಚ ಕಟ್ಯಾಂ ಭೂಲೋಕಸಂಸ್ಥಿತಿಃ ||೫||
- ೬ ನಾಭೌ ತಸ್ಯ ಭುವಲೋಕಃ ಸ್ವಲೋಕಶ್ಚ ಹೃದಿ ಸ್ಥಿತಃ | ಮಹಲೋಕಶ್ಚ ಕಂಠೇ ವೈ ಜನೋ ಲೋಕೋ ಮುಖೇ ಸ್ಥಿತಃ ||೬||
- ೭ ತಪೋ ಲೋಕೋ ಲಲಾಟೇ ಚ ಸತ್ಯಲೋಕಃ ಶಿರಃಸ್ಥಿತಃ | ಏತಾವದ್ಧೇಹರೂಪೋ ವೈ ವಿರಾಟ್ ಸ ಪುರುಷೋ ಮಹಾನ್ ||೭||

-
- ೪ ಅವನ ಪಾದಗಳಲ್ಲಿ ಪಾತಾಳ, ಕಣಕಾಲಿನಲ್ಲಿ ರಸಾತಳ, ಹಿಮ್ಮಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾತಳ ಮತ್ತು ಕಾಲಿನ ಜಂಘೆಗಳಲ್ಲಿ ತಲಾತಳ ಇವೆ.
- ೫ ಅವನ ಮೊಣಕಾಲಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸುತಳ, ತೊಡೆಗಳ ವಲಯದಲ್ಲಿ ವಿತಳ, ಸೊಂಟದ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಅತಳ ಮತ್ತು ಸೊಂಟದಲ್ಲಿ ಭೂಲೋಕವು ನೆಲೆಸಿವೆ.
- ೬ ಅವನ ನಾಭಿಯಲ್ಲಿ ಭುವಲೋಕ, ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲೋಕ, ಕಂಠದಲ್ಲಿ ಮಹಲೋಕ ಮತ್ತು ಮುಖದಲ್ಲಿ ಜನಲೋಕ ನೆಲೆಸಿವೆ.
- ೭ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ತಪೋಲೋಕ, ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಲೋಕ ಇವೆ. ಇಷ್ಟು ವ್ಯಾಪಕವಾದ ದೇಹರೂಪವುಳ್ಳವನೇ ಆ ಮಹಾಪುರುಷನಾದ ವಿರಾಟ್.

- ೮ ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷಶೋಭಾಢ್ಯಃ ಸಹಸ್ರಾನನಪಾದವಾನ್ | ಸಹಸ್ರಹಸ್ತಕರ್ಣಃ ಸ ಸಹಸ್ರೋದರವಾನ್ ಪ್ರಭುಃ ||೮||
- ೯ ಸರ್ವತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ಯಭಾವೇನ ಸ್ಥಿತೋಽಸೌ ಪರಮೇಶ್ವರಃ | ಮರ್ತ್ಯೇಷ್ಟದ್ಭುತಭೋಕ್ತಾ ಚ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶೇನ ವರ್ತತೇ ||
೯||
- ೧೦ ತಸ್ಯಾಂತರೇ ಸ್ಥಿತಂ ರೂಪಂ ನಾಮ್ನಾ ಹೈರಣ್ಯಗರ್ಭಕಮ್ | ಏತಾದೃಶಂ ತಥಾ ರೂಪಂ ವಿಶ್ವರೂಪಂ ವಿರಾಜತಿ
||೧೦||

-
- ೮ ಆ ಪ್ರಭುವು ಸಾವಿರ ತಲೆಗಳ ಶೋಭೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದವನೂ ಸಾವಿರ ಮುಖಗಳು, ಪಾದಗಳು, ಕೈಗಳು, ಕಿವಿಗಳು ಮತ್ತು ಉದರಗಳುಳ್ಳವನೂ ಆಗಿದ್ದಾನೆ.
- ೯ ಪರಮೇಶ್ವರನಾದ ಅವನು ಎಲ್ಲೆಡೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾನೆ. ಮರ್ತ್ಯರಲ್ಲಿ ಅದ್ಭುತ ಭೋಕ್ತನಾಗಿ ತನ್ನ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾನೆ.
- ೧೦ ಅವನ ಒಳಗೆ ನೆಲೆಸಿರುವ ರೂಪವು ಹೈರಣ್ಯಗರ್ಭಕವೆಂಬ ಹೆಸರಿನದು. ಹೀಗೆ ಇಂತಹ ವಿಶ್ವರೂಪವು ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತದೆ.

- ೧೧ [[...]ವೈಶ್ವಾನರಶ್ವಾಯಂ ಜಾಗ್ರದ್ವೈರಾಟಸಂಜ್ಞಿತಃ | ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಕೋಶಸ್ಥಃ ಸ್ವಪ್ನವೈರಾಟಧಾರಕಃ ||೧೧ ||
- ೧೨ ಉಭಯೋಃ ಸಮಭಾವೇನ ಬಾಹ್ಯಾಂತರಸ್ವರೂಪತಃ | ಈಶ್ವರೋ ನಾಮ ವೈರಾಟಃ ಸುಷುಪ್ತೇರ್ಧಾರಕೋ ಬಭೌ ||೧೨ ||
- ೧೩ ತ್ರಿವಿಧಂ ಯದ್ವಿರಾಡ್ ರೂಪಂ ಕಥಿತಂ ತೇ ತು ಪಾರ್ವತಿ | ತುರಿಯಮಾತ್ಮರೂಪಂ ಯತ್ ತ್ರಿವಿಧೇಷು ಪ್ರವರ್ತತೇ ||೧೩ ||
-

- ೧೧ ವೈಶ್ವಾನರನೆಂಬ ಇವನು ಜಾಗ್ರದ್ವೈರಾಟವೆಂದು ಹೆಸರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಕೋಶದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವವನು ಸ್ವಪ್ನವೈರಾಟವನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತಾನೆ.†
- ೧೨ ಆ ಇಬ್ಬರ ಸಮಭಾವದಿಂದ, ಬಾಹ್ಯ ಮತ್ತು ಆಂತರ್ಯ ಸ್ವರೂಪದಿಂದ, ಈಶ್ವರನೆಂಬ ವೈರಾಟನು ಸುಷುಪ್ತಿಯನ್ನು ಧರಿಸುವವನಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದನು.
- ೧೩ ಪಾರ್ವತಿ, ವಿರಾಟನ ಮೂರು ವಿಧದ ರೂಪಗಳನ್ನು ನಿನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಮೂರು ರೂಪಗಳಲ್ಲೂ ಪ್ರವೃತ್ತವಾಗಿರುವ ಆತ್ಮರೂಪವೇ ತುರಿಯವಾದುದು.

೧೪ ಅಥ ಶೃಣು ವಿಭಿನ್ನಾನಾಮುತ್ಪತ್ತಿಂ ತ್ವಲ್ಪಭಾವನಾಮ್ | ನಾನಾಭಾವಧರಾಂ ತಾಂ ವೈ ಚರಾಚರಮಯೀಂ
ಪರಾಮ್ ||೧೪ ||

೧೫ ವಿರಾಡಜ್ಞಾನಭಾವೇನಾವೃತಸ್ತೇನ ತಪಃ ಕೃತಮ್ | ಏಕಾಕ್ಷರವಿಧಾನೇನ ಗಣೇಶಂ ಸಂದಧೌ ಹೃದಿ ||೧೫ ||

೧೬ ಸೋಽತಪತ್ತಪ ಉಗ್ರಂ ಚ ದಿವ್ಯವರ್ಷಸಹಸ್ರಕಮ್ | ತಪಸಾ ಧ್ಯಾನಭಾವೇನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೋ ಗಣಪೋಽಭವತ್ ||
೧೬ ||

೧೪ ಈಗ ಅಲ್ಪಭಾವವುಳ್ಳ ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳ ಉಗಮವನ್ನು ಕೇಳು; ಅದು ನಾನಾ ಭಾವಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ,
ಚರಾಚರಮಯವಾದ ಪರವಾದ ಉಗಮವಾಗಿದೆ.†

೧೫ ವಿರಾಟನು ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಆವೃತನಾಗಿದ್ದ ಕಾರಣ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಏಕಾಕ್ಷರಮಂತ್ರದ ವಿಧಾನದಿಂದ
ಗಣೇಶನನ್ನು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿದನು.

೧೬ ಅವನು ಒಂದು ಸಾವಿರ ದಿವ್ಯವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಉಗ್ರತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ತಪಸ್ಸು ಮತ್ತು
ಧ್ಯಾನಭಾವದಿಂದ ಗಣಪನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾದನು.

೧೭ ಬೋಧಯಾಮಾಸ ತಂ ದೇವೋ ವರಂ ಬ್ರೂಹೀತಿ ಸೋಽಬ್ರವೀತ್ | ಗಣೇಶಂ ಸಹಸಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪಾದಯೋಃ
ಪ್ರಣನಾಮ ತಮ್ ||೧೭ ||

೧೮ ಧನ್ಯಂ ಜನ್ಮ ತಪೋ ಮೇಽದ್ಯ ಧನ್ಯಂ ಜ್ಞಾನಂ ವಪುಶ್ಚ ||...|| | ಧನ್ಯಾ ಮೇ ಸಂಪದೋ ದೇವ
ತ್ವದಂಘ್ರಿಯುಗದರ್ಶನಾತ್ ||೧೮ ||

೧೯ ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಸ್ತೋತುಮಾರೇಭೇ ಗಣೇಶಂ ಬ್ರಹ್ಮನಾಯಕಮ್ | ವಾಚಾ ಸಂಸ್ಪೃಷ್ಯಯಾ ಹೃಷ್ಟೋ ಭಗವಾನ್
ವಿಶ್ವಧಾರಕಃ ||೧೯ ||

೧೭ ದೇವನು ಅವನನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಿ “ವರವನ್ನು ಕೇಳು” ಎಂದನು. ಗಣೇಶನನ್ನು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಕಂಡ ವಿರಾಟನು ಅವನ
ಪಾದಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದನು.

೧೮ ದೇವನೇ, ನಿನ್ನ ಪಾದಯುಗಲದ ದರ್ಶನದಿಂದ ಇಂದು ನನ್ನ ಜನ್ಮವೂ ತಪಸ್ಸೂ ಧನ್ಯವಾದವು; ಜ್ಞಾನವೂ
ದೇಹವೂ ||...|| ಧನ್ಯವಾದವು. ನನ್ನ ಸಂಪತ್ತುಗಳೂ ಧನ್ಯವಾದವು.†

೧೯ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಸಂತೋಷಗೊಂಡ ವಿಶ್ವಧಾರಕ ಭಗವಂತನು ಸ್ಪೃಷ್ಯವಾದ ವಾಣಿಯಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮನಾಯಕನಾದ
ಗಣೇಶನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಲು ಆರಂಭಿಸಿದನು.

- ೨೦ ವಿರಾಡುವಾಚ | ನಮಸ್ತೇ ಗಣನಾಥಾಯ ಗಣಾನಾಂ ಪತಯೇ ನಮಃ | ವಿಘ್ನೇಶಾಯ ಪರೇಶಾಯ
ವಿಘ್ನಹರ್ತ್ರೇ ನಮೋ ನಮಃ ||೨೦ ||
- ೨೧ ಸಿದ್ಧಿಬುದ್ಧಿಪತೇ ತುಭ್ಯಂ ನಾನಾಸಿದ್ಧಿಪ್ರದಾಯಿನೇ | ನಾನಾಜ್ಞಾನಪ್ರದಾತ್ರೇ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ಬ್ರಹ್ಮರೂಪಿಣೇ ||೨೧ ||
- ೨೨ ಮನೋವಾಗಾತಿಭೂತಾಯ ಯೋಗಿನಾಂ ಹೃದಿ ವಾಸಿನೇ | ನಾನಾವತಾರಕರ್ತ್ರೇ ಚ ಭಕ್ತಸಂರಕ್ಷಕಾಯ ತೇ ||
೨೨ ||
- ೨೩ ನಮೋ ನಮೋ ಮಹೇಶಾಯ ಶಿವಾಯ ಶಿವದಾಯಿನೇ | ಸರ್ವತ್ರ ಸಮಭಾವಾಯ ವಿಷ್ಣವೇ ಪ್ರಭವಿಷ್ಣವೇ ||
೨೩ ||
- ೨೪ ತೇಜೋರಾಶಿಪತೇ ತುಭ್ಯಂ ಭಾನವೇ ತೇ ನಮೋ ನಮಃ | ನಾನಾಮಾಯಾಪ್ರಭೇದಾತ್ಮಶಕ್ತಯೇ ಶಕ್ತಿರೂಪಿಣೇ
||೨೪ ||

- ೨೦ ವಿರಾಟನು ಹೇಳಿದನು: ಗಣನಾಥನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ; ಗಣಗಳ ಒಡೆಯನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ವಿಘ್ನೇಶನೂ ಪರೇಶನೂ
ವಿಘ್ನಹರ್ತನೂ ಆದವನಿಗೆ ಪುನಃ ಪುನಃ ನಮಸ್ಕಾರ.
- ೨೧ ಸಿದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಯ ಪತಿಯಾದ, ನಾನಾ ಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನೂ ನಾನಾ ಜ್ಞಾನಗಳನ್ನೂ ನೀಡುವ, ಬ್ರಹ್ಮನೂ
ಬ್ರಹ್ಮರೂಪನೂ ಆದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.
- ೨೨ ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ಮಾತನ್ನು ಮೀರಿದ, ಯೋಗಿಗಳ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ, ನಾನಾ ಅವತಾರಗಳನ್ನು
ಮಾಡುವ, ಭಕ್ತರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.
- ೨೩ ಮಹೇಶನಿಗೂ ಶಿವನಿಗೂ ಮಂಗಳವನ್ನು ನೀಡುವವನಿಗೂ ಪುನಃ ಪುನಃ ನಮಸ್ಕಾರ. ಎಲ್ಲೆಡೆಯೂ
ಸಮಭಾವವುಳ್ಳ, ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾದ ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.
- ೨೪ ತೇಜೋರಾಶಿಯ ಪತಿಯಾದ ಭಾನುವೇ, ನಿನಗೆ ಪುನಃ ಪುನಃ ನಮಸ್ಕಾರ. ನಾನಾ ಮಾಯಾಪ್ರಭೇದಾತ್ಮಕ
ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ, ಶಕ್ತಿರೂಪನಾದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.

೨೫ ಸೃಷ್ಟೇ ಪಾತ್ರೇ ಚ ಸಂಹರ್ತೃ ಚರಾಚರಮಯಾಯ ಚ | ಸರ್ವೇಭ್ಯೋ ಜ್ಞಾನದಾತ್ರೇ ಚ ನಿರ್ಮಲಾಯ ನಮೋ
ನಮಃ ||೨೫||

೨೬ ಸರ್ವೇಭ್ಯೋ ಭಿನ್ನರೂಪಾಯ ಮಾಯಾಹೀನಾಯ ತೇ ನಮಃ | ಮಾಯಿಭ್ಯೋ ಮೋಹದಾತ್ರೇ ಚ
ಮಾಯಾಧಾರಾಯ ತೇ ನಮಃ ||೨೬||

೨೭ ಗುಣಾಂತಂ ನ ಯಯುರ್ಯಸ್ಯ ನಾನಾಬ್ರಹ್ಮಾಣಿ ತೇ ನಮಃ | ಅತೋ ಮಯಿ ಗಣೇಶಾನ ಕೃಪಯಾಽನುಗ್ರಹಂ
ಕುರು ||೨೭||

೨೮ ಇತಿ ಸ್ತುತ್ವಾ ಗಣೇಶಾನಂ ಮೌನವಾನಭವತ್ಸ್ವಯಮ್ | ವೈರಾಟಃ ಪುರುಷಸ್ತತ್ರ ಕೃತಾಂಜಲಿಪುಟಃ ಸ್ಥಿತಃ ||
೨೮||

೨೫ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನೂ ಪಾಲಕನೂ ಸಂಹರ್ತನೂ ಚರಾಚರಮಯನೂ ಆದವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ
ಜ್ಞಾನವನ್ನು ನೀಡುವ ನಿರ್ಮಲನಿಗೆ ಪುನಃ ಪುನಃ ನಮಸ್ಕಾರ.

೨೬ ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಭಿನ್ನರೂಪನಾದ, ಮಾಯೆಯಿಂದ ರಹಿತನಾದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಮಾಯಾವಿಗಳಿಗೆ
ಮೋಹವನ್ನು ನೀಡುವ, ಮಾಯೆಗೆ ಆಧಾರನಾದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.

೨೭ ನಾನಾ ಬ್ರಹ್ಮಗಳು ಯಾರ ಗುಣಗಳ ಅಂತ್ಯವನ್ನು ತಲುಪಲಿಲ್ಲವೋ ಆ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಆದ್ದರಿಂದ
ಗಣೇಶನೇ, ಕರುಣೆಯಿಂದ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಡು.

೨೮ ಹೀಗೆ ಗಣೇಶನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ವೈರಾಟಪುರುಷನು ಸ್ವತಃ ಮೌನಿಯಾದನು; ಅಲ್ಲಿ ಕೈಮುಗಿದು ನಿಂತನು.

೨೯ ಭಗವಾಂಸ್ತಂ ಗಣೇಶಾನ ಉಚಿವಾನ್ ಭಕ್ತಿಭಾವಿತಃ | ವರಂ ವರಯ ದಾಸ್ಯಾಮಿ ಶಂಕಾಂ ಮಾ ಕುರು ವಿಶ್ವಪ
||೨೯||

೩೦ ಇದಂ ತ್ವಯಾ ಕೃತಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಮಮ ಪ್ರೀತಿಕರಂ ಭವೇತ್ | ಯಃ ಪಠೇದ್ಭಾವಪೂರ್ವಂ ತು ಸಿದ್ಧಿಸ್ತಸ್ಯ
ಭವಿಷ್ಯತಿ ||೩೦||

೩೧ ಯಂ ಯಂ ಚಿಂತಯತೇ ಕಾಮಂ ತಂ ತಂ ದಾಸ್ಯಾಮಿ ವಾಂಛಿತಮ್ | ಭುಕ್ತಿಮುಕ್ತಿಪ್ರದಂ ಭಾವಿ
ಪಠನಾಚ್ಛ್ರವಣಾದಪಿ ||೩೧||

೩೨ ಇತ್ಯುಕ್ತವಂತಂ ಗಣನಾಥಮಾದ್ಯಂ ವೈರಾಟದೇವಃ ಪ್ರಣನಾಮ ತಂ ವೈ | ಭಾವೇನ ಯುಕ್ತೋ ವಚನಂ ಜಗಾದ
ಹೃಷ್ಯಃ ಸ್ವಯಂ ವಿಘ್ನಹರಂ ಪ್ರಭುಂ ಚ ||೩೨||

೨೯ ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ಪ್ರಸನ್ನನಾದ ಭಗವಾನ್ ಗಣೇಶನು ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಿದನು: ವಿಶ್ವಪಾಲಕನೇ, ವರವನ್ನು
ಆರಿಸಿಕೋ; ನೀಡುವೆನು. ಸಂಶಯಪಡಬೇಡ.

೩೦ ನೀನು ರಚಿಸಿದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ನನಗೆ ಪ್ರೀತಿಕರವಾಗಿದೆ. ಯಾರು ಭಾವಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪಠಿಸುವರೋ
ಅವರಿಗೆ ಸಿದ್ಧಿ ಉಂಟಾಗುವುದು.

೩೧ ಅವನು ಯಾವ ಯಾವ ಇಷ್ಟವನ್ನು ಚಿಂತಿಸುವನೋ ಆ ಬಯಕೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ನೀಡುವೆನು. ಪಠನದಿಂದಲೂ
ಶ್ರವಣದಿಂದಲೂ ಇದು ಭುಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡುವುದು.

೩೨ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ ಆದ್ಯ ಗಣನಾಥನಿಗೆ ವೈರಾಟದೇವನು ನಮಸ್ಕರಿಸಿದನು. ಭಾವಪೂರ್ಣನಾಗಿ ಹರ್ಷದಿಂದ
ವಿಘ್ನಹರ ಪ್ರಭುವಿಗೆ ಸ್ವತಃ ಹೇಳಿದನು.

- ೩೩ ವೈರಾಟ ಉವಾಚ | ಯದಿ ತುಷ್ಕೋಽಸಿ ದೇವೇಶ ಯದಿ ದೇಯೋ ವರೋ ಮಹಾನ್ | ತವ ಭಕ್ತಿಂ ದೃಢಾಂ
ದೇಹಿ ಯಯಾ ಮೋಹೋ ವಿನಶ್ಯತಿ ||೩೩ ||
- ೩೪ ಅತುಲಂ ಸರ್ಜನಂ ಸೃಷ್ಟೇಃ ಪಾಲನಂ ಹರಣಂ ತಥಾ | ಕರೋಮಿ ತ್ವತ್ಪ್ರಸಾದೇನ ಭಕ್ತೇಭ್ಯೋ ಭುಕ್ತಿಮುಕ್ತಿದ ||
೩೪ ||
- ೩೫ ಐಶ್ವರ್ಯಮತುಲಂ ದೇಹಿ ಗಜಾನನ ಮಹಾಪ್ರಭೋ | ಯಂ ಯಮಿಚ್ಛಾಮಿ ತತ್ಸರ್ವಂ ಸಿದ್ಧತು ತ್ವತ್ಪ್ರಸಾದತಃ ||
೩೫ ||
-

- ೩೩ ವೈರಾಟನು ಹೇಳಿದನು: ದೇವೇಶನೇ, ನೀನು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿದ್ದರೆ ಮಹಾವರವಾಗಿ ಮೋಹವು
ನಾಶವಾಗುವಂತಹ ದೃಢಭಕ್ತಿಯನ್ನು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ನೀಡು.
- ೩೪ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಭುಕ್ತಿಮುಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನೀಡುವವನೇ, ನಿನ್ನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಅತುಲವಾದ ರಚನೆ, ಪಾಲನೆ
ಮತ್ತು ಸಂಹಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಂತಾಗಲಿ.
- ೩೫ ಮಹಾಪ್ರಭುವಾದ ಗಜಾನನನೇ, ಅತುಲವಾದ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ನೀಡು. ನಿನ್ನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ನಾನು
ಏನೇನನ್ನು ಬಯಸುತ್ತೇನೋ ಅದೆಲ್ಲವೂ ಸಿದ್ಧಿಸಲಿ.

- ೩೬ ಶಿವ ಉವಾಚ | ತಥೇತಿ ವಚನಂ ಚೋಕ್ತಾ ಗಣೇಶೋಽನ್ತರಧೀಯತ | ವಿರಾಟ್ ಹರ್ಷೇಣ ಸಂಯುಕ್ತೋ
ಗಣೇಶಂ ಹ್ಯಭಾವಯತ್ ||೩೬ ||
- ೩೭ ಏವಂ ದೇವಿ ಚ ಸರ್ವತ್ರ ನಾನಾಣ್ಡೇಷು ಸ್ಥಿತ್ಯಃ ಪರೈಃ | ವೈರಾಟೈಸ್ತೈಃ ಕೃತಂ ಪೂರ್ಣಂ ಗಣೇಶತಪ ಉತ್ತಮಮ್ ||
೩೭ ||
- ೩೮ ತೇನ ಸರ್ವೇ ಮಹಾತ್ಮಾನಃ ಸ್ವಸ್ವಕರ್ಮಣಿ ಸಂಸ್ಥಿತಾಃ | ನಿರ್ವಿಘ್ನಾ ವರದಾನೇನ ಭಗವಂತಃ ಸನಾತನಾಃ ||
೩೮ ||

-
- ೩೬ ಶಿವನು ಹೇಳಿದನು: “ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಗಣೇಶನು ಅಂತರ್ಧಾನನಾದನು. ಹರ್ಷಗೊಂಡ
ವಿರಾಟನು ಗಣೇಶನನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಿದನು.
- ೩೭ ದೇವಿ, ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲೆಡೆಯೂ ನಾನಾ ಅಂಡಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಆ ಇತರ ವೈರಾಟರೂ ಗಣೇಶನ ಕುರಿತು
ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಉತ್ತಮ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿದರು.
- ೩೮ ಅದರಿಂದ ಆ ಸನಾತನ ಮಹಾತ್ಮಭಗವಂತರೆಲ್ಲರೂ ವರದಾನದ ಮೂಲಕ ನಿರ್ವಿಘ್ನರಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ
ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದರು.

- ೩೯ ಅನಂತಾನಿ ಪ್ರಜಾನೀಹಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಡಾನಿ ನ ಶಕ್ಯತೇ | ವಕ್ತುಂ ಕೇನಾಪಿ ಹೇರಂಬಂ ವಿನಾ ತಾನಿ ಯಥಾಯಥಮ್ ||
೩೯ ||
- ೪೦ ಸತತಂ ಗಣನಾರ್ಥೋಽಪಿ ನ ಸಂಖ್ಯಾತುಂ ಪ್ರವರ್ತತೇ | ಗಣನಾ ಶಬ್ದಶಾಸ್ತ್ರೇಷು ಯಾವತೀ ಹ್ಯಧಿಕಂ ತತಃ ||
೪೦ ||
- ೪೧ ಅತಃ ಕೇನಾಪಿ ಸಂಖ್ಯಾನಂ ನ ಕೃತಂ ವೇದವಾದಿನಾ | ಅನಂತಾನಿ ಮಹಾಣ್ಡಾನಿ ಜ್ಞಾತವ್ಯಾನಿ ಜಗನ್ಮಯಿ ||೪೧ ||
- ೪೨ ಏವಂ ಪ್ರಭಾವಯುಕ್ತೋಽಸೌ ಹೃದಯೇ ಮೇ ಪ್ರವರ್ತತೇ | ಗಣೇಶೋ ಧ್ಯಾನಲೋಭೀ ಚ ಭಕ್ತವಶೋ
ಭಕ್ತವತ್ಸಲಃ ||೪೨ ||

-
- ೩೯ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳು ಅನಂತವಾಗಿವೆ ಎಂದು ತಿಳಿ. ಹೇರಂಬನ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಅವನ್ನು ಇದ್ದಂತೆಯೇ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.
- ೪೦ ಗಣನಾರ್ಥನೂ ಸದಾ ಅವನ್ನು ಎಣಿಸಲು ಪ್ರವೃತ್ತನಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಶಬ್ದಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯಾಗಣನೆ ಇದೆಯೋ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅವು ಅಧಿಕವಾಗಿವೆ.
- ೪೧ ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವ ವೇದವಾದಿಯೂ ಅವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿಲ್ಲ. ಜಗನ್ಮಯಿ, ಮಹಾ ಅಂಡಗಳು ಅನಂತವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು.
- ೪೨ ಇಂತಹ ಪ್ರಭಾವವುಳ್ಳ ಗಣೇಶನು ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಬಯಸುವವನೂ ಭಕ್ತರಿಗೆ ವಶನೂ ಭಕ್ತವತ್ಸಲನೂ ಆಗಿದ್ದಾನೆ.

|| ಓಮಿತಿ ಶ್ರೀಮದಾನ್ಯೇ ಪುರಾಣೋಪನಿಷದಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮೌಢ್ಯಲೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪ್ರಥಮೇ ಖಂಡೇ ವಕ್ರತುಂಡಚರಿತೇ
ನಾನಾಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಡವರ್ಣನಂ ನಾಮ ದಶಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ||

ಹೀಗೆ ಶ್ರೀಮದಾಂತ್ಯ ಪುರಾಣೋಪನಿಷತ್ತಾದ ಶ್ರೀಮನ್ಮೌಢ್ಯಲ ಮಹಾಪುರಾಣದ ಪ್ರಥಮ ಖಂಡದ
ವಕ್ರತುಂಡಚರಿತೆಯಲ್ಲಿ ನಾನಾಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವರ್ಣನವೆಂಬ ಹತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿಯಿತು.

ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

- ೧ || ಶ್ರೀಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ || ಪಾರ್ವತ್ಯವಾಚ | ಭಗವನ್ ದೇವದೇವೇಶ ಕೃಪಾಂ ಕೃತ್ವಾ ವದಸ್ವ ಮೇ |
ವೈರಾಟೇನ ಕಥಂ ಸೃಷ್ಟಂ ಜಗತ್ಸ್ಯಾ ವರಜಂಗಮಮ್ ||೧||
- ೨ ಅನ್ಯಚ್ಚ ಬ್ರೂಹಿ ಮೇ ನಾಥ ಧ್ಯಾನಮಾರ್ಗಂ ಪುರಾತನಮ್ | ಯೇನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕೃಷ್ಯಾಮಿ ಗಣೇಶಂ ನಾತ್ರ
ಸಂಶಯಃ ||೨||
- ೩ ಮುದ್ಗಲ ಉವಾಚ | ಇತಿ ಪೃಷ್ಠೋ ಮಹಾದೇವ್ಯಾ ಮಹಾದೇವಃ ಪ್ರಹೃಷ್ಟವಾನ್ | ಕಥಾಂ ಪರಮಪುಣ್ಯಾಂ ಚ
ಕಥಯಾಮಾಸ ತಾಂ ಶೃಣು ||೩||

-
- ೧ ಶ್ರೀಗಣೇಶನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಪಾರ್ವತಿ ಹೇಳಿದಳು: ಭಗವಂತನೇ, ದೇವದೇವೇಶನೇ, ಕರುಣೆಯಿಂದ ನನಗೆ
ಹೇಳು. ವೈರಾಟನು ಸ್ಥಾವರಜಂಗಮ ಜಗತ್ತನ್ನು ಹೇಗೆ ಸೃಜಿಸಿದನು?
 - ೨ ನಾಥನೇ, ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನೂ ತಿಳಿಸು: ಯಾವ ಪುರಾತನ ಧ್ಯಾನಮಾರ್ಗದಿಂದ ನಾನು ಗಣೇಶನನ್ನು
ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸುವೆನೋ ಅದನ್ನು ಹೇಳು; ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.
 - ೩ ಮುದ್ಗಲನು ಹೇಳಿದನು: ಮಹಾದೇವಿಯು ಹೀಗೆ ಕೇಳಿದಾಗ ಮಹಾದೇವನು ಸಂತೋಷಗೊಂಡು
ಪರಮಪುಣ್ಯವಾದ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದನು; ಅದನ್ನು ಕೇಳು.

೪ ದಕ್ಷ ಉವಾಚ | ಗಣೇಶಸ್ಯ ಕಥಾಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಹರ್ಷಶ್ಚೇತಸಿ ಜಾಯತೇ | ಕಥಯಸ್ವ ಮಹಾಭಾಗ ಶಿವೇನ ಕಥಿತಂ
ತು ಯತ್ ||೪||

೫ ಮುದ್ಗಲ ಉವಾಚ | ಧನ್ಯೋಽಸಿ ದಕ್ಷ ಲೋಕೇಷು ಯೇನ ಸಾದರತಾ ಚ ತೇ | ಗಣೇಶಾಮೃತಧಾರಾಯಾಂ
ಕಥಾಯಾಂ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ||೫||

೬ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಾಂ ಗಿರಿಜಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಶಿವೋ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ | ಧನ್ಯಾ ಧನ್ಯಾ ಮಹಾಭಾಗೇ ಶೃಣು
ಸಾದರಮಾದಿತಃ ||೬||

೪ ದಕ್ಷನು ಹೇಳಿದನು: ಗಣೇಶನ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹರ್ಷವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಮಹಾಭಾಗನೇ, ಶಿವನು
ಹೇಳಿದುದನ್ನು ವಿವರಿಸು.

೫ ಮುದ್ಗಲನು ಹೇಳಿದನು: ದಕ್ಷನೇ, ಗಣೇಶಾಮೃತಧಾರೆಯಾದ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಇಂತಹ
ಆದರವಿರುವುದರಿಂದ ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ನೀನು ಧನ್ಯನು; ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

೬ ಹರ್ಷಿತಳಾದ ಗಿರಿಜೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಶಿವನು ಹೇಳಿದನು: ಮಹಾಭಾಗ್ಯವತಿಯೇ, ನೀನು ಧನ್ಯಳು, ಧನ್ಯಳು!
ಮೊದಲಿನಿಂದ ಆದರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೇಳು.

- ೭ ಶಿವ ಉವಾಚ | ಗಣೇಶಂ ಮನಸಾ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ವೈರಾಟಃ ಸ್ರಷ್ಟುಮಾರಭತ್ | ತಸ್ಯ ನಾಭೇಃ ಸಮುತ್ಪನ್ನೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ
ಲೋಕಪಿತಾಮಹಃ ||೭ ||
- ೮ ಮುಖಾದ್ವಿಷ್ಟರ್ಜಗತ್ಪಾತಾ ನೇತ್ರಾಚ್ಚಾಹಂ ಹರೋಽಭವಮ್ | ಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥಿತಿಯಾಧಾರಾಸ್ತ್ರರೂಪಗುಣಧಾರಕಾಃ
||೮ ||
- ೯ ವಾಮಾಂಗಾಚ್ಛಕ್ತಿರುತ್ಪನ್ನಾ ತ್ವಂ ವೈ ಪಾರ್ವತಿ ಮೋಹಿನೀ | ದಕ್ಷಿಣಾಂಗಾದ್ರವಿಃ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರ್ಮಾಧಾರಃ
ಸಮಾಭವತ್ ||೯ ||
- ೧೦ ಪಂಚ ದೇವಾಃ ಸಮುತ್ಪನ್ನಾ ಭಿನ್ನಾ ಜಾತಾಃ ಸ್ವಭಾವತಃ | ನ ವಿದುಃ ಕಿಂಚಿದಾತ್ಮಾನಂ ವೈರಾಟಂ ಚಾಪಿ
ಶೋಭನೇ ||೧೦ ||

-
- ೭ ಶಿವನು ಹೇಳಿದನು: ಗಣೇಶನನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನಿಸಿ ವೈರಾಟನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಆರಂಭಿಸಿದನು. ಅವನ
ನಾಭಿಯಿಂದ ಲೋಕಪಿತಾಮಹನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನು ಹುಟ್ಟಿದನು.
- ೮ ಅವನ ಮುಖದಿಂದ ಜಗತ್ಪಾಲಕನಾದ ವಿಷ್ಣುವು ಹುಟ್ಟಿದನು; ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನಾನು ಹರನಾದೆನು. ಸೃಷ್ಟಿ, ಸ್ಥಿತಿ
ಮತ್ತು ಲಯಗಳಿಗೆ ಆಧಾರರಾದ ನಾವು ಮೂರು ರೂಪಗಳ ಗುಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸುವವರಾದೆವು.
- ೯ ಪಾರ್ವತಿ, ಅವನ ಎಡಾಂಗದಿಂದ ಮೋಹಿನಿಯಾದ ಶಕ್ತಿರೂಪದ ನೀನು ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಬಲಾಂಗದಿಂದ
ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ಆಧಾರನಾದ ರವಿಯು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಹುಟ್ಟಿದನು.
- ೧೦ ಶೋಭನೆಯೇ, ಹೀಗೆ ಐದು ದೇವತೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿ ಸ್ವಭಾವತಃ ಭಿನ್ನರಾದರು. ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸ್ವರೂಪವಾಗಲಿ
ವೈರಾಟನಾಗಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ.

೧೧ ಅಂಧೇ ತಮಸಿ ಸರ್ವತ್ರ ಬಭ್ರಮುರ್ಬಹುಕಾಲತಃ | ನ ಕಿಂಚಿತ್ಪ್ರಾಪುರಾಯಾಸಾತ್ ಸ್ಥಿತಾಃ ಪರಮದುಃಖಿತಾಃ ||
೧೧ ||

೧೨ ಕಿಂ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಕ್ವ ಗನ್ತವ್ಯಮಜ್ಞಾನೇನಾವೃತಾ ಭೃಶಮ್ | ಕಸ್ಮಾದ್ವಯಂ ಸಮುತ್ಪನ್ನಾ ನ ಜಾನೀಮೋ
ಮಹಾಮುಖಮ್ ||೧೨ ||

೧೩ ಅಥ ಚಿಂತಯತಾಂ ತೇಷಾಂ ಬುದ್ಧಿರ್ಜಾತಾ ಸುನಿಶ್ಚಿತಾಃ | ತಪಃ ಕರ್ತುಂ ಸಮಾರಬ್ಧಂ ಯಸ್ಮೈ ಕಸ್ಮೈ
ನಮೋಽಸ್ತೀತಿ ||೧೩ ||

೧೪ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಮೂಲಭೂತಂ ಯದ್ಯಾದೃಶಂ ತಾದೃಶಂ ಖಲು | ಸ್ವಧೀಸ್ಥಂ ತತ್ಸಮಾಚಿಂತ್ಯ ತಪಸ್ತಪ್ತಂ
ಸುದಾರುಣಮ್ ||೧೪ ||

೧೧ ದೀರ್ಘಕಾಲ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಅಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ಅಲೆದರು. ಪ್ರಯಾಸಪಟ್ಟರೂ ಏನನ್ನೂ ಪಡೆಯದೆ ಅತ್ಯಂತ
ದುಃಖಿತರಾಗಿ ಉಳಿದರು.

೧೨ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಬಹಳವಾಗಿ ಆವೃತರಾದ ಅವರು “ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು? ನಾವು
ಯಾರಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದವೋ ಆ ಮಹಾಮುಖನನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಿದರು.†

೧೩ ಹೀಗೆ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅವರಿಗೆ ದೃಢವಾದ ಬುದ್ಧಿ ಉಂಟಾಯಿತು. “ಯಾರೇ ಆ ಮೂಲನಾಗಿರಲಿ, ಅವನಿಗೆ
ನಮಸ್ಕಾರ” ಎಂದು ತಪಸ್ಸನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು.†

೧೪ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮೂಲಭೂತವಾದುದು ಯಾವ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ತಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಅದನ್ನು
ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಅತ್ಯಂತ ದಾರುಣವಾದ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿದರು.

- ೧೫ ತಪಸಾ ಗಣನಾಥಸ್ತು ಪ್ರಸನ್ನೋಽನ್ತರ[...]. ತತ್ರ ದೃಷ್ಟಿಃ ಸಮುತ್ಪನ್ನಾ ತೇಷಾಂ ವೈ ಭಾವಿತಾತ್ಮನಾಮ್ ||೧೫||
- ೧೬ ಹೃದಯೇ ಬೀಜರೂಪಂ ಯತ್ಸ್ಫುರತ್ತದ್ ದೃಷ್ಟಮದ್ಭುತಮ್ | ಏಕಾಕ್ಷರಂ ಮಹಾಮಂತ್ರಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ತಂ ಹರ್ಷಮಾಯಯುಃ ||೧೬||
- ೧೭ ತಂ ಮಂತ್ರಂ ಜಪಮಾನೇಸ್ತೈಸ್ತದಾರಭ್ಯ ಜಗನ್ಮಯಿ | ತೇನ ಮಂತ್ರಪ್ರಭಾವೇಣ ಜ್ಞಾನಂ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಸುನಿರ್ಮಲಮ್ ||೧೭||
- ೧೮ ದಿವ್ಯವರ್ಷಸಹಸ್ರೇಣ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಃ ಸಮಜಾಯತ | ಗಣೇಶೋ ಭಕ್ತಿಭಾವೇನ ಪುರಸ್ತೇಷಾಂ ಸಮುತ್ತಿತಃ ||೧೮||
-
- ೧೫ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಗಣನಾಥನು ಪ್ರಸನ್ನನಾದನು [...]. ಭಾವದಿಂದ ಪರಿಪಕ್ವರಾದ ಅವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಯು ಉದಯಿಸಿತು.†
- ೧೬ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಬೀಜರೂಪವಾಗಿ ಸ್ಫುರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅದ್ಭುತವನ್ನು ಕಂಡರು. ಆ ಏಕಾಕ್ಷರ ಮಹಾಮಂತ್ರವನ್ನು ಪಡೆದು ಹರ್ಷಗೊಂಡರು.
- ೧೭ ಜಗನ್ಮಯಿ, ಅಂದಿನಿಂದ ಅವರು ಆ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸತೊಡಗಿದರು. ಅದರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ನಿರ್ಮಲವಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದರು.
- ೧೮ ಒಂದು ಸಾವಿರ ದಿವ್ಯವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ಗಣೇಶನು ಅವರ ಮುಂದೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ನಿಂತನು.

- ೧೯ ಅನಂತಕೋಟಿಸೂರ್ಯಾಜಾಃ ಶುಂಡಾದಂಡವಿರಾಜಿತಃ | ಚತುರ್ಬಾಹುಧರೋ ಲಂಬೋದರಃ
ಸಾಕ್ಷಾದ್ವಿಭೂಷಿತಃ ||೧೯ ||
- ೨೦ ಭೂಷಣೈರಾಯುಧೈಶ್ಚೈವ ಸಿದ್ಧಿಬುದ್ಧಿಸಮನ್ವಿತಃ | ಭಕ್ತಾನಂದಕರಃ ಶ್ರೀಮಾನಾಖುವಾಹೋ ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ ||
೨೦ ||
- ೨೧ ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಭಯಭೀತಾಸ್ತೇ ದೇವಾಃ ಶಂಭುಪುರೋಗಮಾಃ | ಕಿಮಿದಂ ತೇಜ ಆಯಾತಿ ಪ್ರಲಯಾಗ್ನಿಸಮಂ
ಮಹತ್ ||೨೧ ||
- ೨೨ ಅಸ್ಮಾನ್ ಧಕ್ಷತಿ ಕಿಂ ದೇವಃ ವಿಘ್ನೇಶ ಕರುಣಾನಿಧೇ | ತವ ಭಕ್ತಾ ವಯಂ ಸ್ವಾಮಿನ್ ಕಥಂ ವಿಘ್ನೇನ ಭಾವಿತಾಃ
||೨೨ ||

-
- ೧೯ ಅನಂತ ಕೋಟಿ ಸೂರ್ಯರ ತೇಜಸ್ಸುಳ್ಳ, ದಂಡದಂತಹ ಸೊಂಡಿಲಿನಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ, ನಾಲ್ಕು
ಬಾಹುಗಳುಳ್ಳ, ಲಂಬೋದರನಾದ ಅವನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಅಲಂಕೃತನಾಗಿದ್ದನು.
- ೨೦ ಭೂಷಣಗಳೂ ಆಯುಧಗಳೂ ಸಿದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಯೂ ಕೂಡಿದ, ಭಕ್ತರಿಗೆ ಆನಂದವನ್ನು ನೀಡುವ,
ಶ್ರೀಮಂತನೂ ಮೂಷಕವಾಹನನೂ ಮಹಾತೇಜಸ್ವಿಯೂ ಆಗಿದ್ದನು.
- ೨೧ ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ ಶಂಭುವನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟ ದೇವತೆಗಳು ಭಯಪಟ್ಟರು: “ಪ್ರಲಯಾಗ್ನಿಗೆ ಸಮನಾದ ಈ
ಮಹಾತೇಜಸ್ಸು ಏನು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆ?”
- ೨೨ “ಈ ದೇವನು ನಮ್ಮನ್ನು ಸುಡುವನೋ? ಕರುಣಾನಿಧಿಯಾದ ವಿಘ್ನೇಶನೇ, ಸ್ವಾಮಿಯೇ, ನಾವು ನಿನ್ನ ಭಕ್ತರು;
ಹೀಗಿರಲು ವಿಘ್ನದಿಂದ ಹೇಗೆ ಆವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟೆವು?”

೨೩ ಇತಿ ತೇಷಾಂ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ತ್ವಭವತ್ಸೌಮ್ಯರೂಪವಾನ್ | ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹರ್ಷಿತಾಃ ಸರ್ವೇ
ಪ್ರಣೇಮುರ್ಭಾವಪೂರ್ವಕಮ್ ||೨೩ ||

೨೪ ಗಣೇಶದರ್ಶನೇನೈವ ಸ್ಫುರ್ತಿಃ ಪ್ರಾಪ್ತಾ ಮಹಾದ್ಭುತಾ | ತಯಾ ಸರ್ವಂ ಯಥಾತಥ್ಯಂ ಜ್ಞಾತಂ ತೈಃ ಪಂಚಭಿಃ
ಪುರಃ ||೨೪ ||

೨೫ ತತಸ್ತಂ ತುಷ್ಟವುಃ ಸರ್ವೇ ಭಕ್ತಿನಮ್ರಾತ್ಮಕಂಧರಾಃ | ಹೃಷ್ಯರೋಮಾಣ ಏವಂ ತೇ ಸ್ರವದಶ್ರುಜಲಾವಿಲಾಃ ||
೨೫ ||

೨೩ ಅವರ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವನು ಸೌಮ್ಯರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿದನು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಎಲ್ಲರೂ
ಹರ್ಷಗೊಂಡು ಭಾವಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರು.

೨೪ ಗಣೇಶನ ದರ್ಶನದಿಂದಲೇ ಅತ್ಯದ್ಭುತವಾದ ಸ್ಫುರ್ತಿ ಉಂಟಾಯಿತು. ಅದರಿಂದ ಆ ಐವರು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ
ಇದ್ದಂತೆಯೇ ಅರಿತರು.

೨೫ ಅನಂತರ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ತಲೆಬಾಗಿ ಅವನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದರು. ಮೈರೋಮಾಂಚನವೂ ಸುರಿಯುವ
ಕಣ್ಣೀರೂ ಅವರಿಗೆ ಉಂಟಾಗಿದ್ದವು.

- ೨೬ ಪಂಚದೇವಾ ಉಚುಃ | ನಮಸ್ತೇ ವಿಘ್ನರಾಜಾಯ ಭಕ್ತಾನಾಂ ವಿಘ್ನಹಾರಿಣೇ | ವಿಘ್ನಕರ್ತ್ರೇ ಹ್ಯಭಕ್ತಾನಾಂ
ಗಣೇಶಾಯ ನಮೋ ನಮಃ ||೨೬ ||
- ೨೭ ಹೇರಂಬಾಯ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಧುಂಡಿರಾಜಾಯ ತೇ ನಮಃ | ವಿನಾಯಕಾಯ ದೇವಾಯ ಬ್ರಹ್ಮಣಾಂ
ನಾಯಕಾಯ ಚ ||೨೭ ||
- ೨೮ ಲಂಬೋದರಾಯ ಸಿದ್ಧೇಶ ಗಜಾನನಧರಾಯ ಚ | ಶೂರ್ಪಕರ್ಣಾಯ ಗೂಢಾಯ ಚತುರ್ಹಸ್ತ ನಮೋಽಸ್ತು
ತೇ ||೨೮ ||
- ೨೯ ಲಂಬೋಷ್ಠಾಯೈಕದಂತಾಯ ಸರ್ವೇಶಾಯ ಗಣಾಧಿಪ | ಅನಂತಮಹಿಮಾಧಾರ ಧರಣೀಧರ ತೇ ನಮಃ ||
೨೯ ||
-
- ೨೬ ಐದು ದೇವತೆಗಳು ಹೇಳಿದರು: ವಿಘ್ನರಾಜನಿಗೆ, ಭಕ್ತರ ವಿಘ್ನಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಅಭಕ್ತರಿಗೆ
ವಿಘ್ನಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಗಣೇಶನಿಗೆ ಪುನಃ ಪುನಃ ನಮಸ್ಕಾರ.
- ೨೭ ಹೇರಂಬನಾದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ; ಧುಂಡಿರಾಜನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ವಿನಾಯಕದೇವನಿಗೂ ಬ್ರಹ್ಮಗಳ
ನಾಯಕನಿಗೂ ನಮಸ್ಕಾರ.
- ೨೮ ಸಿದ್ಧೇಶನೇ, ಲಂಬೋದರನಾದ, ಗಜಾನನರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ಮೊರದಂತಹ ಕಿವಿಗಳುಳ್ಳ, ಗೂಢನಾದ,
ನಾಲ್ಕು ಕೈಗಳುಳ್ಳ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.
- ೨೯ ಗಣಾಧಿಪನೇ, ಉದ್ದವಾದ ತುಟಿಯುಳ್ಳ, ಏಕದಂತನಾದ, ಸರ್ವೇಶನಾದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಅನಂತ
ಮಹಿಮೆಯ ಆಧಾರನೇ, ಧರಣೀಧರನೇ, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.

೩೦ ನಮೋ ಮಾಯಾಮಯಾಯೈವ ಮಾಯಾಹೀನಾಯ ತೇ ನಮಃ | ಮೋಹದಾಯ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ
ಮೋಹಹಂತ್ರೇ ನಮೋ ನಮಃ ||೩೦ ||

೩೧ ಪಂಚಭೂತಮಯಾಯೈವ ಪಂಚಭೂತಧರಾಯ ಚ | ಇಂದ್ರಿಯಾಣಾಂ ಚಾಧಿಪಾಯೇಂದ್ರಿಯಜ್ಞಾನಕಾರಿಣೇ
||೩೧ ||

೩೦ ಮಾಯಾಮಯನಿಗೂ ಮಾಯಾರಹಿತನಿಗೂ ನಮಸ್ಕಾರ. ಮೋಹವನ್ನು ನೀಡುವ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ;
ಮೋಹವನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವ ನಿನಗೆ ಪುನಃ ಪುನಃ ನಮಸ್ಕಾರ.

೩೧ ಪಂಚಭೂತಮಯನಾದ, ಪಂಚಭೂತಗಳನ್ನು ಧರಿಸುವ, ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಅಧಿಪತಿಯಾದ,
ಇಂದ್ರಿಯಜ್ಞಾನವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.

- ೩೨ ಅಧ್ಯಾತ್ಮನೇಽಧಿಭೂತಾಯಾಧಿದೈವಾಯ ಚ ತೇ ನಮಃ | ಅನ್ನಾಯಾನ್ನಪತೇ ತುಭ್ಯಮನ್ನಾನ್ನಾಯ ನಮೋ
ನಮಃ ||೩೨ ||
- ೩೩ ಪ್ರಾಣಾಯ ಪ್ರಾಣನಾಥಾಯ ಪ್ರಾಣಾನಾಂ ಪ್ರಾಣರೂಪಿಣೇ | ಚಿತ್ತಾಯ ಚಿತ್ತಹೀನಾಯ
ಚಿತ್ತೇಭ್ಯಶ್ಚಿತ್ತದಾಯಿನೇ ||೩೩ ||
- ೩೪ ವಿಜ್ಞಾನಾಯ ಚ ವಿಜ್ಞಾನಪತಯೇ ದ್ವಂದ್ವಧಾರಿಣೇ | ವಿಜ್ಞಾನೇಭ್ಯಃ ಸ್ವವಿಜ್ಞಾನದಾಯಿನೇ ತೇ ನಮೋ ನಮಃ ||
೩೪ ||
- ೩೫ ಆನಂದಾಯ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಮಾನಂದಪತಯೇ ನಮಃ | ಆನಂದಾನಂದದಾತ್ರೇ ಚ ಕಾರಣಾಯ ನಮೋ ನಮಃ
||೩೫ ||

-
- ೩೨ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ, ಅಧಿಭೂತ ಮತ್ತು ಅಧಿದೈವಸ್ವರೂಪನಾದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಅನ್ನಸ್ವರೂಪನೇ, ಅನ್ನಪತಿಯೇ,
ಅನ್ನಕ್ಕೂ ಅನ್ನವಾದ ನಿನಗೆ ಪುನಃ ಪುನಃ ನಮಸ್ಕಾರ.†
- ೩೩ ಪ್ರಾಣನೂ ಪ್ರಾಣನಾಥನೂ ಪ್ರಾಣಗಳ ಪ್ರಾಣಸ್ವರೂಪನೂ ಆದವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಚಿತ್ತಸ್ವರೂಪನೂ
ಚಿತ್ತರಹಿತನೂ ಚಿತ್ತಗಳಿಗೆ ಚಿತ್ತವನ್ನು ನೀಡುವವನೂ ಆದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.
- ೩೪ ವಿಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪನಾದ, ವಿಜ್ಞಾನದ ಪತಿಯಾದ, ದ್ವಂದ್ವಗಳನ್ನು ಧರಿಸುವ, ವಿಜ್ಞಾನಗಳಿಗೆ ಸ್ವವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು
ನೀಡುವ ನಿನಗೆ ಪುನಃ ಪುನಃ ನಮಸ್ಕಾರ.
- ೩೫ ಆನಂದಸ್ವರೂಪನಾದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ; ಆನಂದಪತಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಆನಂದಾನಂದವನ್ನು ನೀಡುವ
ಕಾರಣಸ್ವರೂಪನಿಗೆ ಪುನಃ ಪುನಃ ನಮಸ್ಕಾರ.†

- ೩೬ ಚೈತನ್ಯಾಯ ಚ [...], ಚೇತನಾಧಾರಿಣೇ ನಮಃ | ಚೈತನ್ಯೇಭ್ಯಃ ಸ್ವಚೈತನ್ಯದಾಯಿನೇ ನಾದರೂಪಿಣೇ ||೩೬ ||
- ೩೭ ಬಿಂದುಮಾತ್ರಾಯ ಬಿಂದೂನಾಂ ಪತಯೇ ಪ್ರಕೃತಾಯ ಚ | ಭೇದಾಭೇದಮಯಾಯೈವ ಜ್ಯೋತಿರೂಪಾಯ ತೇ ನಮಃ ||೩೭ ||
- ೩೮ ಸೋಽಹಂಮಾತ್ರಾಯ ಶೂನ್ಯಾಯ ಶೂನ್ಯಾಧಾರಾಯ ದೇಹಿನೇ | ಶೂನ್ಯಾನಾಂ ಶೂನ್ಯರೂಪಾಯ ಪುರುಷಾಯ ನಮೋ ನಮಃ ||೩೮ ||
- ೩೯ ಜ್ಞಾನಾಯ ಬೋಧನಾಥಾಯ ಬೋಧಾನಾಂ ಬೋಧಕಾರಿಣೇ | ಮನೋವಾಣೀವಿಹೀನಾಯ ಸರ್ವಾತ್ಮಕ ನಮೋ ನಮಃ ||೩೯ ||
- ೪೦ ವಿದೇಹಾಯ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ವಿದೇಹಾಧಾರಕಾಯ ಚ | ವಿದೇಹಾನಾಂ ವಿದೇಹಾಯ ಸಾಂಖ್ಯರೂಪಾಯ ತೇ ನಮಃ ||೪೦ ||
-
- ೩೬ ಚೈತನ್ಯಸ್ವರೂಪನಾದ [...], ಚೇತನವನ್ನು ಧರಿಸುವವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಚೈತನ್ಯಗಳಿಗೆ ಸ್ವಚೈತನ್ಯವನ್ನು ನೀಡುವ, ನಾದರೂಪನಾದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.†
- ೩೭ ಬಿಂದುಮಾತ್ರಸ್ವರೂಪನಾದ, ಬಿಂದುಗಳ ಪತಿಯಾದ, ಪ್ರಕೃತಿಸ್ವರೂಪನಾದ, ಭೇದಾಭೇದಮಯನೂ ಜ್ಯೋತಿರೂಪನೂ ಆದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.
- ೩೮ ಸೋಽಹಂ ಮಾತ್ರಸ್ವರೂಪನಾದ, ಶೂನ್ಯನಾದ, ಶೂನ್ಯಕ್ಕೆ ಆಧಾರನಾದ ದೇಹಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಶೂನ್ಯಗಳ ಶೂನ್ಯರೂಪನಾದ ಪುರುಷನಿಗೆ ಪುನಃ ಪುನಃ ನಮಸ್ಕಾರ.
- ೩೯ ಸರ್ವಾತ್ಮಕನೇ, ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪನಾದ, ಬೋಧನಾಥನಾದ, ಬೋಧಗಳಿಗೆ ಬೋಧವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ, ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ವಾಣಿಗೆ ಮೀರಿದ ನಿನಗೆ ಪುನಃ ಪುನಃ ನಮಸ್ಕಾರ.
- ೪೦ ವಿದೇಹನಾದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ; ವಿದೇಹಕ್ಕೆ ಆಧಾರನಾದವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ವಿದೇಹಗಳ ವಿದೇಹನಾದ, ಸಾಂಖ್ಯಸ್ವರೂಪನಾದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.

೪೧ ನಾನಾಭೇದಧರಾಯೈವ ಚೈಕಾನೇಕಾದಿಮೂರ್ತಯೇ | ಅಸತ್ಸ್ವಾನಂದರೂಪಾಯ ಶಕ್ತಿರೂಪಾಯ ತೇ ನಮಃ
||೪೧ ||

೪೨ ಅಮೃತಾಯ ಸದಾಖಂಡಭೇದಾಭೇದವಿವರ್ಜಿತ | ಸದಾತ್ಮರೂಪಿಣೇ ಸೂರ್ಯರೂಪಾಧಾರಾಯ ತೇ ನಮಃ
||೪೨ ||

೪೩ ಸತ್ಯಾಸತ್ಯವಿಹೀನಾಯ ಸಮಸ್ವಾನಂದಮೂರ್ತಯೇ | ಆನಂದಾನಂದಕಂದಾಯ ವಿಷ್ಣವೇ ತೇ ನಮೋ ನಮಃ
||೪೩ ||

೪೪ ಅವ್ಯಕ್ತಾಯ ಪರೇಶಾಯ ನೇತಿನೇತಿಮಯಾಯ ಚ | ಶಿವಾಯ ಶಾಶ್ವತಾಯೈವ ಮೋಹಹೀನಾಯ ತೇ ನಮಃ ||
೪೪ ||

೪೧ ನಾನಾ ಭೇದಗಳನ್ನು ಧರಿಸುವ, ಏಕಾನೇಕಾದಿ ಮೂರ್ತಿಯುಳ್ಳ, ಅಸತ್ ಸ್ವಾನಂದರೂಪನಾದ,
ಶಕ್ತಿಸ್ವರೂಪನಾದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.

೪೨ ಅಮೃತಸ್ವರೂಪನೇ, ಸದಾ ಅಖಂಡನಾಗಿ ಭೇದಾಭೇದಗಳಿಂದ ರಹಿತನಾದವನೇ, ಸತ್ ಆತ್ಮರೂಪನೂ
ಸೂರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಆಧಾರನೂ ಆದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.

೪೩ ಸತ್ಯಾಸತ್ಯಗಳಿಂದ ರಹಿತನಾದ, ಸಮಸ್ವಾನಂದಮೂರ್ತಿಯಾದ, ಆನಂದಾನಂದದ ಮೂಲನಾದ ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ
ಪುನಃ ಪುನಃ ನಮಸ್ಕಾರ.†

೪೪ ಅವ್ಯಕ್ತನೂ ಪರೇಶನೂ ನೇತಿ ನೇತಿಮಯನೂ ಆದ, ಶಾಶ್ವತನಾದ, ಮೋಹರಹಿತ ಶಿವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.

೪೫ ಸಂಯೋಗೇನ ಚ ಸರ್ವತ್ರ ಸಮಾಧೌ ರೂಪಧಾರಿಣೇ | ಸ್ವಾನಂದಾಯ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ
ಮೌನಭಾವಪ್ರದಾಯಿನೇ ||೪೫ ||

೪೬ ಅಯೋಗಾಯ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ನಿರಾಲಂಬಸ್ವರೂಪಿಣೇ | ಮಾಯಾಹೀನಾಯ ದೇವಾಯ ನಮಸ್ತೇ
ಹ್ಯಸಮಾಧಯೇ ||೪೬ ||

೪೭ ಶಾಂತಿದಾಯ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಪೂರ್ಣಶಾಂತಿಪ್ರದಾಯ ತೇ | ಯೋಗಾನಾಂ ಪತಯೇ ಚೈವ ಯೋಗರೂಪಾಯ
ತೇ ನಮಃ ||೪೭ ||

೪೮ ಗಣೇಶಾಯ ಪರೇಶಾಯ ಹೃಪಾರಗುಣಕೀರ್ತಯೇ | ಯೋಗಶಾಂತಿಪ್ರದಾತ್ರೇ ಚ ಮಹಾಯೋಗಾಯ ತೇ
ನಮಃ ||೪೮ ||

೪೫ ಸಂಯೋಗದ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲೆಡೆಯೂ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸುವ, ಮೌನಭಾವವನ್ನು ನೀಡುವ
ಸ್ವಾನಂದನಾದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.

೪೬ ಅಯೋಗನಾದ, ನಿರಾಲಂಬಸ್ವರೂಪನಾದ, ಮಾಯಾರಹಿತ ದೇವನಾದ, ಅಸಮಾಧಿಸ್ವರೂಪನಾದ ನಿನಗೆ
ನಮಸ್ಕಾರ.

೪೭ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ನೀಡುವ, ಪೂರ್ಣಶಾಂತಿಯನ್ನು ನೀಡುವ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಯೋಗಗಳ ಪತಿಯೂ
ಯೋಗಸ್ವರೂಪನೂ ಆದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.

೪೮ ಗಣೇಶನಾದ, ಪರೇಶನಾದ, ಅಪಾರ ಗುಣಕೀರ್ತಿಯುಳ್ಳ, ಯೋಗಶಾಂತಿಯನ್ನು ನೀಡುವ,
ಮಹಾಯೋಗಸ್ವರೂಪನಾದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.

೪೯ ಗುಣಾಂತಂ ನ ಯಯುರ್ಯಸ್ಯ ವೇದಾದ್ಯಾ ವೇದಕಾರಕಾಃ | ಸ ಕಸ್ಯ ಸ್ತವನೀಯಃ ಸ್ಯಾದ್ಯಧಾಮತಿ ತಥಾ ಸ್ತುತಃ
||೪೯||

೫೦ ತೇನ ವೈ ಭಗವಾನ್ ಸಾಕ್ಷಾಚ್ಚಿಂತಾಮಣಿಗಜಾನನಃ | ಪ್ರಸನ್ನೋ ಭವತು ತ್ರಾತಾಸ್ಮಾಕಂ ತ್ವಂ ಪರಮಾ ಗತಿಃ ||
೫೦||

೫೧ ಇತ್ಯೇವಮುಕ್ತ್ವಾ ದೇವೇಶಾಸ್ತುಷ್ಟಿಂ ಭೂತಾಸ್ತಥಾ ಶಿವೇ | ಗಣೇಶೋಽಪಿ ಪ್ರಸನ್ನಾತ್ಮಾ ಹೃಷ್ಯಃ ಸನ್
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ತಾನ್ ||೫೧||

೪೯ ವೇದಾದಿಗಳೂ ವೇದಕಾರಕರೂ ಯಾರ ಗುಣಗಳ ಅಂತ್ಯವನ್ನು ತಲುಪಲಿಲ್ಲವೋ ಅವನನ್ನು ಯಾರು
ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸಬಲ್ಲರು? ಆದರೂ ನಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದೇವೆ.

೫೦ ಅದರಿಂದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಭಗವಂತನಾದ ಚಿಂತಾಮಣಿ ಗಜಾನನನು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಲಿ. ನಮ್ಮ ರಕ್ಷಕನಾದ ನೀನೇ
ಪರಮಗತಿ.

೫೧ ಶಿವೆ, ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ದೇವೇಶರು ಮೌನರಾದರು. ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ಹರ್ಷಗೊಂಡ ಗಣೇಶನೂ ಅವರಿಗೆ
ಉತ್ತರಿಸಿದನು.

- ೫೨ ಶ್ರೀಗಣೇಶ ಉವಾಚ | ಪಂಚದೇವಾ ಮಹಾಭಾಗಾಃ ಪ್ರಸನ್ನೋ ಭವತಾಂ ಸ್ತವೈಃ | ತಪಸಾ ಚ ತಥಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ
ವಾಂಛಿತಂ ಬ್ರೂತ ವೈ ವರಮ್ ||೫೨ ||
- ೫೩ ಭವತ್ಕೃತಮಿದಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಪರಮಾಲ್ಪಾದವರ್ಧನಮ್ | ಮಮ ಪ್ರೀತಿಕರಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸರ್ವದಂ ಪ್ರಭವಿಷ್ಯತಿ ||
೫೩ ||
- ೫೪ ಯಃ ಪಠೇದ್ಭಾವಪೂರ್ವಂ ಸ ಧರ್ಮಕಾಮಾರ್ಥಮೋಕ್ಷಭಾಕ್ | ಪುತ್ರಪೌತ್ರಯುತಃ ಶ್ರೀಮಾನಂತೇ
ಸ್ವಾನಂದಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ||೫೪ ||

-
- ೫೨ ಶ್ರೀಗಣೇಶನು ಹೇಳಿದನು: ಮಹಾಭಾಗರಾದ ಐದು ದೇವತೆಗಳೇ, ನಿಮ್ಮ ಸ್ತುತಿ, ತಪಸ್ಸು ಮತ್ತು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ
ನಾನು ಸಂತೋಷಗೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಬಯಸಿದ ವರವನ್ನು ಕೇಳಿರಿ.
- ೫೩ ನೀವು ರಚಿಸಿದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ಪರಮಾಲ್ಪಾದವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ನನಗೆ ಪ್ರೀತಿಕರವಾದ ಇದು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ
ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೀಡುವುದಾಗುತ್ತದೆ.
- ೫೪ ಭಾವಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪಠಿಸುವವನು ಧರ್ಮ, ಕಾಮ, ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಮೋಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಭಾಗಿಯಾಗುವನು;
ಪುತ್ರಪೌತ್ರಸಹಿತನೂ ಶ್ರೀಮಂತನೂ ಆಗಿ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾನಂದವನ್ನು ಪಡೆಯುವನು.

೫೫ ಸಪ್ತವಾರಂ ಪಠೇನ್ನಿತ್ಯಮೇಕವಿಂಶತಿವಾಸರಮ್ | ಕಾರಾಗೃಹಗತೋ ವಾಽಪಿ ಮುಚ್ಯತೇ ಬಂಧನಾತ್ ಸ್ವಯಮ್
||೫೫ ||

೫೬ ಏಕಕಾಲಂ ದ್ವಿಕಾಲಂ ವಾ ತ್ರಿಕಾಲಮಪಿ ಯಃ ಪಠೇತ್ | ಸ ವೈ ದೇವಾದಿಕೈರ್ವನ್ನೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ ||
೫೬ ||

೫೭ ಮಾರಣೋಚ್ಚಾಟನಾದಿಭ್ಯ ಏಕವಿಂಶತಿವಾರತಃ | ತಾವದ್ವಿನಾನಿ ಪಾಠೇನ ತಸ್ಯ ನೈವ ಭಯಂ ಭವೇತ್ ||೫೭ ||

೫೮ ಧನಧಾನ್ಯಾದಿಕಂ ಸರ್ವಮಾರೋಗ್ಯಂ ಪಶುವರ್ಧನಮ್ | ಯಂ ಯಂ ಚಿಂತಯತೇ ಕಾಮಂ ತಂ ತಂ
ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ನಿಶ್ಚಿತಮ್ ||೫೮ ||

೫೫ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಪ್ರತಿದಿನ ಏಳು ಬಾರಿ ಪಠಿಸಿದರೆ, ಕಾರಾಗೃಹದಲ್ಲಿರುವವನೂ ಬಂಧನದಿಂದ
ಸ್ವತಃ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವನು.

೫೬ ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾಲ, ಎರಡು ಕಾಲ ಅಥವಾ ಮೂರು ಕಾಲ ಪಠಿಸುವವನು ದೇವಾದಿಗಳಿಂದ
ವಂದ್ಯನಾಗುವನು; ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

೫೭ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಬಾರಿ, ಅಷ್ಟೇ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಪಠಿಸುವುದರಿಂದ ಮಾರಣ, ಉಚ್ಚಾಟನ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ
ಅವನಿಗೆ ಭಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ.

೫೮ ಧನಧಾನ್ಯಾದಿಗಳು, ಆರೋಗ್ಯ, ಪಶುಗಳ ವೃದ್ಧಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನೂ ತಾನು ಬಯಸುವ ಯಾವ ಯಾವ
ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಅವನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಪಡೆಯುವನು.

- ೫೯ ಶಿವ ಉವಾಚ | ಗಣೇಶವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಹೃಷ್ಟ್ವಾ ವಿಷ್ಣ್ವಾದಯಃ ಸುರಾಃ | ಪ್ರಣಿಪತ್ಯ ಗಣಾಧೀಶಂ
ಕೃತಾಂಜಲಿಪುಟಾ ಜಗುಃ ||೫೯||
- ೬೦ ಪಂಚದೇವಾ ಊಚುಃ | ಸನಾಥಾ ಹಿ ವಯಂ ಜಾತಾಃ ಸರ್ವೇ ತ್ವಯ್ಯಾಗತೇ ಪ್ರಭೋ | ವರಂ ದೇಹಿ
ಗಣಾಧೀಶ ತವ ಭಕ್ತಿಂ ದೃಢಾಂ ತಥಾ ||೬೦||
- ೬೧ ತೇನ ಮಾಯಾ ನ ಬಾಧೇತ ನರಾನ್ ದೇವಾನಪಿ ಪ್ರಭೋ | ಕಿಮಸ್ಮಾಭಿಃ ಪ್ರಕರ್ತವ್ಯಂ ತದಾಜ್ಞಾಪಯ
ಸರ್ವದಾ ||೬೧||
- ೬೨ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಂ ವಿವಿಧಂ ದೇಹಿ ಭಜತಾಂ ಕಾಮಪೂರಣಮ್ | ಸ್ಥಾನಂ ಸದಾನಂದನಾಮ ದೇಹಿ ನಾಥ
ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ||೬೨||

-
- ೫೯ ಶಿವನು ಹೇಳಿದನು: ಗಣೇಶನ ವಚನವನ್ನು ಕೇಳಿ ಹರ್ಷಗೊಂಡ ವಿಷ್ಣು ಮೊದಲಾದ ದೇವತೆಗಳು
ಗಣಾಧೀಶನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಕೈಮುಗಿದು ಹೇಳಿದರು.
- ೬೦ ಐದು ದೇವತೆಗಳು ಹೇಳಿದರು: ಪ್ರಭುವೇ, ನೀನು ಬಂದದ್ದರಿಂದ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸನಾಥರಾದೆವು. ಗಣಾಧೀಶನೇ,
ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ದೃಢಭಕ್ತಿಯ ವರವನ್ನು ನೀಡು.
- ೬೧ ಪ್ರಭುವೇ, ಅದರಿಂದ ಮಾಯೆಯು ಮಾನವರನ್ನೂ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಬಾಧಿಸದಿರಲಿ. ನಾವು ಸದಾ ಏನು
ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡು.
- ೬೨ ನಾಥನೇ, ನಮ್ಮನ್ನು ಭಜಿಸುವವರ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ನಾನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ನೀಡು.
ಸದಾನಂದವೆಂಬ ಸ್ಥಾನವನ್ನೂ ನೀಡು; ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.

೬೩ ಗಣೇಶ ಉವಾಚ | ಚತುರ್ಮುಖ ಮಹಾಬಾಹೋ ರಜೋಗುಣಸಮುದ್ಭವ | ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತಾ ಭವ ತ್ವಂ ವೈ ಬ್ರಹ್ಮಾ
ನಾಮ್ನಾ ಮಹಾದ್ಯುತೇ ||೬೩||

೬೪ ಸತ್ಯಲೋಕನಿವಾಸೀ ತು ಹಂಸವಾಹನವಾನ್ ಭವ | ವೇದಾದಿಜ್ಞಾನಯುಕ್ತಶ್ಚ ಸರ್ವೇಷಾಂ ತ್ವಂ ಪಿತಾಮಹಃ ||
೬೪||

೬೩ ಗಣೇಶನು ಹೇಳಿದನು: ಮಹಾಬಾಹುವೇ, ಮಹಾತೇಜಸ್ವಿಯೇ, ನಾಲ್ಕು ಮುಖಗಳುಳ್ಳ, ರಜೋಗುಣದಿಂದ
ಹುಟ್ಟಿದವನೇ, ನೀನು ಬ್ರಹ್ಮನೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಾಗು.

೬೪ ಸತ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವವನೂ ಹಂಸವಾಹನನೂ ಆಗು. ವೇದಾದಿಜ್ಞಾನದಿಂದ ಕೂಡಿದ ನೀನು
ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪಿತಾಮಹನಾಗಿರುವೆ.

೬೫ ಚತುರ್ಭುಜೋಽಸಿ ದೇವೇಶ ತ್ವಂ ವೈ ಸತ್ತ್ವಸಮುದ್ಭವಃ | ಪಾಲಕಃ ಸರ್ವಲೋಕಾನಾಂ ವಿಷ್ಣುನಾಮಾ
ಭವಿಷ್ಯಸಿ ||೬೫||

೬೬ ವೈಕುಂಠೇ ವಸತಿಸ್ತೇ ಸ್ಯಾದ್ ವಾಹನಂ ಗರುಡಸ್ತವ | ನಾನಾವತಾರವಾಂಶ್ಚಾಪಿ ಭವಿಷ್ಯಸಿ ಮಹಾಬಲಃ ||೬೬||

೬೫ ದೇವೇಶನೇ, ನೀನು ನಾಲ್ಕು ಭುಜಗಳುಳ್ಳವನೂ ಸತ್ತ್ವದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದವನೂ ಆಗಿದ್ದೀಯೆ. ಎಲ್ಲ ಲೋಕಗಳ
ಪಾಲಕನಾಗಿ ವಿಷ್ಣುವೆಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಹೊಂದುವೆ.

೬೬ ನಿನ್ನ ವಾಸವು ವೈಕುಂಠದಲ್ಲಿರಲಿ; ಗರುಡನು ನಿನ್ನ ವಾಹನವಾಗಲಿ. ಮಹಾಬಲಶಾಲಿಯಾಗಿ ನಾನಾ
ಅವತಾರಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವೆ.

೬೭ ಪಂಚವಕ್ತ್ರ ಮಹಾತೇಜಸ್ತಮೋಗುಣಸಮುದ್ಭವ | ಸಂಹಾರಕಾರಕೋ ನಿತ್ಯಂ ಹರನಾಮಾ ಭವಿಷ್ಯಸಿ ||೬೭ ||

೬೮ ಕೈಲಾಸೇ ವಸತಿಸ್ತೇಽಸ್ತು ವಾಹನಂ ವೃಷಭಸ್ತಥಾ | ತೃತೀಯೇನ ಸ್ವನೇತ್ರೇಣ ಸರ್ವಂ ಭಸ್ಮೀಕರಿಷ್ಯಸಿ ||೬೮ ||

೬೭ ಮಹಾತೇಜಸ್ವಿಯೇ, ಐದು ಮುಖಗಳುಳ್ಳ, ತಮೋಗುಣದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದವನೇ, ನಿತ್ಯ ಸಂಹಾರಕಾರಕನಾಗಿ ಹರನೆಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಹೊಂದುವೆ.

೬೮ ನಿನ್ನ ವಾಸವು ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿರಲಿ; ವೃಷಭನು ವಾಹನವಾಗಲಿ. ನಿನ್ನ ಮೂರನೆಯ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಭಸ್ಮಮಾಡುವೆ.

೬೯ ಸಹಸ್ರಕಿರಣ ತ್ವಂ ವೈ ಸೂರ್ಯನಾಮಾ ಭವಿಷ್ಯಸಿ | ಕರ್ಮಣಾಂ ಚಾಲಕತ್ವಾತ್ ಷಡ್ಯತುಧರ್ಮಕಾರಕಃ ||೬೯ ||

೭೦ ತ್ರಿಗುಣಾನಾಮಹಂಭಾವಾತ್ತ್ವಂ ಜಾತೋಽಸಿ ಪ್ರಕಾಶಕಃ | ರಥೋಽಶ್ವಾಲಂಕೃತಶ್ಚಾಪಿ ವಾಹನಂ ತೇ ಭವಿಷ್ಯತಿ || ೭೦ ||

೭೧ ಸೌರಲೋಕೇ ನಿವಾಸಶ್ಚ ಗ್ರಹರಾಜೋ ಭವಿಷ್ಯಸಿ | ವೃಷ್ಟಿಮೂಲಂ ತ್ವಮೇವಾಽಸಿ ತೇಜೋರಾಶಿಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ ||೭೧ ||

೬೯ ಸಾವಿರ ಕಿರಣಗಳುಳ್ಳವನೇ, ನೀನು ಸೂರ್ಯನೆಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಹೊಂದುವೆ. ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವವನಾಗಿ ಆರು ಋತುಗಳ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವವನಾಗುವೆ.

೭೦ ಮೂರು ಗುಣಗಳ ಅಹಂಭಾವದಿಂದ ನೀನು ಪ್ರಕಾಶಕನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದೀಯೆ. ಕುದುರೆಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿದ ರಥವು ನಿನ್ನ ವಾಹನವಾಗುವುದು.

೭೧ ಸೌರಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಿ ಗ್ರಹರಾಜನಾಗುವೆ. ನೀನೇ ಮಳೆಯ ಮೂಲ; ತೇಜೋರಾಶಿಯೂ ಪ್ರತಾಪಶಾಲಿಯೂ ಆಗಿದ್ದೀಯೆ.

- ೭೨ ಚತುರ್ಭುಜೇ ಮಹಾಶಕ್ತೇ ತ್ವಂ ಜಾತಾಽಸಿ ತ್ರಿದೇಹತಃ | ನಾನಾವಿಷಯಭೋಗಾರ್ಥಂ ಸದೇಹಾ
ಮೋಹಕಾರಿಣೀ ||೭೨ ||
- ೭೩ ಶಕ್ತಿನಾಮ್ನೀ ಮಹಾಮಾಯಾ ಭವಿಷ್ಯಸಿ ನ ಸಂಶಯಃ | ದ್ವಿಧಾ ಮೋಹಪ್ರದಾತ್ರೀ ತ್ವಂ ಭುಕ್ತಿಮುಕ್ತಿಭ್ರಮಾತ್ಮಿಕಾ
||೭೩ ||
- ೭೪ ಸಿಂಹವಾಹನಗಾ ನಿತ್ಯಂ ಶಕ್ತಿಲೋಕನಿವಾಸಿನೀ | ನಾನಾಭೋಗವಿಮೋಹೇನ ಜಗಚ್ಚ ಮೋಹಯಿಷ್ಯಸಿ ||೭೪ ||

-
- ೭೨ ನಾಲ್ಕು ಭುಜಗಳುಳ್ಳ ಮಹಾಶಕ್ತಿಯೇ, ಮೂರು ದೇಹಗಳಿಂದ ನೀನು ಹುಟ್ಟಿದ್ದೀಯೆ. ನಾನಾ
ವಿಷಯಭೋಗಗಳಿಗಾಗಿ ದೇಹಧಾರಿಣಿಯಾಗಿ ಮೋಹವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವವಳಾಗಿದ್ದೀಯೆ.
- ೭೩ ಶಕ್ತಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಮಹಾಮಾಯೆಯಾಗುವೆ; ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಎರಡು ವಿಧವಾಗಿ ಮೋಹವನ್ನು ನೀಡುವ
ನೀನು ಭುಕ್ತಿಮುಕ್ತಿಗಳ ಭ್ರಮಾಸ್ವರೂಪಿಣಿಯಾಗಿದ್ದೀಯೆ.
- ೭೪ ಸದಾ ಸಿಂಹವಾಹನದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿ ಶಕ್ತಿಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವೆ. ನಾನಾ ಭೋಗಗಳ ಮೋಹದಿಂದ
ಜಗತ್ತನ್ನೂ ಮೋಹಗೊಳಿಸುವೆ.

- ೭೫ ಮಹಾಕಾರ್ಯೇ ಸಮುತ್ಪನ್ನೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೋಽಹಂ ಭವಾಮಿ ವೈ | ಮತ್ಪುಲ್ಕಾಃ ಸರ್ವಭಾವೇನ ಕೃತಾ ದೇವಾ ನ
ಸಂಶಯಃ ||೭೫ ||
- ೭೬ ಆಯುಧಂ ಭೂಷಣಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ನಾನಾಸಾಮರ್ಥ್ಯಮದ್ಭುತಮ್ | ಸಂಕಲ್ಪಸಿದ್ಧತಾಂ ಚೈವ ದದೌ ತೇಭ್ಯೋ
ಗಣಾಧಿಪಃ ||೭೬ ||
- ೭೭ ಶಿವ ಉವಾಚ | ಇತಿ ದತ್ತ್ವಾ ವರಾನ್ ದೇವೋ ಗಣೇಶೋಽನ್ತರ್ದಧೇ ಸ್ವಯಮ್ | ತೇಽಪಿ ಹೃಷ್ಟಾ ನಿಜಾತ್ಮಾನಂ
ಕೃತಕೃತ್ಯಂ ಚ ಮೇನಿರೇ ||೭೭ ||
- ೭೮ ಭಜತಾಂ ಭಕ್ತಿಭಾವೇನ ಕಾಮಪುರಾಃ ಕೃತಾ ವಯಮ್ | ಪರಮೇಶ್ವರತಾಂ ಪ್ರಾಪ್ತಾಃ ಪ್ರಸಾದಾದ್ಗಣಪಸ್ಯ ಚ
||೭೮ ||

-
- ೭೫ ಮಹಾಕಾರ್ಯವು ಎದುರಾದಾಗ ನಾನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗುವೆನು. ದೇವತೆಗಳೇ, ಎಲ್ಲ ಭಾವಗಳಿಂದ ನಿಮ್ಮನ್ನು
ನನಗೆ ಸಮಾನರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ; ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.
- ೭೬ ಗಣಾಧಿಪನು ಅವರಿಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಆಯುಧಗಳು, ಭೂಷಣಗಳು, ನಾನಾ ಅದ್ಭುತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ಮತ್ತು
ಸಂಕಲ್ಪಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ನೀಡಿದನು.
- ೭೭ ಶಿವನು ಹೇಳಿದನು: ಹೀಗೆ ವರಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಗಣೇಶದೇವನು ಸ್ವತಃ ಅಂತರ್ಧಾನನಾದನು. ಅವರೂ
ಹರ್ಷಗೊಂಡು ತಮ್ಮನ್ನು ಕೃತಕೃತ್ಯರೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರು.
- ೭೮ “ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಭಜಿಸುವವರ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವವರನ್ನಾಗಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.
ಗಣಪನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ನಾವು ಪರಮೇಶ್ವರತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದೇವೆ” ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದರು.

ಓಮಿತಿ ಶ್ರೀಮದಾನ್ವೇ ಪುರಾಣೋಪನಿಷದಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮೌಢ್ಯಲೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪ್ರಥಮೇ ಖಂಡೇ ವಕ್ರತುಂಡಚರಿತೇ
ಪಂಚದೇವವರಪ್ರದಾನಂ ನಾಮೈಕಾದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ||

ಹೀಗೆ ಶ್ರೀಮದಾಂತ್ಯ ಪುರಾಣೋಪನಿಷತ್ತಾದ ಶ್ರೀಮನ್ಮೌಢ್ಯಲ ಮಹಾಪುರಾಣದ ಪ್ರಥಮ ಖಂಡದ
ವಕ್ರತುಂಡಚರಿತೆಯಲ್ಲಿ ಪಂಚದೇವವರಪ್ರದಾನವೆಂಬ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿಯಿತು.

ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

- ೧ || ಶ್ರೀಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ || ಶೌನಕ ಉವಾಚ | ಸೂತ ಸೂತ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞ ಪರಮಾನಂದದಾಯಕ |
ಕಥಾಮಮೃತರೂಪಾಂ ಚ ಕಥಯಸ್ವ ಮಹಾದ್ಯುತೇ ||೧||
 - ೨ ವಯಂ ಪ್ರಸನ್ನತಾಂ ಯಾತಾಃ ಕೃತಕೃತ್ಯಾ ಯಥಾ ತಥಾ | ಸುಕಥಾಮೃತಪಾನೇನ ಸ್ವಾನಂದೇನ ಪರಿಪ್ಲುತಾಃ ||
೨||
 - ೩ ಕಥಯಸ್ವ ಕಥಾಂ ದಿವ್ಯಾಂ ಪಂಚದೇವೈಶ್ಚ ಕಿಂ ಕೃತಮ್ | ವಿಸ್ತಾರೇಣ ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ಯೇನ ಮುಕ್ತಾ
ಭವಾಮ ಚ ||೩||
-
- ೧ ಶ್ರೀಗಣೇಶನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಶೌನಕನು ಹೇಳಿದನು: ಸೂತನೇ, ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞನೇ, ಪರಮಾನಂದವನ್ನು ನೀಡುವ
ಮಹಾತೇಜಸ್ವಿಯೇ, ಅಮೃತರೂಪವಾದ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳು.
 - ೨ ಈ ಸುಕಥಾಮೃತವನ್ನು ಕುಡಿದು ಸ್ವಾನಂದದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ನಾವು ಪ್ರಸನ್ನರಾಗಿಯೂ ಕೃತಕೃತ್ಯರಾಗಿಯೂ
ಆಗಿದ್ದೇವೆ.
 - ೩ ಐದು ದೇವತೆಗಳು ಏನು ಮಾಡಿದರೆಂಬ ದಿವ್ಯಕಥೆಯನ್ನು ಯಥಾನ್ಯಾಯವಾಗಿ ವಿವರಿಸು; ಅದರಿಂದ ನಾವು
ಮುಕ್ತರಾಗುವಂತಾಗಲಿ.

- ೪ ಶ್ರುತ್ವಾ ತೇಷಾಂ ಮುನೀನಾಂ ಚ ವಚನಂ ಭಕ್ತಿಭಾವಿತಮ್ | ಹೃಷ್ಟಃ ಸೂತಃ ಪುನಃ ಪ್ರಾಹ ಕಥಾಂ
ಪಾಪಪ್ರಣಾಶಿನೀಮ್ ||೪||
- ೫ ಸೂತ ಉವಾಚ | ಏವಮೇವ ಸ ದಕ್ಷೇಣ ಪೃಷ್ಠೋ ಯೋಗೀಶ್ವರೋ ಮಹಾನ್ | ಮುದ್ಗಲಸ್ತಂ ಯಥೋವಾಚ
ತಥಾ ವಚ್ಮಿ ಮಹಾಮುನೇ ||೫||
- ೬ ಮುದ್ಗಲ ಉವಾಚ | ಶೃಣು ದಕ್ಷ ಮಹಾಭಾಗ ಪಾರ್ವತ್ಯಾ ಶಿವಸನ್ನಿಧೌ | ಯತ್ಪೃಷ್ಟಂ ಯಚ್ಛೃತಂ ಸರ್ವಂ
ಕಥಯಾಮಿ ಸವಿಸ್ತರಮ್ ||೬||

-
- ೪ ಆ ಮುನಿಗಳ ಭಕ್ತಿಭಾವಪೂರ್ಣ ವಚನವನ್ನು ಕೇಳಿ ಹರ್ಷಗೊಂಡ ಸೂತನು ಮತ್ತೆ ಪಾಪಗಳನ್ನು
ನಾಶಮಾಡುವ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದನು.
- ೫ ಸೂತನು ಹೇಳಿದನು: ಮಹಾಮುನಿಯೇ, ಹೀಗೆಯೇ ದಕ್ಷನು ಮಹಾಯೋಗೀಶ್ವರ ಮುದ್ಗಲನನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು.
ಅವನು ಹೇಳಿದಂತೆಯೇ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.
- ೬ ಮುದ್ಗಲನು ಹೇಳಿದನು: ಮಹಾಭಾಗ ದಕ್ಷನೇ, ಕೇಳು. ಶಿವನ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಪಾರ್ವತಿ ಕೇಳಿದುದನ್ನೂ
ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡುದನ್ನೂ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

- ೭ ಪಾರ್ವತ್ಯುವಾಚ | ಭಗವನ್ ದೇವದೇವೇಶ ತಾರಿತಾಽಹಂ ತ್ವಯಾ ಪ್ರಭೋ | ಸುಕಥಾಮೃತಪಾನೇನ
ಕೃತಕೃತ್ಯಾಽಸ್ಮಿ ಸಾಂಪ್ರತಮ್ ||೭ ||
- ೮ ಪಂಚ ದೇವಾಃ ಸಮರ್ಥಾಶ್ಚ ಪ್ರಾಪ್ತವನ್ತೋ ವರದಾನತಃ | ಕಿಂ ಚಕ್ರುಸ್ತೇ ಮಹಾತ್ಮಾನಃ ಕಥಯಸ್ವ ವಿಧಾನತಃ
||೮ ||
- ೯ ಗಣೇಶಭಕ್ತಿಯುಕ್ತಂ ಚೇಚ್ಛರಿತಂ ಕಥಯಸ್ವ ಮೇ | ಅಥವಾ ಗಾಣಪತ್ಯಾನಾಂ ಚರಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮದಾಯಕಮ್ ||೯ ||
- ೧೦ ವೃರ್ಥಸಂಲಪನೇನಾಯುರ್ನಾಶಃ ಕಾರ್ಯೋ ನ ಶೋಭನ್ಯಃ | ಧನ್ಯಾಸ್ತೇ ಸಾಧವೋ ಲೋಕಾ
ಗಣರಾಡ್ಭಕ್ತಿಭಾವಿತಾಃ ||೧೦ ||

-
- ೭ ಪಾರ್ವತಿ ಹೇಳಿದಳು: ಭಗವಂತನೇ, ದೇವದೇವೇಶನೇ, ಪ್ರಭುವೇ, ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿದ್ದೀಯೆ. ಈ
ಸುಕಥಾಮೃತಪಾನದಿಂದ ಈಗ ನಾನು ಕೃತಕೃತ್ಯಳಾಗಿದ್ದೇನೆ.
- ೮ ವರದಾನದಿಂದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದ ಆ ಐದು ಮಹಾತ್ಮ ದೇವತೆಗಳು ಏನು ಮಾಡಿದರು? ಅದನ್ನು
ಕ್ರಮವಾಗಿ ಹೇಳು.
- ೯ ಗಣೇಶಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅವರ ಚರಿತೆಯನ್ನು ನನಗೆ ಹೇಳು; ಇಲ್ಲವೇ ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ನೀಡುವ ಗಾಣಪತ್ಯರ
ಚರಿತೆಯನ್ನು ಹೇಳು.
- ೧೦ ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕ ಸಂಭಾಷಣೆಯಿಂದ ಆಯುಷ್ಯವನ್ನು ನಾಶಮಾಡಬಾರದು. ಗಣರಾಜನ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ತುಂಬಿದ
ಸಜ್ಜನರು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಧನ್ಯರು.†

೧೧ ಮುಧ್ಗಲ ಉವಾಚ | ಪ್ರಿಯಾಯಾ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾಽತಿಹೃಷ್ಣಃ ಸ ಮಹೇಶ್ವರಃ | ಉವಾಚ ಸ್ಮಯಮಾನಶ್ಚಾಲಿಂಗ್ಯ
ದೇವೀಂ ಮಹಾಯಶಾಃ ||೧೧ ||

೧೨ ಶಿವ ಉವಾಚ | ಧನ್ಯಾಽಸಿ ಪಾರ್ವತಿ ತ್ವಂ ಚ ಸಾರ್ಥಕಂ ಜನ್ಮ ತೇ ಪರಮ್ | ಭಕ್ತ್ಯಾ ಧೃತೋ ಗಣೇಶೋಽಯಂ
ಹೃದಿ ತೇನ ವರಾನನೇ ||೧೨ ||

೧೩ ಗಣೇಶಭಕ್ತಿಯುಕ್ತಾ ಯೇ ನರಾಸ್ತೇ ಬ್ರಹ್ಮರೂಪಿಣಃ | ದರ್ಶನಾನ್ಮುಕ್ತಿದಾತಾರಃ ಸರ್ವೇಭ್ಯೋ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ||
೧೩ ||

೧೧ ಮುಧ್ಗಲನು ಹೇಳಿದನು: ಪ್ರಿಯೆಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಅತ್ಯಂತ ಹರ್ಷಗೊಂಡ ಮಹಾಯಶಸ್ವಿ ಮಹೇಶ್ವರನು
ದೇವಿಯನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ನಗುತ್ತ ಹೇಳಿದನು.

೧೨ ಶಿವನು ಹೇಳಿದನು: ಸುಂದರಮುಖಿಯೇ, ಪಾರ್ವತಿ, ನೀನು ಧನ್ಯಳು. ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಗಣೇಶನನ್ನು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ
ಧರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಜನ್ಮವು ಅತ್ಯಂತ ಸಾರ್ಥಕವಾಗಿದೆ.

೧೩ ಗಣೇಶಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮನುಷ್ಯರು ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪರು. ಅವರ ದರ್ಶನವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು
ನೀಡುತ್ತದೆ; ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

೧೪ ಗಣೇಶಂ ಯಃ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಸಿದ್ಧಿಮಿಚ್ಛತಿ ಶಾಶ್ವತೀಮ್ | ಸ ಮೂಢಾತ್ಮಾ ತು ವಿಜ್ಞೇಯೋ ನಾರಕೀ ನಾತ್ರ
ಸಂಶಯಃ ||೧೪ ||

೧೫ ಅನ್ಯದೇವಸ್ಯ ಯೇ ಭಕ್ತಾ ಗಣೇಶಂ ನಾರ್ಚಯಂತಿ ಚೇತ್ | ತೇಷಾಂ ನ ಭವಿತಾ ಸಿದ್ಧಿರ್ನರಕೇಷು ಪತಂತಿ ತೇ ||
೧೫ ||

೧೬ ಸುಧಾಂ ಸಂತ್ಯಜ್ಯ ರೂಕ್ಷಾನ್ನಂ ಸೇವತೇ ದುರ್ಮತೀರ್ಯಥಾ | ಗಣೇಶಾನಂ ತಥಾ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾನ್ಯಸ್ಯ ದೇವಸ್ಯ
ಸೇವಕಃ ||೧೬ ||

೧೭ ಅಸ್ಮಾಕಂ ಜನಕೋ ಮಾತಾ ಸರ್ವೇಷಾಂ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ | ಜ್ಯೇಷ್ಠರಾಜ ಇತಿ ಖ್ಯಾತಸ್ತೇನಾದೌ
ಪೂಜ್ಯಕೋಽಭವತ್ ||೧೭ ||

೧೪ ಗಣೇಶನನ್ನು ತೊರೆದು ಶಾಶ್ವತ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಬಯಸುವವನು ಮೂಢಾತ್ಮನೂ ನರಕಸ್ಥನೂ ಎಂದು
ತಿಳಿಯಬೇಕು; ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

೧೫ ಬೇರೆ ದೇವರ ಭಕ್ತರು ಗಣೇಶನನ್ನು ಅರ್ಚಿಸದಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸಿದ್ಧಿ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಅವರು ನರಕಗಳಲ್ಲಿ
ಬೀಳುತ್ತಾರೆ.

೧೬ ದುರ್ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವನು ಅಮೃತವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಒಣ ಅನ್ನವನ್ನು ಸೇವಿಸುವಂತೆ, ಗಣೇಶನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ
ದೇವರ ಸೇವಕನಾಗುವವನೂ ಹಾಗೆಯೇ.

೧೭ ಅವನು ನಮಗೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಂದೆಯೂ ತಾಯಿಯೂ ಆಗಿದ್ದಾನೆ; ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಜ್ಯೇಷ್ಠರಾಜನೆಂದು
ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮೊದಲಿಗೆ ಪೂಜ್ಯನಾದನು.

- ೧೮ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಗಣೇಶಂ ಮೂಢಾತ್ಮಾ ದೇವಾದಿನಪಿ ಪೂಜಯೇತ್ | ಗಣೇಶೋ[[...]]ತ್ತಂ ವೈ ಕ್ಷಿಪಾಮೋ ನರಕೇ
ವಯಮ್ ||೧೮ ||
- ೧೯ ಗಣೇಶನಿಂದಕೋ ಜಂತುರಸ್ಮಾಕಂ ಭಕ್ತಿಕಾರಕಃ | ನಾರಕೀ ಭವಿತಾ ಸದ್ಯೋಽಸ್ಮದ್[[...]] ||೧೯ ||
- ೨೦ ಅತಸ್ತ್ವಂ ಧನ್ಯರೂಪಾಽಸಿ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಮೂಲಬೀಜಕಮ್ | ಭಜಸಿ ತ್ವಂ ಗಣೇಶಾನಂ ಭಕ್ತಿಭಾವಸಮನ್ವಿತಾ ||
೨೦ ||
- ೨೧ ಸತ್ಯಂ ದೇವಿ ತ್ವಯಾ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಗಾಣೇಶಾನಾಂ ಪ್ರಕೀರ್ತನಮ್ | ಗಣೇಶಸ್ಯ ಚ ವಾ ಕಾರ್ಯಂ ತೇನ ಜನ್ಮ
ಕೃತಾರ್ಥಕಮ್ ||೨೧ ||

-
- ೧೮ ಗಣೇಶನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ದೇವಾದಿಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ ಮೂಢಾತ್ಮನನ್ನು, ಗಣೇಶನ ಕುರಿತು [[...]] ಮಾಡಿದ
ಅವನನ್ನು ನಾವು ನರಕಕ್ಕೆ ಹಾಕುತ್ತೇವೆ.†
- ೧೯ ಗಣೇಶನನ್ನು ನಿಂದಿಸಿ ನಮ್ಮ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಜೀವಿಯು ಕೂಡಲೇ ನರಕಸ್ಥನಾಗುವನು [[...]].†
- ೨೦ ಆದ್ದರಿಂದ ನೀನು ಧನ್ಯಳು. ಎಲ್ಲರ ಮೂಲಬೀಜವಾದ ಗಣೇಶನನ್ನು ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ಕೂಡಿದವಳಾಗಿ
ಭಜಿಸುತ್ತಿದ್ದೀಯೆ.
- ೨೧ ದೇವಿ, ಗಾಣೇಶರ ಚರಿತೆಯನ್ನಾಗಲಿ ಗಣೇಶನ ಕಾರ್ಯವನ್ನಾಗಲಿ ಕೀರ್ತಿಸುವುದರಿಂದ ಜನ್ಮವು
ಕೃತಾರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನೀನು ಹೇಳಿದ್ದು ಸತ್ಯ.

- ೨೨ ಗಣೇಶಂ ಪ್ರಾರ್ಥಯಾಮೀತಿ ಶೃಣು ಚಿಂತಾಮಣೇ ಪ್ರಭೋ | ಚಿತ್ತೇ ನಿವಾಸಕಾರಿನ್ ವೈ ಗಜಾನನ
ಮಹೋದರ ||೨೨ ||
- ೨೩ ಗಾಣಪತ್ಯಾ ಮಹಾಭಾಗಾಸ್ತೇಷಾಂ ಸಂಗಃ ಸದಾಸ್ತು ಮೇ | ತೇಷಾಂ ಮಧ್ಯೇ ತಥಾ ವಾಸಂ ದೇಹಿ ತ್ವಂ
ದ್ವಿರದಾನನ ||೨೩ ||
- ೨೪ ಅಗ್ರೇ ಮೇ ಗಾಣಪತ್ಯಾಸ್ತೇ ಪೃಷ್ಠೇ ವಾಮೇ ಚ ದಕ್ಷಿಣೇ | ಸರ್ವತ್ರ ಸಹ ತೈರ್ವಾಸೋ ಗಾಣಪತ್ಯೈರ್ಭವೇದಿತಿ ||
೨೪ ||

-
- ೨೨ ನಾನು ಗಣೇಶನನ್ನು ಹೀಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ: ಪ್ರಭುವಾದ ಚಿಂತಾಮಣಿಯೇ, ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸುವವನೇ,
ಗಜಾನನನೇ, ಮಹೋದರನೇ, ಕೇಳು.
- ೨೩ ಮಹಾಭಾಗರಾದ ಗಾಣಪತ್ಯರ ಸಂಗವು ನನಗೆ ಸದಾ ಇರಲಿ. ಗಜಾನನನೇ, ಅವರ ನಡುವೆ ವಾಸವನ್ನೂ
ನೀಡು.
- ೨೪ ನನ್ನ ಮುಂದೆ, ಹಿಂದೆ, ಎಡಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಬಲಕ್ಕೆ ಆ ಗಾಣಪತ್ಯರು ಇರಲಿ; ಎಲ್ಲೆಡೆಯೂ ಅವರೊಂದಿಗೆ
ವಾಸವಾಗಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

- ೨೫ ಯೇಷಾಂ ಮುಖಾರವಿಂದೇಷು ಗಣೇಶಚರಿತಂ ಬಭೌ | ಭವಬಂಧಹರಂ ಪೂರ್ಣಮಿಹಾಮುತ್ರ
ಸುಖಪ್ರದಮ್ ||೨೫ ||
- ೨೬ ಚರಿತಂ ಗಾಣಪತ್ಯಾನಾಂ ಗಣರಾಟ್ಸೇವನಾತ್ಮಕಮ್ | ಅಹರ್ನಿಶಂ ಪ್ರಭವತಿ ಚೇಷ್ಟದಂ ಥುಂಧಿಭಕ್ತಿದಮ್ ||
೨೬ ||
- ೨೭ ತಾರಿತೋಽಹಂ ತ್ವಯಾ ದೇವಿ ಕಥಾಂ ಪೃಚ್ಛಸಿ ಮಾಂ ಪುನಃ | ಗಣೇಶಭಕ್ತಿಪೂತಾಂ ವಾ ಭಕ್ತಾನಾಂ ತಸ್ಯ
ಭಾವತಃ ||೨೭ ||
- ೨೮ ಪ್ರಷ್ಟುಃ ಶ್ರೋತುಶ್ಚ ವಕ್ಷುಶ್ಚ ತ್ರಯಾಣಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಭೂಯಪದಪ್ರದಾ | ಇಹ ತಾಂ ತು ವದಾಮಿ ತ್ವಾಂ ಗಾಣೇಶೀಂ
ಸುಖದಾಯಿನೀಮ್ ||೨೮ ||

-
- ೨೫ ಯಾರ ಮುಖಕಮಲಗಳಲ್ಲಿ ಗಣೇಶನ ಚರಿತೆಯು ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತದೆಯೋ ಅದು ಭವಬಂಧನವನ್ನು ಕಳೆಯುವ,
ಇಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸುಖವನ್ನು ನೀಡುವ ಪೂರ್ಣ ಚರಿತೆಯಾಗಿದೆ.
- ೨೬ ಗಾಣಪತ್ಯರ ಚರಿತೆಯು ಗಣರಾಜನ ಸೇವಾಸ್ವರೂಪವಾಗಿದೆ. ಅದು ಹಗಲಿರುಳು ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನೂ
ಥುಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯನ್ನೂ ನೀಡುತ್ತ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತದೆ.
- ೨೭ ದೇವಿ, ನೀನು ಗಣೇಶಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪವಿತ್ರವಾದ ಕಥೆಯನ್ನೂ ಅವನ ಭಕ್ತರ ಕಥೆಯನ್ನೂ ಭಾವಪೂರ್ವಕವಾಗಿ
ಮತ್ತೆ ಕೇಳುವುದರಿಂದ ನನ್ನನ್ನೂ ಉದ್ಧರಿಸಿದ್ದೀಯೆ.
- ೨೮ ಪ್ರಶ್ನಿಸುವವನು, ಕೇಳುವವನು ಮತ್ತು ಹೇಳುವವನು ಎಂಬ ಮೂವರಿಗೂ ಬ್ರಹ್ಮಭಾವದ ಪದವಿಯನ್ನು
ನೀಡುವ, ಸುಖದಾಯಕವಾದ ಆ ಗಾಣೇಶೀಕಥೆಯನ್ನು ಈಗ ನಿನಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

- ೨೯ ಪಂಚದೇವಾಸ್ತಥಾ ಜಾತಾ ಯಥಾ ಗಣಪತಿಃ ಸ್ವಯಮ್ | ವರದಃ ಕಥಯಾಮಾಸ ಈಶ್ವರಾಜ್ಞಾನಭಾವಿತಾಃ ||
೨೯ ||
- ೩೦ ಪಂಚಲೋಕಾಃ ಸಮುದ್ಭೂತಾ ವರದಾನಪ್ರಭಾವತಃ | ನಿರಾಧಾರಾ ಅಖಂಡಾಶ್ಚಾವಸಂಸ್ತೇಷು ವಿಭಾಗಶಃ ||
೩೦ ||
- ೩೧ ಕೈಲಾಸೇ ಶಂಕರಶ್ಚೈವ ವೈಕುಂಠೇ ವಿಷ್ಣುರೈವ ಚ | ಸೌರಲೋಕೇ ರವಿಃ ಶಕ್ತಿಲೋಕೇ ಚೈವ ಜಗನ್ಮಯಿ ||೩೧||
- ೩೨ ಸತ್ಯಲೋಕೇ ತಥಾ ಬ್ರಹ್ಮಾ ವಸತಿ ಸ್ಮ ಮುದಾನ್ವಿತಃ | ಐಶ್ವರ್ಯಭೋಗಭೋಕ್ತಾರಃ ಪರಸ್ಪರಹಿತೇ ರತಾಃ ||
೩೨ ||

-
- ೨೯ ವರದನಾದ ಗಣಪತಿಯು ಸ್ವತಃ ಹೇಳಿದಂತೆಯೇ ಐದು ದೇವತೆಗಳು ಈಶ್ವರನ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದರು.†
- ೩೦ ವರದಾನದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಐದು ಲೋಕಗಳು ಹುಟ್ಟಿದವು. ಅವು ನಿರಾಧಾರವೂ ಅಖಂಡವೂ ಆಗಿದ್ದವು; ದೇವತೆಗಳು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ವಾಸಿಸಿದರು.
- ೩೧ ಜಗನ್ಮಯಿ, ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿ ಶಂಕರನು, ವೈಕುಂಠದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವು, ಸೌರಲೋಕದಲ್ಲಿ ರವಿಯು ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಲೋಕದಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಯು ವಾಸಿಸಿದರು.
- ೩೨ ಹಾಗೆಯೇ ಸತ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ವಾಸಿಸಿದನು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಐಶ್ವರ್ಯಭೋಗಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತ ಪರಸ್ಪರರ ಹಿತದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದರು.

೩೩ ಸತ್ಯಸಂಕಲ್ಪವನ್ತಸ್ತು ಈಶ್ವರಾ ಬ್ರಹ್ಮಮಾನಿನಃ | ಬಹುಕಾಲೇನ ತೇಷಾಂ ವೈ ಮತ್ಸರಃ ಸಮಜಾಯತ ||೩೩ ||

೩೪ ಅಹಂ ಶ್ರೇಷ್ಠತಮಶ್ಚೈವ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಪ್ರಭುರೀಶ್ವರಃ | ಹೃದಯೇ ಮನ್ಯಮಾನಾಸ್ತೇ ವಿವಾದಂ ಚಕ್ರುರಂಜಸಾ ||
೩೪ ||

೩೩ ಸತ್ಯಸಂಕಲ್ಪವುಳ್ಳ ಆ ಈಶ್ವರರು ತಮ್ಮನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮವೆಂದು ಅಭಿಮಾನಿಸಿದ್ದರು. ಬಹುಕಾಲದ ನಂತರ ಅವರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ಸರ್ಯವುಂಟಾಯಿತು.

೩೪ “ನಾನೇ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠನು; ಎಲ್ಲರ ಪ್ರಭುವೂ ಈಶ್ವರನೂ ನಾನು” ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸುತ್ತ ಅವರು ವಾದವಿವಾದ ಮಾಡತೊಡಗಿದರು.

೩೫ ಆಪಶ್ಚ ತತ್ರ ಸಂಸೃಷ್ಟಾ ವಿಷ್ಣುನಾ ಸ್ವಶರೀರತಃ | ತಾಸು ಸಂಸುಪ್ತವಾನ್ ದೇವೋ ಬಹುಕಾಲಂ ಯಥಾಸುಖಮ್
||೩೫||

೩೬ ಜಲೇ ಶೈವಾಲವಲ್ಲಿ ಚ ಸಮುತ್ಪನ್ನಾ ಕ್ರಮೇಣ ವೈ | ಬಹುಕಾಲೇನ ತನ್ಮಥ್ಯೇ ಪೃಥ್ವೀ ಜಾತಾ ಸ್ವಭಾವತಃ ||೩೬||

೩೭ ಲೀಲಾರ್ಥಂ ವಿಷ್ಣುನಾ ಸೃಷ್ಟಂ ನಾಭ್ಯಾಂ ಕಮಲಮುಜ್ಜ್ವಲಮ್ | ಶತಯೋಜನವಿಸ್ತಾರಂ
ಕರ್ಣಿಕಾಪತ್ರಶೋಭಿತಮ್ ||೩೭||

೩೮ ಸುವಾಸಬಹುಲಂ ವೀಕ್ಷ್ಯ ತೇನ ರೇಮೇ ಜನಾರ್ದನಃ | ಏಕಕಾಲೇ ಜಗಾಮ ಸ್ಮ ತತ್ರ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಪಿತಾಮಹಃ ||
೩೮||

೩೯ ಕಮಲಂ ತೇನ ಸಂದೃಷ್ಟಂ ವಿಸ್ಮಿತೋ ಹೃದಯೇ ಭೃಶಮ್ | ಕೇನ ಸೃಷ್ಟಮಿದಂ ದಿವ್ಯಂ ಪದ್ಮಂ
ಪರಮಶೋಭನಮ್ ||೩೯||

೩೫ ಆಗ ವಿಷ್ಣುವು ತನ್ನ ದೇಹದಿಂದ ನೀರನ್ನು ಸೃಜಿಸಿದನು. ಅದರಲ್ಲಿ ದೇವನು ಬಹುಕಾಲ ಸುಖವಾಗಿ
ಶಯನಿಸಿದನು.

೩೬ ಆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರಮೇಣ ಶೈವಾಲಬಳ್ಳಿ ಹುಟ್ಟಿತು. ಬಹುಕಾಲದ ನಂತರ ಅದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯು
ಸ್ವಭಾವತಃ ಉಂಟಾಯಿತು.

೩೭ ಲೀಲೆಗಾಗಿ ವಿಷ್ಣುವು ತನ್ನ ನಾಭಿಯಲ್ಲಿ ಉಜ್ಜ್ವಲವಾದ ಕಮಲವನ್ನು ಸೃಜಿಸಿದನು. ಅದು ನೂರು
ಯೋಜನಗಳ ವಿಸ್ತಾರವುಳ್ಳದ್ದೂ ಕರ್ಣಿಕಾ ಮತ್ತು ದಳಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವುದೂ ಆಗಿತ್ತು.

೩೮ ಮಿಗಿಲಾದ ಸುಗಂಧವುಳ್ಳ ಆ ಕಮಲವನ್ನು ನೋಡಿ ಜನಾರ್ದನನು ಅದರಲ್ಲಿ ಆನಂದಿಸಿದನು. ಒಮ್ಮೆ
ಪಿತಾಮಹ ಬ್ರಹ್ಮನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು.

೩೯ ಆ ಕಮಲವನ್ನು ಕಂಡು ಅವನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯಗೊಂಡನು: “ಈ ಪರಮಸುಂದರ
ದಿವ್ಯಪದ್ಮವನ್ನು ಯಾರು ಸೃಜಿಸಿದರು?”

- ೪೦ ತತ್ರ ನಾರಾಯಣಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರಸುಪ್ತಂ ಸ ಮಹಾರ್ಣವೇ | ಸಮುತ್ಥಾಪಯಾಮಾಸ ಬ್ರಹ್ಮಾ ತಂ
ಸ್ನೇಹಭಾವತಃ ||೪೦ ||
- ೪೧ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ವಚನೇನೈವ ಸಮುತ್ಸೌ ಜನಾರ್ದನಃ | ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ಮಾನಯಾಮಾಸ ಸ್ವಾಗತಂ ಭೋ
ಪಿತಾಮಹ ||೪೧ ||
- ೪೨ ತತ್ರ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಮಹಾವಿಷ್ಣುಂ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಸಮತ್ಸರಃ | ಕಿಂ ಮೋಹಾರ್ಥಂ ತ್ವಯಾ ಸೃಷ್ಟಂ ಪದ್ಮಂ
ಪರಮಶೋಭನಮ್ ||೪೨ ||

-
- ೪೦ ಮಹಾಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣನು ಮಲಗಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡ ಬ್ರಹ್ಮನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಅವನನ್ನು
ಎಬ್ಬಿಸಿದನು.
- ೪೧ ಬ್ರಹ್ಮನ ಮಾತಿನಿಂದಲೇ ಜನಾರ್ದನನು ಎದ್ದುಬಂದು “ಪಿತಾಮಹನೇ, ಸ್ವಾಗತ” ಎಂದು ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು
ಗೌರವಿಸಿದನು.
- ೪೨ ಆಗ ಬ್ರಹ್ಮನು ಮಾತ್ಸರ್ಯದಿಂದ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಹೇಳಿದನು: “ನನ್ನನ್ನು ಮೋಹಗೊಳಿಸಲು ಈ
ಪರಮಸುಂದರ ಪದ್ಮವನ್ನು ನೀನು ಸೃಜಿಸಿದ್ದೀಯೇ?”
- ೪೩ ಅಹಂ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಜಗತ್ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ಸರ್ವಾದಿಃ ಸರ್ವಭಾವನಃ | ಮಯಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯತೇ ಸೃಷ್ಟಿಃ ಪಶ್ಚಾತ್ತ್ವಂ ಪಾಲಯಿಷ್ಯಸಿ
||೪೩ ||
- ೪೪ ಸೃಜಾಮಿ ಯದಿ ನೋ ತಾಂ ಚೇತ್ಕಿಂ ಪಾಸಿ ತ್ವಂ ಜನಾರ್ದನ | ಮದಧೀನಶ್ಚ ಸರ್ವೇಷಾಂ
ಭಾವಸ್ತೇನಾಹಮೀಶ್ವರಃ ||೪೪ ||

-
- ೪೩ “ನಾನು ಬ್ರಹ್ಮನು, ಜಗತ್ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನು, ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಆದಿಯೂ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡುವವನೂ ಆಗಿದ್ದೇನೆ.
ನಾನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ನೀನು ಅದನ್ನು ಪಾಲಿಸುವೆ.”
- ೪೪ “ಜನಾರ್ದನನೇ, ನಾನು ಸೃಜಿಸದಿದ್ದರೆ ನೀನು ಏನನ್ನು ಪಾಲಿಸುವೆ? ಎಲ್ಲರ ಅಸ್ತಿತ್ವವೂ ನನ್ನ ಅಧೀನವಾಗಿದೆ;
ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನೇ ಈಶ್ವರನು.”

- ೪೫ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಿಸ್ಮಿತಃ ಸ ಜನಾರ್ದನಃ | ಉವಾಚ ಮಧುರಂ ವಾಕ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ
ಸಾಂತ್ವಯನ್ನಿವ ||೪೫ ||
- ೪೬ ವಿಷ್ಣುರುವಾಚ | ಸೃಷ್ಟವಾನ್ ಕಮಲಂ ನಾಹಂ ಮೋಹಿತುಂ ತ್ವಾಂ ಪಿತಾಮಹ | ಲೀಲಾರ್ಥಂ ಪದ್ಮಮೇವೇದಂ
ಪಶ್ಯ ತ್ವಂ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ||೪೬ ||
- ೪೭ ಸಮತ್ಸರಮಿದಂ ವಾಕ್ಯಂ ತ್ವಯೋಕ್ತಂ ಯತ್ಪಿತಾಮಹ | ಅಹಂ ತ್ವಾಂ ಪಾಲಯಾಮೀದಂ ತೇನ ಸ್ರಷ್ಟಾ ಭವಾನ್
ಕಿಲ ||೪೭ ||
- ೪೮ ನಾನ್ಯೋ ಪಾತಾಸ್ತಿ ಮತ್ತಸ್ತೇ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಪಾತ್ಯಭಾವತಃ | ಅಹಂ ಸ್ಥಿತೋ ಮಹಾವಿಷ್ಣುರ್ಮತ್ಸಮೋ ನೈವ
ವಿದ್ಯತೇ ||೪೮ ||

- ೪೫ ಬ್ರಹ್ಮನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಗೊಂಡ ಜನಾರ್ದನನು ಅವನನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸುವವನಂತೆ
ಮಧುರವಾಗಿ ಹೇಳಿದನು.
- ೪೬ ವಿಷ್ಣುವು ಹೇಳಿದನು: “ಪಿತಾಮಹನೇ, ನಿನ್ನನ್ನು ಮೋಹಗೊಳಿಸಲು ನಾನು ಕಮಲವನ್ನು ಸೃಜಿಸಲಿಲ್ಲ. ಈ
ಪದ್ಮವು ಲೀಲೆಗಾಗಿಯೇ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿ; ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.”
- ೪೭ “ಪಿತಾಮಹನೇ, ನೀನು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಮಾತ್ಸರ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತೇನೆ;
ಅದರಿಂದಲೇ ನೀನು ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಾಗಿರುವೆ.”†
- ೪೮ “ಎಲ್ಲರ ಪಾಲಕನಾಗಿರುವ ನನ್ನ ಹೊರತು ನಿನಗೆ ಬೇರೆ ಪಾಲಕನಿಲ್ಲ. ನಾನು ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಾಗಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದೇನೆ;
ನನಗೆ ಸಮಾನನಾದವನು ಇಲ್ಲ.”

|| ಓಮಿತಿ ಶ್ರೀಮದಾನ್ಯೇ ಪುರಾಣೋಪನಿಷದಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮೌಢ್ಯಲೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪ್ರಥಮೇ ಖಂಡೇ ವಕ್ರತುಂಡಚರಿತೇ
ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುವಿವಾದೋ ನಾಮ ದ್ವಾದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ||

ಹೀಗೆ ಶ್ರೀಮದಾಂತ್ಯ ಪುರಾಣೋಪನಿಷತ್ತಾದ ಶ್ರೀಮನ್ಮೌಢ್ಯಲ ಮಹಾಪುರಾಣದ ಪ್ರಥಮ ಖಂಡದ
ವಕ್ರತುಂಡಚರಿತೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುವಿವಾದವೆಂಬ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿಯಿತು.

ಹದಿಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

- ೧ || ಶ್ರೀಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ || ಶಿವ ಉವಾಚ | ಶೃಣು ದೇವಿ ಕಥಾಂ ಪುಣ್ಯಾಂ ಗಣೇಶಪ್ರೀತಿವರ್ಧಿನೀಮ್ |
ಯಜ್ಞಾತಮಾದಿಕಾಲೇ ವೈ ತತ್ತೇಹಂ ಕಥಯಾಮಿ ಚ ||೧||
- ೨ ವಿಷ್ಣೋರ್ವಚನಮಾಕರ್ಣ್ಯ ಗರ್ವಯುಕ್ತಂ ಪ್ರಭಾವತಃ | ಭಗವಾಂಸ್ತಮುವಾಚೇದಂ ವೇದಕರ್ತಾ
ಪಿತಾಮಹಃ ||೨||
- ೩ ಬ್ರಹ್ಮೋವಾಚ | ವಿಷ್ಣು ತ್ವಂ ಯದಿ ಮಾಂ ಪಾತಾ ಸರ್ವೇಶಶ್ಚ ಮಹಾನ್ ಪ್ರಭುಃ | ಪಶ್ಯೋದರಗತೋ
ಭೂತ್ವಾ ಪ್ರಭಾವಂ ಮೇ ಜಗದ್ಗುರೋ ||೩||

-
- ೧ ಶ್ರೀಗಣೇಶನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಶಿವನು ಹೇಳಿದನು: ದೇವಿ, ಗಣೇಶನಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಪುಣ್ಯಕಥೆಯನ್ನು
ಕೇಳು. ಆದಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದದ್ದನ್ನು ನಿನಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.
 - ೨ ತನ್ನ ಪ್ರಭಾವದ ಗರ್ವದಿಂದ ವಿಷ್ಣುವು ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ, ವೇದಕರ್ತನಾದ ಪಿತಾಮಹ ಭಗವಂತನು
ಅವನಿಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದನು.
 - ೩ ಬ್ರಹ್ಮನು ಹೇಳಿದನು: ವಿಷ್ಣುವೇ, ಜಗದ್ಗುರುವೇ, ನೀನು ನನ್ನ ಪಾಲಕನೂ ಸರ್ವೇಶನೂ ಮಹಾಪ್ರಭುವೂ
ಆಗಿದ್ದರೆ, ನನ್ನ ಉದರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ನನ್ನ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ನೋಡು.

೪ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ಗಿರಮಾಕರ್ಣ್ಯ ಪ್ರವಿಷ್ಟೋಽಸೌ ಜನಾರ್ದನಃ | ಯೋಗಮಾಯಾಬಲೇನೈವ ಯೋಗೀಶೋ ಜಠರೇ
ವಿಧೇಃ ||೪||

೫ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡರಚನಾಂ ತತ್ರ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನಾನಾವಿಧಾಂ ಪರಾಮ್ | ನಾಭಿಪದ್ಮಯುತಂ ವಿಷ್ಣುಂ ದದರ್ಶ
ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ||೫||

೬ ವಿಸ್ಮಿತೋ ಹೃದಿ ಮೋಹೇನ ಕಿಮದ್ಭುತಮಿದಂ ಮಹತ್ | ಪಶ್ಯನ್ನಾಂತಂ ಜಗಾಮಾಸೌ ನಿಃಸೃತೋ
ದೇಹಮಧ್ಯತಃ ||೬||

೪ ಬ್ರಹ್ಮನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಯೋಗೀಶನಾದ ಜನಾರ್ದನನು ಯೋಗಮಾಯೆಯ ಬಲದಿಂದಲೇ ವಿಧಿಯ
ಜಠರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು.

೫ ಅಲ್ಲಿ ನಾನಾವಿಧವಾದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡರಚನೆಯನ್ನು ಕಂಡ ಪುರುಷೋತ್ತಮನು ನಾಭಿಪದ್ಮದಿಂದ
ಕೂಡಿದ ವಿಷ್ಣುವನ್ನೂ ಕಂಡನು.

೬ “ಈ ಮಹತ್ತಾದ ಅದ್ಭುತವೇನು?” ಎಂದು ಮೋಹದಿಂದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಗೊಂಡನು. ನೋಡುತ್ತ
ಹೋದರೂ ಅದರ ಅಂತ್ಯವನ್ನು ಕಾಣದೆ ದೇಹದ ಒಳಗಿನಿಂದ ಹೊರಬಂದನು.

೭ ನಿಃಸೃತಃ ಪ್ರಣಿಪತ್ಯಾದೌ ತಂ ವಿಧಿಂ ತ್ವವದತ್ಪ್ರಭುಃ | ಬ್ರಹ್ಮನ್ನಾಂತಂ ಪ್ರಜಾನಾಮಿ ತ್ವದೀಯಂ ವೈ ನ ಸಂಶಯಃ ||
೭ ||

೮ ತ್ವದೀಯಜಠರೇಹಂ ವೈ ಸ್ಥಿತಸ್ತೇನ ಭವಾನ್ ಗುರುಃ | ಸರ್ವೇಶೋ ನಾತ್ರ ಸಂದೇಹಃ ಸ್ರಷ್ಟಾ ತ್ವಂ
ಸ್ವಪ್ರಭಾವತಃ ||೮||

೯ ತ್ವಮೇವ ಭಗವನ್ ಪಶ್ಯ ಮದೀಯೇ ಜಠರೇ ಪರಮ್ | ಪ್ರಭಾವಂ ಪೂರ್ಣಭಾವೇನ ಮದೀಯಂ ಕೀದೃಶಂ
ಪ್ರಭೋ ||೯||

೭ ಹೊರಬಂದ ಪ್ರಭುವು ಮೊದಲು ವಿಧಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಹೇಳಿದನು: ಬ್ರಹ್ಮನೇ, ನಿನ್ನ ಅಂತ್ಯವನ್ನು ನಾನು
ತಿಳಿಯಲಾರೆ; ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

೮ ನಿನ್ನ ಜಠರದಲ್ಲಿ ನಾನು ನೆಲೆಸಿರುವುದರಿಂದ ನೀನು ಗುರುವಾಗಿರುವೆ. ನೀನು ಸರ್ವೇಶನೂ ನಿನ್ನ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ
ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನೂ ಆಗಿರುವೆ; ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

೯ ಭಗವಂತನೇ, ಪ್ರಭುವೇ, ಈಗ ನೀನೂ ನನ್ನ ಜಠರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪರಮಪ್ರಭಾವವು ಹೇಗಿದೆಯೆಂದು
ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನೋಡು.

- ೧೦ ನಾರಾಯಣವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾ ವಿಸ್ಮಿತಮಾನಸಃ | ಯೋಗಸ್ಯೈವ ಪ್ರಭಾವೇಣ ಗತಸ್ತತ್ರ ಯಥಾರುಚಿ ||
೧೦ ||
- ೧೧ ವಿಷ್ಣೋಶ್ಚ ಜಠರೇ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಂ ಲೋಕಸಂಕುಲಮ್ | ಬ್ರಹ್ಮಾಣಮಪರಂ ತತ್ರ ಸ್ಥಿತಂ ಪಶ್ಯನ್
ವಿಮೋಹಿತಃ ||೧೧ ||
- ೧೨ ಬ್ರಹ್ಮಾ ನಾಂತಂ ಜಗಾಮಾಸೌ ಪಶ್ಯನ್ ಪಶ್ಯನ್ ಮಹಾತ್ಮನಃ | ಬಹಿರ್ಗಂತುಂ ಮನಶ್ಚಕ್ರೇ ವಿಷ್ಣುನಾ ಮಾರ್ಗ
ಆಹೃತಃ ||೧೨ ||
- ೧೩ ದ್ವಾರಾಣಿ ಯೋಗಭಾವೇನ ಪಿಹಿತಾನಿ ಸ್ವಮಾಯಯಾ | ಭ್ರಮನ್ ಭ್ರಮನ್ ಸ್ವಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಪ್ರಾಪ ನೋ
ಮಾರ್ಗಮುತ್ತಮಮ್ ||೧೩ ||
- ೧೪ ತತ್ರ ಯೋಗಬಲೇನಾಪಿ ಬ್ರಹ್ಮಾ ವೈ ಪದ್ಮನಾಲತಃ | ನಿರ್ಮಾಯ ಸಹಸಾ ದ್ವಾರಂ ಯಯೌ ತೇನ ಬಹಿರ್ವಿಧಿಃ
||೧೪ ||

-
- ೧೦ ನಾರಾಯಣನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಗೊಂಡ ಬ್ರಹ್ಮನು ಯೋಗದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಲೇ ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ
ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದನು.
- ೧೧ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಜಠರದಲ್ಲಿ ಲೋಕಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನೂ
ಕಂಡು ಬ್ರಹ್ಮನು ಮೋಹಗೊಂಡನು.
- ೧೨ ಆ ಮಹಾತ್ಮನ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಹೋದ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಅಂತ್ಯವು ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಹೊರಬರಬೇಕೆಂದು
ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದಾಗ ವಿಷ್ಣುವು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದ್ದನು.
- ೧೩ ವಿಷ್ಣುವು ತನ್ನ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಯೋಗಬಲದ ಮೂಲಕ ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದ್ದನು. ಅತ್ತಿತ್ತ ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದ
ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಹೊರಬರುವ ಸಮರ್ಪಕ ಮಾರ್ಗವು ಸಿಗಲಿಲ್ಲ.
- ೧೪ ಆಗ ಬ್ರಹ್ಮನು ಯೋಗಬಲದಿಂದ ಪದ್ಮದ ನಾಳದಲ್ಲಿ ಕೂಡಲೇ ಬಾಗಿಲನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಅದರ ಮೂಲಕ
ಹೊರಬಂದನು.

- ೧೫ ಬಹಿರಾಗತ್ಯ ವಿಷ್ಣು ತಂ ಕ್ರೋಧೇನ ಸ ಜಗಾದ ಹ | ವಶಮಾನೀಯ ಮಾಂ ಕಿಂ ತ್ವಂ ಸ್ವಚ್ಛಂದೋ ಭವಸಿ ಪ್ರಭೋ ||೧೫ ||
- ೧೬ ಅಹಂ ಸ್ವೇನ ಪ್ರಭಾವೇಣ ನಿಸ್ಯತೋ ಯೋಗಮಾಯಯಾ | ದ್ವಾರಾಣಿ ಪಿಹಿತಾನ್ಯೇವ ಕಿಮರ್ಥಂ ವದ ಮಾಧವ ||೧೬ ||
- ೧೭ ವಚನಂ ಪ್ರಾಹ ದೇವಸ್ಯ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಿಷ್ಣುರ್ಮಹಾಯಶಾಃ | ಪ್ರಹಸ್ಯ ತಮುವಾಚೇತ್ಥಂ ಸ್ನೇಹಯುಕ್ತಂ ಸಮಾಹಿತಃ ||೧೭ ||
- ೧೮ ವಿಷ್ಣುರುವಾಚ | ವಶೀಕರ್ತುಂ ವಿಧೇ ತ್ವಾಹಮಿಚ್ಛಾಮಿ ನ ಜಗದ್ಗುರೋ | ದ್ವಾರಾಣಿ ಪಿಹಿತಾನ್ಯೇವ ಮಯಾ ಕ್ರೀಡಾರ್ಥಮಾದರಾತ್ ||೧೮ ||
- ೧೯ ಪರಸ್ಪರಂ ತು ಲೀಲಾರ್ಥಂ ಕೃತಂ ಯತ್ಪ್ರಪಿತಾಮಹ | ಪ್ರಭಾವಂ ಜ್ಞಾತುಕಾಮಸ್ಯ ತ್ವಪರಾಧಂ ಕ್ಷಮಸ್ವ ಮೇ || ೧೯ ||

- ೧೫ ಹೊರಬಂದು ಕೋಪದಿಂದ ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಹೇಳಿದನು: ಪ್ರಭುವೇ, ನನ್ನನ್ನು ನಿನ್ನ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೀನು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದೇಕೆ?
- ೧೬ ನನ್ನ ಪ್ರಭಾವದ ಯೋಗಮಾಯೆಯಿಂದ ನಾನು ಹೊರಬಂದೆ. ಮಾಧವನೇ, ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದ್ದು ಏಕೆಂದು ಹೇಳು.
- ೧೭ ದೇವನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಮಹಾಯಶಸ್ವಿ ವಿಷ್ಣುವು ನಕ್ಕು, ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಸ್ನೇಹಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದನು.
- ೧೮ ವಿಷ್ಣುವು ಹೇಳಿದನು: ವಿಧಿಯೇ, ಜಗದ್ಗುರುವೇ, ನಿನ್ನನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಬಯಸಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕ್ರೀಡೆಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದೆ.
- ೧೯ ಪ್ರಪಿತಾಮಹನೇ, ಪರಸ್ಪರ ಲೀಲೆಗಾಗಿ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದೆ. ನಿನ್ನ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಬಯಸಿದ ನನ್ನ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸು.

೨೦ ಇತಿ ಪ್ರಸಾದಿತೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಪ್ರಸನ್ನಃ ಪ್ರಾಹ ತಂ ಪುನಃ | ಕ್ರೀಡಾರ್ಥಂ ಯತ್ತ್ವಯಾ ವಿಷ್ಣೋ ಕೃತಂ ಜ್ಞಾತಂ ನ ವೈ
ಮಯಾ ||೨೦ ||

೨೧ ಅಹಂ ಕ್ರೋಧಸಮಾಯುಕ್ತಃ ಸಂಜಾತೋಽಜ್ಞಾನತಃ ಪ್ರಭೋ | ಅಪ್ರಿಯಂ ಭಾಷಣಂ ವಿಷ್ಣೋ ಯತ್ಕಮಸ್ವ
ಕೃತಂ ಮಯಾ ||೨೧ ||

೨೨ ತ್ವದಂತಂ ನೈವ ಜಾನಾಮಿ ಜಠರೇಽಹಂ ಸಮಾಸ್ಥಿತಃ | ತ್ವಂ ಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಮೇ ಗುರುಃ ಸಾಕ್ಷಾನ್ನಾತ್ರ ಸಂಶಯವಾನ್
ಹರೇ ||೨೨ ||

೨೦ ಹೀಗೆ ಸಮಾಧಾನಗೊಂಡ ಬ್ರಹ್ಮನು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಹೇಳಿದನು: ವಿಷ್ಣುವೇ, ನೀನು ಕ್ರೀಡೆಗಾಗಿ
ಮಾಡಿದ್ದೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ.

೨೧ ಪ್ರಭುವೇ, ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ನನಗೆ ಕೋಪವುಂಟಾಯಿತು. ವಿಷ್ಣುವೇ, ನಾನು ಹೇಳಿದ ಅಪ್ರಿಯ ಮಾತನ್ನು
ಕ್ಷಮಿಸು.

೨೨ ನಿನ್ನ ಜಠರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ನಿನ್ನ ಅಂತ್ಯವನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಹರಿಯೇ, ನೀನು ಶ್ರೇಷ್ಠನೂ ನನಗೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್
ಗುರುವೂ ಆಗಿರುವೆ; ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

೨೩ ಭವಾನಹಮತಃ ಪ್ರಾಜ್ಞೌ ಶ್ರೇಷ್ಠೌ ಸರ್ವೇಶ್ವರೌ ಪರೌ | ಶಂಭುಃ ಶಕ್ತಿಶ್ಚ ಸೂರ್ಯಶ್ಚ ಗರ್ವಯುಕ್ತೌ ಬಭೂವಿರೇ ||
೨೩ ||

೨೪ ತೇಷಾಂ ಪ್ರಮಾಣಂ ತಚ್ಚೋಜ್ಜೇಯಮಿತಿ ಸಸ್ಮರತುಃ ಪ್ರಭೂ | ತಯೋಃ ಸ್ಮರಣಮಾತ್ರೇಣ ಸಂಯಯುಸ್ತತ್ರ ತೇ
ತ್ರಯಃ ||೨೪ ||

೨೫ ಪ್ರಥಮಂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಂಸ್ತತ್ರ ಶಂಕರಃ ಶೂಲಧೃಕ್ಪ್ರಭುಃ | ಉಕ್ತವಾಂಸ್ತೌ ಕಿಮರ್ಥಂ ಮೇ ಸ್ಮರಣಂ ವದತಂ
ಕೃತಮ್ ||೨೫ ||

೨೬ ತತ್ರೋಚತುರ್ಹರಿಬ್ರಹ್ಮಾ ಶೃಣು ಶಂಕರ ಮೇ ವಚಃ | ತವೈಶ್ವರ್ಯಂ ಕಿಯನ್ಮಾತ್ರಂ ದರ್ಶಯಸ್ವ ಸದಾಶಿವ ||
೨೬ ||

೨೩ ನೀನೂ ನಾನೂ ಪ್ರಾಜ್ಞರೂ ಶ್ರೇಷ್ಠರೂ ಪರಮಸರ್ವೇಶ್ವರರೂ ಆಗಿದ್ದೇವೆ. ಶಂಭು, ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯರೂ
ಗರ್ವದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದಾರೆ.

೨೪ ಅವರ ಪ್ರಭಾವವನ್ನೂ ತಿಳಿಯಬೇಕು ಎಂದು ಆ ಇಬ್ಬರು ಪ್ರಭುಗಳು ಅವರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದರು. ಸ್ಮರಿಸಿದ
ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಆ ಮೂವರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು.

೨೫ ಶೂಲಧಾರಿಯಾದ ಪ್ರಭು ಶಂಕರನು ಮೊದಲು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಕೇಳಿದನು: ನನ್ನನ್ನು ಏಕೆ
ಸ್ಮರಿಸಿದಿರಿ? ಹೇಳಿರಿ.

೨೬ ಆಗ ಹರಿ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮನು ಹೇಳಿದರು: ಶಂಕರನೇ, ನಮ್ಮ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳು. ಸದಾಶಿವನೇ, ನಿನ್ನ ಐಶ್ವರ್ಯವು
ಎಷ್ಟಿದೆಯೆಂದು ತೋರಿಸು.

೨೭ ತಯೋರ್ವಚನಮಾಕರ್ಣ್ಯ ಗರ್ವಯುಕ್ತಃ ಸದಾಶಿವಃ | ಉವಾಚ ಕ್ರೋಧಸಂಯುಕ್ತೋ ವಚನಂ ವಿಸ್ಮಯನ್ನಿವ
||೨೭ ||

೨೮ ಶಿವ ಉವಾಚ | ಅಹಂ ಹರ್ತಾ ಚ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಯುವಯೋರ್ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ | ಮತ್ತಃ ಪರಂ ನ ಕಿಂಚಿದ್ವೈ
ಜ್ಞಾತವ್ಯಂ ಸರ್ವಭಾವತಃ ||೨೮ ||

೨೯ ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಸ ಸ್ವಯಂ ಶಂಭುರ್ದರ್ಶಯಾಮಾಸ ತೌ ವಪುಃ | ಜ್ಯೋತೀರೂಪಂ ಮಹಾಲಿಂಗಂ ಪರಂ ಸರ್ವತ್ರ
ಸಂಸ್ಥಿತಮ್ ||೨೯ ||

೩೦ ತತ್ತೌ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಹಾಶ್ಚರ್ಯಂ ವಿಸ್ಮಿತೌ ವಿಧಿಮಾಧವೌ | ಅಥ ಊರ್ಧ್ವಂ ಪುರಃ
ಪಶ್ಯಾದ್ವಾಮದಕ್ಷಿಣಸಂತತಮ್ ||೩೦ ||

೨೭ ಇಬ್ಬರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಗರ್ವದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸದಾಶಿವನು ಕೋಪದಿಂದ, ವಿಸ್ಮಯಗೊಳಿಸುವವನಂತೆ
ಹೇಳಿದನು.

೨೮ ಶಿವನು ಹೇಳಿದನು: ನಾನು ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸಂಹರಿಸುವವನು; ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ನನಗಿಂತ
ಪರವಾದುದು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ತಿಳಿಯಬೇಕು.

೨೯ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಶಂಭುವು ಸ್ವತಃ ಅವರಿಗೆ ತನ್ನ ಶರೀರವನ್ನು, ಎಲ್ಲೆಡೆಯೂ ನೆಲೆಸಿರುವ ಪರಮಜ್ಯೋತಿರೂಪ
ಮಹಾಲಿಂಗವನ್ನು ತೋರಿಸಿದನು.

೩೦ ಕೆಳಗೆ, ಮೇಲೆ, ಮುಂದೆ, ಹಿಂದೆ, ಎಡಬಲಗಳೆಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಿಸಿದ ಆ ಮಹಾದ್ಭುತವನ್ನು ಕಂಡು ವಿಧಿ ಮತ್ತು
ಮಾಧವರು ವಿಸ್ಮಿತರಾದರು.

- ೩೦ ತತ್ರ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ವಯಂ ವಿಷ್ಣುಮುವಾಚ ಮಧುರಂ ವಚಃ | ಅಧಸ್ತ್ವಂ ಗಚ್ಛ ದೇವೇಶ ಉರ್ಧ್ವಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ
ಭಾವತಃ ||೩೦ ||
- ೩೧ ಶಿವಸ್ಯಾಂತಂ ಪ್ರಪಶ್ಯಾವಃ ಕೀದೃಶೋಽಯಂ ಮಹೇಶ್ವರಃ | ಅತಸ್ತ್ವಂ ತ್ವರಿತೋ ಭೂತ್ವಾ ಕುರು ಶೀಘ್ರಮಿದಂ
ವಚಃ ||೩೧ ||

-
- ೩೦ ಆಗ ಬ್ರಹ್ಮನು ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಮಧುರವಾಗಿ ಹೇಳಿದನು: ದೇವೇಶನೇ, ನೀನು ಕೆಳಗೆ ಹೋಗು; ನಾನು ಮೇಲೆ
ಹೋಗುತ್ತೇನೆ.
- ೩೧ ಈ ಮಹೇಶ್ವರನು ಹೇಗಿದ್ದಾನೆಂದು ಶಿವನ ಅಂತ್ಯವನ್ನು ನೋಡೋಣ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಮಾತಿನಂತೆ ನೀನು
ಬೇಗನೆ ಮಾಡು.

- ೩೩ ಇತ್ಯುಕ್ತೋ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ವಿಷ್ಣುಸ್ತಂ ಪ್ರತ್ಯುಚೇ ಪ್ರಭಾವತಃ | ಬ್ರಹ್ಮನೃಹ್ಯಂ ವರಂ ದೇಹಿ ಪಶ್ಚಾದ್ಗತುಂ ಸಮುತ್ತರೇ ||೩೩ ||
- ೩೪ ತಂ ತತೋ ಬ್ರಹ್ಮಾಭವತ್ತತ್ರ ವರಂ ಬ್ರೂಹೀತಿ ಸೋಽಬ್ರವೀತ್ | ದಾಸ್ಯಾಮಿ ನಾತ್ರ ಸಂದೇಹಃ ಪ್ರೀತಸ್ತವಂ ವರಯಾಶು ಚ ||೩೪ ||
- ೩೫ ವಿಷ್ಣುರುವಾಚ | ತ್ವಂ ಮೇ ಪುತ್ರೋ ಭವ ಬ್ರಹ್ಮನ್ನೇಷ ಏವ ವರೋ ಮತಃ | ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಿಸ್ಮಿತೋ ವಿಧಿರಬ್ರವೀತ್ ||೩೫ ||
- ೩೬ ವಂಚಿತೋಽಹಂ ತ್ವಯಾ ನೂನಂ ಸಂಭ್ರಮೇಽಸ್ಮಿನ್ ಸಮುತ್ಥಿತೇ | ದತ್ತೋ ವರೋ ಯತಸ್ತೇನ ತವ ಪುತ್ರೋ ಭವಾಮ್ಯಹಮ್ ||೩೬ ||
- ೩೭ ಸೃಷ್ಟಿಕಾಲೇ ಚ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೇ ತ್ವನ್ನಾಭಿಕಮಲಾತ್ ಸ್ವಯಮ್ | ದೇಹಂ ಸೃಜಾಮಿ ಯೋಗೇನ ಪದ್ಮಜೋಽಹಂ ತವಾತ್ಮಜಃ ||೩೭ ||

-
- ೩೩ ಬ್ರಹ್ಮನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದಾಗ ವಿಷ್ಣುವು ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದನು: ಬ್ರಹ್ಮನೇ, ನನಗೆ ವರವನ್ನು ನೀಡು; ನಂತರ ಹೋಗಲು ಸಿದ್ಧನಾಗುವೆ.
- ೩೪ ಆಗ ಬ್ರಹ್ಮನು ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಿದನು: ಬಯಸಿದ ವರವನ್ನು ಹೇಳು. ನಾನು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿದ್ದೇನೆ; ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ನೀಡುತ್ತೇನೆ. ಬೇಗನೆ ವರಿಸು.†
- ೩೫ ವಿಷ್ಣುವು ಹೇಳಿದನು: ಬ್ರಹ್ಮನೇ, ನೀನು ನನ್ನ ಮಗನಾಗು; ಇದೇ ನಾನು ಬಯಸುವ ವರ. ಆ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಗೊಂಡ ವಿಧಿಯು ಹೇಳಿದನು.
- ೩೬ ಈ ಸಂಭ್ರಮದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೀನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ವಂಚಿಸಿದೆ. ವರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ನಾನು ನಿನ್ನ ಮಗನಾಗುತ್ತೇನೆ.
- ೩೭ ಸೃಷ್ಟಿಕಾಲವು ಬಂದಾಗ ನಿನ್ನ ನಾಭಿಕಮಲದಿಂದ ಯೋಗಬಲದಿಂದ ಸ್ವತಃ ದೇಹವನ್ನು ಸೃಜಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆ. ಪದ್ಮಜನಾಗಿ ನಿನ್ನ ಮಗನಾಗುವೆ.

- ೩೮ ಇತ್ಯುಕ್ತಃ ಸ ಹರಿಸ್ತತ್ರ ತಂ ಪ್ರಣಮ್ಯ ತಥೇತಿ ಚ | ಪ್ರವಿಷ್ಟೋಽಧಃ ಶಿವಸ್ಯಾಪಿ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಪಾರಂ ಮಹಾತ್ಮನಃ ||
೩೮ ||
- ೩೯ ಬ್ರಹ್ಮಾಪಿ ತ್ವರಿತೋ ಭೂತೋರ್ಧ್ವಂ ಯಯೌ ಪಾರಲಿಪ್ಸಯಾ | ನ ತತ್ರ ಪಾರಮೀಶಸ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತವಾನ್ ಸ
ಪಿತಾಮಹಃ ||೩೯ ||
- ೪೦ ವಿಷ್ಣುಶ್ಚ ಶಂಕರಸ್ಯಾಧೋ ನ ಪಾರಂ ದೃಷ್ಟವಾನ್ ತತಃ | ಬಹುಕಾಲೇನ ತೌ ತತ್ರಾಗತೌ ತೌ ಖಿನ್ನಮಾನಸೌ ||
೪೦ ||

-
- ೩೮ ಹರಿ “ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲಿ” ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಮಹಾತ್ಮ ಶಿವನ ಅಂತ್ಯವನ್ನು ನೋಡಲು
ಕೆಳಭಾಗವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು.
- ೩೯ ಬ್ರಹ್ಮನೂ ಅಂತ್ಯವನ್ನು ಕಾಣುವ ಬಯಕೆಯಿಂದ ಬೇಗನೆ ಮೇಲೆ ಹೋದನು. ಆದರೆ ಪಿತಾಮಹನಿಗೆ ಈಶನ
ಅಂತ್ಯವು ಸಿಗಲಿಲ್ಲ.
- ೪೦ ವಿಷ್ಣುವೂ ಶಂಕರನ ಕೆಳಭಾಗದ ಅಂತ್ಯವನ್ನು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಬಹುಕಾಲದ ನಂತರ ಇಬ್ಬರೂ ಖಿನ್ನಚಿತ್ತರಾಗಿ
ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದರು.

- ೪೧ ಪರಸ್ಪರವಿಚಾರೇಣ ಶಂಕರಂ ಸ್ತೋತುಮುದ್ಯತೌ | ಬದ್ಧಾಂಜಲಿಪುಟಾವೇತೌ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಚಕ್ರತುರುತ್ತಮಮ್ ||
೪೧ ||
- ೪೨ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣು ಉಚತುಃ | ನಮಸ್ತೇ ಶಂಕರಾಯೈವ ನಮಸ್ತೇ ಶಾಲಪಾಣಯೇ | ರುದ್ರಾಯ ಕಾಲರೂಪಾಯ
ತ್ಯಂಬಕಾಯ ನಮೋ ನಮಃ ||೪೨ ||
- ೪೩ ಉಮಾಪತೇ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ವೃಷಭೇಶ್ವರವಾಹನ | ಆದಿದೇವಾಯ ದೇವಾಯ ಮಹಾದೇವಾಯ ತೇ ನಮಃ ||
೪೩ ||
- ೪೪ ಪ್ರಸೀದ ಭಗವನ್ ಶಂಭೋ ನಾಂತಂ ಪಶ್ಯಾವಹೇ ವಿಭೋ | ಕಿಂರೂಪಂ ಕಿಂಸ್ವಭಾವಂ ತ್ವಾಂ ನ ಜಾನೀವಃ
ಕಥಂಚನ ||೪೪ ||
- ೪೫ ದರ್ಶಯ ಸ್ವಾತ್ಮರೂಪಂ ಭೋ ಮಹೇಶ್ವರ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ | ಯೇನ ತೇ ಭಜನಂ ದೇವ ಜನಾಃ ಕುರ್ವಂತಿ
ನಿರ್ಭಯಾಃ ||೪೫ ||

-
- ೪೧ ಇಬ್ಬರೂ ಚರ್ಚಿಸಿ ಶಂಕರನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಲು ಮುಂದಾದರು. ಕೈಮುಗಿದು ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಮಾಡಿದರು.
- ೪೨ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುಗಳು ಹೇಳಿದರು: ಶಂಕರನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಶಾಲಪಾಣಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ರುದ್ರನಿಗೆ, ಕಾಲರೂಪನಿಗೆ,
ತ್ಯಂಬಕನಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ನಮಸ್ಕಾರ.
- ೪೩ ಉಮಾಪತಿಯೇ, ವೃಷಭೇಶ್ವರನನ್ನು ವಾಹನವಾಗುಳ್ಳವನೇ, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಆದಿದೇವನಾದ ದೇವನಿಗೆ,
ಮಹಾದೇವನಾದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.
- ೪೪ ಭಗವಂತನೇ, ಶಂಭುವೇ, ವಿಭುವೇ, ಪ್ರಸನ್ನನಾಗು. ನಿನ್ನ ಅಂತ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ
ರೂಪವನ್ನಾಗಲಿ ಸ್ವಭಾವವನ್ನಾಗಲಿ ಹೇಗೆಯೂ ತಿಳಿಯಲಾರೆವು.
- ೪೫ ಮಹೇಶ್ವರನೇ, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ದೇವನೇ, ಜನರು ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ನಿನ್ನ ಭಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ ನಿನ್ನ
ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತೋರಿಸು.

- ೪೬ ತಯೋರ್ವಚನಮಾಕರ್ಣ್ಯ ಶಂಭುಃ ಪ್ರಾಕಟ್ಯಮಾಸ್ಥಿತಃ | ತತಸ್ತಂ ತೌ ದದೃಶತುರ್ಹರಿಶ್ಚ ಭಗವಾನ್ ವಿಧಿಃ ||
೪೬ ||
- ೪೭ ವಾಮಭಾಗೇ ಸ್ಥಿತಂ ವಿಷ್ಣುಂ ದಕ್ಷಿಣಾಂಗೇ ಪಿತಾಮಹಮ್ | ವಿಶ್ವಂ ಚರಾಚರಂ ಸರ್ವಂ ಲಿಂಗೇ ತತ್ರಾಸ್ಯ
ಸಂಸ್ಥಿತಮ್ ||೪೭ ||
- ೪೮ ಅಪಾರಮಹಿಮಾನಂ ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನೇಮತುರಾದರಾತ್ | ಉಪಸಂಹರ ರೂಪಂ ತತ್ತ್ವಮೇವ ಪರಮೇಶ್ವರಃ
||೪೮ ||
- ೪೯ ತಯೋರ್ವಚನಮಾಕರ್ಣ್ಯ ಹೃಷ್ಯಃ ಸನ್ ಶಂಕರಃ ಪ್ರಭುಃ | ಬಭೂವ ಪೂರ್ವರೂಪೇಣ ಸಂತಸ್ಥೌ
ವೃಷಭಧ್ವಜಃ ||೪೯ ||

-
- ೪೬ ಇಬ್ಬರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಶಂಭುವು ಪ್ರಕಟನಾದನು. ಆಗ ಹರಿಯೂ ಭಗವಂತನಾದ ವಿಧಿಯೂ ಅವನನ್ನು
ಕಂಡರು.
- ೪೭ ಅವನ ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವೂ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪಿತಾಮಹನೂ ನೆಲೆಸಿರುವುದನ್ನು, ಆ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಚರಾಚರ
ವಿಶ್ವವೆಲ್ಲವೂ ಇರುವುದನ್ನು ಕಂಡರು.
- ೪೮ ಅಪಾರಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳ ಅವನನ್ನು ಕಂಡು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಹೇಳಿದರು: ಈ ರೂಪವನ್ನು
ಉಪಸಂಹರಿಸು; ನೀನೇ ಪರಮೇಶ್ವರನು.
- ೪೯ ಇಬ್ಬರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಹರ್ಷಗೊಂಡ ಪ್ರಭು ಶಂಕರನು ಮೊದಲಿನ ರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿ ವೃಷಭಧ್ವಜನಾಗಿ
ನೆಲೆಸಿದನು.

೫೦ ಉವಾಚ ತೌ ಮಹಾದೇವೋ ವೃಣತಂ ವರಮೀಷ್ವಿತಮ್ | ದಾಸ್ಯಾಮಿ ಭವತೋರ್ಭಾವಾತ್
ಸ್ತೋತ್ರಸಂತುಷ್ಟಮಾನಸಃ ||೫೦ ||

೫೧ ಯ ಏತತ್ಪಠತಿ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಸ ಕಾಮಾನ್ ಲಭತೇಽಖಿಲಾನ್ | ಮತ್ತ್ರಿಯಃ ಸೋಽಪಿ ಭವತಿ ಮದ್ಗ್ಲೋಕೇ[[...]]
ಪ್ರಗಚ್ಛತಿ ||೫೧ ||

೫೦ ಮಹಾದೇವನು ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಹೇಳಿದನು: ನಿಮ್ಮ ಸ್ತೋತ್ರದಿಂದ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಸಂತುಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಬಯಸಿದ
ವರವನ್ನು ವರಿಸಿರಿ; ನಿಮ್ಮ ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ಅದನ್ನು ನೀಡುವೆ.

೫೧ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸುವವನು ಎಲ್ಲ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಪಡೆಯುವನು. ಅವನು ನನಗೆ ಪ್ರಿಯನಾಗಿ ನನ್ನ
ಲೋಕವನ್ನು ಹೊಂದುವನು [[...]].†

|| ಓಮಿತಿ ಶ್ರೀಮದಾನ್ವೇ ಪುರಾಣೋಪನಿಷದಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮೌಢ್ಯಲೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪ್ರಥಮೇ ಖಂಡೇ ವಕ್ರತುಂಡಚರಿತೇ
ಪಂಚದೇವವಿವಾದೋ ನಾಮ ತ್ರಯೋದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ||

ಹೀಗೆ ಶ್ರೀಮದಾಂತ್ಯ ಪುರಾಣೋಪನಿಷತ್ತಾದ ಶ್ರೀಮನ್ಮೌಢ್ಯಲ ಮಹಾಪುರಾಣದ ಪ್ರಥಮ ಖಂಡದ
ವಕ್ರತುಂಡಚರಿತೆಯಲ್ಲಿ ಪಂಚದೇವವಿವಾದವೆಂಬ ಹದಿಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿಯಿತು.

ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

- ೧ || ಶ್ರೀಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ || ಶಿವ ಉವಾಚ | ಶೃಣು ದೇವಿ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಯಜ್ಞಾತಂ ಚಾದ್ಭತಂ ತತಃ |
ಗಣೇಶಮಾಯಾಮೋಹೇನ ಮೋಹಿತಾನಾಂ ಚರಿತ್ರಕಮ್ ||೧||
- ೨ ಶಿವಸ್ಯ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಿಷ್ಣುರ್ಬ್ರಹ್ಮಣಮಬ್ರವೀತ್ | ವರಂ ವೃಣು ವಿರಿಂಚ ತ್ವಾಂ ಶಿವಾತ್ಪತ್ರೋ ಭವೇತಿ
ಮೇ ||೨||
- ೩ ತವ ಪುತ್ರಃ ಶಿವೋ ಜಾತಸ್ತೇನ ಮೇ ಪೌತ್ರತಾಂ ಗತಃ | ಉಭಯೋಃ ಸಫಲಂ ಪೂರ್ಣಂ ವಾಂಛಿತಂ
ಜಾತಮದ್ಭುತಮ್ ||೩||
- ೪ ವಿಷ್ಣೋರ್ವಚನಮಾಕರ್ಣ್ಯ ವಿಧಿಃ ಶಂಕರಮಬ್ರವೀತ್ | ಮಮ ಪುತ್ರೋ ಭವ ತ್ವಂ ವೈ ವರ ಏಷ ವೃತೋ
ಮಯಾ ||೪||
- ೫ ವಿಷ್ಣುನಾಪಿ ತದೇವೋಕ್ತಂ ತಥಾ ವೈ ಶಂಕರೋಽಬ್ರವೀತ್ | ತವ ಭಾಲಾಧ್ವವಿಷ್ಣಾಮಿ ರುದ್ರೋಽಹಂ ತ್ವಂಶತೋ
ವಿಧೇ ||೫||

-
- ೧ ಶ್ರೀಗಣೇಶನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಶಿವನು ಹೇಳಿದನು: ದೇವಿ, ಕೇಳು. ನಂತರ ನಡೆದ ಅದ್ಭುತವನ್ನೂ
ಗಣೇಶಮಾಯೆಯ ಮೋಹದಿಂದ ಮೋಹಿತರಾದವರ ಚರಿತೆಯನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.
- ೨ ಶಿವನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ವಿಷ್ಣುವು ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಹೇಳಿದನು: ವಿರಿಂಚನೇ, ಶಿವನಿಂದ “ನೀನು ನನ್ನ ಮಗನಾಗು”
ಎಂಬ ವರವನ್ನು ವರಿಸು.†
- ೩ ಶಿವನು ನಿನ್ನ ಮಗನಾದರೆ ನನ್ನ ಮೊಮ್ಮಗನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಬಯಕೆಯೂ ಅದ್ಭುತವಾಗಿ
ಸಂಪೂರ್ಣ ಫಲಿಸುತ್ತದೆ.
- ೪ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ವಿಧಿಯು ಶಂಕರನಿಗೆ ಹೇಳಿದನು: ನೀನು ನನ್ನ ಮಗನಾಗು; ಇದೇ ನಾನು ವರಿಸಿದ
ವರ.
- ೫ ವಿಷ್ಣುವೂ ಅದೇ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದನು. ಆಗ ಶಂಕರನು ಹೇಳಿದನು: ವಿಧಿಯೇ, ನಿನ್ನ ಹಣೆಯಿಂದ ನಾನು
ಅಂಶರೂಪವಾಗಿ ರುದ್ರನಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವೆ.

- ೬ ಶಿವಸ್ಯ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸಂತುಷ್ಟೌ ವಿಧಿಮಾಧವೌ | ಊಚತುಃ ಶಂಕರಂ ತತ್ರ ಸ್ನೇಹಾತ್ತಂ
ಭಾವಪೂರ್ವಕಮ್ ||೬||
- ೭ ವಿರಿಂಚಿವಚ್ಛಿವ ಪಶ್ಯ ತ್ವಮೈಶ್ವರ್ಯಂ ಚಾವಯೋಃ ಪೃಥಕ್ | ತೇನ ತುಷ್ಟೌ ಮಹಾದೇವ ಭವಿಷ್ಯಾವೋ ನ
ಸಂಶಯಃ ||೭||
- ೮ ತಯೋರ್ಯದೈಶ್ವರಂ ಭಾವಂ ಶಿವೋಽಪಿ ಜ್ಞಾನಚಕ್ಷುಷಾ | ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನಾಂತಂ ಜಗಾಮಾಸೌ ತೌ ಪುನಃ
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಹ ||೮||
- ೯ ಭವತೋರ್ಮಹಿಮಾನಂ ಚಾಪಾರಂ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಶಾಶ್ವತಮ್ | ವಯಂ ತ್ರಯಃ ಸಮಾಖ್ಯಾತಾ ಈಶ್ವರಾಃ
ಸರ್ವತಃ ಪರಾಃ ||೯||

-
- ೬ ಶಿವನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತುಷ್ಟರಾದ ವಿಧಿ ಮತ್ತು ಮಾಧವರು ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಭಾವಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅವನಿಗೆ
ಹೇಳಿದರು.
- ೭ ಶಿವನೇ, ವಿರಿಂಚನು ನೋಡಿದಂತೆ ನೀನೂ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನೋಡು.
ಮಹಾದೇವನೇ, ಅದರಿಂದ ನಾವು ಸಂತುಷ್ಟರಾಗುವೆವು; ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.
- ೮ ಶಿವನೂ ಜ್ಞಾನಚಕ್ಷುವಿನಿಂದ ಇಬ್ಬರ ಈಶ್ವರಭಾವವನ್ನು ಕಂಡನು. ಅದರ ಅಂತ್ಯವು ಸಿಗದೆ ಮತ್ತೆ ಅವರಿಗೆ
ಹೇಳಿದನು.
- ೯ ನಿಮ್ಮ ಮಹಿಮೆಯು ಅಪಾರವೂ ಶಾಶ್ವತವೂ ಆಗಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಮೂವರೂ ಎಲ್ಲ
ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಪರಮರಾದ ಈಶ್ವರರೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದೇವೆ.

- ೧೦ ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ತತ್ರಾಜಗಾಮ ಸ ದಿವಾಕರಃ | ತೇಜೋರಾಶಿಃ ಸದಾತ್ಮಾ ಚ ಪೃಚ್ಛತಿ ಸ್ಮ ಸಮಾಹಿತಃ ||೧೦ ||
- ೧೧ ಕಿಮರ್ಥಂ ಸ್ಮರಣಂ ದೇವಾ ಮದೀಯಂ ಕೃತಮಾದರಾತ್ | ತನ್ಮೇ ಕಥಯತ||...|| ತ್ವಾಗತೋಽಹಂ ಸ್ನೇಹತಃ ಪರಮ್ ||೧೧ ||
- ೧೨ ಭಾನೋರ್ವಚನಮಾಕರ್ಣ್ಯ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಾಸ್ತೇ ತ್ರಯೋ ಭೃಶಮ್ | ಊಚುಃ ಪ್ರಸನ್ನಭಾವೇನೈಶ್ವರ್ಯಂ ತೇ ದರ್ಶಯ ಪ್ರಭೋ ||೧೨ ||

-
- ೧೦ ಈ ಮಧ್ಯೆ ತೇಜೋರಾಶಿಯೂ ಸದಾತ್ಮನೂ ಆದ ದಿವಾಕರನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಕೇಳಿದನು.
- ೧೧ ದೇವತೆಗಳೇ, ನನ್ನನ್ನು ಆದರದಿಂದ ಏಕೆ ಸ್ಮರಿಸಿದಿರಿ? ಅದನ್ನು ಹೇಳಿರಿ. ನಾನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಲೇ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ.†
- ೧೨ ಭಾನುವಿನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಮೂವರೂ ಬಹಳ ಹರ್ಷಗೊಂಡು ಪ್ರಸನ್ನಭಾವದಿಂದ ಹೇಳಿದರು: ಪ್ರಭುವೇ, ನಿನ್ನ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸು.

- ೧೩ ತೇಷಾಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಗಿರಂ ಸೌಮ್ಯಾಂ ದರ್ಶಯಾಮಾಸ ರೂಪಕಮ್ | ತೇಜೋಮಯಮಪಾರಂ
ಯಚ್ಚರಾಚರಮಯಂ ಮಹತ್ ||೧೩||
- ೧೪ ಸೂರ್ಯಸ್ಯ ತೇಜಸಾ ಸರ್ವೇ ನಿಷ್ಪ್ರಭಾಸ್ತೇ ತ್ರಯಃ ಕೃತಾಃ | ಪ್ರಣಷ್ಟದೃಷ್ಟಯೋ ಜಾತಾ ನ
ಶೇಕುದ್ರಷ್ಟುಮಂಜಸಾ ||೧೪||
- ೧೫ ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟ್ಯಾ ಚ ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚರಾಚರತನುಂ ಪ್ರಭುಮ್ | ಅಪಾರರೂಪಂ ಭಾಸ್ವಂತಂ ನತಾಸ್ತಂ
ಸ್ನೇಹಭಾವತಃ ||೧೫||
- ೧೬ ದರ್ಶಯಿತ್ವಾ ತಥಾತ್ಮಾನಂ ಸೌಮ್ಯರೂಪೋಽಯಮಾಽಭವತ್ | ತಮೂಚುಸ್ತೇ ತ್ರಯೋ ದೇವಾ ನಾಂತಂ
ದದೃಶಿಮ ಪ್ರಭೋ ||೧೬||

-
- ೧೩ ಅವರ ಸೌಮ್ಯಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವನು ತೇಜೋಮಯವೂ ಅಪಾರವೂ ಚರಾಚರಮಯವೂ
ಮಹತ್ತಾದುದೂ ಆದ ತನ್ನ ರೂಪವನ್ನು ತೋರಿಸಿದನು.
- ೧೪ ಸೂರ್ಯನ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಮೂವರೂ ನಿಷ್ಪ್ರಭರಾದರು. ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಯು ಮರೆಯಾಗಿ ನೇರವಾಗಿ
ನೋಡಲಾರದವರಾದರು.
- ೧೫ ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆ ಚರಾಚರಶರೀರದ ಪ್ರಭುವನ್ನು, ಅಪಾರರೂಪದ ಪ್ರಕಾಶಮಾನನನ್ನು ಕಂಡು
ಸ್ನೇಹಭಾವದಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರು.
- ೧೬ ಹೀಗೆ ತನ್ನನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಅವನು ಸೌಮ್ಯರೂಪಿಯಾದನು. ಮೂವರು ದೇವತೆಗಳು ಹೇಳಿದರು: ಪ್ರಭುವೇ, ನಿನ್ನ
ಅಂತ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ.

- ೧೭ ಅಸ್ಮಾಕಮಪಿ ಪಶ್ಯ ತ್ವಮೈಶ್ವರ್ಯಂ ಸ್ನೇಹಭಾವತಃ | ತೇಷಾಂ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರವಿಹೃಷ್ಣೋ ಬಭೂವ ಹ ||
೧೭ ||
- ೧೮ ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟ್ಯಾ ರವಿಸ್ತೇಷಾಮೈಶ್ವರ್ಯಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾನ್ ಪರಮ್ | ಉವಾಚ ಪ್ರಣತೋ ಭೂತ್ವಾ ವಿಸ್ಮಿತಶ್ಚೇತಸಾ
ಭೃಶಮ್ ||೧೮ ||
- ೧೯ ಭವಂತೋಽಪಿ ಮಹಾತ್ಮಾನೋ ನಾಂತಂ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಸರ್ವತಃ | ಯುಷ್ಮಾಕಮೈಶ್ವರಂ ಭಾವಮದ್ಭುತಂ
ದೃಷ್ಟ್ವಾನಹಮ್ ||೧೯ ||
- ೨೦ ವಯಂ ಸರ್ವೇಶ್ವರಾಃ ಸರ್ವೇ ಭಗವಂತಃ ಸನಾತನಾಃ | ನ್ಯೂನಾಧಿಕಂ ಕಲಾಮಾತ್ರಂ ವಿದ್ಯತೇ ನೈವ ನಿಶ್ಚಿತಮ್
||೨೦ ||

-
- ೧೭ ನಮ್ಮ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನೂ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನೋಡು. ಅವರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ರವಿಯು ಹರ್ಷಗೊಂಡನು.
- ೧೮ ರವಿಯು ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರ ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಕಂಡನು. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯಗೊಂಡು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಹೇಳಿದನು.
- ೧೯ ನೀವೂ ಮಹಾತ್ಮರು; ಯಾವ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ನಿಮ್ಮ ಅಂತ್ಯವನ್ನು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಅದ್ಭುತವಾದ ಈಶ್ವರಭಾವವನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ.
- ೨೦ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸರ್ವೇಶ್ವರರೂ ಸನಾತನ ಭಗವಂತರೂ ಆಗಿದ್ದೇವೆ. ಸ್ವಲ್ಪಮಾತ್ರವೂ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದು ನಿಶ್ಚಿತ.

- ೨೦ ತಸ್ಮಿನ್ ಕ್ಷಣೇ ಸ್ವಯಂ ಶಕ್ತಿರಾಗತಾ ಮೋಹಿನೀ ಪರಾ | ಉವಾಚ ತಾನ್ ಪ್ರಸನ್ನಾ ಮೇ ಕಿಮರ್ಥಂ ಸ್ಮರಣಂ
ಕೃತಮ್ ||೨೦||
- ೨೧ ತಾಮೂಚುಸ್ತೇ ಚ ಚತ್ವಾರೋ ದೇವಾಃ ಸ್ನೇಹೇನ ಭಾವಿತಾಃ | ದರ್ಶಯಸ್ವ ಮಹಾದೇವಿ ಐಶ್ವರ್ಯಂ ಕೀದೃಶಂ
ತವ ||೨೧||
- ೨೨ ಇತ್ಯುಕ್ತಾ ಸಾ ಸ್ವರೂಪಂ ತದ್ದರ್ಶಯಾಮಾಸ ಸುಂದರಮ್ | ಚರಾಚರಮಯಂ ಪೂರ್ಣಂ
ಸ್ಥೂಲಸೂಕ್ಷ್ಮಾದಿಭಿರ್ಯುತಮ್ ||೨೨||
- ೨೩ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರೂಪಂ ತದೀಯಂ ವೈ ಭ್ರಾಂತಾಸ್ತೇ ಶರಣಂ ಯಯುಃ | ನಾಂತಂ ದದೃಶಿಮಾರ್ಯೇ ತೇ ರೂಪಸ್ಯ
ಮಹತಃ ಕಿಲ ||೨೩||

-
- ೨೦ ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಪರಮಮೋಹಿನಿಯಾದ ಶಕ್ತಿಯು ಸ್ವತಃ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಳು. ಪ್ರಸನ್ನಳಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿದಳು:
ನನ್ನನ್ನು ಏಕೆ ಸ್ಮರಿಸಿದಿರಿ?
- ೨೧ ಆ ನಾಲ್ವರು ದೇವತೆಗಳು ಸ್ನೇಹಭಾವದಿಂದ ಅವಳಿಗೆ ಹೇಳಿದರು: ಮಹಾದೇವಿಯೇ, ನಿನ್ನ ಐಶ್ವರ್ಯವು
ಹೇಗಿದೆಯೆಂದು ತೋರಿಸು.
- ೨೨ ಹೀಗೆ ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡ ಅವಳು ಚರಾಚರಮಯವೂ ಪೂರ್ಣವೂ ಸ್ಥೂಲಸೂಕ್ಷ್ಮಾದಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದುದೂ
ಸುಂದರವೂ ಆದ ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತೋರಿಸಿದಳು.
- ೨೩ ಅವಳ ರೂಪವನ್ನು ಕಂಡು ಭ್ರಾಂತರಾದ ಅವರು ಶರಣುಹೋಗಿ ಹೇಳಿದರು: ಆರ್ಯೇ, ನಿನ್ನ ಮಹತ್ತಾದ
ರೂಪದ ಅಂತ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ.

- ೨೫ ಸೌಮ್ಯರೂಪಾ ತದಾ ಜಾತಾ ತಾಮೂಚುಃ ಪಶ್ಯ ಭಾವತಃ | ಅಸ್ಮಾಕಂ ದೇವಿ ಚೈಶ್ವರ್ಯಂ ಕೀದೃಶಾ
ವಯಮೇವ ಚ ||೨೫ ||
- ೨೬ ತೇಷಾಂ ವಚನಮಾಕರ್ಣ್ಯ ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟ್ಯಾ ಸ್ಮ ಪಶ್ಯತಿ | ನಾಂತಂ ಜಗಾಮ ತೇಷಾಂ ವೈ ನತಾ ಸಾ ತಾನ್ವಿಶೇಷತಃ
||೨೬ ||
- ೨೭ ಉವಾಚ ಸ್ನೇಹಭಾವೇನ ನಾಂತಂ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಕುತ್ರಚಿತ್ | ಭವಂತೋಽಪಿ ಮಹಾತ್ಮಾನ ಈಶ್ವರಾಃ
ಪೂರ್ಣಭಾವತಃ ||೨೭ ||
- ೨೮ ವಯಂ ಪಂಚ ಸಮಾ ನಾಥಾ ನಾಂತರಂ ದೃಶ್ಯತೇ ಕ್ವಚಿತ್ | ಕಃ ಸಮರ್ಥೋ ಭವೇದ್ವೇವೋ ನಿಶ್ಚಯೋ ನೈವ
ದೃಶ್ಯತೇ ||೨೮ ||

-
- ೨೫ ಅವಳು ಸೌಮ್ಯರೂಪಿಯಾದಾಗ ಅವರು ಹೇಳಿದರು: ದೇವಿ, ನಮ್ಮ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನೂ ನಾವು
ಹೇಗಿದ್ದೇವೆಂಬುದನ್ನೂ ಭಾವಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನೋಡು.
- ೨೬ ಅವರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವಳು ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದಳು. ಅವರ ಅಂತ್ಯವು ಸಿಗದೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ
ಅವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದಳು.
- ೨೭ ಸ್ನೇಹಭಾವದಿಂದ ಹೇಳಿದಳು: ಎಲ್ಲಿಯೂ ನಿಮ್ಮ ಅಂತ್ಯವನ್ನು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ನೀವೂ ಮಹಾತ್ಮರೂ
ಪೂರ್ಣಭಾವದಿಂದ ಈಶ್ವರರೂ ಆಗಿದ್ದೀರಿ.
- ೨೮ ನಾವು ಐವರೂ ಸಮಾನರಾದ ನಾಥರು; ಎಲ್ಲಿಯೂ ಭೇದವು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ದೇವನು
ಸರ್ವಸಮರ್ಥನೆಂಬ ನಿಶ್ಚಯವು ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

೨೯ ಗಣೇಶಮಾಯಯಾ ಭ್ರಾಂತಾ ಅವದಂಸ್ತೇ ಪರಸ್ಪರಮ್ | ಪ್ರಭುರೇಕಶ್ಚ ಸರ್ವತ್ರ ವೇದೇ ವೈ ಪಠ್ಯತೇ ಬುಧೈಃ ||
೨೯ ||

೩೦ ಪ್ರಭವಃ ಪಂಚ ಕುತ್ರಾಪಿ ನೋಕ್ತಾಃ ಶಾಸ್ತ್ರೇಷು ಸಂಮತಾಃ | ಅತಃ ಕೋಽಪಿ ಪ್ರಭುರ್ಭಾವ್ಯಃ ಸ ಚ ವೈ ಕುತ್ರ
ವರ್ತತೇ ||೩೦ ||

೨೯ ಗಣೇಶಮಾಯಯಿಂದ ಭ್ರಾಂತರಾಗಿ ಅವರು ಪರಸ್ಪರ ಹೇಳಿದರು: ವೇದದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಡೆಯೂ ವಿದ್ವಾಂಸರು
ಒಬ್ಬನೇ ಪ್ರಭುವೆಂದು ಪಠಿಸುತ್ತಾರೆ.

೩೦ ಐದು ಪ್ರಭುಗಳಿದ್ದಾರೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಒಪ್ಪಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ
ಪ್ರಭುವಿರಬೇಕು; ಅವನು ಎಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ?

- ೩೧ ಏವಂ ವಿವಾದೇ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೇ ವಿಸ್ಮೃತಂ ಜ್ಞಾನಮಾದ್ಯಕಮ್ | ಗಾಣೇಶಂ ಚಿತ್ತಚಾಂಚಲ್ಯಾದೂರ್ಧ್ವಂ ಜಗ್ನುಃ
ಪ್ರಭಾವತಃ ||೩೧ ||
- ೩೨ ನ ಕಿಂಚಿದ್ವದ್ಯಶುಸ್ತತ್ರಾಧೋ ಭಾಗೇ ಪ್ರಯಯುಸ್ತತಃ | ಏವಂ ದಶ ದಿಶೋ ಭ್ರಾಂತಾಃ ಪಶ್ಯಂತಸ್ತೇ ಪರಸ್ಪರಮ್ ||
೩೨ ||
- ೩೩ ನ ಕಿಂಚಿದ್ವದ್ಯಶುಸ್ತತ್ರ ಸ್ಥಿತಾ ಏಕತ್ರ ತೇ ಪುನಃ | ಯೋಗಮಾರ್ಗೇಣ ಚಿತ್ತೇ ಸ್ವೇ ಧ್ಯಾನಂ ಚಕ್ರುಃ ಕ್ರಮೇಣ ಚ ||
೩೩ ||
- ೩೪ ಬ್ರಹ್ಮಾಭೇದಸ್ವರೂಪಂ ತೇ ಲೇಭಿರೇ ಯೋಗಭಾವತಃ | ಏಕೀಭೂತಾ ಇವಾತ್ಮಾನಃ ಶಾಂತಿಂ ಪ್ರಾಪ್ತಾಃ
ಸ್ವಭಾವತಃ ||೩೪ ||

-
- ೩೧ ಹೀಗೆ ವಿವಾದವುಂಟಾದಾಗ ಚಿತ್ತಚಾಂಚಲ್ಯದಿಂದ ಗಣೇಶನ ಕುರಿತ ಆದ್ಯಜ್ಞಾನವು ಮರೆತುಹೋಯಿತು.
ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಅವರು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋದರು.
- ೩೨ ಅಲ್ಲಿ ಏನನ್ನೂ ಕಾಣದೆ ನಂತರ ಕೆಳಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ನೋಡುತ್ತ ಹತ್ತು
ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಲೆದರು.
- ೩೩ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಏನನ್ನೂ ಕಾಣದೆ ಮತ್ತೆ ಒಂದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದರು. ಯೋಗಮಾರ್ಗದಿಂದ ತಮ್ಮ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ
ಕ್ರಮವಾಗಿ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಿದರು.
- ೩೪ ಯೋಗಭಾವದಿಂದ ಅವರು ಅಭೇದಸ್ವರೂಪ ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಹೊಂದಿದರು. ಆತ್ಮಗಳು ಒಂದಾದವರಂತೆ
ಸ್ವಭಾವತಃ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಪಡೆದರು.

- ೨೫ ತತಸ್ತಾನ್ ದರ್ಶಯಾಮಾಸ ಯೋಗಿಧ್ಯೇಯಮನುತ್ತಮಮ್ | ಸ್ವರೂಪಂ ಗಣರಾಜಸ್ತು ಹೃದಯೇ ಸಂಸ್ಥಿತಂ ಪರಮ್ ||೨೫ ||
- ೨೬ ಚತುರ್ಭುಜಂ ತ್ರಿನೇತ್ರಂ ತಚ್ಛುಂಡಾದಂಡವಿರಾಜಿತಮ್ | ಏಕದಂತಂ ಶೂರ್ಪಕರ್ಣಂ ವಕ್ರತುಂಡಂ ಮಹೋದರಮ್ ||೨೬ ||
- ೨೭ ರಕ್ತವರ್ಣಂ ಮಹಾಕಾಯಂ ಸಿಂಧೂರಲಿಪ್ತಮೇವ ಚ | ನಾಭಿಶೇಷಂ ಕಿರೀಟಾದಿನಾನಾಭೂಷಣಶೋಭಿತಮ್ ||೨೭ ||
- ೨೮ ಸಿದ್ಧಿಬುದ್ಧಿಯುತಂ ಪೂರ್ಣಂ ವಿಭೂತಿಭಿರುಪಾಸಿತಮ್ | ಚಿಂತಾಮಣಿಂ ಮಣಿಂ ಚೈವ ದಧತ್ಸು ಹೃದಯೇ ಶುಭಮ್ ||೨೮ ||
- ೨೯ ಪ್ರಸನ್ನವದನಂ ಭಕ್ತಾನುಗ್ರಹಾಣಾಂ ಪ್ರಕಾರಕಮ್ | ಹೃದಿ ದೃಷ್ಟ್ವಾಽಭವನ್ನೇವ ವಿಸ್ಮಿತಾಸ್ತೇ ಸುರಾಃ ಪ್ರಿಯೇ || ೨೯ ||

-
- ೨೫ ನಂತರ ಗಣರಾಜನು ಯೋಗಿಗಳು ಧ್ಯಾನಿಸುವ, ಅನುಪಮವೂ ಪರಮವೂ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದುದೂ ಆದ ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ತೋರಿಸಿದನು.
- ೨೬ ಆ ರೂಪವು ನಾಲ್ಕು ಭುಜಗಳು, ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳು ಮತ್ತು ಸೊಂಡಿಲದಂಡದಿಂದ ಶೋಭಿಸುವುದಾಗಿತ್ತು; ಏಕದಂತವೂ ಮೊರದಂಥ ಕಿವಿಗಳೂ ವಕ್ರತುಂಡವೂ ಮಹೋದರವೂ ಉಳ್ಳದ್ದಾಗಿತ್ತು.
- ೨೭ ಅದು ಕೆಂಪುಬಣ್ಣದ ಮಹಾಕಾಯವಾಗಿದ್ದು ಸಿಂಧೂರವನ್ನು ಲೇಪಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು; ನಾಭಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಷನನ್ನು ಹೊಂದಿ ಕಿರೀಟಾದಿ ನಾನಾ ಆಭರಣಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿತ್ತು.†
- ೨೮ ಸಿದ್ಧಿಬುದ್ಧಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪೂರ್ಣರೂಪವು ವಿಭೂತಿಗಳಿಂದ ಉಪಾಸಿತವಾಗಿತ್ತು. ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಶುಭವಾದ ಚಿಂತಾಮಣಿ ರತ್ನವನ್ನು ಧರಿಸಿತ್ತು.
- ೨೯ ಪ್ರಿಯೆಯೇ, ಪ್ರಸನ್ನಮುಖದಿಂದ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಅನುಗ್ರಹವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಆ ರೂಪವನ್ನು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ದೇವತೆಗಳು ವಿಸ್ಮಿತರಾದರು.†

೪೦ ತಮಾದೌ ಶಂಕರಸ್ಯೈವ ಹೃದಿ ಪ್ರಕಟತಾಂ ಗತಃ | ತಂ ಪಪ್ರಚ್ಛ ಸ್ವಯಂ ಶಂಭುಃ ಕೋ ಭವಾನ್ ವದ ಮೇ
ಪ್ರಭೋ ||೪೦ ||

೪೧ ಶಾಂತಿಯೋಗೇನ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಃ ಕಿಂ ನ ಬ್ರಹ್ಮಪತಿಃ ಪರಃ | ಕಥಯಸ್ವ ಮಹಾಭಾಗ ತ್ವಾಂ ನ ಜಾನಾಮಿ ತತ್ತ್ವತಃ
||೪೧ ||

೪೦ ಮೊದಲು ಶಂಕರನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿಯೇ ಅವನು ಪ್ರಕಟನಾದನು. ಶಂಭುವು ಸ್ವತಃ ಕೇಳಿದನು: ಪ್ರಭುವೇ, ನೀನು
ಯಾರು? ನನಗೆ ಹೇಳು.†

೪೧ ಶಾಂತಿಯೋಗದಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಪರಮಬ್ರಹ್ಮಪತಿಯೇ ನೀನಲ್ಲವೇ? ಮಹಾಭಾಗನೇ, ಹೇಳು; ನಿನ್ನನ್ನು
ತತ್ತ್ವತಃ ನಾನು ತಿಳಿಯಲಾರೆ.

|| ಓಮಿತಿ ಶ್ರೀಮದಾನ್ಯೇ ಪುರಾಣೋಪನಿಷದಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮೌಢ್ಯಲೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪ್ರಥಮೇ ಖಂಡೇ ವಕ್ರತುಂಡಚರಿತೇ
ಗಣೇಶಪ್ರಾದುರ್ಭಾವೋ ನಾಮ ಚತುರ್ದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ||

ಹೀಗೆ ಶ್ರೀಮದಾಂತ್ಯ ಪುರಾಣೋಪನಿಷತ್ತಾದ ಶ್ರೀಮನ್ಮೌಢ್ಯಲ ಮಹಾಪುರಾಣದ ಪ್ರಥಮ ಖಂಡದ
ವಕ್ರತುಂಡಚರಿತೆಯಲ್ಲಿ ಗಣೇಶಪ್ರಾದುರ್ಭಾವವೆಂಬ ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿಯಿತು.

ಹದಿನೈದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

- ೧ || ಶ್ರೀಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ || ಸೂತ ಉವಾಚ | ಶಿವಸ್ಯ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಭಕ್ತಿಭಾವೇನ ತೋಷಿತಃ | ಉವಾಚ
ಮಧುರಂ ವಾಕ್ಯಂ ವಿಘ್ನೇಶಸ್ತಂ ಪ್ರಹರ್ಷಯನ್ ||೧||
- ೨ ವಕ್ರತುಂಡ ಉವಾಚ | ಶೃಣು ಶಂಭೋ ಮಹಾಭಾಗ ಮಮ ಮಾಯಾವಿಮೋಹಿತ | ಗಣೇಶೋಽಹಂ
ಪುನರ್ದೃಷ್ಟಸ್ತಪಸಾ ಭಾವಿತಾತ್ಮನಾ ||೨||
- ೩ ಯಃ ಪುರಾ ಭವತೋ ದೇವ ವರದಾತಾಽಭವಂ ಪರಃ | ಉಗ್ರೇಣ ತಪಸಾ ತುಷ್ಠೋಽಕರವಂ
ಜ್ಞಾನಸಂಯುತಮ್ ||೩||
- ೪ ಮಮೈಷಾ ಸತತಂ ಮಾಯಾ ಪ್ರಮೋಹಯತಿ ಮಾನವಾನ್ | ತೇನ ವಿಸ್ಮರಣಂ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ತವಾಪಿ ನ ಚ
ಸಂಶಯಃ ||೪||

-
- ೧ ಶ್ರೀಗಣೇಶನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಸೂತನು ಹೇಳಿದನು: ಶಿವನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವನ ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ
ಸಂತುಷ್ಟನಾದ ವಿಘ್ನೇಶನು ಅವನನ್ನು ಹರ್ಷಗೊಳಿಸುತ್ತ ಮಧುರವಾಗಿ ಹೇಳಿದನು.
- ೨ ವಕ್ರತುಂಡನು ಹೇಳಿದನು: ಮಹಾಭಾಗ ಶಂಭುವೇ, ನನ್ನ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಮೋಹಿತನಾದವನೇ, ಕೇಳು.
ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಭಾವಿತಾತ್ಮನಾದ ನಿನಗೆ ಮತ್ತೆ ದರ್ಶನಕೊಟ್ಟ ಗಣೇಶನೇ ನಾನು.
- ೩ ದೇವನೇ, ಹಿಂದೆ ನಿನ್ನ ಉಗ್ರತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ನಿನಗೆ ವರಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ ಪರಮದೇವನು ನಾನೇ;
ನಿನ್ನನ್ನು ಜ್ಞಾನಸಂಪನ್ನನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ.
- ೪ ನನ್ನ ಈ ಮಾಯೆಯು ಸದಾ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಮೋಹಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ನಿನಗೂ ಮರೆವುಂಟಾಯಿತು;
ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

- ೫ ಏವಮುಕ್ತಾ ಶಿವೇ ಮಾಯಾಮೋಹಜಾಲಂ ನಿರಾಕರೋತ್ | ಸರ್ವಂ ಚ ಸ್ಮರಣಂ ತೇನ ಪುನಃ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಶಿವಸ್ಯ ಚ ||೫||
- ೬ ಸರ್ವಂ ಸ್ಮೃತ್ವಾ ಶಿವಸ್ತತ್ರ ಸ್ತೋತುಂ ಸಮುಪಚಕ್ರಮೇ | ತಾವದಂತರ್ಹಿತಂ ಜಾತಂ ರೂಪಂ ಗಣಪತೇಃ ಶುಭಮ್ ||೬||
- ೭ ಪುನರ್ಧ್ಯಾನೇನ ಶಂಭುಃ ಸ ತಮೇವಾಚಿಂತಯನ್ ಸ್ಥಿತಃ | ನಾಪಶ್ಯದ್ ಹೃದಿ ತದ್ರೂಪಂ ತೇನಾಕುಲ ಇವಾಭವತ್ ||೭||
- ೮ ಆಯಯೌ ವಿಷ್ಣುರಭ್ಯಾಶೇ ಸರ್ವಂ ತ್ವಕಥಯಚ್ಛಿವಮ್ | ಅದೃಷ್ಟಂ ತಾದೃಶಂ ರೂಪಂ ಕಥಯಾಮಾಸ ಸೋಽಪಿ ತಮ್ ||೮||
- ೯ ಏವಂ ಪಂಚಾಪ್ಯದೃಷ್ಟ್ವಾ ತದ್ವಿಸ್ಮಿತಾ ಅಭವನ್ ಪರಮ್ | ಏಕತ್ರ ಮಿಲಿತಾ ಜಾತಾಸ್ತುಷ್ಟ್ಯವುಸ್ತಂ ಗತಸ್ಮಯಾಃ ||೯||

-
- ೫ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಶಿವನನ್ನು ಆವರಿಸಿದ್ದ ಮಾಯಾಮೋಹದ ಬಲೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿದನು. ಅದರಿಂದ ಶಿವನಿಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಮತ್ತೆ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂತು.
- ೬ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡ ಶಿವನು ಅಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಸಲು ಆರಂಭಿಸಿದನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿಯ ಶುಭರೂಪವು ಅಂತರ್ಧಾನವಾಯಿತು.
- ೭ ಶಂಭುವು ಮತ್ತೆ ಧ್ಯಾನದಿಂದ ಅವನನ್ನೇ ಚಿಂತಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತನು. ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಆ ರೂಪವು ಕಾಣದೆ ವ್ಯಾಕುಲಗೊಂಡವನಂತಾದನು.
- ೮ ವಿಷ್ಣುವು ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಶಿವನಿಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿದನು. ಶಿವನೂ ಅಂತಹ ರೂಪವು ಈಗ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಿದನು.
- ೯ ಹೀಗೆ ಐವರಿಗೂ ಆ ರೂಪವು ಕಾಣದೆ ಬಹಳ ವಿಸ್ಮಯವಾಯಿತು. ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದಾಗಿ ಸೇರಿ ಗರ್ವವನ್ನು ತೊರೆದು ಅವನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದರು.

- ೧೦ ಪಂಚ ದೇವಾ ಊಚುಃ | ನಮಸ್ತೇ ವಕ್ರತುಂಡಾಯ ತ್ರಿನೇತ್ರಂ ದಧತೇ ನಮಃ | ಚತುರ್ಭುಜಾಯ ದೇವಾಯ ಪಾಶಾಂಕುಶಧರಾಯ ಚ ||೧೦ ||
- ೧೧ ಲಂಬೋದರ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ನಾಭಿಶೇಷಾಯ ತೇ ನಮಃ | ಮಹತೇ ಚೈಕದಂತಾಯ ಶೂರ್ಪಕರ್ಣಾಯ ತೇ ನಮಃ ||೧೧ ||
- ೧೨ ಸಿಂದೂರಾರುಣದೇಹಾಯ ರಕ್ತವರ್ಣಧರಾಯ ಚ | ಮಹಾಕಾಯಾಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಯ ಗಣೇಶಾಯ ನಮೋ ನಮಃ ||೧೨ ||
- ೧೩ ಸಿದ್ಧಿಬುದ್ಧಿಯುತಾಯೈವ ವಿಭೂತಿಸಹಿತಾಯ ಚ | ಚಿಂತಾಮಣಿಧರಾಯೈವ ತಥಾ ಚಿಂತಾಮಣೇ ನಮಃ || ೧೩ ||

-
- ೧೦ ಐದು ದೇವತೆಗಳು ಹೇಳಿದರು: ವಕ್ರತುಂಡನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ನಾಲ್ಕು ಭುಜಗಳ ದೇವನಿಗೂ ಪಾಶಾಂಕುಶಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದವನಿಗೂ ನಮಸ್ಕಾರ.
- ೧೧ ಲಂಬೋದರನೇ, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ನಾಭಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಷನನ್ನು ಹೊಂದಿದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಮಹತ್ತಾದ ಏಕದಂತನಿಗೂ ಮೊರದಂಥ ಕಿವಿಗಳ ನಿನಗೂ ನಮಸ್ಕಾರ.†
- ೧೨ ಸಿಂಧೂರದ ಅರುಣದೇಹದವನಿಗೆ, ಕೆಂಪುಬಣ್ಣವನ್ನು ಧರಿಸಿದವನಿಗೆ, ಮಹಾಕಾಯನಿಗೆ, ಸೂಕ್ಷ್ಮಸ್ವರೂಪನಿಗೆ, ಗಣೇಶನಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ನಮಸ್ಕಾರ.
- ೧೩ ಸಿದ್ಧಿಬುದ್ಧಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದವನಿಗೆ, ವಿಭೂತಿಗಳೊಡನೆ ಇರುವವನಿಗೆ, ಚಿಂತಾಮಣಿಯನ್ನು ಧರಿಸಿದವನಿಗೆ ಹಾಗೂ ಚಿಂತಾಮಣಿಸ್ವರೂಪನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.

೧೪ ಅವ್ಯಕ್ತಾಯ ಪರೇಶಾಯ ಪರೇಷಾಂ ಚ ಪರಾಯ ತೇ | ಮನೋವಾಣೀವಿಹೀನಾಯ ವಿಘ್ನೇಶಾಯ ನಮೋ
ನಮಃ ||೧೪||

೧೫ ನಾನಾಮಾಯಾಧರಾಯೈವ ಮಾಯಿನಾಂ ಮೋಹಕಾರಿಣೇ | ಹೇರಂಬಾಯ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಾಂ
ಪತಯೇ ನಮಃ ||೧೫||

೧೬ ದರ್ಶಯಸ್ವ ನಿಜಂ ರೂಪಂ ಭಕ್ತೇಭ್ಯಃ ಪ್ರೀತಿದಾಯಕಮ್ | ಸನಾಥಾ ಹಿ ವಯಂ ತೇನ ಸರ್ವನಾಥಾಯ ತೇ
ನಮಃ ||೧೬||

೧೪ ಅವ್ಯಕ್ತನಿಗೆ, ಪರಮೇಶನಿಗೆ, ಪರವಾದವರಿಗಿಂತಲೂ ಪರನಾದ ನಿನಗೆ, ಮನಸ್ಸುಮಾತುಗಳಿಗೆ ಮೀರಿದ
ವಿಘ್ನೇಶನಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ನಮಸ್ಕಾರ.

೧೫ ನಾನಾ ಮಾಯೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸುವವನಿಗೆ, ಮಾಯಾವಿಗಳನ್ನೂ ಮೋಹಗೊಳಿಸುವವನಿಗೆ, ಹೇರಂಬನಾದ
ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಬ್ರಹ್ಮಗಳ ಪತಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.

೧೬ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ನೀಡುವ ನಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತೋರಿಸು. ಅದರಿಂದ ನಾವು ಸನಾಥರಾಗುವೆವು.
ಸರ್ವನಾಥನಾದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.

- ೧೭ ಸ್ತವತಾಂ ತು ಪುರಃ ಪ್ರಾದುರಾಸೀದ್ವೇವೋ ಗಜಾನನಃ | ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದಂಡವತ್ ಸರ್ವೇ ಪ್ರಣತಾ
ಭಕ್ತಿಭಾವತಃ ||೧೭ ||
- ೧೮ ತಾನುತ್ಥಾಪ್ಯ ಸ್ವಯಂ ಥುಂಧಿರ್ವಚನಂ ಚೇದಮಬ್ರವೀತ್ | ಸ್ತೋತ್ರೇಣ ಭಾವಿತೋ ದೇವಾಃ ಪ್ರೀತೋ ವೋ
ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ||೧೮ ||
- ೧೯ ಯಃ ಪಠೇತ್ ಸ್ತೋತ್ರಮೇತದ್ವೈ ಸ ಮೇ ಮಾನ್ಯೋ ಭವೇತ್ ಸುರಾಃ | ವಾಂಛಿತಂ ಪೂರಯಿಷ್ಯಾಮ್ಯಂತೇ ಮೇ
ಸಾಯುಜ್ಯಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ||೧೯ ||

-
- ೧೭ ಅವರು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಿರಲು ದೇವನಾದ ಗಜಾನನನು ಎದುರು ಪ್ರಕಟನಾದನು. ಅವನನ್ನು ಕಂಡು ಎಲ್ಲರೂ
ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ದಂಡವತ್ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರು.
- ೧೮ ಥುಂಧಿಯು ಸ್ವತಃ ಅವರನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ ಹೇಳಿದನು: ದೇವತೆಗಳೇ, ನಿಮ್ಮ ಸ್ತೋತ್ರದಿಂದ ಭಾವಿತನಾಗಿ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ
ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿದ್ದೇನೆ; ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.
- ೧೯ ದೇವತೆಗಳೇ, ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸುವವನು ನನಗೆ ಮಾನ್ಯನಾಗುವನು. ಅವನ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವೆ;
ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅವನು ನನ್ನ ಸಾಯುಜ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವನು.

೨೦ ಶೃಣುಧ್ವಂ ಮೇ ವಚೋ ರಮ್ಯಂ ಮಾ ಗರ್ವಂ ಕುರುತ ಪ್ರಿಯಾಃ | ಭವಂತೋ ಮದಧೀನಾಶ್ಚ ಕಲಾಂಶಾ ನಾತ್ರ
ಸಂಶಯಃ ||೨೦ ||

೨೧ ಕ್ರೀಡಾರ್ಥಂ ನಿರ್ಮಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ಸ್ಪರ್ಧಮಾನಾಃ ಪರಸ್ಪರಮ್ | ಕಿಮರ್ಥಂ ಮನಸಿ ಭ್ರಾಂತಾ ಜಾತಾಃ
ಪೂರ್ಣಾತ್ಮಕಾ ಅಪಿ ||೨೧ ||

೨೨ ಶ್ರಾವ್ಯಂ ಜ್ಞಾನಂ ರಹಸ್ಯಂ ಯನ್ಮದೀಯಂ ತೇನ ಭಾವಿತಾಃ | ಸದಾ ಮೋಹವಿನಿರ್ಮುಕ್ತಾ ಭವಿತಾರಶ್ಚ
ಮತ್ಸಮಾಃ ||೨೨ ||

೨೦ ಪ್ರಿಯರೇ, ನನ್ನ ಮನೋಹರಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿರಿ; ಗರ್ವಪಡಬೇಡಿರಿ. ನೀವು ನನ್ನ ಅಧೀನರಾಗಿಯೂ ನನ್ನ
ಕಲಾಂಶಗಳಾಗಿಯೂ ಇದ್ದೀರಿ; ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

೨೧ ಕ್ರೀಡೆಗಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನೀವು ಪೂರ್ಣಾತ್ಮಕರಾಗಿದ್ದರೂ ಪರಸ್ಪರ ಸ್ಪರ್ಧಿಸುತ್ತ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏಕೆ
ಭ್ರಾಂತರಾದಿರಿ?

೨೨ ನಾನು ಹೇಳುವ ರಹಸ್ಯಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕೇಳಿರಿ. ಅದರಿಂದ ಭಾವಿತರಾಗಿ ಸದಾ ಮೋಹದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗಿ ನನಗೆ
ಸಮಾನರಾಗುವಿರಿ.

|| ಓಮಿತಿ ಶ್ರೀಮದಾನ್ಯೇ ಪುರಾಣೋಪನಿಷದಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮೌಢ್ಯಲೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪ್ರಥಮೇ ಖಂಡೇ ವಕ್ರತುಂಡಚರಿತೇ
ಗಣೇಶಪ್ರಸನ್ನಭಾವೋ ನಾಮ ಪಂಚದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ||

ಹೀಗೆ ಶ್ರೀಮದಾಂತ್ಯ ಪುರಾಣೋಪನಿಷತ್ತಾದ ಶ್ರೀಮನ್ಮೌಢ್ಯಲ ಮಹಾಪುರಾಣದ ಪ್ರಥಮ ಖಂಡದ
ವಕ್ರತುಂಡಚರಿತೆಯಲ್ಲಿ ಗಣೇಶಪ್ರಸನ್ನಭಾವವೆಂಬ ಹದಿನೈದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿಯಿತು.

ಹದಿನಾರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

೧ || ಶ್ರೀಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ || ಶಿವ ಉವಾಚ | ಗಣೇಶವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪ್ರಣತಾ ಭಕ್ತಿಭಾವತಃ | ಪಪ್ರಚ್ಛಸ್ತಂ
ಪುನಃ ಶಾಂತಾ ಜ್ಞಾನಂ ಬ್ರೂಹಿ ಗಜಾನನ ||೧||

೧ ಶ್ರೀಗಣೇಶನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಶಿವನು ಹೇಳಿದನು: ಗಣೇಶನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವರು ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ
ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಶಾಂತರಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಕೇಳಿದರು: ಗಜಾನನನೇ, ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸು.

೨ ಗಣೇಶ ಉವಾಚ | ದೇಹಶ್ಚತುರ್ವಿಧಃ ಪ್ರೋಕ್ತಸ್ತ್ವಂ ಪದಂ ಬ್ರಹ್ಮಭೇದತಃ | ಸೋಽಹಂ ದೇಹೀ ಚತುರ್ಧಾ
ತತ್ಪದಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಸದೈಕ್ಯತಃ ||೨||

೩ ಸಂಯೋಗ ಉಭಯೋರ್ಯಶ್ಚಾಸಿ ಪದಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಕಥ್ಯತೇ | ಸ್ವತಃ ಉತ್ಥಾನಕಂ ದೇವಾ ವಿಕಲ್ಪಕರಣಾದ್ ದ್ವಿಧಾ ||
೩||

೪ ಸದಾ ಸ್ವಸುಖನಿಷ್ಠಂ ಯದ್ಬ್ರಹ್ಮ ಸಾಂಖ್ಯಂ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ | ಪರತಶ್ಚೋತ್ಥಾನಕಂ ತತ್ ಕ್ರೀಡಾಹೀನತಯಾ
ಪರಮ್ ||೪||

೫ ಸ್ವತಃ ಪರತಃ ಉತ್ಥಾನಹೀನಂ ಯದ್ಬ್ರಹ್ಮ ಕಥ್ಯತೇ | ಸ್ವಾನಂದಃ ಸಕಲಾಭೇದರೂಪಃ ಸಂಯೋಗಕಾರಕಃ ||೫||

೨ ಗಣೇಶನು ಹೇಳಿದನು: ಬ್ರಹ್ಮದ ಭೇದದ ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ವಿಧವಾದ ದೇಹವನ್ನು “ತ್ವಂ” ಪದವೆಂದು
ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಸದಾ ಏಕತ್ವದಿಂದಿರುವ “ಸೋಽಹಂ” ಎಂಬ ದೇಹಿಯು ನಾಲ್ಕು ವಿಧವಾಗಿ “ತತ್”
ಪದಬ್ರಹ್ಮವಾಗಿದೆ.

೩ ಇವೆರಡರ ಸಂಯೋಗವನ್ನು “ಅಸಿ” ಪದಬ್ರಹ್ಮವೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ದೇವತೆಗಳೇ, ವಿಕಲ್ಪವನ್ನು
ಉಂಟುಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅದು ಎರಡು ವಿಧವಾದ ಸ್ವತಃ ಉತ್ಥಾನಕವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.†

೪ ಸದಾ ತನ್ನ ಸುಖದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಷ್ಠವಾಗಿರುವ ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಸಾಂಖ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಕ್ರೀಡೆಯಿಲ್ಲದ
ಪರಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಪರತಃ ಉತ್ಥಾನಕವೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.†

೫ ಸ್ವತಃ ಹಾಗೂ ಪರತಃ ಉತ್ಥಾನವಿಲ್ಲದ ಬ್ರಹ್ಮವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವುದು ಸ್ವಾನಂದ. ಅದು ಎಲ್ಲದರ
ಅಭೇದಸ್ವರೂಪವಾಗಿಯೂ ಸಂಯೋಗಕಾರಕವಾಗಿಯೂ ಇದೆ.

- ೬ ತದೇವ ಪಂಚಧಾ ಚಾತಮೀಶ್ವರಾಸ್ತನ್ನಿಬೋಧಯತ | ಸ್ವತಶ್ಚ ಪರತೋ ಬ್ರಹ್ಮೋತ್ಥಾನಂ ಯದ್ ದ್ವಿವಿಧಂ
ಸ್ಮೃತಮ್ ||೬||
- ೭ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ನಾಮ ತದ್ವೇದೇ ಕಥ್ಯತೇ ಭಿನ್ನಭಾವತಃ | ತಯೋರನುಭವೋ ಯಶ್ಚ ಯೋಗಿನಾಂ ಹೃದಿ ಜಾಯತೇ
||೭||
- ೮ ರೂಪಂ ತದೇವ ಜ್ಞಾತವ್ಯಮಸದ್ವೇದೇಷು ಕಥ್ಯತೇ | ಸಾ ಶಕ್ತಿರಿಯಮಾಖ್ಯಾತಾ ಬ್ರಹ್ಮರೂಪಾ ಹ್ಯಸನ್ಮಯೀ ||೮||

-
- ೬ ಈಶ್ವರರೇ, ಅದೇ ಐದು ವಿಧವಾಯಿತು; ಅದನ್ನು ತಿಳಿಯಿರಿ. ಸ್ವತಃ ಮತ್ತು ಪರತಃ ಎಂದು ಎರಡು ವಿಧವಾಗಿ
ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಬ್ರಹ್ಮೋತ್ಥಾನವು—
- ೭ —ವೇದದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಭಾವದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮವೆಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಆ ಎರಡರ ಅನುಭವವು
ಯೋಗಿಗಳ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.
- ೮ ಅದೇ ರೂಪವನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕು; ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು “ಅಸತ್” ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನೇ
ಅಸನ್ಮಯಿಯಾದ ಬ್ರಹ್ಮರೂಪ ಶಕ್ತಿಯೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

- ೯ ತತ್ರಾಸನ್ಮಯಾಧಾರಃ ಸೂರ್ಯ ಆತ್ಮಾ ಪ್ರಕಥ್ಯತೇ | ಶಕ್ತಿಸೂರ್ಯಮಯೋ ವಿಷ್ಣುರಾನಂದೋ
ನಂದನಾತ್ತಯೋಃ ||೯||
- ೧೦ ತ್ರಿವಿಧೇಷು ತದಾಕಾರಸ್ತತ್ ಕ್ರಿಯಾಹೀನರೂಪಕಃ | ಶಿವೋ ನೇತಿ ಚತುರ್ಥೋಽಯಂ ತ್ರಿನೇತಿ ಕರಣಾತ್ಪರಃ ||
೧೦||
- ೧೧ ತ್ರಿವಿಧಂ ಮೋಹಮಾತ್ರಂ ಯನ್ನಿರ್ಮೋಹಸ್ತು ಸದಾಶಿವಃ | ತೇಷಾಮಭೇದೇ ಯದ್ಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ವಾನಂದಃ
ಸರ್ವಯೋಗತಃ ||೧೧||

- ೯ ಅಲ್ಲಿ ಅಸನ್ಮಯಕ್ಕೆ ಆಧಾರನಾದ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಆತ್ಮನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯಮಯನಾದ
ವಿಷ್ಣುವು ಅವರಿಬ್ಬರ ಆನಂದನದಿಂದ ಆನಂದಸ್ವರೂಪನಾಗಿದ್ದಾನೆ.†
- ೧೦ ಆ ಮೂರು ವಿಧಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅದೇ ಆಕಾರವಿದ್ದು, ಕ್ರಿಯಾರಹಿತಸ್ವರೂಪನಾದ ಶಿವನು ನಾಲ್ಕನೆಯ “ನೇತಿ”
ಆಗಿದ್ದಾನೆ; ಮೂರನ್ನೂ “ನೇತಿ” ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಪರನಾಗಿದ್ದಾನೆ.†
- ೧೧ ಮೂರು ವಿಧವಾದುದು ಮೋಹಮಾತ್ರವಾಗಿದ್ದು, ಸದಾಶಿವನು ನಿರ್ಮೋಹನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಇವೆಲ್ಲದರ
ಅಭೇದದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಬ್ರಹ್ಮವು ಸರ್ವಸಂಯೋಗದಿಂದ ಸ್ವಾನಂದವಾಗಿದೆ.
- ೧೨ ಪಂಚಾನಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಾಂ ಯಚ್ಚ ಬಿಂಬಂ ಮಾಯಾಮಯಂ ಸ್ಮೃತಮ್ | ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸ ಏವ ವಿಜ್ಞೇಯಃ
ಸರ್ವಾದಿಃ ಸರ್ವಭಾವನಃ ||೧೨||
- ೧೩ ಬಿಂಬೇನ ಸಕಲಂ ಸೃಷ್ಟಂ ತೇನಾಯಂ ಪ್ರಪಿತಾಮಹಃ | ಅಸತ್ ಸತ್ ಸಮನೇತಿ ಸ್ವಾನಂದರೂಪಾ ವಯಂ
ಸ್ಮೃತಾಃ ||೧೩||

- ೧೨ ಐದು ಬ್ರಹ್ಮಗಳ ಮಾಯಾಮಯ ಬಿಂಬವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದೇ ಬ್ರಹ್ಮನು ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಅವನು
ಎಲ್ಲದರ ಆದಿಯೂ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡುವವನೂ ಆಗಿದ್ದಾನೆ.
- ೧೩ ಆ ಬಿಂಬದಿಂದ ಎಲ್ಲವೂ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಯಿತು; ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಪ್ರಪಿತಾಮಹ. ನಾವು ಅಸತ್, ಸತ್, ಸಮ,
ನೇತಿ ಮತ್ತು ಸ್ವಾನಂದ ಎಂಬ ರೂಪಗಳೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

- ೧೪ ಸ್ವಾನಂದಾದ್ಯತ್ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಯೋಗಾಖ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಾಂ ಭವೇತ್ | ಕೇಷಾಮಪಿ ಪ್ರವೇಶೋ ನ ತತ್ರ ತಸ್ಯಾಪಿ ಕುತ್ರಚಿತ್ ||೧೪ ||
- ೧೫ ಮದೀಯಂ ದರ್ಶನಂ ತತ್ರಾಯೋಗೇ ನೋ ಯೋಗಿನಾಂ ಭವೇತ್ | ಸ್ವಾನಂದೇ ದರ್ಶನಂ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಸ್ವಸಂವೇದ್ಯಾತ್ಮಕಂ ಚ ಮೇ ||೧೫ ||
- ೧೬ ಸ್ವಾನಂದವಾಸಿನಂ ತೇನ ವೇದೇಷು ಪ್ರವದಂತಿ ಮಾಮ್ | ಚತುರ್ಣಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಾಂ ಭೋಗಸ್ತದ್ಯೋಗಾಭೇದಯೋಗತಃ ||೧೬ ||
- ೧೭ ಸಂಯೋಗಶ್ಚ ಹ್ಯಯೋಗಶ್ಚ ತಯೋಃ ಪರತರೋ ಮತಃ | ಪೂರ್ಣಶಾಂತಿಪ್ರದೋ ಯೋಗಚ್ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿನಿರೋಧತಃ ||೧೭ ||

-
- ೧೪ ಸ್ವಾನಂದಕ್ಕಿಂತ ಪರವಾದ ಬ್ರಹ್ಮವು ಬ್ರಹ್ಮಗಳಿಗೂ ಅಯೋಗವೆಂಬ ಹೆಸರಿನದಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಪ್ರವೇಶವಿಲ್ಲ; ಅದಕ್ಕೂ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರವೇಶವಿಲ್ಲ.
- ೧೫ ಆ ಅಯೋಗದಲ್ಲಿ ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ದರ್ಶನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾನಂದದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ನನ್ನ ದರ್ಶನವು ಸ್ವಸಂವೇದ್ಯಸ್ವರೂಪವಾಗಿದೆ.
- ೧೬ ಆದ್ದರಿಂದ ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಸ್ವಾನಂದವಾಸಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾಲ್ಕು ಬ್ರಹ್ಮಗಳ ಭೋಗವು ಆ ಯೋಗದ ಅಭೇದಯೋಗದಿಂದ ಆಗುತ್ತದೆ.†
- ೧೭ ಸಂಯೋಗ ಮತ್ತು ಅಯೋಗಗಳೆರಡಕ್ಕೂ ಪರವಾದುದು ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿಗಳ ನಿರೋಧದಿಂದ ಪೂರ್ಣಶಾಂತಿಯನ್ನು ನೀಡುವ ಯೋಗವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

೧೮ ಕ್ಷಿಪ್ತಂ ಮೂಢಂ ಚ ವಿಕ್ಷಿಪ್ತಮೇಕಾಗ್ರಂ ಚ ನಿರೋಧಕಮ್ | ಪಂಚಭೂಮಿಮಯಂ ಚಿತ್ತಂ ತತ್ರ ಚಿಂತಾಮಣಿಃ
ಸ್ಥಿತಃ ||೧೮ ||

೧೯ ಪಂಚಭೂಮಿನಿರೋಧೇನ ಪ್ರಾಪ್ಯತೇ ಯೋಗಿಭಿರ್ಹೃದಿ | ಶಾಂತಿರೂಪಾತ್ಮಯೋಗೇನ ತತಃ ಶಾಂತಿಃ[...]] ||
೧೯ ||

೨೦ ಏತದ್ಯೋಗಾತ್ಮಕಂ ಜ್ಞಾನಂ ಗಾಣೇಶಂ ಕಥಿತಂ ಮಯಾ | ನಿತ್ಯಂ ಯುಕ್ತಂ ಚ ಯೋಗೇನ ನೈವ ಮೋಹಂ
ಪ್ರಗಚ್ಛಥ ||೨೦ ||

೧೮ ಕ್ಷಿಪ್ತ, ಮೂಢ, ವಿಕ್ಷಿಪ್ತ, ಏಕಾಗ್ರ ಮತ್ತು ನಿರೋಧಕ ಎಂಬ ಐದು ಭೂಮಿಗಳಿಂದ ಚಿತ್ತವು ಕೂಡಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ
ಚಿಂತಾಮಣಿಯು ನೆಲೆಸಿದ್ದಾನೆ.

೧೯ ಐದು ಭೂಮಿಗಳ ನಿರೋಧದಿಂದ ಯೋಗಿಗಳು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಶಾಂತಿಸ್ವರೂಪದ
ಆತ್ಮಯೋಗದಿಂದ ನಂತರ ಶಾಂತಿಯು [...].†

೨೦ ಈ ಯೋಗಾತ್ಮಕವಾದ ಗಾಣೇಶಜ್ಞಾನವನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಿತ್ಯವೂ ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಯುಕ್ತರಾಗಿರಿ; ಆಗ
ಮೋಹವನ್ನು ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ.

೨೧ ಚಿತ್ತರೂಪಾ ಸ್ವಯಂ ಬುದ್ಧಿಃ ಸಿದ್ಧಿಮೋಹಮಯೀ ಸ್ಮೃತಾ | ನಾನಾಬ್ರಹ್ಮವಿಭೇದೇನ ತಾಭ್ಯಾಂ ಕ್ರೀಡತಿ ತತ್ಪತಿಃ
||೨೧ ||

೨೨ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಚಿಂತಾಭಿಮಾನಂ ಚ ಗಣೇಶೋಹಂ ಸಮಾಧಿನಾ | ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ಭವತೋಽಪಿ ಮದ್ರೂಪಾ
ಮೋಹವರ್ಜಿತಾಃ ||೨೨ ||

೨೧ ಬುದ್ಧಿಯು ಸ್ವತಃ ಚಿತ್ತಸ್ವರೂಪಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ; ಸಿದ್ಧಿಯು ಮೋಹಮಯಿಯೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ನಾನಾ
ಬ್ರಹ್ಮಭೇದಗಳ ಮೂಲಕ ಅವರ ಪತಿಯು ಅವರಿಬ್ಬರೊಂದಿಗೆ ಕ್ರೀಡಿಸುತ್ತಾನೆ.

೨೨ ಚಿಂತೆಯ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ತೊರೆದು ಸಮಾಧಿಯಿಂದ “ಗಣೇಶನೇ ನಾನು” ಎಂಬ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದಾಗ,
ನೀವೂ ಮೋಹರಹಿತರಾಗಿ ನನ್ನ ಸ್ವರೂಪರಾಗುವಿರಿ.†

- ೨೩ ಶಿವ ಉವಾಚ | ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ವಿರರಾಮಾಥ ಗಣೇಶೋ ಭಕ್ತವತ್ಸಲಃ | ತೇಽಪಿ ಭೇದಂ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಶಾಂತಿಂ
ಪ್ರಾಪ್ತಾಶ್ಚ ತತ್ಕ್ಷಣಾತ್ ||೨೩||
- ೨೪ ಏಕವಿಂಶತಿಭಿಃ ಶ್ಲೋಕೈರ್ಗಣೇಶೇನ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ | ಗೀತಾಸಾರಂ ಸುರೇಭ್ಯಶ್ಚ ಶಾಂತಿದಂ ಯೋಗಸಾಧನೈಃ ||
೨೪||
- ೨೫ ಗಣೇಶಗೀತಾಸಾರಂ ಚ ಯಃ ಪಠಿಷ್ಯತಿ ಭಾವತಃ | ಶ್ರೋಷ್ಯತಿ ಶ್ರದ್ಧಧಾನಶ್ಚ ಬ್ರಹ್ಮಭೂತಸಮೋ ಭವೇತ್ ||೨೫||
- ೨೬ ಇಹ ಭುಕ್ತ್ವಾಽಖಿಲಾನ್ ಭೋಗಾನಂತೇ ಯೋಗಮಯೋ ಭವೇತ್ | ದರ್ಶನಾತ್ಸ್ಯ ಲೋಕಾನಾಂ
ಸರ್ವಪಾಪಂ ಲಯಂ ಪ್ರಜೇತ್ ||೨೬||

- ೨೩ ಶಿವನು ಹೇಳಿದನು: ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಭಕ್ತವತ್ಸಲ ಗಣೇಶನು ಸುಮ್ಮನಾದನು. ಅವರೂ ಭೇದವನ್ನು ತೊರೆದು ಅದೇ
ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಪಡೆದರು.
- ೨೪ ಗಣೇಶನು ಇಷ್ಟತ್ತೊಂದು ಶ್ಲೋಕಗಳಿಂದ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಈ ಗೀತಾಸಾರವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿದನು. ಅದು
ಯೋಗಸಾಧನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ೨೫ ಈ ಗಣೇಶಗೀತಾಸಾರವನ್ನು ಭಾವಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪಠಿಸುವವನೂ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಕೇಳುವವನೂ
ಬ್ರಹ್ಮಭೂತನಿಗೆ ಸಮನಾಗುವನು.
- ೨೬ ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಭೋಗಗಳನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸಿ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಯೋಗಮಯನಾಗುವನು. ಅವನ ದರ್ಶನದಿಂದ
ಲೋಕಜನರ ಎಲ್ಲ ಪಾಪಗಳೂ ಲಯವನ್ನು ಹೊಂದುವವು.

|| ಓಮಿತಿ ಶ್ರೀಮದಾನ್ಯೈ ಪುರಾಣೋಪನಿಷದಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮೌಢ್ಯಲೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪ್ರಥಮೇ ಖಂಡೇ ವಕ್ರತುಂಡಚರಿತೇ
ಗಣೇಶಗೀತಾಸಾರಕಥನಂ ನಾಮ ಷೋಡಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ||

ಹೀಗೆ ಶ್ರೀಮದಾಂತ್ಯ ಪುರಾಣೋಪನಿಷತ್ತಾದ ಶ್ರೀಮನ್ಮೌಢ್ಯಲ ಮಹಾಪುರಾಣದ ಪ್ರಥಮ ಖಂಡದ
ವಕ್ರತುಂಡಚರಿತೆಯಲ್ಲಿ ಗಣೇಶಗೀತಾಸಾರಕಥನವೆಂಬ ಹದಿನಾರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿಯಿತು.

ಹದಿನೇಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

- ೧ || ಶ್ರೀಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ || ಶಿವ ಉವಾಚ | ಗಣೇಶಗೀತಾಸಾರಂ ತೇ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪಂಚ ಸುರೇಶ್ವರಾಃ | ಊಚುಸ್ತಂ
ವಿಸ್ಮಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ಪ್ರಣಮ್ಯ ಗಣನಾಯಕಮ್ ||೧||
- ೨ ಪಂಚ ದೇವಾ ಊಚುಃ | ಭಗವನ್ ಭವತಾ ಸರ್ವಂ ಕಥಿತಂ ತಥ್ಯಮೇವ ಚ | ತೇನ ತೃಪ್ತಾ ವಯಂ ಸ್ವಾಮಿನ್
ಮೋಹಶೂನ್ಯಾಃ ಕೃತಾಸ್ತ್ವಯಾ ||೨||
- ೩ ತವ ದರ್ಶನಮಾತ್ರೇಣ ಸ್ಮರಣಂ ಪೂರ್ವಕಂ ಕೃತಮ್ | ಗುಣರೂಪಾ ವಯಂ ಥುಂಥೇ ಕಥಂ ಬ್ರಹ್ಮಮಯಾ
ವದ ||೩||
- ೪ ತೇಷಾಂ ವಚನಮಾಕರ್ಣ್ಯ ತಾನುವಾಚ ಗಜಾನನಃ | ಭಕ್ತವತ್ಸಲಭಾವೇನ ತೋಷಿತೋಽಸೌ ಮಹಾಪ್ರಭುಃ ||
೪||

-
- ೧ ಶ್ರೀಗಣೇಶನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಶಿವನು ಹೇಳಿದನು: ಆ ಗಣೇಶಗೀತಾಸಾರವನ್ನು ಕೇಳಿ ಐದು ಸುರೇಶ್ವರರೂ
ವಿಸ್ಮಿತರಾಗಿ ಗಣನಾಯಕನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಹೇಳಿದರು.
- ೨ ಐದು ದೇವತೆಗಳು ಹೇಳಿದರು: ಭಗವಂತನೇ, ನೀನು ಹೇಳಿದ್ದೆಲ್ಲವೂ ಸತ್ಯವೇ ಆಗಿದೆ. ಸ್ವಾಮಿಯೇ, ಅದರಿಂದ
ನಾವು ತೃಪ್ತರಾಗಿದ್ದೇವೆ; ನೀನು ನಮ್ಮನ್ನು ಮೋಹರಹಿತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೀಯೆ.
- ೩ ನಿನ್ನ ದರ್ಶನಮಾತ್ರದಿಂದ ಹಿಂದಿನ ಸ್ಮರಣೆಯು ಉಂಟಾಯಿತು. ಥುಂಥಿಯೇ, ಗುಣರೂಪರಾದ ನಾವು
ಬ್ರಹ್ಮಮಯರಾಗಿರುವುದು ಹೇಗೆಂದು ಹೇಳು.
- ೪ ಅವರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಭಕ್ತವತ್ಸಲಭಾವದಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟನಾದ ಮಹಾಪ್ರಭು ಗಜಾನನನು ಅವರಿಗೆ
ಹೇಳಿದನು.

- ೫ ಗಣೇಶ ಉವಾಚ | ಸ್ವಪದೇ ಜಗತಿ ಬ್ರಹ್ಮರೂಪಾ ವೈ ಜಗದೀಶ್ವರಾಃ | ಭಿನ್ನಭಾವೇ ಗುಣಾತ್ಮಾನೋ
ಭವಂತೋಽಪಿ ಮಯಾ ಕೃತಾಃ ||೫||
- ೬ ಚತುರ್ವಿಧೇನ ಭಾವೇನ ಕ್ರೀಡಾಮಿ ನನು ತತ್ರ ಚ | ಕ್ರೀಡಯಾ ಪತಿತಂ ಬಿಂಬಂ ತೇನ ಪಂಚವಿಧೋಽಭವಮ್
||೬||
- ೭ ಬಹುಲೇಷು ವಿಲಾಸೇಷು ತೇಷು ಭಾವೇಷು ದೇವಪಾಃ | ಭವಂತೋ ಮದಧೀನಾಶ್ಚ ಸಂಸ್ಥಿತಾ ನಾತ್ರ
ಸಂಶಯಃ ||೭||
- ೮ ಏಷು ಭಿನ್ನವಿಹಾರೇಷು ರಜಃಸತ್ತ್ವತಮೋಮಯಾಃ | ಮಯಾ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಹರಿಃ ಶಂಭುರ್ಭಿನ್ನಾ ಜಾತಾ ಹಿ
ಮಾಯಯಾ ||೮||
- ೯ ಅಹಂಕಾರಸ್ತ್ರಿದೇವಾನಾಂ ಸೂರ್ಯೋ ಮೋಹಮಯೀ ತಥಾ | ಶಕ್ತಿಸ್ತ್ರಿಗುಣಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಮೇತೇ ಪಂಚ ಮಯಾ
ಕೃತಾಃ ||೯||

- ೫ ಗಣೇಶನು ಹೇಳಿದನು: ಜಗದೀಶ್ವರರೇ, ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಪದದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮರೂಪರಾಗಿಯೂ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಭಾವದಲ್ಲಿ
ಗುಣಾತ್ಮಕರಾಗಿಯೂ ಇರುವ ನಿಮ್ಮನ್ನೂ ನಾನು ಸೃಜಿಸಿದ್ದೇನೆ.
- ೬ ಅಲ್ಲಿ ನಾನು ನಾಲ್ಕು ವಿಧವಾದ ಭಾವದಿಂದ ಕ್ರೀಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕ್ರೀಡೆಯಿಂದ ಬಿಂಬವು ಉಂಟಾದುದರಿಂದ ಐದು
ವಿಧವಾದೆ.†
- ೭ ದೇವಪಾಲಕರೇ, ಆ ಅನೇಕ ವಿಲಾಸಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಭಾವಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನೀವು ನನ್ನ ಅಧೀನರಾಗಿಯೇ
ನೆಲೆಸಿದ್ದೀರಿ; ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.
- ೮ ಈ ಭಿನ್ನವಿಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮ, ಹರಿ ಮತ್ತು ಶಂಭುಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ರಜಸ್ಸು, ಸತ್ತ್ವ
ಮತ್ತು ತಮಸ್ಸುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭಿನ್ನರೂಪಗಳಾದರು.
- ೯ ಮೂರು ದೇವತೆಗಳ ಅಹಂಕಾರವು ಸೂರ್ಯನಾಗಿಯೂ ಮೋಹಮಯಿಯಾದುದು ಶಕ್ತಿಯಾಗಿಯೂ ಇದೆ.
ತ್ರಿಗುಣಗಳ ಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಈ ಐವರನ್ನು ನಾನು ಸೃಜಿಸಿದೆ.

- ೧೦ ಅಹಮತ್ರ ಸ್ಥಿತೋಽಶೇನ ವಕ್ರತುಂಡ ಇತಿ ಸ್ಮೃತಃ | ಬಿಂದುಬ್ರಹ್ಮಮಯಃ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಭಿನ್ನಭಾವಪ್ರಕಾಶಕಃ ||೧೦ ||
- ೧೧ ತುರೀಯಂ ಮೇ ಮಯಾ ರೂಪಂ ಕೃತಂ ಯದ್ ಗುಣಪಂ ಸುರಾಃ | ಜ್ಞಾತವ್ಯಂ ಬುದ್ಧಿರೂಪಂ ತದ್ವಕ್ಷಿಣಾಂಗಂ ಪ್ರಕಥ್ಯತೇ ||೧೧ ||
- ೧೨ ಪಂಚದೇವಾನ್ವಿಹಾರಾಖ್ಯಂ ವಾಮಾಂಗಂ ಸಿದ್ಧಿರೂಪಕಮ್ | ಸಿದ್ಧಿಬುದ್ಧಿಯುತೋಽಹಂ ವೈ ಬಿಂದುಮಾತ್ರಾತ್ಮಕೋಽಭವಮ್ ||೧೨ ||

-
- ೧೦ ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಅಂಶದಿಂದ ನೆಲೆಸಿ ವಕ್ರತುಂಡನೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಬಿಂದುಬ್ರಹ್ಮಮಯನಾಗಿ ಭಿನ್ನಭಾವಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಿಸುವವನಾಗಿದ್ದೇನೆ.†
- ೧೧ ದೇವತೆಗಳೇ, ನಾನು ಗುಣಪವಾದ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕನೆಯ ರೂಪವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ಬುದ್ಧಿಸ್ವರೂಪವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು; ಅದು ಬಲಾಂಗವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.†
- ೧೨ ಪಂಚದೇವವಿಹಾರವೆಂಬ ಎಡಾಂಗವು ಸಿದ್ಧಿಸ್ವರೂಪವಾಗಿದೆ. ಸಿದ್ಧಿಬುದ್ಧಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ನಾನು ಬಿಂದುಮಾತ್ರಾತ್ಮಕನಾದೆ.†

೧೩ ಭಕ್ತಾನಾಂ ವಿಘ್ನರೂಪಾ ಯೇ ವಕ್ರಾಸ್ತೇ ಕಥಿತಾಃ ಸುರೈಃ | ತಾಂಸ್ತುಂಡೇನ ಹನಿಷ್ಯಾಮಿ ವಕ್ರತುಂಡಸ್ತತಃ ಸ್ಮೃತಃ
||೧೩||

೧೪ ಮಮ ಮಾಯಾ ಮಯಾಜೀವಾದ್ವಕ್ರಂ ಬ್ರಹ್ಮಸುಖಂ ಯತಃ | ತೇನಾಹಂ ವಕ್ರತುಂಡಸ್ತು ಲಭ್ಯ ಉನ್ಮನಸಾ
ಭವೇತ್ ||೧೪||

೧೫ ಭವತಾಂ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ವಿಹಾರಾರ್ಥಂ ತು ಮಾಯಯಾ | ಬಿಂದುರೂಪಧರೋ ಭೂತ್ವಾ ಸ್ಥಿತೋಽಹಂ
ಭಾವಪೂರ್ವಕಮ್ ||೧೫||

೧೩ ಭಕ್ತರಿಗೆ ವಿಘ್ನರೂಪರಾದವರನ್ನು ದೇವತೆಗಳು “ವಕ್ರರು” ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ತುಂಡದಿಂದ
ನಾಶಮಾಡುವುದರಿಂದ ನಾನು ವಕ್ರತುಂಡನೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತೇನೆ.

೧೪ ನನ್ನ ಮಾಯೆಯು [...]; ಬ್ರಹ್ಮಸುಖವು ವಕ್ರವಾದುದರಿಂದ ನಾನು ವಕ್ರತುಂಡನೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತೇನೆ.
ಉನ್ಮನಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು [...].†

೧೫ ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿಯೂ ವಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿಯೂ ನಾನು ಮಾಯೆಯಿಂದ ಬಿಂದುರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿ
ಭಾವಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದೇನೆ.

- ೧೬ ಯದಿ ಮೇ ಸ್ಮರಣಂ ಯೂಯಂ ವಿಸ್ಮರಿಷ್ಯಥ ವೈ ತದಾ | ಮಾಯಾಮೋಹೇನ ಸಂಭ್ರಾಂತಾ ಭವಿಷ್ಯಥ
ಮಹೇಶ್ವರಾಃ ||೧೬||
- ೧೭ ಭವದ್ಭಿಃ ಸತತಂ ತಸ್ಮಾತ್ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಸ್ಮರಣಂ ಹೃದಿ | ಆದೌ ಪೂಜ್ಯೋ ಭವಿಷ್ಯಾಮಿ ದೈವೇ ಪಿತ್ರೇ ಚ
ಕರ್ಮಣಿ ||೧೭||
- ೧೮ ತೇನ ಸಿದ್ಧಿಯುತಾಃ ಸರ್ವೇ ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ನ ಸಂಶಯಃ | ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾಂತರ್ದೇ ದೇವೋ ಗಣೇಶೋ ಗಣಪಾಲಕಃ
||೧೮||

-
- ೧೬ ಮಹೇಶ್ವರರೇ, ನನ್ನ ಸ್ಮರಣೆಯನ್ನು ನೀವು ಮರೆತರೆ ಆಗ ಮಾಯಾಮೋಹದಿಂದ ಭ್ರಾಂತರಾಗುವಿರಿ.
- ೧೭ ಆದ್ದರಿಂದ ನೀವು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಸದಾ ನನ್ನ ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ದೈವ ಮತ್ತು ಪಿತೃಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗೆ
ಪೂಜ್ಯನಾಗಿರುವೆ.
- ೧೮ ಅದರಿಂದ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಸಿದ್ಧಿಸಂಪನ್ನರಾಗುವಿರಿ; ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಗಣಪಾಲಕ ದೇವನಾದ
ಗಣೇಶನು ಅಂತರ್ಧಾನವಾದನು.†

- ೧೯ ಶಿವ ಉವಾಚ | ಇತಿ ತೇ ಕಥಿತೋ ದೇವಿ ಧ್ಯಾನಮಾರ್ಗಃ ಪುರಾತನಃ | ತಂ ಧ್ಯಾಯಾಮಿ ಹೃದಿಸ್ಥಂ ಮೇ
ಗಣೇಶಂ ಬ್ರಹ್ಮನಾಯಕಮ್ ||೧೯||
- ೨೦ ಅಖಿಲಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಸೃಷ್ಟಂ ಚರಾಚರಮಯಂ ಶಿವೇ | ನಾನಾವತಾರವಾನ್ ವಿಷ್ಣುಃ ಸ ಪಾತಿ ಗಣಪಾಜ್ಞಯಾ ||
೨೦||
- ೨೧ ಅಹಂ ಸಂಹಾರಕಾರೀ ಚ ತ್ವಂ ಪ್ರಮೋದಪ್ರದಾ ಶಿವೇ | ಕರ್ಮಣಾಂ ಚಾಲಕಃ ಕಾಲ್ಪಭಾನುಜಾರ್ತೋ ನ
ಸಂಶಯಃ ||೨೧||
- ೨೨ ಹಿಮಾಚಲಸುತಾ ತ್ವಂ ವೈ ಜಾತಾ ತೇನ ಸುವಿಸ್ಮೃತಮ್ | ತ್ವಯಾಖಿಲಂ ಹೃದಿಸ್ಥಂ ಚ ಜ್ಞಾನಂ
ಗಣಪಬೋಧಕಮ್ ||೨೨||
- ೨೩ ಮಯಾ ಸುಸ್ಮಾರಿತಂ ತುಭ್ಯಂ ಸ್ಮರ ಸರ್ವಂ ಶುಚಿಸ್ಮಿತೇ | ಭವತೀ ಚ ಮಹಾಮಾಯಾ ಪಶ್ಯ ತ್ವಂ ಗಣಪಂ ಹೃದಿ
||೨೩||

-
- ೧೯ ಶಿವನು ಹೇಳಿದನು: ದೇವಿ, ಹೀಗೆ ನಿನಗೆ ಪುರಾತನ ಧ್ಯಾನಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ
ನೆಲೆಸಿರುವ ಬ್ರಹ್ಮನಾಯಕ ಗಣೇಶನನ್ನು ನಾನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತೇನೆ.
- ೨೦ ಶಿವೆಯೇ, ಬ್ರಹ್ಮನು ಚರಾಚರಮಯವಾದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ್ದಾನೆ. ನಾನಾ ಅವತಾರಗಳನ್ನು ಧರಿಸುವ
ವಿಷ್ಣುವು ಗಣಪತಿಯ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಾನೆ.
- ೨೧ ನಾನು ಸಂಹಾರಕಾರಕನು; ಶಿವೆಯೇ, ನೀನು ಪ್ರಮೋದವನ್ನು ನೀಡುವವಳು. ಭಾನುವು ಕರ್ಮಗಳನ್ನು
ನಡೆಸುವ ಕಾಲನಾಗಿದ್ದಾನೆ; ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.†
- ೨೨ ನೀನು ಹಿಮಾಚಲನ ಮಗಳಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದ ಗಣಪತಿಯ ಅರಿವನ್ನು ನೀಡುವ
ಜ್ಞಾನವೆಲ್ಲವೂ ನಿನಗೆ ಮರೆತುಹೋಯಿತು.
- ೨೩ ಶುಚಿಸ್ಮಿತೆಯೇ, ನಾನು ನಿನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೆನಪಿಸಿದ್ದೇನೆ; ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸ್ಮರಿಸು. ನೀನು
ಮಹಾಮಾಯೆಯಾಗಿದ್ದೀಯೆ; ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿಯನ್ನು ನೋಡು.

- ೨೪ ಅಷ್ಟೌ ತಸ್ಯಾವತಾರಾಂಶ್ಚ ಕಥಯಾಮಿ ಸಮಾಸತಃ | ಭಜತಾಂ ತೇನ ಮಾರ್ಗೇಣ ಭವೇದ್ಯೋಗೋ ನ
ದುರ್ಲಭಃ ||೨೪ ||
- ೨೫ ಪ್ರಥಮೋ ವಕ್ರತುಂಡಶ್ಚ ತ್ವಂಪದಬ್ರಹ್ಮ ಕಥ್ಯತೇ | ದ್ವಿತೀಯಮೇಕದಂತಶ್ಚ ತತ್ಪದಬ್ರಹ್ಮಬೋಧಕಃ ||೨೫ ||
- ೨೬ ಮಹೋದರಸ್ತೀಯಸ್ತು ಬ್ರಹ್ಮಾಸಿಪದಧಾರಕಮ್ | ಗಜಾನನಶ್ಚತುರ್ಥಶ್ಚ ಸಾಂಖ್ಯರೂಪೋ ಮಹೇಶ್ವರಿ ||೨೬ ||
-
- ೨೪ ಅವನ ಎಂಟು ಅವತಾರಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಭಜಿಸುವವರಿಗೆ ಯೋಗವು
ದೊರೆಯುವುದು ದುರ್ಲಭವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
- ೨೫ ಮೊದಲನೆಯ ವಕ್ರತುಂಡನನ್ನು “ತ್ವಂ” ಪದಬ್ರಹ್ಮವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಎರಡನೆಯ ಏಕದಂತನು “ತತ್”
ಪದಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವವನು.
- ೨೬ ಮಹೇಶ್ವರಿ, ಮೂರನೆಯ ಮಹೋದರನು “ಅಸಿ” ಪದಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಧರಿಸುವವನು. ನಾಲ್ಕನೆಯ ಗಜಾನನನು
ಸಾಂಖ್ಯಸ್ವರೂಪನು.

- ೨೭ ಲಂಬೋದರ ಇತಿ ಖ್ಯಾತೋ ಹೃಸದ್ಬ್ರಹ್ಮ ತ್ವಯಿ ಸ್ಥಿತಮ್ | ಷಷ್ಠೋ ವಿಕಟನಾಮಾ ಚ ಸದ್ಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮರವಿಃ ಪರಃ ||
೨೭ ||
- ೨೮ ವಿಘ್ನರಾಜಃ ಸ್ವಯಂ ವಿಷ್ಣುಃ ಸಪ್ತಮಃ ಸಮತಾಂಗತಃ | ಧೂಮ್ರವರ್ಣೋಽಷ್ಟಮಃ ಶಂಭುರವ್ಯಕ್ತೋ ನೇತಿ
ಕಥ್ಯತೇ ||೨೮ ||
- ೨೯ ಅಷ್ಟಬ್ರಹ್ಮಸು ತತ್ಪಾಲಾಃ ಕಲಾರೂಪಧರಾಃ ಸ್ಮೃತಾಃ | ಗಣಪಾ ಗಣರಾಜಸ್ಯ ಹೃವತಾರಾಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾಃ ||
೨೯ ||

-
- ೨೭ ಲಂಬೋದರನೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಅಸತ್ ಬ್ರಹ್ಮವು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದೆ. ಆರನೆಯ ವಿಕಟನು ಪರವಾದ ಸದ್ಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮ ಸೂರ್ಯನಾಗಿದ್ದಾನೆ.†
- ೨೮ ಏಳನೆಯ ವಿಘ್ನರಾಜನು ಸಮತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ವಿಷ್ಣುಸ್ವರೂಪನು. ಎಂಟನೆಯ ಧೂಮ್ರವರ್ಣನು ಅವ್ಯಕ್ತನಾದ ಶಂಭು; ಅವನನ್ನು “ನೇತಿ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.
- ೨೯ ಎಂಟು ಬ್ರಹ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಪಾಲಕರು ಕಲಾರೂಪಧಾರಿಗಳೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಗಣಪರು ಗಣರಾಜನ ಅವತಾರಗಳೆಂದು ಕೀರ್ತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.†

೩೦ ಸ್ವಸಂವೇದ್ಯಮಯಂ ಬ್ರಹ್ಮ ತೇನ ವೈ ಪ್ರಭೃತಾಃ ಪ್ರಿಯೇ | ಸರ್ವೇಷಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಾಂ ದೇವಿ ಖೇಲಕಸ್ತೇನ ಸ
ಸ್ಮೃತಃ ||೩೦ ||

೩೧ ಅಯೋಗಸ್ಯಾವತಾರಶ್ಚ ಖೇಲನಾದಿ ನ ವಿದ್ಯತೇ | ಸ್ವಾನಂದವಾಸಿನಂ ವಿದ್ಧಿ ಖೇಲಕಂ ಸತತಂ ಪ್ರಿಯೇ ||೩೧ ||

೩೨ ಪೂರ್ಣಯೋಗೋ ಗಣಾಧೀಶಃ ಸ್ವಾನಂದಾಯೋಗವರ್ಜಿತಃ | ಯೋಗಿನಾಂ ತತ್ರ ಶಾಂತಿಶ್ಚ
ಭವೇದ್ರೋಗಸೇವಯಾ ||೩೨ ||

೩೩ ಇತಿ ಸರ್ವಂ ಸಮಾಖ್ಯಾತಂ ಯತ್ಕೃಷ್ಣಂ ದೇವಿ ಶೋಭನಮ್ | ಅನೇನ ವಿಧಿನಾ ನಿತ್ಯಂ ಗಾಣೇಶಂ ಭಜ
ಸರ್ವದಾ ||೩೩ ||

೩೦ ಪ್ರಿಯೇಯೇ, ಸ್ವಸಂವೇದ್ಯಮಯ ಬ್ರಹ್ಮದಿಂದ ಅವರು [...]. ದೇವಿ, ಎಲ್ಲ ಬ್ರಹ್ಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕ್ರೀಡಿಸುವವನಾಗಿ
ಅವನು ಸ್ಮರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಾನೆ.†

೩೧ ಅಯೋಗಕ್ಕೆ ಅವತಾರವಾಗಲಿ ಕ್ರೀಡಾದಿಗಳಾಗಲಿ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರಿಯೇಯೇ, ಸದಾ ಕ್ರೀಡಿಸುವವನನ್ನು
ಸ್ವಾನಂದವಾಸಿಯೆಂದು ತಿಳಿ.

೩೨ ಗಣಾಧೀಶನು ಸ್ವಾನಂದ ಮತ್ತು ಅಯೋಗಗಳಿಗೆ ಮೀರಿದ ಪೂರ್ಣಯೋಗನು. ಯೋಗಸೇವೆಯಿಂದ
ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

೩೩ ದೇವಿ, ನೀನು ಕೇಳಿದ ಶುಭವಾದ ವಿಷಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವಿಧಾನದಂತೆ ನಿತ್ಯವೂ ಸದಾ
ಗಣೇಶನನ್ನು ಭಜಿಸು.

- ೩೪ ಅಸ್ಮಾಕಂ ಕುಲದೇವಶ್ಚ ಗಣೇಶೋ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ | ಪೂಜ್ಯತೇ ಸ ಮಯಾ ನಿತ್ಯಂ ಚಿಂತಾಮಣಿವಿನಾಯಕಃ
||೩೪||
- ೩೫ ಪಂಚಾನಾಂ ಚಿತ್ತವೃತ್ತೀನಾಂ ಪ್ರಕಾಶಕತಯಾ ಸ್ಥಿತಃ | ತೇನ ಚಿಂತಾಮಣಿನಾಮಾ ಕಥ್ಯತೇ ಸ ಗಜಾನನಃ ||
೩೫||
- ೩೬ ಗಜವಕ್ರಾತ್ಮಿಕಾಂ ಮೂರ್ತಿಂ ಪಶ್ಯ ದೇವಿ ಗೃಹೇ ಸ್ಥಿತಾಮ್ | ಮಣಿರತ್ನಮಯೀಂ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪೂಜಯಾಮಿ
ಸುಭಕ್ತಿತಃ ||೩೬||
- ೩೭ ಮುದ್ಗಲ ಉವಾಚ | ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ದರ್ಶಯಾಮಾಸ ಧ್ಯಾನಸ್ಥಾನಂ ಸದಾಶಿವಃ | ಏಕಾಂತೇ ವೀಕ್ಷ್ಯ ವೈ ದೇವೀ
ವಿಸ್ಮಿತಾ ಸಾಽಭವತ್ಪರಮ್ ||೩೭||
- ೩೮ ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ವಿರರಾಮಾಥ ಶಂಕರಃ ಕರುಣಾನಿಧಿಃ | ತಂ ಪುನಃ ಪ್ರತ್ಯುಪಾಚೇದಂ ಮಹಾದೇವೀ ಜಗನ್ಮಯೀ ||
೩೮||

-
- ೩೪ ಗಣೇಶನೇ ನಮ್ಮ ಕುಲದೇವನು; ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಚಿಂತಾಮಣಿವಿನಾಯಕನಾದ ಅವನನ್ನು ನಾನು ನಿತ್ಯವೂ
ಪೂಜಿಸುತ್ತೇನೆ.
- ೩೫ ಐದು ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಿಸುವವನಾಗಿ ನೆಲೆಸಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಗಜಾನನನನ್ನು ಚಿಂತಾಮಣಿ ಎಂದು
ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.
- ೩೬ ದೇವಿ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಗಜವಕ್ರಸ್ವರೂಪದ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡು. ಮಣಿರತ್ನಮಯಿಯಾದ ಆ
ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ನಾನು ಉತ್ತಮಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪೂಜಿಸುತ್ತೇನೆ.†
- ೩೭ ಮುದ್ಗಲನು ಹೇಳಿದನು: ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಸದಾಶಿವನು ಧ್ಯಾನಸ್ಥಾನವನ್ನು ತೋರಿಸಿದನು. ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿದ್ದ ಅದನ್ನು
ನೋಡಿ ದೇವಿಯು ಬಹಳ ವಿಸ್ಮಿತಳಾದಳು.
- ೩೮ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಕರುಣಾನಿಧಿ ಶಂಕರನು ಸುಮ್ಮನಾದನು. ಜಗನ್ಮಯಿಯಾದ ಮಹಾದೇವಿಯು ಅವನಿಗೆ ಮತ್ತೆ
ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದಳು.

೩೯ ಶಕ್ತಿರುವಾಚ | ಸರ್ವೇಷಾಂ ಮೋಹಸಂದಾತ್ರೀ ತಾಮಸಸ್ಯ ಸದಾಶಿವ | ತವ ಪತ್ನೀ ಕಥಂ ಜಾತಾ
ಹ್ಯಕರ್ಮಾಂಗಸ್ಥಿತಸ್ಯ ವೈ ||೩೯ ||

೪೦ ಅಮುಂ ಮೇ ಸಂಶಯಂ ದೇವ ಛೇತ್ತುಮರ್ಹಸಿ ಸಾಂಪ್ರತಮ್ | ತ್ವದನ್ಯಃ ಸಂಶಯಚ್ಛೇತ್ತಾ ಸರ್ವಜ್ಞೋ ನಾಸ್ತಿ
ಕುತ್ರಚಿತ್ ||೪೦ ||

೩೯ ಶಕ್ತಿಯು ಹೇಳಿದಳು: ಸದಾಶಿವನೇ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮೋಹವನ್ನು ನೀಡುವ ನಾನು, ತಾಮಸಭಾವದ [...] ||
ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ನಿನ್ನ ಪತ್ನಿಯಾದದ್ದು ಹೇಗೆ?+

೪೦ ದೇವನೇ, ಈಗ ನನ್ನ ಈ ಸಂದೇಹವನ್ನು ನಿವಾರಿಸು. ನಿನ್ನ ಹೊರತು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿದ ಸಂದೇಹನಿವಾರಕನು
ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ.

- ೪೧ ಪಾರ್ವತೀವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಶಿವೋ ಹರ್ಷಸಮನ್ವಿತಃ | ಉವಾಚ ಮಧುರಂ ವಾಕ್ಯಂ ಬೋಧಯಂಸ್ತಾಂ
ಸಹೇತುಕಮ್ ||೪೧ ||
- ೪೨ ಶಿವ ಉವಾಚ | ಶೃಣು ದೇವಿ ಪುರಾ ವೃತ್ತಂ ಯೇನ ತ್ವಂ ಮತ್ಪ್ರಿಯಾಽಭವಃ | ತತ್ತೇಹಂ ಕಥಯಿಷ್ಯಾಮಿ
ಕಥಾಸಾರಂ ಸುಖಪ್ರದಮ್ ||೪೨ ||
- ೪೩ ವಿವಾದಃ ಪಂಚದೇವಾನಾಂ ಸ್ಪರ್ಧಯಾ ಸಮಭೂಚ್ಚ ಯಃ | ತತ್ತ್ವಶ್ಚರ್ಯಂ ಮಯಾ ದೃಷ್ಟಂ ತ್ವದೀಯಂ
ಮಹದದ್ಭುತಮ್ ||೪೩ ||
- ೪೪ ಪಂಚಾನಾಂ ಬೋಧಕೋ ದೇವೋ ಗಣೇಶೋಽಂತರ್ದಧೇ ಯದಾ | ಬೋಧಯಿತ್ವಾ ಯಥಾನ್ಯಾಯಮಸ್ಮಾನ್
ಬ್ರಹ್ಮಮಯಃ ಪ್ರಭುಃ ||೪೪ ||

-
- ೪೧ ಪಾರ್ವತಿಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಹರ್ಷಗೊಂಡ ಶಿವನು ಕಾರಣಸಹಿತವಾಗಿ ಅವಳಿಗೆ ಬೋಧಿಸುತ್ತ
ಮಧುರವಾಗಿ ಹೇಳಿದನು.
- ೪೨ ಶಿವನು ಹೇಳಿದನು: ದೇವಿ, ನೀನು ನನ್ನ ಪ್ರಿಯೆಯಾದುದರ ಹಿಂದಿನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಕೇಳು. ಸುಖವನ್ನು
ನೀಡುವ ಆ ಕಥಾಸಾರವನ್ನು ನಿನಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.
- ೪೩ ಐದು ದೇವತೆಗಳ ನಡುವೆ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಿಂದ ವಿವಾದವುಂಟಾದಾಗ, ಅಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಮಹಾದ್ಭುತ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು
ನಾನು ಕಂಡೆ.
- ೪೪ ನಮಗೆ ಯಥಾನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಬೋಧಿಸಿದ ಬ್ರಹ್ಮಮಯ ಪ್ರಭು ಗಣೇಶನು ಐವರಿಗೂ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ನೀಡಿ
ಅಂತರ್ಧಾನವಾದಾಗ—

- ೪೫ ತತೋ ಮಯಾ ತಪಸ್ತಪ್ತಂ ತವ ಪ್ರಾಪ್ತೌ ಪ್ರಿಯೇ ಮಹತ್ | ಭಕ್ತಿಭಾವೇನ ಸಂತುಷ್ಟಾ ತ್ವಂ ಜಾತಾ ಶತವರ್ಷತಃ ||೪೫ ||
- ೪೬ ಮತ್ಸಮೀಪೇ ಸಮಾಗಮ್ಯ ವೃಣುಷ್ವ ವರಮೀಷ್ಠಿತಮ್ | ಪ್ರಸನ್ನಾಹಂ ಮಹಾದೇವ ದಾಸ್ಯೇಹಮಿತಿ ಚಾಬ್ರವೀಃ ||೪೬ ||
- ೪೭ ತ್ವಾಂ ನತ್ವಾ ಸ್ತುತವಾನ್ನಾನಾಚೇಷ್ಟಿತೈಸ್ತ್ವತ್ಸ್ವರೂಪಕೈಃ | ತೇನ ತುಷ್ಟಿಃ ಪರಾ ಜಾತಾ ತವಾಪಿ ಜಗದೀಶ್ವರಿ ||೪೭ ||
- ೪೮ ಮಯಾ ಪ್ರಯಾಚಿತಂ ದೇವಿ ತ್ವಂ ಮೇ ಪತ್ತೀ ಭವ ಪ್ರಿಯೇ | ಏಷ ಏವ ವರೋ ಮಹ್ಯಂ ದಾತವ್ಯೋ ಜಗದೀಶ್ವರಿ ||೪೮ ||
- ೪೯ ಮದೀಯಂ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸಸ್ಮಿತಾ ಭಾವಪೂರ್ವಕಮ್ | ಜಾತಾ ತ್ವಂ ಮೇ ವರಂ ದತ್ತ್ವಾಂತರ್ಧಾನಂ ಚ ಕೃತಂ ತ್ವಯಾ ||೪೯ ||

-
- ೪೫ —ಪ್ರಿಯೆಯೇ, ನಿನ್ನನ್ನು ಪಡೆಯಲು ನಾನು ಮಹಾತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ನನ್ನ ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ನೀನು ಸಂತುಷ್ಟಳಾದೆ.
- ೪೬ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬಂದು ನೀನು ಹೇಳಿದೆ: ಮಹಾದೇವನೇ, ನಾನು ಪ್ರಸನ್ನಳಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಬಯಸಿದ ವರವನ್ನು ವರಿಸು; ನಾನು ನೀಡುವೆ.
- ೪೭ ಜಗದೀಶ್ವರಿ, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ನಿನ್ನ ನಾನಾ ಸ್ವರೂಪಚೇಷ್ಟೆಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದೆ. ಅದರಿಂದ ನೀನೂ ಬಹಳ ಸಂತುಷ್ಟಳಾದೆ.
- ೪೮ ಪ್ರಿಯ ದೇವಿಯೇ, ಜಗದೀಶ್ವರಿ, “ನೀನು ನನ್ನ ಪತ್ನಿಯಾಗು; ನನಗೆ ನೀಡಬೇಕಾದ ವರವು ಇದೇ” ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದೆ.
- ೪೯ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ನೀನು ಭಾವಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಂದಹಾಸ ಮಾಡಿ ನನಗೆ ವರವನ್ನು ನೀಡಿ ಅಂತರ್ಧಾನವಾದೆ.

೫೦ ಅತಸ್ತ್ವಂ ಮೇ ಪ್ರಿಯಾ ಜಾತಾ ವರದಾನಪ್ರಭಾವತಃ | ತವ ವಾಮಾಂಗಸಂಭೂತಾ
ಲಕ್ಷ್ಮೀರ್ನಾರಾಯಣಪ್ರಿಯಾ ||೫೦ ||

೫೧ ದಕ್ಷಿಣಾಂಗಾತ್ ಸಮುದ್ಭೂತಾ ಸಾವಿತ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಪ್ರಿಯಾ | ಹೃದಯಾತ್ತೇ ಚ ಸಂಭೂತಾ ಸಂಜ್ಞಾ ಪತ್ನೀ
ರವೇರಪಿ ||೫೧ ||

೫೨ ಇತಿ ಸರ್ವಂ ಸಮಾಖ್ಯಾತಂ ಸ್ಮರ ಸರ್ವಂ ಶುಚಿಸ್ಮಿತೇ | ಸಾಧಯ ತ್ವಂ ಪುನರ್ಯೋಗಂ ಗಾಣೇಶಂ ಶಾಂತಿದಂ
ಪರಮ್ ||೫೨ ||

೫೦ ಆದ್ದರಿಂದ ವರದಾನದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ನೀನು ನನ್ನ ಪ್ರಿಯೆಯಾದೆ. ನಿನ್ನ ಎಡಅಂಗದಿಂದ
ನಾರಾಯಣಪ್ರಿಯೆಯಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಹುಟ್ಟಿದಳು.

೫೧ ಬಲಅಂಗದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಪ್ರಿಯೆಯಾದ ಸಾವಿತ್ರಿಯು ಹುಟ್ಟಿದಳು. ನಿನ್ನ ಹೃದಯದಿಂದ ರವಿಯ ಪತ್ನಿಯಾದ
ಸಂಜ್ಞೆಯೂ ಹುಟ್ಟಿದಳು.

೫೨ ಶುಚಿಸ್ಮಿತೆಯೇ, ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿವರಿಸಿದ್ದೇನೆ; ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸ್ಮರಿಸು. ಪರಮಶಾಂತಿಯನ್ನು ನೀಡುವ
ಗಾಣೇಶಯೋಗವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಸಾಧಿಸು.

೫೩ ಮುದ್ದಲ ಉವಾಚ | ಶಿವೇನ ಕಥಿತಂ ಸರ್ವಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ದೇವೀ ನಗಾತ್ಮಜಾ | ಏಕಾಂತೇ ಸಾಧಯಾಮಾಸ
ಯೋಗಂ ಗಣಪತೇಃ ಪರಮ್ ||೫೩ ||

೫೪ ಪೂರ್ವಸಂಸ್ಕಾರಭಾವೇನ ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲೇನ ಸಾ ಶಿವಾ | ಶಾಂತಿಂ ಪ್ರಾಪ್ತಾ ಮಹಾಭಾಗಾ ಪ್ರಯಯೌ ಶಿವಸನ್ನಿಧೌ
||೫೪ ||

೫೫ ಮುದ್ದಲ ಉವಾಚ | ಇತಿ ತೇ ಕಥಿತಂ ದಕ್ಷ ಚೇಷ್ಟಿತಂ ಗಣಪಸ್ಯ ಚ | ಭಜ ತ್ವಂ ಸರ್ವಭಾವೇನ ಗಣೇಶಂ
ಬ್ರಹ್ಮನಾಯಕಮ್ ||೫೫ ||

೫೬ ತೇನ ತ್ವಂ ವಿಘ್ನಹೀನೋಽಪಿ ಭವಿತಾಸಿ ನ ಸಂಶಯಃ | ಸರ್ವಮಾನ್ಯೋ ಮಹಾಯೋಗೀ ಶೋಕಹೀನೋ
ಜಗದ್ಗುರುಃ ||೫೬ ||

೫೩ ಮುದ್ದಲನು ಹೇಳಿದನು: ಶಿವನು ಹೇಳಿದ್ದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೇಳಿ ಪರ್ವತಪುತ್ರಿಯಾದ ದೇವಿಯು ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ
ಗಣಪತಿಯ ಪರಮಯೋಗವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದಳು.

೫೪ ಪೂರ್ವಸಂಸ್ಕಾರದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಮಹಾಭಾಗೆಯಾದ ಶಿವೆಯು ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು
ಶಿವನ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಹೋದಳು.

೫೫ ಮುದ್ದಲನು ಹೇಳಿದನು: ದಕ್ಷನೇ, ಹೀಗೆ ನಿನಗೆ ಗಣಪತಿಯ ಚೇಷ್ಟೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನೀನು
ಸರ್ವಭಾವದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮನಾಯಕ ಗಣೇಶನನ್ನು ಭಜಿಸು.

೫೬ ಅದರಿಂದ ನೀನು ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ವಿಘ್ನರಹಿತನಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮಾನ್ಯನಾದ ಮಹಾಯೋಗಿಯೂ
ಶೋಕವಿಲ್ಲದ ಜಗದ್ಗುರುವೂ ಆಗುವೆ.

|| ಓಮಿತಿ ಶ್ರೀಮದಾನ್ಯೇ ಪುರಾಣೋಪನಿಷದಿ ಶ್ರೀಮನ್ನೌದ್ಗಲೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪ್ರಥಮೇ ಖಂಡೇ ವಕ್ರತುಂಡಚರಿತೇ
ಶಿವಪಾರ್ವತೀಸಂವಾದಸಮಾಪ್ತಿನಾಮ ಸಪ್ತದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ||

ಹೀಗೆ ಶ್ರೀಮದಾಂತ್ಯ ಪುರಾಣೋಪನಿಷತ್ತಾದ ಶ್ರೀಮನ್ನೌದ್ಗಲ ಮಹಾಪುರಾಣದ ಪ್ರಥಮ ಖಂಡದ
ವಕ್ರತುಂಡಚರಿತೆಯಲ್ಲಿ ಶಿವಪಾರ್ವತೀಸಂವಾದಸಮಾಪ್ತಿಯೆಂಬ ಹದಿನೇಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿಯಿತು.

ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

- ೧ || ಶ್ರೀಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ || ಶೌನಕ ಉವಾಚ | ಶ್ರುತಂ ಸೂತ ಮಹಾಭಾಗ ಕಥಿತಂ ಪರಮಾದ್ಭುತಮ್ |
ಚರಿತಂ ಗಣನಾಥಸ್ಯ ತೇನ ತೃಪ್ತಾ ವಯಂ ಪ್ರಭೋ ||೧||
- ೨ ಶಿವಶಕ್ತಿಮಹಾವಾದಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ತೃಷ್ಣಾವಿವರ್ಧತೇ | ಪುನಶ್ಚ ವದ ಸೂತ ತ್ವಂ ಗಣೇಶಸ್ಯ ವಿಚೇಷ್ಟಿತಮ್ ||೨||
- ೩ ಸೂತ ಉವಾಚ | ಶೃಣು ಶೌನಕ ಯತ್ತೇನ ದಕ್ಷೇಣೈವಂ ಮಹಾಮುನಿಃ | ಸತ್ಕಥಾಮೃತಪಾನಂ ಚ ಕೃತ್ವಾ ಪೃಷ್ಠಃ
ಪುನಶ್ಚ ಯತ್ ||೩||
- ೪ ಶಕ್ತಿಶಂಕರಸಂವಾದಂ ಬ್ರಹ್ಮಭೂಯಪದಪ್ರದಮ್ | ಶ್ರುತ್ವಾ ದಕ್ಷೋ ಮಹಾಭಾಗಃ ಪಪ್ರಚ್ಛ ಮುನಿಸತ್ತಮಮ್ ||
೪||

-
- ೧ ಶ್ರೀಗಣೇಶನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಶೌನಕನು ಹೇಳಿದನು: ಮಹಾಭಾಗ ಸೂತನೇ, ನೀನು ಹೇಳಿದ ಗಣನಾಥನ
ಪರಮಾದ್ಭುತ ಚರಿತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದೆವು. ಪ್ರಭುವೇ, ಅದರಿಂದ ನಾವು ತೃಪ್ತರಾಗಿದ್ದೇವೆ.
- ೨ ಶಿವಶಕ್ತಿಯರ ಮಹಾಸಂವಾದವನ್ನು ಕೇಳಿ ಇನ್ನೂ ಕೇಳಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆಯು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಸೂತನೇ, ಗಣೇಶನ
ಚೇಷ್ಟೆಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಹೇಳು.
- ೩ ಸೂತನು ಹೇಳಿದನು: ಶೌನಕನೇ, ಗಮನದಿಂದ ಕೇಳು. ಸತ್ಕಥಾಮೃತವನ್ನು ಪಾನಮಾಡಿದ ದಕ್ಷನು
ಮಹಾಮುನಿಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು.
- ೪ ಬ್ರಹ್ಮಭಾವದ ಪದವಿಯನ್ನು ನೀಡುವ ಶಕ್ತಿಶಂಕರರ ಸಂವಾದವನ್ನು ಕೇಳಿ ಮಹಾಭಾಗ ದಕ್ಷನು
ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠನನ್ನು ಕೇಳಿದನು.

- ೫ ದಕ್ಷ ಉವಾಚ | ಕಿಂಚಿತ್ಪುರಾತನಂ ಪುಣ್ಯಂ ಫಲಿತಂ ಮೇ ಮಹಾದ್ಭುತಮ್ | ಪೀತಂ ಮುದ್ಗಲ ತೇ ವಕ್ರಾತ್ ಕಥಾಮೃತಮಿದಂ ಮಯಾ ||೫||
- ೬ ಧನ್ಯೋಽಸಿ ಕೃತಕೃತ್ಯೋಽಸಿ ಗಣೇಶೋ ಭಕ್ತಿಮಾನಸಿ | ಗಣೇಶಾಚ್ಚ ಪರಂ ನಾಸ್ತಿ ಜ್ಞಾತಂ ತ್ವದ್ವಾಕ್ಯತೋ ಮಯಾ ||೬||
- ೭ ವದ ಮುದ್ಗಲ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಪುನರ್ಗಣಪತೇಃ ಶುಭಮ್ | ನ ತೃಪ್ತೋಽಹಂ ಮಹಾಯೋಗಿನ್ ಪೀತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾಮೃತಂ ಮಹತ್ ||೭||
- ೮ ಶಿವಶೈಲಸುತಾವಾದೋ ಮಹಾನಂದಪ್ರದಾಯಕಃ | ತತ್ರಾಷ್ಟೌ ಗಣರಾಜಸ್ಯ ಹ್ಯವತಾರಾಃ ಶ್ರುತಾ ಮಯಾ || ೮ ||

-
- ೫ ದಕ್ಷನು ಹೇಳಿದನು: ಮುದ್ಗಲನೇ, ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ಯಾವುದೋ ಪುಣ್ಯವು ನನಗೆ ಮಹಾದ್ಭುತ ಫಲವನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ನಿನ್ನ ಬಾಯಿಂದ ಈ ಕಥಾಮೃತವನ್ನು ನಾನು ಪಾನಮಾಡಿದೆ.
- ೬ ನೀನು ಧನ್ಯನು, ಕೃತಕೃತ್ಯನು, ಗಣೇಶನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವನು. ಗಣೇಶನಿಗಿಂತ ಪರವಾದುದು ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಿನ್ನ ಮಾತಿನಿಂದ ನಾನು ತಿಳಿದೆ.†
- ೭ ಮುದ್ಗಲನೇ, ಗಣಪತಿಯ ಶುಭಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಹೇಳು. ಮಹಾಯೋಗಿಯೇ, ಈ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾಮೃತವನ್ನು ಕುಡಿದರೂ ನನಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗಿಲ್ಲ.
- ೮ ಶಿವನಿಗೂ ಪರ್ವತಪುತ್ರನಿಗೂ ನಡೆದ ಸಂವಾದವು ಮಹಾನಂದವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಗಣರಾಜನ ಎಂಟು ಅವತಾರಗಳನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಿದೆ.

೯ ತೇಷಾಂ ತಚ್ಚರಿತಂ ಚಾಪಿ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ತೇಷ್ವಪಿ ಯನ್ಮಹತ್ | ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಯೋಗೀಶ ದಯಾಂ ಕೃತ್ವಾ
ವದಸ್ವ ಮೇ ||೯||

೧೦ ಕಿಮರ್ಥಂ ಗಣರಾಜೋಽಯಮವತಾರಂ ಕರೋತಿ ವೈ | ಬ್ರಹ್ಮಭೂಯಮಯೋ ದೇವಸ್ತದ್ವದಸ್ವ
ಮಹಾಮುನೇ ||೧೦||

೧೧ ಪರೋಪಕರಣಾರ್ಥೀಯ ತ್ವಾದೃಶಾ ಮುನಿಸತ್ತಮಾಃ | ಭ್ರಮಂತಿ ಧರಣೀಂ ಬ್ರಹ್ಮಾನ್ ಪತಿತೇಭ್ಯಃ ಸುಖಪ್ರದಾಃ
||೧೧||

೧೨ ದರ್ಶನಸ್ಪರ್ಶನೈವ ಭಾಷಣೇನ ವಿಶೇಷತಃ | ಪಾವಯಂತಿ ಜನಾನ್ ಸರ್ವಾನ್ ಸಾಧವಃ ಸಮದರ್ಶಿನಃ ||
೧೨||

೯ ಆ ಅವತಾರಗಳ ಚರಿತೆಯನ್ನೂ ಅವುಗಳ ಮಹತ್ವದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನೂ ಕೇಳಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.
ಯೋಗೀಶನೇ, ದಯಮಾಡಿ ನನಗೆ ಹೇಳು.

೧೦ ಬ್ರಹ್ಮಭಾವಸ್ವರೂಪನಾದ ಈ ದೇವ ಗಣರಾಜನು ಏಕೆ ಅವತಾರ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ? ಮಹಾಮುನಿಯೇ, ಅದನ್ನು
ಹೇಳು.

೧೧ ಬ್ರಹ್ಮಾನ್, ನಿನ್ನಂಥ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠರು ಪರೋಪಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿ ಪತಿತರಿಗೂ ಸುಖವನ್ನು
ನೀಡುತ್ತಾರೆ.†

೧೨ ಸಮದರ್ಶಿಗಳಾದ ಸಜ್ಜನರು ದರ್ಶನ, ಸ್ಪರ್ಶ ಹಾಗೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಂಭಾಷಣೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲ ಜನರನ್ನೂ
ಪವಿತ್ರಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

೧೩ ಸೂತ ಉವಾಚ | ಶ್ರುತ್ವಾ ದಕ್ಷವಚೋ ರಮ್ಯಂ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಸ ಮುದ್ಗಲಃ | ಪ್ರಹೃಷ್ಟೋ ಭಾವಯುಕ್ತಸ್ಯ ದಕ್ಷಸ್ಯ
ಚ ಮಹಾತ್ಮನಃ ||೧೩ ||

೧೪ ಮುದ್ಗಲ ಉವಾಚ | ಶೃಣು ದಕ್ಷ ಮಹಾಭಾಗ ಧನ್ಯೋಽಸಿ ನ ಚ ಸಂಶಯಃ | ಯೇನ ತ್ವಂ ಗಣನಾಥಸ್ಯ ಕಥಾಂ
ಪೃಚ್ಛಸಿ ಮಾಂ ಪ್ರಭೋ ||೧೪ ||

೧೫ ಪಾಪಿನಾಂ ನಾಸ್ತಿಕಾನಾಂ ವೈ ದಾಂಭಿಕಾನಾಂ ಕದಾಚನ | ಸತ್ಕಥಾಮೃತಪಾನಸ್ಯ ಚೇಚ್ಛಾ ನೋತ್ಪದ್ಯತೇ
ಕ್ಷಚಿತ್ ||೧೫ ||

೧೩ ಸೂತನು ಹೇಳಿದನು: ಮಹಾತ್ಮನೂ ಭಾವಯುಕ್ತನೂ ಆದ ದಕ್ಷನ ಮನೋಹರಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಮುದ್ಗಲನು
ಹರ್ಷದಿಂದ ಉತ್ತರಿಸಿದನು.

೧೪ ಮುದ್ಗಲನು ಹೇಳಿದನು: ಮಹಾಭಾಗ ದಕ್ಷನೇ, ಕೇಳು. ನೀನು ಗಣನಾಥನ ಕಥೆಯನ್ನು ನನ್ನಲ್ಲಿ
ಕೇಳುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಧನ್ಯನಾಗಿದ್ದೀಯೆ.

೧೫ ಪಾಪಿಗಳಿಗೂ ನಾಸ್ತಿಕರಿಗೂ ಡಾಂಭಿಕರಿಗೂ ಸತ್ಕಥಾಮೃತವನ್ನು ಪಾನಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆಯು
ಎಂದಿಗೂ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

- ೧೬ ಧುಂಢಿಭಾವವಿಚಾರಜ್ಞಾಸ್ತಥಾ ಸದುಪಕಾರಕಾಃ | ಭೂತೇಷು ಸಮಭಾವಾಶ್ಚ ಸಂಸಾರತರಣೇ ರತಾಃ ||೧೬||
- ೧೭ ಪರೋಪಕಾರಕಾರ್ಯೇಷು ಮತಿರೇಷಾಂ ಪ್ರವರ್ತತೇ | ಏತಾದೃಶಾ ಮಹಾಭಾಗಾ ಗಣೇಶೇ ಸಾದರಾಃ ಪ್ರಭೋ ||೧೭||
- ೧೮ ಕಥಾಂ ಗಣಪತೇರ್ನಿತ್ಯಂ ಶೃಣ್ವಂತಿ ಚ ಪಠಂತಿ ತೇ | ಶ್ರಾವಯಂತಿ ಜನಾನನ್ಯಾನ್ಭಕ್ತಿಭಾವಸಮನ್ವಿತಾಃ ||೧೮||
- ೧೯ ಅತಸ್ತ್ವಂ ಸಾದರೋ ಭೂತ್ವಾ ಶೃಣು ತ್ವಂ ಪಾಪನಾಶಿನೀಮ್ | [...] ಕಥಾಂ ಗಣಪತೇಃ ಶುಭಾಮ್ ||೧೯||

-
- ೧೬ ಧುಂಢಿಯ ಭಾವವಿಚಾರವನ್ನು ಅರಿತವರು ಸದುಪಕಾರಿಗಳಾಗಿಯೂ ಎಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಭಾವವುಳ್ಳವರಾಗಿಯೂ ಸಂಸಾರವನ್ನು ದಾಟುವುದರಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತಾರೆ.
- ೧೭ ಅವರ ಬುದ್ಧಿಯು ಪರೋಪಕಾರದ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಭುವೇ, ಇಂಥ ಮಹಾಭಾಗರು ಗಣೇಶನಲ್ಲಿ ಆದರವುಳ್ಳವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.
- ೧೮ ಅವರು ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ಗಣಪತಿಯ ಕಥೆಯನ್ನು ನಿತ್ಯವೂ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ, ಪಠಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಜನರಿಗೆ ಕೇಳಿಸುತ್ತಾರೆ.
- ೧೯ ಆದ್ದರಿಂದ ಆದರದಿಂದ ಪಾಪನಾಶಿನಿಯಾದ ಗಣಪತಿಯ ಶುಭಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳು [...]†

೨೦ ಶೃಣು ಯಚ್ಚ ಪುರಾವೃತ್ತಂ ಮದೀಯಂ ಭಾವಪೂರ್ವಕಮ್ | ತವಾಗ್ರೇ ಕಥಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಸಂಶಯೋ ಯೇನ
ನಶ್ಯತಿ ||೨೦ ||

೨೧ ಅವತಾರಕಥಾಮತ್ರ ಜ್ಞಾಸ್ಯಸಿ ತ್ವಂ ಯಥಾಸ್ಥಿತಃ | ಗಣರಾಜಪದಂ ಸರ್ವಂ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಸಿ ತ್ವಂ ಚ ಭಕ್ತಿಮಾನ್ ||
೨೧ ||

೨೨ ಅಹಂ ತಪಸಿ ಸಂವಿಷ್ಟಃ ಶಿಲೋಂಭಾಜೀವಮಾಶ್ರಿತಃ | ದಶ ಪಂಚ ದಿನೇಷ್ಟೇವ ದ್ವಾದಶ್ಯಾಂ ಮಮ
ಪಾರಣಮ್ ||೨೨ ||

೨೩ ದ್ರೋಣಮಾತ್ರಂ ಚಿನೋಮ್ಯನ್ನಮುಪೋಷಣಸಮನ್ವಿತಃ | ತೇನಾನ್ನೇನ ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ
ಪಂಚಯಾಗಾನುಕೃತ್ಯಹಮ್ ||೨೩ ||

೨೦ ನನ್ನ ಹಿಂದಿನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಭಾವಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೇಳು. ನಿನ್ನ ಸಂದೇಹವು ನಾಶವಾಗುವಂತೆ ಅದನ್ನು ನಿನ್ನ
ಮುಂದೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

೨೧ ಇಲ್ಲಿ ಅವತಾರಕಥೆಯನ್ನು ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವೆ. ಭಕ್ತಿಮಂತನಾದ ನೀನು ಗಣರಾಜನ
ಪೂರ್ಣಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವೆ.

೨೨ ನಾನು ಶಿಲೋಂಭವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿ ತಪಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದೆ. ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ದ್ವಾದಶಿಯಂದು
ನನ್ನ ಪಾರಣೆ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು.

೨೩ ಉಪವಾಸದಲ್ಲಿದ್ದು ದ್ರೋಣಮಾತ್ರ ಅನ್ನವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆ ಅನ್ನದಿಂದ ಯಥಾನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಐದು
ಯಾಗಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ.†

- ೨೪ ಏವಂ ಬಹುಗತೇ ಕಾಲೇ ತಪಸೇ ಮಯಿ ಸಂಸ್ಥಿತೇ | ದೇವಾಃ ಸರ್ವೇ ಭಯೋದ್ವಿಗ್ನಾಃ ಕಿಮಯಂ
ಸಾಧಯಿಷ್ಯತಿ ||೨೪ ||
- ೨೫ ಐಂದ್ರಂ ಪದಂ ವಿಧಾತುರ್ವಾ ವೈಷ್ಣವಂ ಶೈವಮೇವ ಚ | ಕಿಂ ವಾಂಛತಿ ಮಹಾಭಾಗೋ ಮುನಿಸ್ತಪಸಿ
ಸಂಸ್ಥಿತಃ ||೨೫ ||
- ೨೬ ಇತಿ ದೇವೈಃ ಪ್ರೇಷಿತಸ್ತು ಮುನಿಃ ಸರ್ವಾರ್ಥಕೋವಿದಃ | ಮಮಾಶ್ರಮೇ ಪರೀಕ್ಷಾರ್ಥಂ ದುರ್ವಾಸಾಃ
ಕೋಪವಾನ್ ಯಯೌ ||೨೬ ||
- ೨೭ ತತ್ರೋನ್ಮತ್ತತುಲ್ಯಃ ಸನ್ನಾಗತಃ ಪಾರಣೇ ಮಮ | ಮಹ್ಯಂ ಭಿಕ್ಷಾಂ ಮುನೇ ದೇಹಿ ಯಯಾ ತೃಪ್ತೋ
ಭವಾಮ್ಯಹಮ್ ||೨೭ ||
- ೨೮ ಇತ್ಯುಕ್ತೇ ತು ಮಯಾ ದತ್ತಮನ್ನಂ ತಸ್ಮೈ ಮಹಾತ್ಮನೇ | ನ ಜ್ಞಾತೋ ಮುನಿಮುಖ್ಯೋಽಯಂ ದುರ್ವಾಸಾ
ಆಗತೋ ಗೃಹಮ್ ||೨೮ ||

-
- ೨೪ ಹೀಗೆ ಬಹುಕಾಲ ನಾನು ತಪಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವಾಗ “ಇವನು ಏನನ್ನು ಸಾಧಿಸುವನು?” ಎಂದು ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲ
ಭಯದಿಂದ ಉದ್ವಿಗ್ನರಾದರು.
- ೨೫ ತಪಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಈ ಮಹಾಭಾಗ ಮುನಿಯು ಇಂದ್ರಪದವಿಯನ್ನೋ ವಿಧಿಯ ಪದವಿಯನ್ನೋ ವೈಷ್ಣವ
ಅಥವಾ ಶೈವಪದವಿಯನ್ನೋ ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆಯೇ?
- ೨೬ ಹೀಗೆ ದೇವತೆಗಳು ಕಳುಹಿಸಿದಾಗ ಸರ್ವಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಅರಿತ ಕೋಪಿಷ್ಠ ಮುನಿ ದುರ್ವಾಸನು ನನ್ನನ್ನು
ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ನನ್ನ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದನು.
- ೨೭ ನನ್ನ ಪಾರಣೆಯ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಅವನು ಉನ್ಮತ್ತನಂತೆ ಬಂದು “ಮುನಿಯೇ, ನಾನು ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವಂತೆ ನನಗೆ
ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೊಡು” ಎಂದನು.
- ೨೮ ಹೀಗೆ ಕೇಳಿದಾಗ ನಾನು ಆ ಮಹಾತ್ಮನಿಗೆ ಅನ್ನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟೆ. ಮನೆಗೆ ಬಂದವನು ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠ
ದುರ್ವಾಸನೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ.

೨೯ ತದನ್ನಂ ಸಕಲಂ ಭುಕ್ತ್ವಾ ದ್ರೋಣಮಾತ್ರಂ ಮಹಾಮುನಿಃ | ಉಚ್ಛಿಷ್ಟಂ ಲಿಪ್ತವಾನ್ ದೇಹೇ ಗತೋ
ವಿಕಲಮಾನಸಃ ||೨೯ ||

೩೦ ಮಾನಸೇ ಮೇ ಮಹಾನಂದಃ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ದಕ್ಷ ಪ್ರಜಾಪತೇ | ಧನ್ಯಂ ತಪೋ ಮದೀಯಂ ವೈ ತೃಪ್ತಃ
ಸರ್ವಾನ್ನಭುಕ್ ಜನಃ ||೩೦ ||

೨೯ ಮಹಾಮುನಿಯು ದ್ರೋಣಮಾತ್ರವಾದ ಆ ಅನ್ನವನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಂದು, ಉಳಿದುದನ್ನು ದೇಹಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು
ವಿಚಲಿತಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೊರಟನು.

೩೦ ಪ್ರಜಾಪತಿ ದಕ್ಷನೇ, “ನನ್ನ ತಪಸ್ಸು ಧನ್ಯವಾಯಿತು; ಎಲ್ಲ ಅನ್ನವನ್ನೂ ಊಟಮಾಡಿದ ಈ ಅತಿಥಿಯು
ತೃಪ್ತನಾದನು” ಎಂದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಹಾನಂದವುಂಟಾಯಿತು.

- ೩೧ ಉಪೋಷಣೇ ಸಮಾಯುಕ್ತೋಽಹಂ ತತ್ರ ತಪಸಿ ಸ್ಥಿತಃ | ಪುನಃ ಸ ದ್ವಾದಶೀವ್ರತೇ ಪಾರಣಾರ್ಥಂ
ಸಮಾಯಯೌ ||೩೧ ||
- ೩೨ ದುರ್ವಾಸಸಂ ಪುನರ್ಯಾಂತಂ ತಾದೃಶಂ ವೇಷಮಾಸ್ಥಿತಮ್ | ಮಹತಾ ಹರ್ಷಯುಕ್ತೇನಾಪೂಜಯಂ ಚ
ಮಹಾಮುನಿಮ್ ||೩೨ ||
- ೩೩ ಸರ್ವಾನ್ನಂ ಭುಕ್ತವಾನ್ ಸಚ ಏವಂ ಷಡ್ವಾರಮಾಯಯೌ | ಮಮ ಭಾವಪರೀಕ್ಷಾರ್ಥಂ ತಪಃಖಂಡನಕಾರಕಃ
||೩೩ ||
- ೩೪ ಪೂರ್ವಪುಣ್ಯಪ್ರಭಾವೇಣ ಚ್ಯಾವಿತೋ ನ ಮನಾಗಪಿ | ತ್ರಿಮಾಸೋಪೋಷಿತೋ ಭಾವಯುಕ್ತೇನ
ತಪಸಾಽಭವಮ್ ||೩೪ ||

-
- ೩೧ ನಾನು ಉಪವಾಸದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯೇ ತಪಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದೆ. ಅವನು ಮತ್ತೆ ದ್ವಾದಶೀವ್ರತದ ಪಾರಣೆಯ
ಸಮಯಕ್ಕೆ ಬಂದನು.
- ೩೨ ಅದೇ ವೇಷವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಬಂದ ದುರ್ವಾಸನೆಂಬ ಮಹಾಮುನಿಯನ್ನು ಬಹಳ ಹರ್ಷದಿಂದ ಪೂಜಿಸಿದೆ.
- ೩೩ ಅವನು ಎಲ್ಲ ಅನ್ನವನ್ನೂ ಊಟಮಾಡಿದನು. ನನ್ನ ಭಾವವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಭಂಗಪಡಿಸಲು ಹೀಗೆ
ಆರು ಸಲ ಬಂದನು.
- ೩೪ ಪೂರ್ವಪುಣ್ಯದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ವಿಚಲಿತನಾಗಲಿಲ್ಲ. ಭಾವಯುಕ್ತ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಮೂರು
ತಿಂಗಳು ಉಪವಾಸದಲ್ಲಿದ್ದೆ.

- ೩೫ ತಪಸಾ ಭಾವಶುದ್ಧೇನ ಪರಿತುಷ್ಟೋ ಮಹಾಮುನಿಃ | ಸ್ವರೂಪಂ ದರ್ಶಯಾಮಾಸ ಯೋಗರೂಪಂ
ಮಹಾದ್ಭುತಮ್ ||೩೫ ||
- ೩೬ ಉವಾಚ ಶುದ್ಧಿಮಾಪ್ನೋಷಿ ಮುದ್ಗಲ ತ್ವಂ ನ ಸಂಶಯಃ | ಗಚ್ಛ ಸ್ವರ್ಗಂ ಮಹಾಭಾಗ ಅಕ್ಷಯಂ
ಭೋಕ್ತುಮರ್ಹಸಿ ||೩೬ ||
- ೩೭ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕಾಃ ಜಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ತ್ವಯಾಽಕ್ಷಯಪ್ರಕಾಶಕಾಃ | ತಪಸಾ ಶುದ್ಧಭಾವೇನಾಧುನಾ ತಾನ್ ಗಚ್ಛ
ಮುದ್ಗಲ ||೩೭ ||
- ೩೮ ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಮಾಂ ಸ ದುರ್ವಾಸಾ ಗತಃ ಸ್ವಾಶ್ರಮಮಂಡಲೇ | ತಸ್ಮಿನ್ನೇವ ಕ್ಷಣೇ ಸ್ವರ್ಗಾದ್ವಿಮಾನಂ ತತ್ರ
ಚಾಗತಮ್ ||೩೮ ||

-
- ೩೫ ಶುದ್ಧಭಾವದ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಬಹಳ ಸಂತುಷ್ಟನಾದ ಮಹಾಮುನಿಯು ಮಹಾದ್ಭುತ ಯೋಗಸ್ವರೂಪವಾದ
ತನ್ನ ರೂಪವನ್ನು ತೋರಿಸಿದನು.
- ೩೬ ಅವನು ಹೇಳಿದನು: ಮುದ್ಗಲನೇ, ನೀನು ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಶುದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದೀಯೆ. ಮಹಾಭಾಗನೇ,
ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗು; ಅಕ್ಷಯಭೋಗವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲು ಅರ್ಹನಾಗಿದ್ದೀಯೆ.†
- ೩೭ ಮುದ್ಗಲನೇ, ಅಕ್ಷಯವೆಂದು ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ಎಲ್ಲ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕಗಳನ್ನೂ ನೀನು ಜಯಿಸಿದ್ದೀಯೆ. ಶುದ್ಧಭಾವದ
ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ನೀನು ಈಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗು.†
- ೩೮ ಹೀಗೆ ನನಗೆ ಹೇಳಿ ದುರ್ವಾಸನು ತನ್ನ ಆಶ್ರಮಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಅದೇ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ
ಸ್ವರ್ಗವಿಮಾನವು ಬಂತು.

೩೯ ವಿಮಾನಾತ್ ಪುರುಷೋ ದಿವ್ಯಭೂಷಣಭೂಷಿತಃ ಪರಃ | ಉತ್ತೀರ್ಯ ಮೇ ಸುಸಾನ್ನಿದ್ಯಮಾಗತಃ ಪೂಜಿತೋ
ಮಯಾ ||೩೯||

೪೦ ಉವಾಚ ಮಧುರಂ ವಾಕ್ಯಂ ಚಲೇತಿ ತ್ವಂ ಮಯಾ ಸಹ | ಸ್ವರ್ಗಾದಾಗತವಂತಂ ವೈ ವಿದ್ಧಿ ಮುಧ್ಗಲ ಮಾಂ
ತಥಾ ||೪೦||

೪೧ ಬೃಹಸ್ಪತಿಪುರೋಗಾಃ ಸ ದೇವ ಇಂದ್ರಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ | ತ್ವದರ್ಥಂ ಸಂಸ್ಥಿತಃ ಸ್ವಾಮಿಂಸ್ತೇನಾಹಂ ಪ್ರೇಷಿತೋ
ಮುನೇ ||೪೧||

೪೨ ಇದಂ ವಿಮಾನಮಾರುಹ್ಯ ನಾನಾಭೋಗಸಮನ್ವಿತಮ್ | ಮಯಾ ಸಾರ್ಥಂ ಮಹಾಭಾಗ ಚಲ ಸ್ವರ್ಗಂ
ಸುಭೋಗದಮ್ ||೪೨||

೩೯ ದಿವ್ಯಾಭರಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಡ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪುರುಷನು ವಿಮಾನದಿಂದ ಇಳಿದು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬಂದನು.
ನಾನು ಅವನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದೆ.

೪೦ ಅವನು ಮಧುರವಾಗಿ ಹೇಳಿದನು: ಮುಧ್ಗಲನೇ, ನೀನು ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಬಾ. ನಾನು ಸ್ವರ್ಗದಿಂದ ಬಂದವನೆಂದು
ತಿಳಿ.

೪೧ ಸ್ವಾಮಿಯೇ, ಮುನಿಯೇ, ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಮೊದಲಾದವರೊಡನೆ ಪ್ರತಾಪಶಾಲಿ ದೇವ ಇಂದ್ರನು ನಿನಗಾಗಿ
ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾನೆ.

೪೨ ಮಹಾಭಾಗನೇ, ನಾನಾ ಭೋಗಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಈ ವಿಮಾನವನ್ನು ಏರಿ ನನ್ನೊಡನೆ ಉತ್ತಮಭೋಗಗಳನ್ನು
ನೀಡುವ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಬಾ.

- ೪೩ ಸೂತ ಉವಾಚ | ದೇವದೂತವಚೋ ರಮ್ಯಂ ಶ್ರುತ್ವೈವಂ ಮುದ್ಗಲೋ ಮುನಿಃ | ವಿನಯಾವನತೋ ಭೂತ್ವಾ
ತಂ ಪಪ್ರಚ್ಛ ಮುದಾನ್ವಿತಃ ||೪೩ ||
- ೪೪ ಮುದ್ಗಲ ಉವಾಚ | ಸ್ವರ್ಗೇಷು ಸರ್ವಲೋಕೇಷು ಕೇ ಗುಣಾಃ ಸಂತಿ ತಾನ್ ವದ | ದೋಷಾಃ ಕೇ ತತ್ರ ತಿಷ್ಠಂತಿ
ಶ್ರುತ್ವಾ ಯಾಮಿ ತ್ವರಾನ್ವಿತಃ ||೪೪ ||
- ೪೫ ಸೂತ ಉವಾಚ | ಮುದ್ಗಲಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ದೇವದೂತಸ್ತಮಬ್ರವೀತ್ | ವಿನಯೇನ ಚ ಸಂತುಷ್ಟೋ
ಯಥಾತಥ್ಯಂ ವಿಭಾಗಶಃ ||೪೫ ||

-
- ೪೩ ಸೂತನು ಹೇಳಿದನು: ದೇವದೂತನ ಈ ಮನೋಹರಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಮುದ್ಗಲಮುನಿಯು ಸಂತೋಷದಿಂದ
ವಿನಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಅವನನ್ನು ಕೇಳಿದನು.
- ೪೪ ಮುದ್ಗಲನು ಹೇಳಿದನು: ಎಲ್ಲ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವ ಗುಣಗಳಿವೆಂದು ಹೇಳು. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ
ದೋಷಗಳಿವೆ? ಅವನ್ನು ಕೇಳಿ ಬೇಗನೆ ಬರುತ್ತೇನೆ.
- ೪೫ ಸೂತನು ಹೇಳಿದನು: ಮುದ್ಗಲನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವನ ವಿನಯದಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟನಾದ ದೇವದೂತನು
ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಿ ಅವನಿಗೆ ವಿವರಿಸಿದನು.

- ೪೬ ದೇವದೂತ ಉವಾಚ | ಕರ್ಮಭೂಮಿರಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಭೋಗಭೂಮಿಸ್ತು ಸಾ ಮತಾ | ಸ್ವರ್ಗರೂಪಾ
ನರಾದೀನಾಂ ಕರ್ಮಭೋಗಪ್ರದಾಯಿನೀ ||೪೬ ||
- ೪೭ ನಾನಾಸುಖಪ್ರದಂ ತತ್ರ ಗುಣಂ ವಕ್ತುಂ ನ ಶಕ್ಯತೇ | ಈಷ್ಠಿತಂ ಲಭತೇ ಸರ್ವಂ ಸದಾ ಯೌವನಸಂಸ್ಥಿತಿಃ ||೪೭ ||
- ೪೮ ಶ್ರಮಃ ಸ್ವೇದಾದಿಕಂ ತತ್ರ ನೈವ ಶೀತೋಷ್ಣತಾ ತಥಾ | ಅಪ್ಸರೋಭಿರ್ವಿಹಾರಶ್ಚ ಕಾಮರೂಪಾ ಗತಿರ್ಭವೇತ್ ||
೪೮ ||

-
- ೪೬ ದೇವದೂತನು ಹೇಳಿದನು: ಬ್ರಹ್ಮಾ, ಇದು ಕರ್ಮಭೂಮಿ; ಆ ಸ್ವರ್ಗವು ಭೋಗಭೂಮಿಯೆಂದು
ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅದು ಮನುಷ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಕರ್ಮಫಲಭೋಗಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ೪೭ ಅಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ನಾನಾ ಸುಖಗಳ ಗುಣವನ್ನು ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬಯಸಿದುದೆಲ್ಲ ಸಿಗುತ್ತದೆ;
ಸದಾ ಯೌವನಸ್ಥಿತಿ ಇರುತ್ತದೆ.
- ೪೮ ಅಲ್ಲಿ ಆಯಾಸ, ಬೆವರು ಮುಂತಾದವುಗಳಿಲ್ಲ; ಚಳಿ ಮತ್ತು ಬಿಸಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಅಪ್ಸರೆಯರೊಂದಿಗೆ ವಿಹಾರವೂ
ಇಚ್ಛಾರೂಪದ ಸಂಚಾರವೂ ಇರುತ್ತದೆ.

೪೯ ಸ್ವಕರ್ಮತುಲ್ಯಭೋಗಾಶ್ಚ ಭೋಕ್ತವ್ಯಾಃ ಸರ್ವಭಾವತಃ | ಯೇ ಯೇ ಭೋಗಾ ದೇಹಿನಾಂ ಚ ತೇ ತೇ ತತ್ರ
ಸಮಾಸ್ಥಿತಾಃ ||೪೯ ||

೫೦ ಭೋಗಭೂಮಿಃ ಸಮಾಖ್ಯಾತಾ ಸ್ವರ್ಗರೂಪಾ ಮಹಾಮುನೇ | ವದ ತತ್ರ ಚ ಕಿಂ ನ್ಯೂನಂ ಯತಃ ಪೃಚ್ಛಸಿ
ಮಾಂ ಪ್ರಭೋ ||೫೦ ||

೫೧ ತ್ವಯಾ ನಾನಾವಿಧಂ ಕರ್ಮ ತಪಸಾ ಸಾಧಿತಂ ಮುನೇ | ಸ್ವರ್ಗಲೋಕಾಃ ಕೃತಾಃ ಸರ್ವೇಽಕ್ಷಯಾಸ್ತಾನ್
ಭೋಕ್ತುಮರ್ಹಸಿ ||೫೧ ||

೪೯ ತಮ್ಮ ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಭೋಗಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಅನುಭವಿಸಬೇಕು. ದೇಹಿಗಳು ಬಯಸುವ
ಯಾವಯಾವ ಭೋಗಗಳಿವೆಯೋ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಅಲ್ಲಿವೆ.

೫೦ ಮಹಾಮುನಿಯೇ, ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಭೋಗಭೂಮಿಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಭುವೇ, ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿರುವ ನೀನು
ಅಲ್ಲಿ ಏನು ಕೊರತೆಯಿದೆಂದು ಹೇಳು.

೫೧ ಮುನಿಯೇ, ನೀನು ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ನಾನಾವಿಧ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ಎಲ್ಲ ಅಕ್ಷಯಸ್ವರ್ಗಲೋಕಗಳನ್ನೂ
ಹೊಂದಿದ್ದೀಯೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲು ಅರ್ಹನಾಗಿದ್ದೀಯೆ.†

- ೫೨ ತತ್ರ ಸ್ವರ್ಗೇ ತ್ರಯೋ ದೋಷಾಸ್ತಾನ್ ಶೃಣುಷ್ವ ಮಹಾಮುನೇ | ಇಹ ಕರ್ಮ ಕೃತಂ ಲೋಕೈರ್ಭೋಕ್ತವ್ಯಂ
ಶುಭರೂಪಕಮ್ ||೫೨ ||
- ೫೩ ತತ್ರ ಕರ್ಮ ಕೃತಂ ಲೋಕೈಸ್ತದೇವ ಫಲಹೀನಕಮ್ | ತೇನ ಲೋಕೋ ಹಿ ದುಃಖ್ಯಸ್ತಿ ತದಂತೇ ಕಿಂ ಭವೇದಿತಿ ||
೫೩ ||
- ೫೪ ಏತಾದೃಶಂ ಮಯಾ ಕರ್ಮ ಪುಣ್ಯರೂಪಂ ಕೃತಂ ಮಹತ್ | ಏತಾವಂತಂ ಚ ಕಾಲಂ ಮೇ ಸ್ವರ್ಗವಾಸೋ
ಭವಿಷ್ಯತಿ ||೫೪ ||
- ೫೫ ಏಕಂ ದೋಷಂ ಮಹಾಂತಂ ಚ ಜಾನೀಹಿ ಮುನಿಸತ್ತಮ | ದ್ವಿತೀಯಂ ಶೃಣು ದೋಷಂ ತಂ ಕಥಯಾಮಿ
ಸವಿಸ್ತರಮ್ ||೫೫ ||

-
- ೫೨ ಮಹಾಮುನಿಯೇ, ಆ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮೂರು ದೋಷಗಳಿವೆ; ಅವನ್ನು ಕೇಳು. ಜನರು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ
ಶುಭಕರ್ಮದ ಫಲವನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸಬೇಕು.
- ೫೩ ಅಲ್ಲಿ ಜನರು ಮಾಡುವ ಕರ್ಮವು ಫಲರಹಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ “ಮುಂದೆ ಏನಾಗುವುದೋ?” ಎಂದು
ಅಲ್ಲಿಯವನು ದುಃಖಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾನೆ.†
- ೫೪ “ನಾನು ಇಷ್ಟೊಂದು ಮಹಾಪುಣ್ಯಕರ್ಮ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ; ಇಷ್ಟೊಂದು ಕಾಲ ನನಗೆ ಸ್ವರ್ಗವಾಸವಿರುವುದು”
ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾನೆ.
- ೫೫ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠನೇ, ಇದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ದೋಷವೆಂದು ತಿಳಿ. ಎರಡನೆಯ ದೋಷವನ್ನು ಕೇಳು; ಅದನ್ನು
ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

- ೫೬ ನಾನಾ ಸ್ವರ್ಗೇಷು ಮಿತ್ರಾಣಿ ನಾನಾ ಪ್ರೀತಿವಿವರ್ಧನಾಃ | ದೇವಾಸ್ತತ್ರ ಮಹಾಭಾಗ ಸದಾ ತೈರ್ಮೋದತೇ
ಸ್ವಯಮ್ ||೫೬ ||
- ೫೭ ಸತ್ಕರ್ಮ ತಸ್ಯ ತೇನೈವ ಭುಕ್ತಂ ಸ್ವರ್ಗೇ ಯಥಾಯಥಮ್ | ಪಶ್ಚಾತ್ ಪತನಕಾಲೇ ತು ತಮಧಃ ಪಾತಯಂತಿ ತೇ
||೫೭ ||
- ೫೮ ಕ್ಷಣಮೇಕಂ ನ ತಂ ಕೋಽಪಿ ಸ್ನೇಹಂ ಪಶ್ಯತಿ ಲೋಕಪಃ | ಪತನಸ್ಯ ಭಯಂ ಚಿತ್ತೇ ದೋಷೋಽಯಂ
ಪಾತರೂಪಕಃ ||೫೮ ||

-
- ೫೬ ಮಹಾಭಾಗನೇ, ನಾನಾ ಸ್ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹಿತರೂ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ದೇವತೆಗಳೂ ಇರುತ್ತಾರೆ;
ಅವರೊಡನೆ ಸದಾ ಆನಂದಿಸುತ್ತಾನೆ.
- ೫೭ ಅವನ ಸತ್ಕರ್ಮದ ಫಲವು ಅವನಿಂದ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ತಕ್ಕಂತೆ ಅನುಭವಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮೇಲೆ, ಪತನಕಾಲ ಬಂದಾಗ
ಅವರು ಅವನನ್ನು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬೀಳಿಸುತ್ತಾರೆ.
- ೫೮ ಆಗ ಯಾವ ಲೋಕಪಾಲಕನೂ ಕ್ಷಣಮಾತ್ರವೂ ಅವನನ್ನು ಸ್ನೇಹದಿಂದ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಪತನದ
ಭಯವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ; ಇದೇ ಪತನರೂಪದ ದೋಷ.†

- ೫೯ ತೃತೀಯಂ ದೋಷರೂಪಂ ಯಚ್ಛ್ರೇಣ ತ್ವಂ ಭಾವಪೂರ್ವಕಮ್ | ತದ್ವದಿಷ್ಟಾಮಿ ತೇ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಯೇನ ಜ್ಞಾನಂ
ಭವೇತ್ಪರಮ್ ||೫೯ ||
- ೬೦ ಸತ್ಕರ್ಮಕಾರಿಣಸ್ತ್ವನೈ ಮಹಾಭೋಗಕರಾ ಮುನೇ | ಸಂತಿ ಸ್ವರ್ಗೇಷು ಚಾನೇಕೇ ತಾನ್ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಪತಿ
ಸ್ವಯಮ್ ||೬೦ ||
- ೬೧ ಧಿಕ್ ಮಾಂ ನ್ಯೂನವಿಹಾರೇಣ ತಿಷ್ಟಾಮಿ ಸ್ವಲ್ಪಪುಣ್ಯತಃ | ಮಹಾಪುಣ್ಯಕರಾ ಅನೈ ಅಧಿಕಂ ವಿಹರಂತ್ಯುತ ||
೬೧ ||
- ೬೨ ಸದಾ ಹೃದಿ ತಪತ್ಯೇವಂ ಸ್ವರ್ಗಭೂಮಿಸ್ಥಭಾವತಃ | ಹೃದಿ ತಾಪಾತ್ಮಕೋ ದೋಷಸ್ತೃತೀಯಃ ಕಥಿತೋ ಮಯಾ
||೬೨ ||

-
- ೫೯ ಮೂರನೆಯ ದೋಷವನ್ನು ಭಾವಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೇಳು. ಪರಮಜ್ಞಾನವು ಉಂಟಾಗುವಂತೆ ಅದನ್ನು ನಿನಗೆ
ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.
- ೬೦ ಮುನಿಯೇ, ಸ್ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಸತ್ಕರ್ಮಗಳು ಮಹಾಭೋಗಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರನ್ನು
ಕಂಡು ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಸಂತಾಪಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- ೬೧ “ನನಗೆ ಧಿಕ್ಕಾರ! ಸ್ವಲ್ಪಪುಣ್ಯದಿಂದ ಕಡಿಮೆ ವಿಹಾರದಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ. ಮಹಾಪುಣ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಇತರರು ಹೆಚ್ಚು
ವಿಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ” ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾನೆ.
- ೬೨ ಹೀಗೆ ಸ್ವರ್ಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವವನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಸದಾ ಸಂತಾಪವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಹೃದಯತಾಪವೇ
ನಾನು ಹೇಳಿದ ಮೂರನೆಯ ದೋಷ.

೬೩ ಅನಂತಗುಣಸಂಯುಕ್ತಂ ಸ್ವರ್ಗಂ ಜಾನೀಹಿ ತಾಪಸ | ದೋಷೈಸ್ತ್ರಿಭಿಃ ಸಮಾಯುಕ್ತಂ ಮಹಾಪುಣ್ಯಪ್ರಭಾವತಃ
||೬೩||

೬೪ ಧನ್ಯಸ್ತ್ವಂ ಮುನಿಶಾರ್ದೂಲ ತತ್ ಸ್ವರ್ಗಂ ವಿಜಿತಂ ತ್ವಯಾ | ಭುಂಕ್ಷ್ವ ಭೋಗಾನ್ ಮನೋಜ್ಞಾನ್ ವೈ ಚಲ
ಶೀಘ್ರಂ ಮಯಾ ಸಹ ||೬೪||

೬೩ ತಾಪಸನೇ, ಮಹಾಪುಣ್ಯದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಸ್ವರ್ಗವು ಅನಂತಗುಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದರೂ ಈ
ಮೂರು ದೋಷಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿ.

೬೪ ಮುನಿಶಾರ್ದೂಲನೇ, ನೀನು ಧನ್ಯನು; ಆ ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಜಯಿಸಿದ್ದೀಯೆ. ಮನೋಹರಭೋಗಗಳನ್ನು
ಅನುಭವಿಸು; ನನ್ನೊಡನೆ ಬೇಗನೆ ಬಾ.

|| ಓಮಿತಿ ಶ್ರೀಮದಾನ್ಯೇ ಪುರಾಣೋಪನಿಷದಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮೌಢ್ಯಲೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪ್ರಥಮೇ ಖಂಡೇ ವಕ್ರತುಂಡಚರಿತೇ
ಮುದ್ಗಲದೇವದೂತಸಂವಾದೋ ನಾಮಾಷ್ಟಾದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ||

ಹೀಗೆ ಶ್ರೀಮದಾಂತ್ಯ ಪುರಾಣೋಪನಿಷತ್ತಾದ ಶ್ರೀಮನ್ಮೌಢ್ಯಲ ಮಹಾಪುರಾಣದ ಪ್ರಥಮ ಖಂಡದ
ವಕ್ರತುಂಡಚರಿತೆಯಲ್ಲಿ ಮುದ್ಗಲದೇವದೂತಸಂವಾದವೆಂಬ ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿಯಿತು.